

روضه پر نور شيخ المشايخ غوث العظم عبدالقادر جيلاني (رح)

Ketabton.com

فيسبوك غلام حضرت غلام

فيسبوك Haji Ajab Khan

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فتوح الغیب

شروع د کتاب

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ وَهَدَانِي وَاحْتَارَ مِنِّي عِبَادًا مِّنْ بَيْنِكَ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى رَسُولِ الْمَجْتَبَى وَرَبِّهِ الْمُسْتَظَلِّ وَعَلَى آلِهِ وَأَمْحَا بِوَالَّذِينَ كَفَرُوا حَيْزُ الْمُتَعَبِّ وَكَرَّمُوا عَلَى مَلَكِيحِ الْبَرِيَّةِ الشُّبَّانِيَا وَرَفَعُوا عَلَى مَرَاتِقِ الْوَلَمَةِ الْعُسُوفَى دَقَّارًا قَوْرًا عُلْمِي.

اگر بعد : حضرت محبوب سبحانی ، عالم ربانی ، عارف کامل ، پیران پیر ، محمد الیدین ابو محمد عبدالقادر حسی حسینی رحمة الله علیه فرمائی :۔۔ قول شامست الله پاك لره چه پروردگار دجهانوں دے . ہم اول دے ، ہم آخر دے ، ہم ظاہر دے ، ہم باطن دے۔ قول مخلوقات عرش ، ہر جہ جویہ او یو وزرے ، ہر وج اولوں خیز او ہنہ قول اشیاء چه جھونڈ پروردگار پیدا اکری دی۔ او وجود کتبے نے راویستے دی۔ او خواہہ کہے نے دی۔ دا قول دانہ پاك شناخون دی۔

تل صفت الله پاك لره، چه بنی آدم نے پیدا آکے۔ بیائے درست گئے او پہ اندازہ نے گئے۔ بیائے ورتے ہدایت آکے۔

او گئے ورتے۔ اوڑوندے نے گئے . وے خندوؤ۔ او ورتوؤ پہ بعضوئے زیات رحم اوکے اوبعضے نے رسواکے چه ہم خودوؤنگے دے ، ہم غنپوؤنگے دے۔ خوگ بے نیک بخت آکے او خوگ نے بد بخت۔ دبعضونہ نے بخشش لیرے کہ او بعض نے پرے بنا دکرل۔ ہنہ الله چه دھنہ پہ حکم غرونہ کہ معیونہ کلک دی۔ اوڑیکے پرے قرار بیا موندے دے۔ او غور بیدے فرش دے۔

هيفوك دانہ درحمت نہ نا امید نہ دے۔ او هيفوك دھنہ دستخی فعل او امر نہ پرے نہ دے۔ هيفاله دھنہ دستخی نہ عارتہ ورتی او هيفوك دھنہ درحمت د دائرے نہ بھرنہ دے۔ ہنہ پہ ہنہ تو لوغیزونو موصوف دے چه دھنے نے پہ مخلوقات مہربانی کہے دی۔ او ہنہ نہ شکر دے چه دھر آفت لیرے کوکے دے۔

بیا دھنہ پہ نبی صلی الله علیہ وسلم و رحمتہ دی ، چه پہ مخلوقات کوکین برگزیدہ او موجودات کوکین چیلہ دے۔ دا سے نبی دے چه چائے پیروی اوکے نو ہدایت نے بیاؤد او چا چه ترے مخ داہرلو ، نوکمرہ او مرتد شو۔ دا سے پیغمبر دے چه ہم صادق وو ہم مصدوق و۔ او دنیا کین زاہد، او رفیق اعلیٰ تہ راغب وو۔ دا سے رسول چه دھنہ پہ تشریف اوڑی حق رائے او باطل فنا شو او دھنہ د نور پہ برکت زمکہ رویشانہ شو۔ قول سلامونہ، رحمتونہ

او برکتونہ و پہ بیا بیا پہ نبی علیہ السلام ، دھنہ پہ آل ، اصحابو ، تابعینو ، تبع تابعینو او قول اولینو او آخرینو مؤمنینو او مسلمینو دی ، چه قول او فعل کین نے د قال الله او قال الرسول د اطاعت سعادت نصیب دے۔

مونڈی الله پاك تہ پہ عاجزی سرے رجوع کوو، چه چورڈ رب ، خالق ، رازق ، نافع ، ساندوگے ، ژوندے کوکے او مر کوکے او جھونڈ نہ دکلیف لیرے کوکے دے۔ دا قول نعمتونہ دانہ پاك د مہربانی ، بخشش ، فضل او احسان پہ وجہ دی۔ چه قول ، فعل ، پہ پتہ ، خرگندہ ، سختی او نرمی کین ہمیشہ جھونڈ حفاظت کوئی۔

الله تعالیٰ فقال لیا یزید (چه خنہ غواری ہنہ کوکے) دے۔ پہ ہر خنہ علیم دے۔ خنہ چه د خلقونہ پتہ دی ہنہ تہ خرگند دی۔ دلغز شونو او عباداتو پہ احوالو خبردار دے۔ د حاجاتو اوریدوگے او قبولوگے دے۔

د حمد و صلوت نہ پس د خدائی تعالیٰ نعمتونہ پہ بندیا نو فراوانہ دی۔ انہ پاك فرمائی ، کہ تاسود الله تعالیٰ نعمتونہ شمیرل او غواری نو شمار بہ نے نہ کہے نبی۔ او انہ پاك فرمائی : « خنہ چه تاسوسرہ د نعمتونہ نہ دی ہنہ دانہ پاك درکری دی ؛ نو نہ زہ نہ لہا زریہ ، او کما ژ بہ دا توان لری چه دانہ تعالیٰ نعمتونہ شمار کہے شی۔ او نہ پرے عقل ، ذہن او زریہ احاطہ کوکے شی۔ او نہ نے ژ بہ

د بیان طاقت لیرے شی ۔

مجملہ د هفہ خیزونو نہ ، چه دھنے د اظهار د پارہ الله پاك کما ژ بہ تہ قوت ورتکے ، او د ژبے نہ خبریہ لہ ، او د هفہ د لیک د پارہ کوکینو لہ ، او دکوتو نہ قلم لہ او د قلم نہ کاخذ لہ ، دا خو مقالے د عالم غیب د فتوحاتو نہ کما پہ زریہ کین راغلے ، چه زہ نے دانہ پاك پہ فضل و کرم د حق د طلبکارو د رھبری د پارہ د زریہ د قالب نہ بھرتہ لہ او کابرم۔

مقالہ (۱) تسلیم، قضا او قدر

د مؤمن د پارہ ہر حال کین دادے خیزونہ لازمی دی۔ یو دا چه داوامو الہی تعمیل کوئی ، دویم دا چه د منہیاتو نہ پچ او بی۔ او دریم دا چه پہ قضا و قدر راغنی وی۔ نو د مؤمن د پارہ کم مرتبہ دادا چه پہ ہیفہ حالت کین ہنہ ددے خیزونو نہ خالی نہ وی نو پکاری چه سرے زریہ کین ددے خبر و کلکہ ارادہ لری۔ او نفس تہ ہمیشہ ددے تسلیم و رکوی او دیدن قول اعضا و ہر حالت کین دے خیزونو سرے مشغول ساق۔

مقالہ (۲) اتباع سنت اور کس بدعت

د سنت پیروی کوئی او د بدعت لارمہ اختیار کوئی۔ د

خلہ د خدائی قائل دا حکامو تقبیل ۔
عقہ حرام کارونہ چه دھنے نہ شریعت مع راہے دے۔

اللہ اور ہفتہ دروسوں کو حکم مئی۔ اود ہنوی نافرمانی مہ کوئی۔ اللہ پاک یوگرتی اوھنوک ہنہ سوا شریک مہ جوئی اود ہرعب نہ مے پاک گرتی۔ اسلام رشتیہ مذہب دے۔ ہیو شک پکین مہ کوئی۔ اللہ پاک چہ خہ خواہی پخپل مشیت اوابادہ مے کوئی۔ یہ ہفتہ اعتماد اوساق اوشک او گمان کین مہ پریوئی۔ د صبر نہ کاراخی۔ د حق بہ اطامت جمع کیری۔ اودلہ بازی مہ کوئی۔

د اللہ تعالیٰ نہ دفضل سوال کوئی۔ اود لکیر کیری مہ۔ د خدائی نہ د رحمت امید لری۔ نا امید کیری مہ۔ یول سوا د دوستی، محبت اور اوداری سلوک کوئی۔ خپلو کین دشمنی اود اوت مہ ساقی۔ د گنا ہونو نہ خان پاک ساتی۔ مے کین مے پروائی مہ کوئی۔ گئی بہ دے بہ ککرتی۔ د خپل پرووکار د ذکر اوعبادت بہ کالی خان بناشتہ کیری۔ مے اتفاق مہ کوئی۔ د خپل خالق د بارگاہ نہ لری مہ اوسلی اود ہنہ پلہ د توجہ کولونہ مہ اروی۔ بہ توبہ وبتکو کین ہتکلمہ تاخیر مہ کوئی۔ لکھ چہ د ہفتہ د مغفرت دروازہ ہر وقت پیا ہستہ دے۔

کہ دے نصیحتونو عمل اوکری نو امید دے چہ اللہ تعالیٰ بہ دریاندے رحم اوکری۔ اونیک بخت شی۔ د دوزخ دعداب نہ چر شی۔ د اللہ تعالیٰ دیدار او قرب مونسپ شی۔ اود جنت بہ تولو نعمتونو بناد شی۔ او بہ دے نازو نعمت

کین ہمیشہ د پارہ پاتے شی۔ ہلتہ بہ بہ نبونو آسونو سورلی وی۔ اوحورے بہ وی۔ او قسم قسم خوشبوئی، او خوش آواز، حد شکارے بہ وی۔ اود تولو نہ زیادتہ خوبیدہ خبر د دادہ چہ پیغمبرانو۔ صدیقانو۔ شہدانو اوصالحانو سوا بہ علیین کین عزت او بزرگی بیاموئی۔

مقالہ (۳) د ابتلاء اوزمائش شمرہ

ہرکلمہ چہ سختی کین بہ بندہ د ازمائش وخت راشی نواول بہ خپل قوت دھنہ د علاج کوشش کوئی۔ خود کخپل کوشش کین کامیاب نہ شی۔ نوبیا دشمنانہ نہ پکین مرد خواہی، لکھ دنیوی معاملاتو کین دبا دشانو منصبدارو، اومالدارو نہ، او بہ امراضو کین دطیبیا نو نہ۔ خود کہ دغہ ذریعہ ہم بیکارہ شی۔ نوبیا دغا، زاری او شاہ صفت سوا خپل خدائے تہ راجع شی۔ خود ترومہ چہ دے خان کین طاقت دینی مصیبت پخیلہ رفع کوئی۔ بیاد مخلوقاتو نہ مدد خواہی کہ ہنوی کین د حاجت روا بی خہ درک موی او خدائے تعالیٰ تہ رجوع نہ کوئی۔ خود کہ چہ دے دھر طرف نہ نائی۔ شی نوبیا مے اختیار خدائی تعالیٰ تہ د خپل حاجتونو دیاہی بہ عاجزی شی اود خوف ورجا کیفیت پرے خویشی او چہ اللہ تعالیٰ مے ہم دعا زہ قبول نہ کری۔ نو دے د تولو ظاہری اومادی اسبابو نہ نا امیدہ شی۔

دے حالت کین بندہ تہ د قضا و قدر اود توحید

اسرار بہ کشف سوا ظاہر شی چہ دے د دنیوی علاقوار اسبابو نہ لاس بہ سرشی اود فنا فی التوحید درجے نہیں محض دیو روح بہ شان باقی پاتے شی۔ دے وخت کین د دے نظر تسلیم اود رضا کین بہ خدائی افعالو وی۔ اوصاحب یقین موحد شی۔ د یقین بہ دے درجہ ددہ ایمان دے حد تہ اوری، چہ دانہ تعالیٰ نہ سوا بل خود خالق حقیقی نہ ویی اود ہفتہ د ذات نہ علاوہ ہیو یو اے ہستی مے بہ نظر کین نہ راخی چہ ہفتہ د حرکت، سکون، بنو بدو، نفع نقصان، وکر و اخستلو، پراستلو بندو، لو، مرگ او ژوند عزت اود ذلت، مالداری او محتاجی، د صحت اوبیماری عجاز او محتاروی۔

د اسے حالت کین بندہ د قضا و قدر چکین دے وی لکھ پے رودونکے بچے چہ ددائی بہ غیر کین۔ یا مری د غاسل بہ لاس کین۔ یا غونہو سکے د چوکان سوار بہ چکین وی۔ اوس د خپل ژوند د تولو معاملاتو محتار کل صرف اللہ پاک گرتی۔ دے د یوحال نہ بل تہ، د یوسے وضع نہ پلے تہ اود یوفعل نہ بل تہ اودے راوے شی۔ خود د خان یا غیر بہ حق کین د خہ حکم او حرکت قدرت نہ لری۔ اوس د خپل پروردگار بہ ارادہ او فعل کین د خپل خان نہ غائب دے۔ کہ لیدہ کوئی۔ کہ اوریو، او کہ بہ خہ خبر پوھیدا، ہر خہ د خدائی بہ ارادہ کوئی۔

اوس ددہ علم د خدائے د علم نہ دے اود دہ کلام د خدائے کلام نہ۔ دے د خدائے د نعمت نہ نعمت یافتہ۔ دہفتہ د قرب نہ نیک بخت اود ہفتہ د معنوی جمال نہ اراستہ دے۔ د ہفتہ ذکر سوا مطمئن دے۔ دہفتہ فکر سوا صاحب فہم دے۔ اود دنیا اوعقل کین دہفتہ بہ دوددہ کوشعالہ۔ د تسلیم اورضا مقام کین دے صرف اللہ سوا دے اود غیر اللہ نہ لاس بہ سر دے۔ دے د خدائے د قرب او وصل ارض و مند دے۔ دہفتہ پنا لہوی اود عشق او محبت رشتہ مے خدائے تعالیٰ سوا مضبوطہ او محکم دے۔ بہ ہر معاملہ کین ددہ توکل بہ خدائے دے اود ہفتہ د معرفت د نور نہ ہدایتنا حاصلوی۔ اوس کہ دے تمہیں اغرندی او کہہ پرتولہ بہ دے کین د خدائے تعالیٰ پر عجیب وغریب علمونو واقفیت بیاموئی۔ اود ہفتہ د قدرت د نا اشنا رازونو نہ اگاھی حاصلوی۔ او خہ چہ د خدائے تعالیٰ نہ اوری۔ ہفتہ بہ سینہ کین محفوظ کوئی۔ بیا دہفتہ بہ نعمتو نو شکر اوباسی۔ دہفتہ ثنا صفت کوئی۔ او دعا ترے خواہی۔

مقالہ (۴) فنا فی اللہ اوحقیقی ژوند

د غیر اللہ نہ چہ بیزارہ مے نو بہ تا بہ اللہ تعالیٰ رحمت و پریمی۔ او چہ خواہشانو نہ کنارہ کش مے۔ نوستاد پارہ بہ د اللہ تعالیٰ نہ رحم غونے شی۔ او چہ د خپل ارادہ

فتوح ۶۵ العیب

نہ لاس پہ سرشے۔ اور رضا بقضا شے۔ نوستا د تقدیر پر ایک کسب بہ دخداے تعالیٰ نہ دخیر اور برکت سوال کو لے شی۔ دغہ وخت بہ اللہ پاک تا پہ حقیقی معنویں ژوندے کری اور اے ژوندون بہ بیاموے۔ چه دھے نہ پس سرک نشته۔ اور اے غنی به شے چه دھے نہ پس محتاجی نشته۔ اور اے نعمتون بہ بناد شے چه دھے نہ پس تنگدستی نشته۔ او پہ داسے راحت به محفوظ شے چه دھے نہ پس پریسانی نشته۔ او پہ داسے خوشحالی بہ خوشحاله شے چه دھے نہ پس غم نشته۔ او پہ داسے علم به موصوف شے چه دھے نہ پس جہل نشته۔ او پہ داسے امن کسب به شے چه دھے نہ پس خوف نشته۔ او پہ داسے عزت به عزتمند شے۔ چه دھے نہ پس ذلت نشته۔ او پہ بارکاو الہی کسب به داسے قرب حاصل کرے چه دھے نہ پس بعد اریے ولے نشته۔ اور داسے ترقی بہ او کرے چه دھے نہ پس تزل نشته۔ اور اے بہ ژوند شے چه دھے نہ پس سپکاوے نشته۔ او داسے به پاک شے چه بیابہ گناہون کسب ککر نشے۔

چه داسے مرتبہ بیاموے، نو دغہ وخت به د اللہ تعالیٰ محبوب او کرے او چه خلق د ثنا صفت کوی۔ نو ته به په رینتیا دھے جوگه ے۔ ته به دروحانی امراضود پارہ خیل بودے لوے اکسیر شے، چه خلق به ستاد باطنی صفا تواد اوچے مرتبے پیژندون نه عاجز وی۔ او داسے یوسه مشله

فتوح ۶۴ العیب

بزرگ به شے چه خوک به دے سیال نه وی۔ دھے حالت کسب به ته دهر رسول، نبی اوصدیق وارث شے۔ په تا به د ولایت انتھای او د فیض حاصلود پارہ به تاله ابدال راخی۔ په تا به دخداے د مخلوق مشکلات حل کیری۔ ستا په دغا به درحمت باران کیری۔ ستا په برکت به پتی شته کیری۔ او یوتی به زرخو نیری اوستا په دغا به خاص وعام بادشاه اورعیت، حاکم و محکوم، امامان و امتیان او بول مخلوق مصیبتونہ رفع کیری۔ اوستا د احکامو او ارشادا تو د اطاعت نه به ے بله چارچ نه وی۔

خلق به دلرے لرے خایونو نه تاله راخی او دخالق کائنات په حکم دهر حاکمے نه ستا په خدمت کسب تحفه تحائف، تقدی او غلہ راوری۔ هر حاکمے به ستا د بنوصفا تو او اوجتو اخلاقو چرچے وی او بول خلق به ستا په تعریف نه مریری ستا د لوبی اوشان متعلق به په دو ایماندارو کسب هم اختلاف نه وی۔ اے پاک صنته! اے نیک بخته! اے په بارکاو خداوندی کسب مقبوله او اے د نوع انسانی سرتاجه د بنارونو او خلکونو بولو خلقون کسب په تا د اللہ فضل د کسب او اللہ پاک دلرے فضل خاوند دے۔

مقاله (۵) د دنیا د فتنو نه کناره کشی
هرکله چه ته د دنیا نریب وزیست، مکر و فریب، هلاکتی لذات په ظاهره بنه او په باطنه خراب ترغیبات د دنیا

فتوح ۶۶ العیب

په وفائی، عهد شکنی، او غافل او دنیا پرست خلق او و پیر نو داسے اوگزیه لکه چه خوک صحر کسب اودس مانے ته بریند ناست وی۔ چه بول بنکاری او بد بوئی ے خوره شوک وی۔ نو ته دھے دشوم گلا نه سترگے پتے کرے۔ او بد بوئی نه ے پوزه بند کرے۔ دغه رنگ ته د دنیا دار و خلاقو دھونک دگناه د ککر ماحول نه او د هغوی د خواهشا تو بد بوئی نه حان محفوظ کرے۔ د پارہ ددے چه ستا د روح فطری پاکیزگی منانغ نشی او ته د دنیاوی افاتو نه خلاصی بیاموے د نیا چه هر خوبصورتا قسمت کسب وی۔ هغه به ضرور تاته درسی۔ او ته به ضرور دھے نه فائد موه۔ په دے وجه ستا د دنیاوی ضروریا تو نشویش بالکل فضول دے۔ اللہ پاک خیل برکزید پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ته فرمای: «وَلَا تُسَدِّقْ عَيْبَكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زُخْرًا الْمَلِيئَةَ الدُّنْيَا لِيُقْتَنَتَهُمْ فِيهِ وَرِثَىٰ ذَرْبِكَ حَيْرٌ وَ أَكْبَلُ» (د دنیا ظاهری مال و اسباب چه مونز کھاروسه هر کرے دے، په هغه نظرمه اچوه حکم چه ددے خیزونو نه مقصد کناره په فتنه کسب اچول دی۔ اوستا د پارہ د پوره کسب درکھے رزق بهتر او پاند ار دے۔)

مقاله (۶) د توحید رائی
د اللہ تعالیٰ د احکامو او افعالو په احترام کسب خیل خواهشات اولذات فنا که حکم چه دے صل سوا پستا

فتوح ۶۸ العیب

په زړه کسب د عام الہی صلاحیت پیدا شی۔ د تعلق با اللہ د مضبوطو لو د پارہ فاسق او غافل خلقو سره قطع تعلق ویر ضروری دے او دخپلو خواهشا تو د فنا کو لو یوملامت دا دے۔ چه دفع نقصان، شر او ضرر، د نیازی اسپا بود جد و جهد بولو معاملاتو کسب په خیل ذات د تکیه په حاکمے دا بول امور کلی طور سره اللہ تعالیٰ ته سپرد کرے شی او قاضی المعاجات او کمنه شی۔ خداے تعالیٰ مختار کسب نه کنول او په نفس اعتماد کول شوک دے۔ صرف خداے تعالیٰ په ماضی حال او مستقبل کسب دخیل بنده دامورو او معاملاتو کسب دے۔ د هغه د انگریزی او ذمه داری هغه وخت هم وچه ته د مور په خبیثه کسب وے او بیا چه د مور په غیره کسب دے پے روجل۔

د خداے تعالیٰ د ارادے په خاطر د خیل ارادے د فنا کو لو یوملامت دا دے، چه ته د هجو خواهش قصد نه کوے حکم چه خدائی اراده کسب سراسر خیر او بهتری ده او په دے کسب ستا قصد کول هم شوک او گزیه۔ د نفسانی خواهشا تو د نفی نه به د اللہ تعالیٰ فعل په تاجاری شی او د افعال الہی نافذ کیدوسره به ستا اعضاء ساکن او غیر متحرک شی۔ زړه به دے مطیع شی۔ سینه به دے فراخه او کشاده شی۔ غز به دے روپنانه او پر نور شی۔ او چه د تعلق با اللہ روحانی توانائی بیاموے نو دکائنات د بولو خیزونو نه به ے نیاز

شے۔ ستا نقل و حرکت بہ قدرت بہ ارادہ وی اور قدرت
 بہ تہ بہ ہدایت بیاموے۔ تجلیات الہی بہ تاتہ اشیاء
 ماہیت بنائی۔ او اللہ بہ درتہ د نور خلعت اغوند وی۔ پروکار
 عالم بہ خیلہ تاتہ علم بنائی۔ اود دے علم اور فغان بہ برکت
 بہ دے سلف صالحین اور بزرگین عارفانہ معاماتو تہ سوسی
 بیا بہ تہ د مخلوقا تو تہ کنارہ کش شے۔ تا کیں بہ ذات
 خواہش او ارادہ پاتے شے۔ د بشریت در ذالیو نہ بہ پاک
 شے۔ ستا زبہ بہ توحید کیں داسے فنا شے، چہ د خدائے د
 ارادے نہ یوا بہ ہرگز خہ خیر نہ قبولے۔ چہ دے مرتبے
 تہ اورے نواتہ بہ د کراماتو نسبت کو لے شے۔ یہ ظاہر
 بہ دا کرامات ستانہ بنکاری، خو حقیقت کیں بہ دا خدائے
 تقالی افعال او احکام وی۔ بیا بہ تہ د ہفت شکستہ دل اولیاء
 پہ دل کیں شامل شے۔ چہ د ہفتوی نفسانی خواہشات او
 بشرے ارادے بالکل فنا شوے دی او بہ زور تو کیں د
 ربانی ارادو دکا مل اطاعت جذبہ پیدا شوے وی۔ نکہ چہ
 اللہ پاک فرما بیلی دی د خبا مخلص بندیاں ہیج نہ غوازی
 مگر ہفتہ چہ اللہ او غوازی! او فرما بیلی دی اللہ پاک زہ
 ہفت خلقو تہ دیر قریب یم چہ د ہفتوی زور نہ خما بہ وجہ
 شکستہ دی: نو تہ بہ دا اللہ تقالی قرب تر ہفتے حاصل تہ
 کرے ترخو چہ ستا بزل خواہشات او ارادے د ہفتہ پہ
 رضنا قربان شے۔

کلہ چہ تہ خیلے ارادے د خدائے پہ ارادو کیں فنا
 کرے او ذات باری نہ بل ہیج خیر تہ توجہ اونہ کرے
 نویا بہ تا اللہ تعالیٰ د تہ سوسہ زرعون کوی اونہ بہ د
 نوسے باطنی صفاتو حاصل شے۔ ستا پہ نفس کیں بہ د شرک
 محرکات ہو شے او توحید بہ دے قلب او دماغ کیں راسخ
 شے۔ بیا بہ تاتہ دیدار الہی حاصل وی۔ د "آنا حسنا
 مُکسِرَةُ الْقُلُوبِ" (زہ شکستہ دلو تہ دیر قریب یم) ہم
 دغہ معنی دی۔ حدیث قدسی کیں راخی "خما مومن بندہ
 ذکر او صادات پہ کثرت خما قرب غوازی، حتیٰ چہ ہفتہ

بہ دے حدیث نہ مطلب داسے چہ بندہ عبادت کو او کیں د قرب
 الہی داسے درجہ حاصل کوی، چہ خلقو او عارفو علاقو۔ منقطع
 شے۔ او ہفتہ تن خدائے تہ داسے متوجہ شے چہ بزل حرکتو سکنا تو،
 حواس ظاہرہ او باطنہ نہ بغیر خدائے تقالی د اطاعت نہ بل خہ کار تہ
 انبی۔ د ہفتہ ایدل او بول، پوہیدل، کلل صرف د خدائے پارہ
 دی۔ او ہرگز د مطلب ترے نہ دے چہ معاذ اللہ حالہ تہ خدا ہی او وی
 تہی اتحاد او حول لوشے۔ ایسے عقیدہ سرچیا کرے۔ او کتابت
 اور بولو چوانو امتو اختلاف غیزوے۔ پیرانو پیر صاحب قدس سہ
 چہ فرمائیلے دی چہ دا حالت بہ حالت فنا کیں وی نو دے نہ مطلب د
 خدائے پہ لار کیں فنا کیدل دی۔ دا چہ ماریا اللہ علا تہ خفے شے۔ نہ دا
 چہ خدا ہی او وی سوسہ پو شے۔ حضرت پیرانو پیر صاحب دیر لہ فاضل
 عالم ربانی وف۔ د ہفتوی نشان نہ دا خبرہ دیر او چتہ دہ چہ ایسے خبرہ
 ہفتوی تہ مشوب کرے شے نو کوم کوم ملانے چہ دے کتاب کیں
 دا شان مقامین دی د ہفت نہ مطلب دغہ دے۔ کوم چہ مستوح
 بیات ۵۰

مانتہ دیر محبوب شے۔ او دکامل ربط پہ وجہ زہ د ہفتوی و
 شہ، چہ پہ ہفت ہفتہ اوری۔ زہ د ہفت سترکے شہ چہ پہ ہفت
 لیدتہ کوی۔ زہ د ہفتہ ژ بہ شہ چہ پہ ہفت خیرے کوی۔ زہ
 ہفتہ لاس شہ چہ پہ ہفت ہفتہ بزل کوی۔ زہ د ہفتے پیسے شہ
 چہ پہ ہفت ہفتہ کوی۔ نو فنا ہیجہ حالت درے نہ بل نہ
 دے چہ تہ د خیل خان او مخلوق نہ فانی شے۔
 خلق یا نیک وی یا بد، دغہ نشان تہ بہ ہم یا نیک
 شے یا بد ہر کلاہ چہ تہ خیل فطری او ازلی صفات قابو
 کرے، نو د مخلوق خلاف شریعت تأثرات بہ نہ قبولے۔
 او خپل امیدوند بہ ہفتوی سوسہ نہ تہے۔ او د ہفتوی د شر
 نہ بہ خوف نہ کرے۔ بیا بہ ستا پہ نفس کیں یوازے اللہ
 تقالی باقی پاتے شے، لکہ چہ ستا دیدار شے نہ ممکن و۔
 چہ دا حقیقت ہیر نہ کرے چہ خیر او شر د اللہ پہ اختیار
 کیں دے او چہ کلہ پہ خدائے ستا کامل یقین پیدا شے
 نو ہفتہ بہ تا د قضا او قدر د شر نہ بے خوفہ کوی۔ او خیر
 او برکا تو کیں بہ ستا پارہ وسعت پیدا کرے شے۔ بیا بہ
 تہ د ہر خیر محل، د ہر نعمت مرجع، د ہر نور سرگز
 او دھرامن سرچہ شے او د حق د عاشقانو مطلوب او
 منتہا ہم دغہ فنا دہ او ہم دغہ د سیراوسلوگ نہ پس
 اولیاء اللہ خیل منزل بیا موی۔ خیلہ ارادہ د اللہ پہ ارادہ
 کیں فنا کول د قولو تیرو اولیاء او ابدال او مقصود و۔ دین

تر آخری ساہ خیلہ ارادہ د خدائی پہ ارادے بدلہ کرے دہ۔
 د دے وجہ نہ د دوئی نوم ابدال شو۔ د دوئی پہ نزد حق پہ
 ارادہ کیں خیلہ ارادہ شریکول گناہ دہ۔ ہاں کہ پہ ہریرہ
 مجددیت یا د حال او خوف د خیلے پہ صورت کیں ترے
 خہ بے اعتدالی اوشے، یا د کیدو احتمال وی نو اللہ تعالیٰ
 پرے دوئی خبردار کوی او دوئی ترے منع شے او توبہ او
 استغفار شے۔ د فرشتونہ علاوہ د خواہش او ارادے نہ
 ہیچو ک معصوم نہ دے۔
 فرشتے دارادے نہ پاکے او انبیائے کرام د خواہشات
 نفس نہ پاک دی۔ لیکن د باقی مکلف مخلوق لکہ جن او
 انس ارادہ د خواہش نفس نہ خالی نہ دی۔ پہ نوح انسانی
 کیں د خدائے بزرگیدہ بندیاں، مثلاً اولیاء او ابدال د
 ارادے او خواہش نفس نہ خوینتہ محفوظ دی۔ لیکن کید
 شے چہ ہفتوی خہ وخت ارادے او خواہش تہ مائل شے۔
 خوا اللہ پاک پہ خیل رحمت خاصہ پہ بیداری کیں ہفتوی
 د دغہ لغزش نہ آگاہ کوی او ہفتوی لے ہفتہ وخت پہ
 شجاعتی او استغفار تلافی او کوی۔

مقالہ (۷) توبہ او استغفار

د نفس د یا بدونہ آزاد شے۔ او د دے پہ متابعت
 کیں د خلیہ حسنی د سرارو نہ بیگانہ شے۔ خیلہ ہرہ معاملہ
 ہی خورسوسہ سبب پروردگار تہ او سپارے او د خیل زہ پہ

فتوح ۴۳ الغیب

دروازہ د اللہ تعالیٰ دربان شہ۔ چہ شیطان و سوسے بکیر داخلے نشی۔ دکوم خیز چہ خدا کے تعالیٰ ذرہ کینی درتہ د اچولوحکم کوی، ہنہ پکین اچوہ۔ اودخٹ نہ چہ منع راوی، ہنہ لہ خائے مہ و رکویہ۔ دحق دارادے نہ علاوہ د بے ارادے خواہش مہ کویہ۔ اودحق ارادہ د شریعت اسلامی مکملہ اتباع دہ۔ د خواہشاتو کثرت د بندہ د پارہ د پریشانی اور بیداری یومہٹل کھل دے اوددے خلاصے ذات حق کین د جذب کیدو نہ بغیر نامکنہ دہ۔ ہمیشہ د احکام الہی اتباع کویہ۔ اودہنہ د منہیا تونہ پریہر کویہ۔ د خدا کے مقدرات دہنہ اختیار اور صا تہ پریہر دہ۔ او مخلوقا تو کین ہنہ کویہ دہنہ شریک مہ جو پوہ۔ ستا ارادے اور امانونہ ہول دہنہ مخلوق دی۔ کہ تہ خیلہ ارادہ د خالق ارادے سرہ شریکویہ۔ نو پہ دے حالت کین تہ مشرک ہے۔

قرآن وائی خوک چہ د اللہ تعالیٰ د دیدار پہ طبع دی ہنہ لہ پکار دی چہ نیک کارونہ کوی۔ او مخلوقا تو کین ہنہ کوی ہنہ سرہ عبادت کین شریک جو پ نہ کوی۔ یوانے بستی شریک نہ دے۔ بلکہ د خواہشا تو پہ پتو سترگو پیروی کول اوفانی دنیا کین یوہستی یا یو خیز سرہ ذرہ اور ماخ د مشق د بچے پورے ترل سرچیا شریک دے۔ اللہ پاک ذ۔ ف۔ اے نبی! تا ہنہ سوسے نہ دے لیدے، چہ مہ جس

فتوح ۴۵ الغیب

تہ پیر او تقدیر کین عاجز مہ کترہ۔ دہنہ پہ وعدہ کین ہیٹ شک مہ کویہ۔ اودہنہ درحمت او بخشش نہ ہیٹکے۔ نا امیدہ کیریہ مہ۔ دہنہ د رسول برحق اسوہ حسستہ اختیار کویہ۔ او پوہ شہ چہ پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم نازل شوے بعض آیاتونہ وروستو منسوخ شوے دی اودہنہ پہ خائے نور آیاتونہ راغٹ دی۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم دہنہ نو آیا تونہ تعیل کیرے دے۔ داخو د ظاہر شریعت حال شو۔

باطنی علم او نور احوال چہ دی نو دا د خائے اودہنہ د رسول پہ میفر کین دیوراز حیثیت لری۔ دوسے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: "خما بہ ذرہ پہ بعضے اوقات پوہ پردہ راتلہ اودہنہ دلرے کولو د پارہ بہ ما ورخ کین اوترا خلہ د خدائی نہ مغفرت غوبنتلو: او خیز روایتونہ کین د سل خلہ مغفرت ذکر دے، نور رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ دیو حالت نہ بل حالت تہ منتقل کولے شو۔ اودہنہ رنگ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قرب پہ منازل عبودیتا موند کول۔ نورائی: خلعتونہ بہ ورتہ اغوستولے او بدلولے شو۔ اودکشف او معرفت ہر دو م حالت بہ اول حالت نہ ارفع او اعلیٰ وو۔ پہ دے دوران کین چہ برکے حجاب واقع شو، نکہ چہ احادیثو کین راخی۔ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ پہ کثرت سرہ استغفار و تیلو کھکے چہ

فتوح ۴۳ الغیب

نفسانی خواہشات خیل معبود گرو کولے دی، نو د اللہ تعالیٰ نہ سوا نورہر خٹہ چہ دی، ہنہ غیر اللہ دی۔ او ہر کھ چہ تہ غیر اللہ کین مشغول شوے۔ نو بلا شیے تا اللہ تعالیٰ سرہ شریک جو پکے او خیلہ مشرک شوے۔ نو ذکر حق کین جد و جہد کویہ۔ پہ ارام مہ کینہ۔ د خدائے نہ ویرہ او کترہ۔ بے خوفہ کیریہ مہ۔ اود حق پہ تلاش کین صداقت اختیار کیریہ۔ غافلہ کیریہ مہ۔

سلوک کین چہ کوم مقامات تا تہ حاصل شی۔ ہنہ خیل ذات سرہ مہ منسوب کویہ۔ بلکہ ہنہ عطائے ایزدی او کترہ بیا کویہ تا تہ خٹہ حال یا مقام حاصل شی نو ہنہ پتہ ساتہ۔ او نا اہلو سرہ دہنہ ذکر مہ کویہ۔ پہ دے طریقہ بہ تا تہم نورہ ہم روحانی ترقی حاصلہ شی حکم چہ ستا اعلیٰ براہ راست اللہ تعالیٰ سرہ دے اود کلام اللہ موافق ہرہ صریح د اللہ تعالیٰ یونے شان دے۔ نو دا حوالو مخلوق ستر تذاکرہ بنہ نہ دہ۔ کہ ستا احوال برقرار وی، نو د اللہ پاک بخشش او کترہ۔ اود خدائے نہ د شکر د توفیق اود زیاتی سوال کویہ۔ کہ ستا حال د غصے باقی پلے شی۔ نو پہ دے کین ستا د پارہ د علم معرفت ترقی او د ادب اضافہ دہ۔ اللہ پاک فرمائی: چہ مونہر یو آیت منسوخ کوی یا ہیرو، نو بیا دہنہ نہ بہتر یا دہنہ پہ مثل بل آیت راویو۔ او اللہ پاک پہ ہر خیز قادر دے: نو اللہ پاک پہ خیل قدرت، اختیار

فتوح ۴۴ الغیب

استغفار درج تزکیہ اود قلب صفائی دہ۔ اود ہر مؤمن د پارہ اکسیر دے۔

توبہ او استغفار ہر حالت کین د بندہ دویہ لازمی صفات دی۔ اودا دوارہ د حضرت ابوالشیر آدم علیہ السلام نہ مؤمنانوتہ یومقدس مبراث پلے شوے دے۔ د آدم علیہ السلام پہ باطنی احوال چہ دہو او نسیان اودعہن د خلاف ورنہ د تاریکی پردہ راغلہ، نو ہنہ د خیلے ارادے او خواہش پہ پیروی کین را کیر شو۔ اود دغہ وخت د آدم علیہ السلام ارادہ کول د خدائے ارادے سرہ شریک کول دو۔ نو دہنہ دغہ ارادہ چہ پہ شریک صبی وہ، ما تہ کپے شوے۔ روپیہ باطنی حالت کے زائل شو۔ او انوار پیرے تاریک شول۔

بیا آدم علیہ السلام پہ خپلو لغزشونہ آگاہ کیرے شو۔ او د نسیان او حکم عدولی پہ اعتراف کین د توبے او استغفار توفیق کے بیا موند۔ نو بیا آدم علیہ السلام پہ دیرہ زاری پہ بل کراہی الہی کین انصا او کترہ۔ " رَبَّنَا عَلَّمْنَا مَا لَا نُحْفِزُ لَنَا وَ تَزَكُّنَا لَنُكَلِّمَنَّكَ مِنَ الْمُطَّيَّرِينَ (اے ربہ حمد توبہ مونہر پہ خیل خاں ظلم او کویہ۔ کہ تہ مو اونہ بخنیے اور رحم ربابانہ دے اونہ کپے نومونہ بہ د زیان کارانو نہ شو)۔ نو د توبے او استغفار پہ برکت پہ ہنہ د اللہ تعالیٰ دہنہ اسرارو او علوم و کشف اود د اے تجلیا تو پیرنوتہ او شوکہ چہ دے

نہ ممکن ہوتی دے نہ بہرور نہ ہو۔ دے نہ پس ہوتی ہرہ ارادہ د اللہ تعالیٰ دارادے ماتحت ہو۔ اور ہوتی ہر دوئم حالت درومینی حالت نہ بہتر اور حق چہ ہوتی نہ ولایت کبریٰ، قبولیت حق اور دنیا اوعقبیٰ کبریٰ سرفرازی نصیب شوہ اور ہوتی اولاد دیکھے یہ حق بیستہ اور خائیدید۔ او یہ ہوتی کبریٰ لوئے جلیل القدر انبیاء اور گزیدہ اولیاء اللہ پیدا شول۔ بیا دنیا نہیں ہوتی د ہوتی جائے پناہ اور حیات ابدی قرار کا شو۔

نو تالہ ہم تو بہ او استغفار باید۔ اور رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم اسوہ حسنہ اور نوع انسانی دیار حضرت آدم علیہ السلام خصائل اختیارول پکاردی۔ او ہم داخیزونہ د خدائے و رشتینو عاشقانو اور دوستانو سنت دی چہ د نجات ضامن دی۔

مقالہ (۸) د قرب الہی منزلونہ

دخبلے د طرفہ چہ تہ کوم روحانی او باطنی حالت کیں ہے۔ د ہفے نہ سوا داوجت یا دلاندے حالت آریو مہ کوہ۔ ہر کلمہ چہ تہ د شامی محل (عالم لاهوت) پہ دروازہ ہے نو پہ محل کیں د داخبلد وخیل خواہش مہ کوہ۔ ترخوچہ شامی حکم (امردنی) سوتہ پہ زور کیں داخل نہ کرے ہے۔ د زور نہ مراد ہفہ حکم دے چہ ازلی تاکیدی او بارباروی۔ محض د نفس پہ ترغیب پہ داخلہ

۱۰۔ مہ کوہ۔ کیدے شی، چہ دا د ہفے بادشاہ (اللہ تعالیٰ) د طرفہ امتحان وی۔ خو تر ہفے دختہ د صبر اور تحمل نہ کار اخلہ۔ چہ تہ پہ داخلہ مجبور کیرے شی۔ اوستا داخلہ سراسر د شامی اذن ماتحت وی۔

چہ تہ جبر او شامی حکم سرہ محل (قرب خداوندی) کیں داخل کیرے ہے۔ نو تالہ بہ بادشاہ دخیلہ ارادے او فعل پہ وجہ خہ عذاب نہ درکوی۔ حکم چہ دھتہ قہر او عذاب خود بندہ پہ ہے صبریٰ، نفسانی خواہشا تو ہے ادنیٰ اور تسلیم رضا پہ ترک کولورائی۔ نوچہ تہ جبر اشامی محل کیں داخل کیرے ہے۔ نو داخبلہ خوش نصیبی او سعادت آرتیہ اور دھتہ پہ دربار کیں خاموشہ، سرتیوہ، او مؤدب دلاپروسہ۔ او پہ کوم خدمت چہ تہ مامورہ کرے ہے، پہ سرتیوہ دھتہ پیروی کوہ۔ او حیلہ حجت تہ ہرگز ہفے کیں دخل مہ ورتوہ۔

اللہ تعالیٰ خیل نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ارشاد فرمائی: "د دنیا دظاہری مال واسباب کوم خیزونہ چہ مونز کفاروتہ وس کیرے دی۔ تہ پہ ہفے نظرمہ کوہ، حکم چہ دہک اشیاؤ مقصد خاکلار پہ فتنہ او امتحان کیں اچولی دی۔ اوستا د برسوں دکا درکیرے ربیق ستا دیارہ دیر بہتر او پائندار کیں نو داللہ تعالیٰ پہ دے قول کیں "وَسَيُجَنَّبُكَ الَّذِينَ أَفْلَحُوا" (خدائے درکیرے ربیق دیر بہتر او پائندار دے)۔ حضور صلی

اللہ علیہ وسلم تہ پہ باطنی احوالو، صبر و شکر او پہ عطا شوے نعمتونو د راضی کیدو تعلیم ورتکیرے شوے دے۔ یعنی مونز چہ پہ تاکوہ لوئے پیریزوئے کیرے دی، نکہ نبوت، علم راسخ، حکمت و فہم، دین اسلام، توحید او معرفت، جہاد فی سبیل اللہ او فتوحات غیبی، داخیزونہ د دنیا نور مال و جائیداد او دعیش و عشرت د سامان نہ دیر بہتر او دائمی دی۔ نو د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو شکر او رضا مندی کول اور نوروفانی او عارضی خیزونو ترک کول، د تولو نیکو او برکتو نو اصل دے۔

تول د دنیاوی اشیا اللہ تعالیٰ د بند یا نو د آزمائش د پارہ پیدا کیری دی۔ کوم خیز چہ ستا پہ قسمت کیں وی، یا د غیر، ہفہ بل دھچاد پارہ نہ دی، ہفہ د قدرت لاس کیں محفوظ وی۔ نو کہ ہفہ مشیتا ایزدی کیں ستا پہ حصہ کیں وی۔ کہ تہ نے غواپے، او کہ نہ، ہفہ بہ ضرورتا تہ رسی۔ دھتہ پہ طلب کیں ستا د طرف نہ دگستاخی یاد ہے ادنیٰ اظہار مناسب نہ دے۔ او کہ ہفہ خیز د بل چاقمت کیں وی۔ نو تہ ہفہ نشے حاصلوے۔ او کہ ہفہ پہ خیر و عافیت او سلامتی سرہ د چا ہر د بشو قسمت کیں نہ وی، او محض فتنہ او امتحان وی۔ نو بیا دیو عقل او شعور خاوند وے دیدہ دانستہ خان پہ فتنو او پریشانو کیں کینیا سی۔ مراد داشو، چہ خیر او سلامتی او ذریعہ اطمینان پہ باطنی

احوال او تسلیم اور رضا کیں دے۔

شامی محل د داخبلد ونہ پس چہ تہ بالاخانے (اوج روحانی) اور دھتہ نے چھت (منزل مقصود علیین) تہ او خیزوے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہ۔ تہ بالکل خاموش، سرکنتہ او مؤدب اوسہ۔ بلکہ دے امور کیں د ربومی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ حکم چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریب ہے۔ نو خطرو تہ ہم قریب ہے۔ چہ دلستہ را اور سے نو دھتہ نہ د احوال او مقاماتو دھی حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ حکم چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ اونا شکر کری یونا شکر گزارہ سپہ پہ دنیا اوعقبیٰ د وار وکین ذلیل کوی۔

خنگہ چہ ممکن ذکر اوشو تہ د ذکر فکر او عمل صالحیہ جد و جہد کیں مشغول اوسہ چہ دا سے بلند مقام تہ اوسے چہ دائمی او ابدی وی۔ او یاد ستا تہ چہ ہفہ مقام د اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول او فعل نہ ظاہر ربیبی۔ دے مقام نہ غفلت اوسہ پروائی ہوگز مہ کوہ۔ د دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرہ د غلتہ قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ دیارہ دی او مقامات د ابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) د اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشف اوشاہدہ د اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنیٰ کیں دھتہ د جلالی او جمالی

فتح ۸۱ الغیب

احوال او تسلیم اور رضا کہیں دے۔
 شاہی محل دہلا خلید ونہ پس چہ تہ بالاخانہ (اوج روحانی) اود ہنہ خائے نہ چہت (منزل مقصود علیین) تہ او خیر ولے ہے۔ نوخنگہ چہ مونز ذکر اوکھ تہ بالکل خاموش، سرکینتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور و کین د رومیہ نہ زیات تابعدار اوسہ۔ کجکہ چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریبے۔ نوخظرو تہ ہم قریبے۔ چہ دلستہ را اورے بؤد ہنہ نہ دالحوال او مقاماتو دھیغ حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ کجکہ چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ اوناشکری یونا شکر گزارہ سپے پہ دنیا او عقلی دواہر و کین ذیل کوی۔

کجکہ چہ محکین ذکر اوشو تہ ذکر فکر اور عمل صالحیہ جد و جہد کین مشغول اوسہ۔ چہ داہے بلند مقام تہ اورے چہ دائمی او ابدی وی۔ او یاد سائتہ چہ ہنہ مقام دانہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول افضل نہ ظاہرین۔ دے مقام نہ غفلت اوسے پروائی ہرگز مہ کوہ۔ دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرور غفلتہ قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاء د پارہ دی او مقامات د اید اود پارہ۔

مقالہ (۹) دانہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشفہ مشاہدہ
 دانہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنی کین د ہنہ دجلالی او جمالی

فتح ۸۲ الغیب

د حالاتو تہ ہم منتول دے۔ چہ د خیل ذات د پارہ نہ تو
 بلکہ د حق او توحید د پارہ۔

ہرچہ د جمال مشاہدہ دہ نو دا پہ نہر و نو او مزاجونو کین د خداے د رحمت، رحم، کرم، بخشش، لطف، محبت، عضو او د سخا د صفاتو ظہور دے۔ چہ د قریب خداوندی پہ و چہ پہ بندہ تجنی غورکوی۔ دانہ تعالیٰ د صفات جمالی عظیمترین مظہر د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہستی مبارکہ دے۔ چہ ہمیشہ ہر ہر خواہ سرہ نہہ کرے وی۔ ہر ضرر رسوئی تہ ہر راحت رسوئے دے۔ ہر بد کو سرے دے محبت سلوک کہے دے۔ او استہائے دا چہ دیکے معظیہ دفتح پہ وختے خیلو بدترین دشمنانو تہ پہ دے الفاظو معافی و سرکریہ۔ " کذکرؤیبت علیکم انیوم (نن درخ پہ تاسوھیغ گرفت نشتہ۔ یعنی ما بخینلی بی) د حضور صلی اللہ علیہ وسلم دا جمالی صفت، او خلق عظیم، د امت پہ دیرو اولیاء ابدالو کین ہم باحسن الوجوہ موجود دے۔

انہ تعالیٰ د خیل جمال د مشاہدے نعمت دامت پہ خاص خاص افرادو پیریز و کرے دے) او قول عمرے ہنوی پہ دے نعمت پناہ کرے وی۔ د پارہ دے چہ زیات شوق پہ سبب د محبت پہ جذب او ہستی کین ددوی روحانی قوی سست او کمزوری نشی۔ او دھی او فراق پہ خفگان کین د حقوق عبودیت د تعمیل نہ پاتے رانی۔ نو

فتح ۸۳ الغیب

انہ تعالیٰ حکیم اودانا دے۔ رحم او کریم دے۔ اود جمال دتر و پہ اضطراب نہہ خبردار دے۔

دغہ وجہ دہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہرحمہ بلال رضی اللہ عنہ مؤذن تہ فرمائیل۔ اے بلالہ! اذان او کہہ۔ چہ ذکر او مانجھ کین راحت بیامومو۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم د پارہ موغز پہ دے بنا د قلب او درج راحت وؤ۔ چہ د کامل استغراق پہ وجہ بہ نبی علیہ السلام تہ د مانجھ پہ دوران کین د جمال الہی مشاہدہ حاصلیدہ۔ پہ دے وجہ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیل چہ خما دسترگو او زرق آرام پہ مانجھ کین دے۔

مقالہ (۱۰) د نفس مخالفت او اخلاص
 دے کین شک نشتہ، چہ ستا نفس دانہ تعالیٰ مخلوق او ملکیت دے خود ادنیٰ خواہشانو، لذتو، اسبابو، ضرور او تکبر دے لارے نہ بدراہہ کرے دے۔ کجکہ چہ دا خیزونہ دانسان مزاج سرہ اخیلے شوے دی۔ نوکھ تہ دانہ د اطاعت او فرمانبرداری د پارہ د نفس مخالفت تہ تیار شے۔ نو دا بہ ستا د طرف نہ یوجہاد د فلاح او بھبود یوہ ذریعہ وی۔

د نفس د جہاد نہ پس بہ ستا دوستی او بندگی د ثبوت مقام تہ اورسی او پہ تابہ د پاک، صاف، او خوشگوار و بختونو پیریز دے اوشی۔ دکاشانو قول اشیا بہ ستا تابع شی اوستا

خدمت اور تعظیم تہ یہ غاریہ بستہ دی۔ اور ایڑھے شوق
 اصول دے۔ چہ کوم سرے د خدا اے تعالیٰ فرمانبرداروی
 نو دنیا دهنه فرمانبردارا وی۔ الله پاک فرمائی۔ "کائناتو کین
 ہیچ چیز دا سے نشته چہ د خدا اے ثنا صفت نہ کوی۔ خو
 تاسو د هغوی په ثنا پوهیږئئ نه! او الله پاک فرمائی:
 "ما آسمانونو او زمکه ته اووے، چه تاسو حها فرمانبرداري
 قبوله کرئئ۔ که خوبه موی او که مونہ وی خوبه۔ نو
 هغوی اووے اچه اے خالق کائنات! مونږ ستا فرمانبرداري
 په سرستړگو قبولو۔"

مکمله بندگی، د نفس دنا کاره خواہشاتو په مخالفت
 حاصلیږی۔ په قرآن کریم کین دیرنمایه راغله دی چه نفس
 اثاره (هغه نفس چه انسان ته د بدو کارونو ترغیب ورکوی)
 پیروی انسان د صراط مستقیم نه کمر اړ کوی، حدیثا قدسی
 دے۔ چه حضرت داود علیه السلام ته الله پاک او فرمائیل
 "چه د نفس د خواہشاتو پیروی هیږے اونہ کرے۔ حکم چه
 زما په زمکه کین د نفس د پیروی نه زیات دفساد خیز بل
 نشته" او د حضرت بایزید بسطامی په متعلق یوحنا یسحور
 دے چه هغوی الله پاک خوب کین اولید، نوحیض اے او که
 چه یا الله! تا تہ د رسیدو کومه لاره ده؟ نو الله تعالیٰ
 ورته او فرمائیل: "د خپل نفس اطاعت پریدو او مات راځه
 حضرت بایزید فرمائی: د دے پس مانکه د مار د پوت خپل

نفس په خائے پرینود؟
 غرض دا چه هر حال کین د خواہشات نسان نه هیږ
 د خلاصی باعث دے۔ نو که تہ هتقی او پر هیږ گارے۔ نو د
 حرام مال نه او د مخلوقاتو د خوف او خد سے نه د پوه او کره
 او د مخلوقاتو په خائے خپل امید ونه خپل خالق سره اوتړه۔
 او د زکوة، صدقے او نذرانے په طور هم د مخلوق نظر
 مه کوه۔ بنه پوه شه چه د رزق او روزگاری پول امور د فاعل
 فعل او تدبیر سره په ظهور کین راځی۔ او فاعل او مدبیر
 الله تعالی دے۔ خو سره د دے د مخلوق د طرفه د سعی،
 محنت او کوشش اصول هرگز هیږول نه دی پکار۔ د پاره د
 دے چه تہ د جبر په فریقه (دوی د دے خبرے قائل دی)
 چه فعل کین د بندہ مطلقاً دخل نشته) د عقائدو سته
 خلاصی بیاموے۔ او دا هم مه وایه چه د مخلوق په افعالو کین
 د خدا اے قدرت او اختیار هیچ دخل نشته او بند د هر
 فعل او ارادے خپله مختار او مجاز دے کفی دے عقیدے
 به تہ کافر شهے۔ او قدریه فرقه کین به را شه۔ بلکه عقیدے
 درستہ کره۔ او دا اووایه، چه د مخلوق افعال او اعمال د
 مشیت خداوندی نه دی چه د هغه د تحصیل حکم د پاره
 "کین یلا نسان ماسعی" یعنی د مخلوق د طرفه سعی او محنت
 لازمی خیر دے۔ او قرآن او حدیث کین د دے مثالونه
 وارد دی۔

ص ۸۴ القیب

ص ۸۴ القیب

احکام خداوندی نه تجاوز مه کوه۔ حکم چه د هغه
 احکام په قول مخلوقات طوعاً و کرهاً ز په خوبه او ناخوبه
 یعنی هر حالت کین) حاوی دی۔ د احکام الحاکمین په موجود
 کین په هیچ یو امر کین حاکم مه جوړیږه۔ ستا حاکم کتاب
 الله او سنت رسول الله دے۔ که ستا زړه کین خه خیال یا
 وسوسه تیره شی۔ یاد الهام کیفیت محسوس کره نو هغه د
 قرآن او حدیث په معیار او سنجوه۔ که قرآن او حدیث کین
 د هغه حرمت او ممانعت موجود وی۔ مثلاً وسوسه، سود
 غلا، غضب، ظلم، زنیاتی، دروغ فریب او د هغه نور د
 فسق و فجور اعمال نو د اے خبرے د خپل قلب او دماغ
 نه لرے که او مخ تہ واره واره۔ حکم چه د اے ویتوسے د
 شیطان د طرفه وی چه په قسم قسم بیکل صورتونو کین
 اے انسان ته راوپانده کوی۔

که ستا خیال او وسوسه د قرآن او حدیث ترخه جائز
 او مباح وی او د حرمت پکین هیچ شبه نه وی۔ نو بیا اے
 بلا تامل تعبیل او کره حکم چه دے کین دگناه خدا شه
 نشته۔ بلکه د حلاوتو خیزونو خوړل، خنبل، نکاح، بنه
 لباس، چا صالح سره ناسته پاسته، د بیت الله شریف
 حج، دگنوه، یتیمانو او غریبانو امداد او دعوا مو فائدے
 کارونه واخله۔ په د اے الهام زړه سکون او اطمینان
 بیاموی۔ او فطرت د دے تأیید او تصدیق کوی۔ د افعال

الهی او امر الہی د تعبیل د پاره الله تعالی خپله د بندہ
 فاعل شی او د هغه مدد او نصرت کوی او هر که چه فعل
 خالصه د حق د پاره پاته شی او تاته د تأیید حق مقام
 حاصل شی نو بیا که تاته خه فتنه پیننه هم شی، نو د هغه
 د شر نه به د خدا اے په امان ساتی حکم چه الله تعالی
 په خپل مشیت او فعل چالرا سزا نه ورکوی بندہ ته عذاب
 په امور الہی کین د دخل ورکولو په وجه ورکولے شی۔
 که تہ د ولایت خواهان اے (خدا اے) د په مونږ قبول
 د دے نعمت پیرنا ونه او کړی۔ آمین)۔ نو د نفس مخالفت
 شروع کره۔ او دا مریخ په پوره طریقہ تابع شه۔ او دا مری
 حق پیروی په دوه قسمه ده۔ روپه قسم دا چه د نفس
 لدا تو د پیروی نه منع شهے۔ فرائض ادا کره او خپل ظاهر
 او باطن دگناهونو نه محفوظ کرهے۔ او دوئم قسم دا چه
 د خدا اے کوم احکام د الهام یا القاء په طور ستا په زړه
 وارد کیږی۔ د هغه اطاعت په پوره احترام سره او کسبه
 او د خدا اے تعالی د وقتاً فوقتاً مشورونه غفلت او ذکر کم
 د باطنی امر په هغه مباح کارونو کین هم بیاموندے شی
 چه د هغه متعلق شریعت کین خه حکم موجود نه وی۔
 په داشان چه نه خو هغه ممنوع وی۔ او نه د وجوب حکم
 لری۔ او دے کین بندہ ته اختیار ورکړه شه دے۔
 خواه که دا په تصرف کین راوی، او که نه اے راوی۔

دوسے نوم صباح دے زیور متقی او خدائی سربلہ پکاری
 چہ ہنہ دھردا سے خیر متعلق استخارہ او کبری او حکم
 رقی پہ انتظار کین شی۔ او هرکله چه حکم بیاموی، نو
 د هغه مطابق و تصرف کوی۔ او په داسے حالت کین و
 د بندگه قول اعمال، حرکات اوسکانت د الله تعالی د
 طرفه نه وی۔

د کومو خیر و نوحکم چه شریعت کین موجود دے
 هغه و د شرح په رو سرکه، او د کومو خیر و نوحکم چه
 شریعت کین موجود نه دے، هغه و داستقارے په
 ذریعه به خاکے راوړلے شی۔ دلته بندگه بیا و اهل حقیقت
 د مقام نه شی۔ او هغه په اولیا و کین شیعکے شی او که
 ته د حق الحق په حالت کین لے چه په ذات خداوند
 کین دفنا کید و حالت دے نو دا د الله تعالی غوښتنه
 او گنډه، حکه چه دا د هغه ابد الوحالات دے، چه دهنوی
 زهوند د عشق و محبت نه مات دی۔ هغه موجدین دی
 عارفان دی، صاحب علم او عقل دی، دوی دامیران آقا
 د خلیق خدا پیشوا او نگهبان، د حق ناشین، خاصان او
 محبان الهی دی، نو په دے مقام دامریوری داده چه ته
 د نفس اماره مخالف لے او دنیا او احریت هیز خیر ته ستا
 رغبته او توجه پاتے نه شی۔ دغه وخت ته د مالک الکلیک
 بنده لے، نه چه د ملک بند۔ ته به دامحق غلام لے، نه

چه د خواهش او په ظاهرا و باطن به کلی طور داسے دخدا
 په خدای لے نکه د دای په لاس کین چه بے رود وینکے
 بچے یا طبیب په مخکین بے هوشه بیماری نو د الله تعالی
 دامراو نهی دشناخت او پیری نه علاوه د نور و اولوکارو
 نه به ته بے هوشه او بے خبره لے۔

مقاله (۱۱) صبر او توکل

د غیبت او ناداری په حالت کین چه ستا په زړه کین
 د نکاح خواهش پیدا شی او ته د دے ذمه داری سرت لے
 رسولکے، نو د الله تعالی نه د رزق د فراخی او اسوده حالی
 سوال کوی۔ او د هغه د دحم امید وار اوسه۔ دنیا کین لے د
 انسان د پاره نکاح لازمه کیرے دلا۔ او د دے خواهش لے
 بنی آدم له ورکیرے دے، نو هغه د دے داسپو او ذرا غو
 هم پیدا کوکے دے۔ دغه مشکل کشا او قاضی الحاجات به
 بغیر ستا د پریشانی نه د بخشش په طور ستا د نکاح اسباب
 برابر کوی۔ چه ستا د پاره به د اطمینان او برکت باعث وی۔
 اوس به ستا صبر او استقار په تئا او شکر کین بدل شی
 او الله پاک شکر گزاره سوره په کلام پاک کین د نعمت د زیاتی
 وعدو کیرے دے۔ فرمائی: **كُنْ شَاكِرًا لِّمَا كَرَّمَكَ وَ كُنْ**
كَفُورًا إِنَّ عَذَابَ لَشَاكِرِينَ (که تاسو شکر کوی نو زه به
 در باند لے خپله پیرس ونے لا زیاتوم۔ او که ناشکر کوی
 نو یا د ساتی چه خا عذاب دیر سخت دے) او که دیوخته

پورے د نکاح ضروریات و برابر شی۔ نو صبر او انتظار کوی۔
 الله پاک فرمائی: **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ (د خدای د**
رحمت نه مه نا امیدو کیرئ)۔ خو په دے اثنا کین د الله تعالی
 په اراده او فعل کین بالکل دخل مه وړکوی۔ د خواهشات
 نفسانی نه خان سات او ذکر الهی سوره د صبر او تحمل د کار
 اخله۔

د قضا و قدر دستور سوره با وفا اوسه۔ او د امر کوی
 اطاعت کوی۔ او یقین لره چه ستا پروردگار به اخر په تافضل
 و کرم کوی۔ رزق به و فراخه کوی۔ او گننا هویو نه د بچر کید
 لره په صراط مستقیم د قائم پاتے کید و به قوت او توفیق
 در کوی۔ الله پاک فرمائی: **إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِحَسَبِ**
حِسَابٍ (د صابرانو د پاره بے حساب به اجر دے)۔

مقاله (۱۲) د منعم اطاعت که د نعمت؟
 چه تا الله تعالی د مال او جان د اذخاوند کوی۔ او ته د
 دے مال به وجه د خدای د عبادت او اطاعت د روگوانه
 لے، نو خدای تعالی به تا هم دنیا او هم آخرت کین دخپل
 نزدیکته نه لرے کوی او ممکنه ده چه د غفلت او معصیت
 په وجه دغه مال او دولت هم در نه ولخی۔ او محتاج او پیشا
 حال و کوی۔
 د منعم (نعمت ورکونکی) نه غافل کیدل اوسراسر
 نعمت کین محو کیدل شرک دے۔ او شرک د خدای په نزد

پو ناکابل معافی جرم دے۔ خو که ته مال و دولت خپل معبود
 او مقصود جوړ نه کیرے او په تئا او ذکر کین مشغول لے نو
 الله تعالی به د مال ستا د پاره برکت او راحت او گوړخوی
 او دے کین به ورخ تر ورخه زیاتے راخی۔
 مال به ستا خادم وی۔ او ته به دخپل رازق او پروردگار
 خادم۔ بیا به ته دنیا کین د تقیم تقیم نعمتونو نه فیض یاب
 لے۔ او معنی کین به د خدای په نزد معزز او مجترم
 لے۔ او جنت الماوی کین به صدیقینو، شهداؤ و صالحینو
 سره هم مجلس او هم پای لے۔

مقاله (۱۳) قضا او قدر ته گردن کیرده

که ستا په قسمت کین نعمت وی، خو که ته د هغه
 خوا هشمند لے یا نه لے، هغه به ضرور تاته دررسی، دغه
 نشان که ستا په قسمت کین مصیبت وی اوستا د پاره د هغه
 حکم شوے وی، نو خواه ته هغه نا خوښه وے، او که د دعا
 په ذریعه لے دفع کوے، خو هغه به په تاریخی، نو تاله پکار
 دی چه په هرے معامله کین د الله تعالی مخکین د فرمانبرداری
 گردن کیردے چه د هغه فاعل حقیقی فعل ستا د پاره جاری
 شی۔
 که د خدای د طرفه په تا د نعمت پیرس ونه اوشی، نو
 شکر او باسه۔ او که مصیبت راشی، نو صبر او تحمل اختیار
 کوی، ته د بخشش او عطا د حالالاتو بالکل مطابق اوسه، چه

د حق دلارے منزلوں اور وہی بوند تسلیم اور رضا پہ دے طریقہ بہ
ذکر و صلوات جینو، شہداء و اوصد یقینو مقام تہ اورے۔ اور قریب
خداوندی بہ حاصل کرے بیابہ تہ دھے خلقو منکرے تے
چہ دھنوی ذکر او فکر پہ برکت و کرامت، نعمت، عزت
مسرت او نفس دا طیبیان خاوندان شوسے وی۔ نو پہ
آفا تو او معیار بوی کین کین د صبر و استقامت نہ کار اخذ۔ او د
مؤمن د بولو نہ اہم او مقدم صفت ہم دھے دے۔

د رحمة لعلامین ارشاد دے : "دوزخ اور بہ مؤمن
تہ وائی اے مؤمنہ! حُما د علاقہ نہ ذرتیریبہ جگہ چہ ستا
نور، حُما اور مر کوی۔ داہفہ نور دے، چہ محکم یقین او
کامل ایمان سرچہ دنیا کین دوسرے دو۔ او پہ دے نور پہ
مؤمن او کافر کین تمیز کیدلے شی۔ او دغہ نور پہ دنیا او
عقبی ادوار و کین دھرے بلا مدافعت کوی۔ نو پکار دی چہ
ستا د صبر او ایمان قوت تانہ ہرمصیبت او بلا لڑے کوی۔
یقین لڑے، چہ ہیچ بلا ستاد بریادولو دپارے نہ، بلکہ ستا
د ازیمیت د پارے، ستاد ایمانی طاقت قوی کولو دپارے، ستا
د یقین زیاتو د پارے، ستاد فلاح او ترقی دپارے او دراصل
حق د بشارت در کولو دپارے تانہ راجی۔ اللہ پاک فرمائی اے
سلمانا نو! موہن تا سوا زمانو۔ چہ تاسو کین د فی سبیل اللہ
جہاد کو نکو اوصار و خلقو پتہ اونکی۔ بیابہ د اللہ تعالیٰ پہ
ذات و صفات او امداد و نصرت ستا ایمان محکم شی او تے

یقین سرچہ دھنہ افعالو سرچہ موافقت او کرے۔ نو ہفہ بہ
پہ ہرمصیبت کین ستا مشکل کشائی کوی۔ او دھنہ امداد
بہ ستا شامل حال وی۔ نو دجان ہا دغیر پہ حق کین دے،
تانہ ہیچ یوقول او فعل دا سے بنکارے نشی چہ د اللہ تعالیٰ د
امرو نہی نہ بھروگی۔

کلمہ چہ تانہ یو امر خداوندی اوشی۔ نو دھنہ تعمیل پہ
تادی کوی۔ او قوت او حرکت سرچہ ہنہ سرتہ رسوخ۔ د تقدیر
او فعل الہی پہ تکیہ محض پہ تسلیم او توکل مہ اوسہ، بلکہ
سعی کوشش، فکر تدبیر او خیل و بھی او فطری قوتونہ ہم
پکار راولہ۔ چہ تانہ امر الہی عملی طور سرچہ ظاہر شی۔ او
کہہ دخیلو عزائمو پہ تعمیل کین پاتے داغے تے، نو د
خیل پروردگار پناہ اونیسہ ہفہ تہ التیجا کوی۔ ہفہ
تہ زاری کوی او امر الہی کین د غفلت کولو اسباب معلوم
کری۔ ممکنہ دے چہ داپریشان کن صورت حال ستاد فریاد
تکبر، طاعت او عبادت کین د سوو ادب، بہ خیل قوت
او صلاحیت د تکیہ پہ ختہ بنہ عمل د ناز کو یا دملوفا
خالق سرچہ د شریک کولو پہ وجہ وی، یا ممکنہ دے چہ اللہ
تعالیٰ د ختہ لغزش پہ وجہ د خیل قرب نہ معزول کرے
تے۔ اوستانہ ناراضہ وی او تہ تے پہ خیل ہوا او ہوس
کین اختہ کرے تے۔ تہ تے پوہیرے چہ دنیا کین د
شرک او غفلت جراثیم لٹائے پہ حُما سے خوارے شوی دی

چہ ہفہ مؤمن دخیل حقیقی محبوب او مطلوب یعنی اللہ
تعالیٰ تہ لیرے او بے تعلقہ کوی۔ نو دشرک داسبابونہ
پرہیزگار شہ۔ چہ د اللہ تہ غیر اللہ تہ راجب نہ تے۔

کوم خیر چہ د اللہ تہ سوادے ہفہ دغیر اللہ حکم لری
نو تے دخیل مولانہ سوا غیر تہ رجوع مہ کوی، او پہ خیل
نفس دا سے ظلم مہ کوی چہ دغیر اللہ پہ سبب د اللہ دواسر
نہ غافل او بے خبرے تے۔ کئی ہفہ بہ د پہ دا سے اور کین
درود بکی، چہ دھے خیشاک سرپی او کانزی دی، اوچہ د
کنارو د پارے تیار شوسے دے (آیت شریف دے) بیا کہہ تے
ختہ ہزار یا فریاد کرے، نو لٹائے بہ تے نیسی۔ او کہہ د اللہ
رضا لہرے نو ہنہ رضا بہ حاصلہ تے کرے۔ او کہہ د ایمان
او عمل صالح دضائع کولو پہ حقلہ دنیا تہ بیا دیکھی دپارے
رائل او غواہے، نو دویارہ بہ دنیا تہ و رائل نصیب نشی۔
نو خیل نفس رحم او کرے او علم، عقل ایمان او معرفت
عونندے نعمتونہ چہ خدا تے درکری دی، ہفہ د خدا تے
پہ عبادت، رضا او خوشنودی کین صرف کہ۔ او دھے پہ
پاکو انوار و دجھل او شرک تاریکی دخیل قلب او دماغ نہ
ھو کرے۔

— د اللہ پاک دا امر و مطابق پہ صراط مستقیم روان شہ
او خیل ہرے معاملہ ہفے قاضی الحاجات تہ اوسپارے۔ چہ تے
تے پیدا کرے تے۔ اوستا پرورش تے کرے دے۔ تے

یو بیکارہ نطفہ وے۔ دھنہ تہ تے تانہ انسانی صورت
دیکھ۔ او زمکہ کین تے دخیل خلافت او نیابت پہ منصب
سوفراز کرے۔ نو ستا ہر خواہش او مراد دھنہ د مراد تابع
پکار دے، اوستا ہرے ناخوبی دھنہ د ناخوبی مطیع
پکار دے۔ ہر گزہ چہ تے دا حکام الہی تا بعد ار شوسے۔ نو د
کائنات قول خیزونہ بہ ستا تابع داریشی۔ (خدا ہی تعالیٰ
و موہن بقول پہ دے نعمت بنا د کری۔ آمین)۔

ہر گزہ چہ تے د اللہ تعالیٰ د منہیا تو نہ پرہیزگار شہ، نو
بیا کہہ دنیا کین تے ہر لٹائے تے قول مصیبتونہ او تکلیفونہ
بہ تانہ پہ د وی۔ اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابون کین
فرمائے دی "اے بنی آدمہ! زہ اللہ ہم۔ خالق کائنات
نم۔ حُما نہ سوا بل معبود نشہ۔ زہ چہ کائناتو کین کوم
خیز تہ حکم و کریم، چہ شہ، نو ہفہ فوراً شی۔ او دعدم
نہ عالم وجود تہ راشی۔ نو تے خالصہ حُما عبادت کوی۔
چہ زہ درتہ د توحید پہ برکت ہفہ روحانی قوت درکرم
چہ تہ ہم پوخیز تہ اووائے چہ شہ۔ نو ہنہ شی۔ او چہ
او ظہور کین راشی۔ او دا ہم اللہ پاک فرمائے دی: اے
دنیا اکوم سپے چہ حُما خدمت او اطاعت کوی۔ نو تہ دھنہ
خدمت او اطاعت کوی۔ او کوم سپے چہ محض ستا خدمت
او پرستش کوی نو ہفہ پہ مصیبتونہ او تکلیفونہ کین
گرفتار کرے۔"

کوم خیر نہ ہے ہفتہ نہ خدائے تعالیٰ مع راویہ دہ دہ ہے
نہ تہ پورہ پھر ہیز اوکریہ کاملہ عاجزی اختیار کرے او تسلیم
اورضا خیل شعار چور کرے۔ سا حواہیں خمسہ او ستائوں
اعضا ہر وخت د احکام الہی پابند کیدال پکار دی اور
ہفتہ یہ تمہیل کیں ہیضہ کلمہ د تاخیر نہ کارمہ اخلہ قضا
وقدر کیں خفگان ، تادی ، شکایت او مخالفت لہ دخل
مہ وریکویہ۔ اوہم دا ربانی نسخہ اوروحانی شفا دہ چہ تاپہ د
گناہوں دا مراضو اور خواہشات نفسانی دقتوں نہ محفوظ کری
او قرب خداوندی بہ د نصیب کری۔

مقالہ (۱۳۶) دنیا پرستار کدہ دعقیہ؟

اے د نفس بندہ! تہ عاشقان حق اور پومعیبو د
پرستار اور د برابر ہی دھوی مہ کویہ۔ حکمہ چہ تہ دخیل
ہواؤ ہوس غلام ہے۔ اوہوئی دخیل خالق او مولیٰ قداماً
دی۔ تہ د دنیا پہ رغبت کیں مہوئے۔ اوہوئی ہمہ تن متعلی
پہ رغبت کیں سرگرم دی۔ ددوی زہونہ صرف یورپ سہ
نہ ہے دی۔ او ستاریہ د دنیا وی بتاؤ بیجانہ۔ دہ دوی ہفتہ
خیر دہ نہ تہ گوری۔ پہ کوم چہ ستانظر ہے۔ دوی دکا نائو
پہ اشیائو نہ بلکہ د اشیائو پہ خالق اوصاف نظر لری۔ چہ
ہفتہ پہ ظاہری سترگو نہ بلکہ ذریعہ پہ سترگو لیدے
شی۔

دعہ عاشقان حق د عشق نہمت حاصل کدہ۔ او خلاصے

کے بیامونہ۔ او تہ تراویسہ د نفس پہ خواہشا توکین راگیر کدہ
دعہ اہل اللہ دخیل پرور دکار د ارادہ احترام اوکدہ او خیل
ارادے اور ماؤنہ کدہ پرینودل۔ او پہ دعہ طریقے کدہ قرب
الہی حاصل کدہ او تہ دخیل ارادہ او خواہشوں بندہ شوے
او دخیل خالق نہ پہ پراؤن لری شوے۔ دعہ خلقو تہ ائہ
تعالیٰ آدم علیہ السلام او دکا نائو د تخلیق حقیقی مقصد
او بنودہ۔ یعنی د خدائے ثنا صفت او ذکر عبادت کیں
مشغولہ شو او تہ دنیا پہ عیشیا تو او ہزلیا تو کیں کستہ
دعہ دحق عاشقان د تائید الہی پہ وجہ طاعت او عبادت
کیں ہمیشہ د عم او پریشانی نہ لاپرواہی۔ مصیبت او تکلیف
کیں خدہ جبر او آکراہ نہ محسوس تو ذکر عبادت ددی
د پارہ جنت الماوی شو۔ حکمہ چہ دوی کاشا توکین د یو خیر
دکونہ محکین د ہفتہ خیر صانع او دہفتہ فعل تہ گورک۔
دعہ برکزی دہ خلقو سہ د زیکے او آسمانوں قیام او
استقام اور د بزدجرد مخلوقانو سرور او اطیبتان وابستہ
وی۔ حکمہ چہ د باطنی صفاتو پہ وجہ اللہ پاک دوی دخیل
ذیکے او تاد یعنی میخونہ گرجوے دی۔ چہ پہ ہفتہ زمکہ
قائم او محکم دہ۔ ہنوئی دخیل روحانی قوت پہ وجہ دضر
پہ شان خود دار سخت او ناقابل تسخیر دی۔ او تہ محض
د نفس بندہ کدہ نوددے صاحب عزم او صاحب ایمان
خلقو پہ لاری کیں مہ خند کبریہ۔ حکمہ چہ ہنوئی دحق پہ

لاری کیں د مورد پلار او اہل وعیال نہ بیزاریہ شو خود
حق نہ بیزاریہ نہ شو۔
دوی پہ کاشا توکین خدائے بہترین پیدا کرے دی۔
اور دیکے پہ سرے نوح انسانی د دوی دامامت او قیادت
نہ فیض یاب کرے دی۔ ترخو چہ زمکہ او اسمانوں قائم
دی د دوی پہ پاکو روحونو دحق تعالیٰ پہ نکو نوسلامو
وی۔ (سورہ حُومر۔ آمین)۔

مقالہ (۱۵) خوف اور رجاء

ما خوب اولید نیچہ زہ یو دایے خائے کیں ہم چہ د
ہفتہ شکل او ہیبت د جماعت پہ شان دے۔ او پہ ہفتہ کیں
دیو دایے خلقو دلہ دہ۔ چہ د دنیا او دنیا د خلقونہ بیخلفہ
دی۔ ما پہ لری کیں فکر او کدہ۔ کدہ فلائے سرے پہ اولیاؤ کیں
دلہ موجود وے نو دے خلقو تہ بہ کدہ د شریعت آداب
بنودلی وو۔ اور تبلیغ ارشاد بہ کدہ ورتہ کرے وو۔

پہ دے کیں دا خلق ماتہ راجع شول ، او یو کیں ماتہ
او ویل : ستاخنہ حال دے ؟ تہ کلام او خطاب ولے نہ
فرمائے ؛ ما ورتہ او ویل۔ ہر کلمہ چہ تاسود مخلوق نہ تلقن
قلع کرے دے او خالق سرا موخان تہے وے۔ نو بیاد خلقو
نہ تہے سرا ہیچ مہ غواری۔ اوچہ تہے سرا سوال پریردے

لہ ویرہ او امید۔ ما اہل اللہ صفات وی چہ د اللہ تعالیٰ دضر او
عذاب نہ خوف کوی۔ اور ہفتہ رحمت او بخشش امید لری۔

نو بیاز زہونوسرہ ہم د ہنوئی نہ سوال مہ کوی حکمہ چہ د
ذریعہ سوال د تہے پہ شان دے۔
بہ پوکہ شی چہ ہرآن کیں د اللہ پاک یونوے شان
دے۔ د خلقو حالات بد لوی رابد لوی۔ یعنی د امیر نہ عزیز
او د عزیز نہ امیر۔ د گدا نہ بادشاہ او د بادشاہ نہ گدا چور کدہ
د چامرتیہ او چستی او د چا راغورخوی۔ یوقوم علیین تہ سہ
ادیل اسفل السافلین تہ کوم خائے چہ د علیین خاوند
سہ د حفاظت او نصرت وعدہ دہ ہلتہ ہنوئی سرے
د غفلت او معصیت پہ وجہ پہ اسفل السافلین کیں د
ور غورخولو ہم ویرہ پیدا کرے دہ۔
کوم خلق چہ اسفل السافلین کیں دی۔ ہنوئی سرا
کدہ توبہ استغفار او رجوع الی اللہ پہ سبب د ہدایت او
علیین کیں د داخلو ہم وعدہ فرمائے دہ۔ پہ دے کیں
زہ د خوب نہ راوینش شوم۔

مقالہ (۱۶) توکل پہ خدائے کدہ پہ اسبابو؟

تہ د اللہ پاک د فضل او دہفتہ د نعمتونہ پہ دے
محرورمے۔ چہ تا محض پہ مخلوقانو ، اسبابو او ذرا بھو
بانڈے تکیہ اوکدہ۔ او د اللہ تعالیٰ پہ ذات دکامل توکل
او تہ کدہ ، نو د حلال رزاق پہ حاصلو کیں مخلوقات

لہ داوچتہ درجہ جنت
لہ د دوزخ د تولو نہ لاندہ طبقہ۔

فتوح ۱۰۰ الغیب

ستا دپارہ حجاب شول او ترخو چه ته د مخلوقاتو د بخشش اومید وارے . او د هغوی طرف ته لکه دیو سوداگریستا تک راتگ دے . نور هغه خپل خالق سره د مخلوق شریک کوونکے مشرک ے .

د دے شرک په وجه به الله تعالی تا په عذاب کښی اچوی . او د هغه ادنی صورت دادے چه ته به د حلال رزق نه محروم ے لکه چه حلال رزق هغه دے ، چه هغه د جسمانی اود مادی قوتونو په کوشش حاصل کړے شی بیا تا الله تعالی سره د مخلوق د شریک کولو نه توبه کړه او سعی او محنت ته د رجوع او کړه . او هغی په خپل محنت اوصلاحیت و نکیه او کړه نوبیا هم نه مشرک ے لیکن دا شرک د هومی نه زیات خفی (پټ) دے . او په دے شرک به د الله تعالی داسه اونیسی چه بغیر د سبب نه رغزئ درکولو نه به و هم دم کړے ، او د رزق په حاصلولو کښی به د باطنی ذرائعونه په پوره شے .

بیا چه ته د دے خفی شرک ندم توبه کړه او محض په خپل محنت اوصلاحیت و اعتماد پاتے نشی اود ایتین و پینا شی چه یوازے الله تعالی حقیقی رازق اومسبب الاسباب دے . هغه آسانی پیدا کوونک دے ، هغه د محنت او کسب توفیق ورکونک دے . او هغه د مشکلاتو رفع کوونک دے او دغه شان چه ته د ذرائعواو اسبابو نه روگردانی اختیار

فتوح ۱۰۱ الغیب

کړے . او د رزق او محنت منبع او مخزن یعنی الله پاک ته رجوع او کړه او خپل ټول حاجات اوضوریات فقط د هغه حضور ته اوسیا ے نوبیا به هغه خپل اوستامیخ کښی حجاب او چت کړی . بیکانگی او په التفاتی به دفع کړی او دخپل لوئے رحمت په برکت به ستا د هر حاجت او ضرورت په وخت کښی ستا د طلب او توقع به هم زیات رزق ددا ے ذریعونه درکړی چه ستا هم اوکمان کښی به هم نه راخی . او دا ستا دپاره د الله تعالی یو خاص نصرت او حمایت دے چه تا د شرک او غیر الله ته د مائل کیدو نه محفوظ ساتی .

هرکله چه ستا د قلب اودماغ نه ذاتی ارادے او خواهشونو لپسے شی او ته کفی طور متوکل علی الله شے او خپل ارادے د الله په ارادے کښی فنا کړے نوبیا به ستا لیکل رزق الله تعالی یقینا تا ته دررسوی اوستا نه یوا به هغه دبل چا دپاره نه وی ستا د سخت حاجت اوضرورت په وخت به ستا دستگیری کوی او ورسره ورسره به د رزق دادکے فکر توفیق درکوی او په دے به پوهیږے چه دلصه حالاتو کښی دا بقی د الله تعالی خاص نصرت اومعد دے . او دغه شان به ته د هر مسبب الاسباب هغه خاصه رحمت او پیژنکے او د هغه به شکر په ځانکے راوړے . او دا معامل به ستا د مخلوقاتو او غیر الله نه د لرښه کیدو په وجه وی .

فتوح ۱۰۲ الغیب

او دے سره به تا ته د توحید مصحیح فهم او ادراک هم حاصل شی .

هرکله چه د الله تعالی د ذات اوصفات متعلق ستاعلم او یقین پوخ او محکم شی نو بیا به قدرتی طور تا ته شرح مسکا (د حق د پیژندلو او قبولولو دپاره د سبب د پراستیدو) مقام حاصل شی . ستا قلب او دماغ به د معرفت په انوارونوموړ او ستا روح به په اسرار خداوندی توانا شی . دے حالاتو کښی به همیشه تانته په باطنی کشف او نور کوامت د اېنودلے شی ، چه د الله د طرف نه ستا حاجت روائی او مشکل کشائی کیدونکے دے .

الله پاک فرمائی : *مومنون په بنی اسرائیلو کښی دلصه رهبران پیدا کړل چه به خلقو کښی به ے څو نوزید احکامو تبلیغ کولو . او دا قیادت هغوی ته په دے حاصل شو چه هغوی د صورت کار و اخست او څومونږ په آیا نو نو ے ایمان راوړلو بل ځانکے فرمائی : *وَالَّذِينَ جَاهِدُوا فِينَا لَنْفِيكَرْمَسْكَنَاتٍ (کوم خلق چه څومونږ دپاره د ریاضت او مجاهدت کوی . نومونږ یقینا هغوی ته دخپلو سمولارو همدایت کوو) . او الله عز و جل فرمائی : *تاسود الله نه ویرة کوی چه دخپل قدرت او اسرارو نه ویر څه هرتے اوبشای . او د معرفت په نور مو بناد کړی .***

بیا به درو حانیتا د لښه او چت مقام حاصل کړے ، چه

فتوح ۱۰۳ الغیب

اشیاء او کائناتو کښی به د تصرف کولو اختیار درکړے شو . او دا به داسه ظاهری امر او اجازت دتی سره وی چه هغه کښی به د شک شپه هیز کښه نشی نه وی اود لښه دلیل سره چه د نمر نه به زیات روښانه وی او داسه کلام سره چه د هغه رد به د مخلوقاتو دپاره ناممکن وی اود اختیار به دلصه الهام سره وی چه هغه کښی به هیز دروغ نه وی او د نفسانی او شیطانی وسوسونه به بالکل پاک اومحفوظ وی . الله پاک خپل بعضے کتا بونو کښی فرمایلی دی : *اے بنی آدم زک زک الله یم . ځما نه یوا هیڅوک معبود نشته . زک چه کوم څیز ته حکم ورکړم چه شه نو یقینا هغه شی . نو ته ځما اطاعت اختیار کړه بیا به زک تا ته هم داسه اختیار درکړم ، چه تر څه څیز ته حکم او کړے ، چه شه نو هغه به شی او اذن الهی سره به عالم وجود کښی راشی . او دے کښی شک نشته چه الله تعالی په خپلو انبیاء و صدیقینو اولیاء او خاص بنی آدمو داسه روحانی قوتونو پیرن و ښه کړے دے .*

مقاله (۱۷) وصول الی الله

هرکله چه تا ته د وصل الی الله (خدائکے ته درسی) مقام حاصل شو نو یوا به چه اوس د توفیق الهی په وجه قرب خداوندی نصیب شو . او د وصل الی الله دا معنی کي چه ته د مخلوقاتو د علاقو او ذاتی خواهشاتو اوارادو نه

نه آزاد شه اود الله د فعل اورادے ماتحت شه اوستا هر قول او فعل دامر اللهی مطابق شه. نو دا حالت دعوتی اود فنا فی الله کیدو حالت دے چه په وصل الی الله تعبیر کولے شه.

الله ته رسائی د مخلوق درسامی په شان مادی حیثیت نه لری بلکه د هغه نوعیت بالکل مختلف دے. ځکه چه بکس گوتیږه کئی (هیڅ څیز د هغه په مثل نشته). هغه دا دے سمیع بصیر او خالق (اوریدونکے او پیداکونکے) دے چه مخلوقا تو کس هیڅ څیز نه هغه سره تشبیه نشی وکیدی. او وصل الی الله د کیفیت نه صرف واصل با الله څیردویک چا چه دا مرتبه حاصله کړی نه ده اود عشق اوقرب کولے نصیب شوه نه دے نو هغه د دے روحانی کیفیاتو نه عاجزه دے.

بیا هر واصل با الله په قرب کس د نورو نه په درجه کس مختلف وی اود هغه شان د الله تعالی اسرار ټولوا نیایا و اولیا سره په جدا جدا رنگ دی چه دیو راز نه بل بغیر د خدا نه خبر نه وی. حتی چه عالم روحانیا تو کس کله دا دے هم کیری چه یو مرید چه ذات حق سره کوم راز لری، هغه جرح هغه په چه خبره وی. او کله دیو راز نه هغه مرید هم گناه نه وی کوم چه روحانی او باطنی لحاظ سره دیو مقام ته رسیدلے وی. او کله چه مرید د پیر حالت اکیلیت

ته اوسی. نو بیا هغه د پیر نه جدا کړی شه. او څپله الله تعالی د هغه نگهبان جوړ شه.

د مرید د پیر نه جدا کول دا دے دی کلمه په رودونکے بچ چه د فی رودو د میعاد نه پس د دانی نه جدا کړی شه. او دغه شان د هغه تعلق د نورو مخلوقو نه هم پرکړی شه. نو تر څو چه مرید خام وی او هغه کس خواش او اراده موی وی. نو هغه د نفسانی عیبونو د لرے کولو د پاره متنازه دے خو د خواش او ارادے د فنا کیدو نه پس د پیر حاجت پاته نشی. اودا ځکه چه اوس مرید کس نفسانی اوسغلې گورد پاته نشو. چه د هغه د لرے کولو د پاره ځمکنی په دغه د خدا نه د طرفه پیر مامور و.

اوس د دغه هادی، رهنا، حافظ اونا صرا الله پاک دے چه د هغه د تجلیاتو اواردے د جهل تیرو ته نه پریودی نو هر کله چه ته واصل با الله شه، نو د غیر الله نه همیشه د پاره بے غرضه او بے خوفه شه. او د هغه نه سوا په خوف اورجا یا نفع اورتقصان کس هیڅک موجوده مکه نه. بلکه همیشه د هغه نه خوف کوه. د هغه نه خپل حاجات غواړی د هغه نه د مغفرت امید لری. او هر دم د هغه په ذات تکیه کوه. هر کله چه ته دا دے شه، نو همیشه د الله تعالی په امر او فعل نظر لری. او هر حالت کس د مخلوق، بیزاره شه. ستا د قلب اودماغ د توجه مرکوز دے صرف پر هغه

ذات واحد وک. او ټول مخلوق د خدا نه تعالی په حضور کس دا دے عاجزه او گره لکه یو غلام چه دیو لوی وسیع السلطنت، صاحب عظمت اوقهر ناک پادشاه په تحویل کس وک.

د خالق اختیارات مخلوق ته مه سپاری. او مخلوق سره هغه توقعات مه وابسته کوه کوم چه صرف خالق سره زیب لری. او د الله تعالی نه پناه غواړی، د توحید نه پس د مشرک کیدو نه د زړه درنیا نه پس د تیرے نه د وصل نه پس د قطعېنه د قرب نه پس د بعد نه، د هدایت نه پس د ضلالت نه، او د ایمان نه پس د کفر نه.

دینا د اوبو دیولو نه نهر په مثل د که چه دے کس ورځ په ورځ اضافه کیری. او اوبه دے د بنی آدمو نفسانی شهوات دی، چه د هغوی په طباعتو مسلط دی. خودا شهوات د اکتونو نه وک دی. هر کله چه یو صاحب بصیرت د آخرت د نعمتونو په مقابله کس د دنیا لذتونو نه دعبرت په نظر او گوری، نو که هغه د ایمان نور لری. نو په به شی. چه حقیقی او قابل اعتماد ژوند د آخرت ژوند دے. حضور صلی الله علیه وسلم فرمایي دے: «لَا عَيْشَ إِلَّا عَيْشُ الْآخِرَةِ» (که عیش دے نو هغه د آخرت عیش دے) اود هغه د مؤمنانو امتیاز نو مخلوق د پاره خاص دے. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمایي دے چه دنیا د مؤمن د پاره جیل خان د ده،

او کا فرد پاره جنت. اوبی اکرم صلی الله علیه وسلم فرمایي دے: «چه متقی او پرهیز کار ته د خدا نه تعالی د طرفه قیزے لگیدی وک. یعنی د شریعت د حدودو پابندی هغه غیر الله ته نه پریدی. نو د دے دلائلو با وجود دے د نیایک لذا تو سره زړه ولے او تیر لے شه. د بند د پاره په ټولو راحتونو کس بهترین راحت دا دے. چه هغه د مخلوقا تو نه قطع شه، او الله ته رجوع او کړی، هغه سره ربط اوعشق اوساتی. او د هغه د ادا دویبه ځمکنی خپل ځان عاجز کړی. په دا دے کولو به ته د دنیا د شرک د بندونو نه آزاد شه. اود هغه وخت به ستا هستی کس د محبوب حقیقی فضل و کرم او عظمت اوجلال د آینه وقلر او اثر پیداکړی چه د نفس په بند یا تو کس په هغه مثال نشی بیاموند دے.

مقاله (۱۸) رضا په قضا

د هغه مصیبت او تکلیف چا ته شکایت مه کوه. کوم کس چه ته پروت دے. او مه په الله پاک تمهت لکوه. که یو دخت کس ته په مصیبتونو او تکلیفونو کس را کمر شه نو په دے هم ته پوه شه. چه د مصیبت نه پس راحت اودغم نه پس خوشحالی هم د الله پاک د عداد د قرآن پاک کس راجی: «د مصیبت نه پس راحت وک. د الله پاک نصیبتونه دشمار نه بهیروی. حتی تعالی فرمایي:

کہ تاسو د الله تعالیٰ نعمتوںہ شمار نہ کروں اَوْ غَوَارِئِ۔ نو ہرگز بے شمار نہ کرے شی۔ نو ہرگز کہہ چہ د الله تعالیٰ درمہ نعمتوںہ د نوح انسانی دیارہ مقدار دی چہ تہ یہ ہفت احاطہ ہم فتنہ گوئے نو دھنہ د بخشش اور رحمت نہ ہم ہرگز تا امیدہ کرہ مہ۔ اود خالق نہ علاوہ مخلوق سرہ باطنی ربط اوتعلق مہ ساتہ۔ ستا محبت و خالص دھنہ دیارہ وی۔ کہ خہ حاجت و وی نو دھنہ پہ حضور کنیں و وی۔ او کہ و لغہ تم کلمہ اوشکایت وی، نو صرف دھنہ پہ ممکن و وی حکم چہ دنیا کنیں خورمہ اود کوم نوعیت کار کوئی اواروہ چہ دی، ہنہ قول دھنہ پہ حکم ظاہر اوجاری۔ دی کوم غریبہ اللہ تعالیٰ مقدم کرے دے۔ ہنہ خوک مؤخر کولے شی اوکوم لے چہ مؤخر کرے دے ہنہ خوک مقدم کولے نشی۔

اللہ پاک فرمائی: کہ د الله د جانب نہ تانہ خہ نقصان اوریسی۔ نو دھنہ د ذات نہ علاوہ بل خوک دھنہ لریس کونکے نشہ۔ او کہ ہنہ درتہ د خہ بشیکتوںہ اوقائلہ ارادہ اوکری۔ نو ہنہ درتہ دھنہ فضل و کرم مع کولے نشی: او کہ دھنہ د نعمتوںہ باوجود ناشکری و کرے اود د الله مکمل اوشکایت کولے نو ظاہرہ دہ چہ تہ پہ نعمت شکر نہ اوباعے۔ اود ہنہ نعمتوںہ تہ و سپک او کتل۔ یہ داسے حالت کنیں بہ الله پاک پہ تا غضب ناک شی (استغفرالله)

اوسزا بہ اوجورے۔ نو دقتدیر نہ کلمہ اوشکایت مہ کورہ۔ او د مشیت اللہی خلاف شورا و خوفا مہ کورہ۔ حکمہ چہ دیر مصیبتوںہ داسے دی، چہ ہنہ پہ انسان د پروردگار نہ د شکایت کولو پہ وجہ نازلیری۔

زہ حیران ہم چہ تہ دھنہ پروردگار نہ شکایت ختکہ کورہ چہ ہنہ ارحم الراحمین دے۔ خیر الحاکمین دے۔ فیاض اوکرم دے۔ یہ بندیاں کونے رحمتوںہ اوجنشنوںہ دی۔ او پہ ہنوی د مورد پلار نہ ہم زیات مشفق اومہربان دے۔ لکہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: اللہ تعالیٰ پہ خپلو بندیاں دے نہ ہم زیات مہربان دے خورمہ چہ مورد پلار پہ اولاد مہربانہ وی، نو تہ ہم د ہر لحاظ نہ د الله پاک احکاموتہ سرکیردہ۔ او پہ ژوند کنیں چہ کوم مصیبتوںہ در پینیری پہ ہنہ صبر اوتحمل کورہ اود الله تعالیٰ نہ د عفو اوکرم سوال کورہ۔ لکہ چہ پہ توبہ کولو اود عفو غوشتلو اللہ پاک معافی کونکے اود مشکل تو رفع کونکے دے۔

خپلہ رضا د الله تعالیٰ پہ رضا کنیں فنا کورہ۔ اوکوم واقعا چہ تہ پہ ظاہرہ بنہ نہ محسوس دھنہ متعلق ہم انسی اوشکایت مہ کورہ تا د الله تعالیٰ د ارشاد نہ دے اوریس۔ اے مؤمنان! پہ تاسو جہاد فرض کرے شوے دے۔ اکر کہ تاسو تہ ہنہ بنہ نہ بشکری۔ کیدے شی، چہ یوشے تاسو

نہ خوبی۔ جو حقیقت کنیں ہنہ ستا سود پارہ فائدہ مست وی اومین ممکنہ دہ چہ یوشے تاسو خوبنوی اوجہ کنیں ستا سود پارہ نقصان وی۔ نو یہ حقیقت حال صرف اللہ بنہ پوہیری: نو دھنہ اوشکایت پہ وجہ بہ دانیان حقیقت۔ اللہ تعالیٰ تاسو نہ پہ جہاب کنیں کرے۔ پہ دے وجہ تہ ہیج خیر تہ بد مہ واپہ اود ہیج واقعہ شکایت مہ کورہ۔ بلکہ د شرع پیروی اختیار کورہ۔

دسلوک پہ لاریں روپیہ قدم تقویٰ دہ اود دم قدم ولایت دے اورتخو چہ مکمل تقویٰ اختیار نہ کرے شی نو کہ ولایت درجہ حاصلول ناشوی دی۔ پہ دے درجہ کنیں د امرباطن متابعت اود خواہشات نفسانی رے لازمی دے۔ بیا تہ ہمیشہ افعال الہیہ سرہ رضامند اوسہ اود تسلیم رضی دحالت نہ بدالیت، غوثیت اوسدیقت کنیں فنا شہ۔ لکہ چہ دا د طریقہ اوحقیقت انتہا دہ۔ ہرگز چہ تہ داسلک اختیار کرے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ ستا زوند مطمئن اوبارور کرے۔ او کہ یوشوستا پہ مقدر کنیں وی۔ نو پہ خپل خاص رحمت بہ دھنہ اثر تانہ لریس کرے اوستا حافظ اومدکار بہ شی۔

لکہ د تیرے شیپ نہ پس چہ رزق و ریح راجی۔ اود دنیا ہر تاریک گتہ د نمر پہ نور روینانہ شی۔ دھنہ نفس انسانی پہ قسم قسم گناہونو کنیں ککر۔ دے۔ اود الله تعالیٰ د مقدس

قرب صلاحیت نہ لری، تہ خو چہ دمشق اوجور اود شرک د غلاظت نہ پاک نشی۔ نو د شریعت درونہ مصیبتوںہ ہم د انسان د گناہونو کفارہ دہ چہ د انسان باطن صفا کوی او قلب اود ماغ کنیں د توحید اومعرفت تجلیات پیدا کوی۔ حنفی صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی: "د مؤمن دیو ریح نازلینا دھنہ د بول کال د گناہونو کفارہ دہ:

مقالہ (۱۱) د ایمان درجے

کہ تہ د الله د رحمت نہ نا امیدہ کرے۔ نو پوہ شہ چہ ستا یقین اوا ایمان و پر کمزور دے۔ کنی اللہ تعالیٰ چہ د خپل اطاعت شرط سرہ کوم وعدے کرے دی۔ ہنہ ہیچ دھنہ خلاف ورزی نہ کوی او کلمہ چہ ستا پہ زپہ کنیں یقین اوا ایمان محکم شی، نو اللہ تعالیٰ بہ تا پہ دے خطاب سرفراز کرے۔ دن ریکہ تہ تہ خونچ محبوب اومقرب شوے اوجو سچہ رحمتوںہ بہ ستا استقبال تہ راجی۔ د خطاب بہ تانہ بار بار کیوری۔

بیا پتہ د خدا دے د برگزیدہ بندیاں نہ شے۔ د ایمان دے دے تہ چہ لا اوریس، نو بیا بہ ستا ہیج ذاتی ارادہ اومطلب باقی پاتے نہ شی۔ اود د الله د ارادے پہ موافقت کنیں بہ روحانی نور اوسور محسوسے اوس تہ د الله نہ سوا د بولو نور و خیر و نور نہ بے نیازہ اوبے رغبتہ شوے اود شرک د بولو فتوںہ محفوظ۔ اوس بہ تا د الله د طرفہ د

تسلیم اور رضا و مرجع پر ہونے کو کہتے ہیں۔ اور ہفتہ نہایت
او خوشنودی بہ درستی و ہمدردی اور اللہ تعالیٰ ظاہری
اور باطنی نعمتوں بہ ستا و پارہ بس بسیار شی۔

دوسے نہ پس بہ دکلام اللہ علوم او معارف ستا پہ
چشم بصیرت ہے نقابہ شی اور ہفتہ پہ رزق کیں بہ تہ
د اللہ ذات او صفات مشاہدہ کرے۔ بیا اللہ و رومی
وعدے نہ ستا مستقل کید و تہ کوم مدارج او منازل
د ہفتہ نہ بہ تہ اکا کہے تھے او ستا پہ باطنی تجلیا تو کیں
بہ اضافہ او کہے شی۔ د خدا نے طرفہ بہ تہ شرح صفا
(د حق اورید لو او قبولو د پارہ د سینے پر لاشدیل) حاصل
شی۔ او ستا کلام بہ حکمت نہ معبر کہے شی۔

بیا بہ دنیا او حق کیں جن او اس پر لو علمو تو کیں
تہ محبوب با او محترم کہے تھے۔ حکمہ چہ د اللہ تعالیٰ اتباع سوا
تا مخلوق تابع کرل۔ اور اللہ محبت د مخلوق د محبت او د
ہفتہ بغض د مخلوق د بغض ضامن دے۔ بیا چہ دنیا کیں
تا د کوم حقیر و نوحا ہش کہے دے۔ او تا تہ پہ گوتو نہ
وی درغلی نو دہتہ دینے نہ سبب معاوضے بہ تہ تہ آخر
کیں در کہے شی۔ د اللہ تعالیٰ قرب بہ ستا نمیب شی
او د جنت المآزک پہ پر لو اصلی نعمتو نو بہ بنا د
تھے۔

کہ دے فانی دنیا کیں تا د نفس د لذت او خواہشات

نہ دوہ او کرے۔ او خپل مقصود د خالصتہ خپل معبود برحق
او کجولو نو توحید د دے جدے پہ برکت بہ اللہ تعالیٰ تا
پہ دنیا کیں د خپلو فراوانہ خلال نعمتو نو فیض یاب کرے۔
اور حق کیں بہ د د مؤخدیو او صالحینو سوا اوچے درجے
نصیب کرے۔

مقالہ (۲۰) مشکوک او مشتبہ خیز و نہ ترک کرے

حدیث شریف دے: «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ کوم غیز
شک راضی ہفتہ ترک کرے) نو د اصول یقینی طور سوا د حلال
رزق د حاصل لو او د حرامونہ د پچ کیدو د پارہ د براہم او
د عمل قابل دی۔ او پہ کار دی، چہ ہر ہفتہ خیز چہ د ہفتہ
حرام او حلالو متعلق ستا پہ زرق کیں خفتہ تذبذب او سب
اطمینانی پیدا شی نو ہفتہ د اسے او کترے چہ ہلا و شتہ نہ۔
پہ د اسے حالاتو کیں تہ بارگاہ خداوندی تہ رجوع کوہ۔ او
د خپل پرور کار نہ د حلال رزق طلب کوہ۔

د اللہ پاک وعدہ دے: «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» (د تکلیف نہ
پس راحت دے)۔ او ہفتہ د دے محتاج نہ دے، چہ ہفتہ
تہ وعدہ و زیادہ کہے شی۔ ہفتہ ستا او ستا د حوالو نہ ہے
خیر نہ دے۔ ہفتہ خود اسے پرور کار عالم دے چہ کفارو
صافیتو او فاسقانو تہ ہم رزق و رزقو۔ نو بیا اسے مؤمنہ! او
اسے موحدہ! او اسے د خدا نے عبادت کو کیکہ! ہفتہ بہ تا
خنگہ ہیر کرے۔ اور دے حدیث: «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ

کوم خیز ستا شک راضی، ہفتہ ترک کرے۔) د معنی دی چہ
د مخلوقاتو د صدقاتو او عملیا تو خواہش مہ ساتہ او مہ د
ہفتو نہ خوف کوہ حکمہ چہ د اہم شرک دے او د شرک
نہ بہ زبات مکروہ او مشتبہ بل کوم خیز وی۔ نو د اللہ پہ
فضل و کرم کیکہ لہ او د ہفتہ در کہے رزق بہ ضرور تا
تہ درسی۔ نو پکار دی چہ ستا د طلب او توجہ مرکز بیوی
او ہفتہ ستا ہفتہ خالق او پروردگار دے چہ د ہفتہ و قدر
پہ لاس کیں د با دشاہانو سلطنتونہ او د پر لو مخلوق
بدنہ او نہ پراتہ دی۔

مخلوق سوا چہ خفتہ دی د ہفتہ دی او تا د رزق او
علیات ہم د ہفتہ پہ اذن، حکم او تحریک در کہے شی۔ اللہ
پاک پہ خپل مقدس کتاب کیں فرمائی: «وَأَسْأَلُ اللَّهَ
مِنْ فَضْلِهِ» (د اللہ نہ د ہفتہ د فضل طلب کوہ)؛ او اللہ
سبحانہ فرمائی: «اللہ نہ یوا چہ خوک تاسوبلی ہفتو
ستا سو د رزق مالکان نہ دی۔ نو دیو اللہ نہ در رزق طلب
کوہ۔ د ہفتہ عبادت کوہ۔ او د ہفتہ شکر او پاسی۔

اللہ پاک فرمائی: «اے نبی! چہ زمانہ دیاں حما متعلق
تا نہ تپوس او کرے نو ورتہ اولیہ، چہ زہ ہفتو نہ د پیر
قریب ہم، او کوم وخت چہ خوک ماہلی نو زہ د ہفتو د عا
قبولم۔ او اللہ تبارک و تعالیٰ فرمائی حمانہ د عا خوار زہ
ستاسو د عا قبولیکہ ہم او اللہ جل و شانہ فرمائی: «ستاسو

حقیقی رازق اللہ تعالیٰ دے چہ د قوت و طاقت خاوند دے
او بل آیت شریف دے: «إِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَيُذَلِّجُ
مَن يَشَاءُ» (د اللہ چہ چاہتہ خونہ وی ہفتہ تہ بے حساب رزق
ویر کوہ)۔

مقالہ (۲۱) خوب کیں ابلیس سوا خیر

یوحنا ما ابلیس علیہ اللعنت پہ خوب کیں اولید او د
ہفتہ دوڑ لو ارادہ م او کرے۔ ہفتہ را تہ او وے، چہ تہ ما پہ
خفتہ ورتہ۔ او حمانہ خفتہ دے؟ کہ د اللہ تعالیٰ د ارادے
مطابق حمانہ پہ تقدیر کیں شر لیکے دے نو حمانہ طاقت
نشستہ، چہ ہفتہ پہ خیر کیں بدل کوم، او کہ حمانہ تقدیر
کیں خیر لیکے وے نو حمانہ اختیار نہ بھرو چہ ہفتہ
ما پہ شر کیں بدل کہے دے۔ نو ہر گز چہ زہ د اللہ تعالیٰ
د ارادے محکمش عاجز او معذوریم۔ نو ما پہ لعنت ملامت
کول خنگہ جائز کیدے شی۔

د ہفتہ (ابلیس) شکل د جہر اکانو پہ شان و۔ او
پہ خیر کیں نے نرمی اوستی و۔ او بد د خڑے و۔ او
پہ زہ نے خوک کی ویتہ و۔ شر مندک شکل او ملامت

۔ د ہفتہ د ابلیس خبیث، د جان خلاصی یوہ بے بنیادہ او چو تہ بہانہ
دے۔ چہ صرف مام خلق پہ تیرا ہی، شکہ چہ د عوامو د گواہ کو لو اصل
چہ ہم دے دے۔ او کہ خنگہ چہ نور مغسدان او ضرر د سو کئی خلق
د سراسر حق وی دقتہ شان د املون ہم د سراسر مستحق دے۔

صورتہ وو۔ او دیوے ویریدوئیکی او ذلیل سری پہ شان نما
تختیں ولا پرو۔

دا خوب ما ذی الحجہ پہ یولسم تاریخ پہ سنگھ
کین دتوار پہ ورخ لیدے وو۔

مقالہ (۲۲) دل پو خلق تو از ماشن ہم لوئے کی

دا د الله پاک معمول دے چه هغه خیل مؤمن بندہ
دهغه دایمان مطابق پہ آزمائش کین اچوی۔ دچا چه ایمان
زیات وی هومره به پیسه آزمائش هم زیات راجی۔ دایمان
په درجو چه غور او کرے، نو در رسول ابتلا او آزمائش دچی
د ابتلا به زیات وی حکم چه در رسول ایمان دینی دایمان
نه زیات قوی وی بیا دهرنی آزمائش دایدال نه او دهر
ایدال آزمائش دینی نه زیات وی۔

دغه شان درجه په درجه په آزمائش کین کمی راجی
او مؤمن دایمان مطابق په ابتلا کین اچولے شی۔ او
په دے خبره در رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ارشاد
سنه دے چه دتولو نه زیات آفت او ابتلا دنیانو په ولہ
نازیبری او دایمان نه پس درجه په درجه په نور مخلوق۔

۱۔ رسول هغه پیغمبر وی چه د خدای مذهب کتاب پرے نازل شوی
وی۔ که محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم موسی علی السلام او نور محمد
صلی الله علیه وسلم پیغمبر وی چه کتاب پرے نه نازل لیری۔ یا هغه دتی دوتہ
کیری۔ دینی لفظ در رسول دپاوه هم استعالی لیری۔

دغه وجه دے، چه الله تعالی سادات کرام همیشه په ابتلا
کین ساقی۔ دپاوه ددے، چه دوی همیشه دالله تعالی
په قرب او حضور کین وک۔ او دحق دمشاهدے نه لری
نؤ وی۔ حکم چه دوی دالله جل جلاله محبوب او
پسندیدے دی۔ او محب دچهل محبوب جدائی هرگز بره اشت
کولے نشی۔ ابتلاء همیشه دوی لری و دحق ته مائل ساقی۔
او دوی دحق تعالی نه لری کیدو ته نه پریروی۔

دے کیفیت سوح ددوی نفسانی خواهشات محوشی۔ او
غیر الله نه ددوی رغبت او توجیه او پرک۔ دوی حق او
باطل واضح پیژنی۔ او د نفس په آقا تو کین نه کینویزی
د حق په وعدے دوی ته اطمینان حاصل وی۔ او هروخت
صبر او شکر سوح د خدای په رضای راجی وی۔ او د خلق خدا
د شر نه محفوظ وی۔ دوی قلب د تعلق بالله په وجه
حکم او توانا وک۔ او په بولو اعضا ورتہ حکومت اوتسلط
حاصل وی۔

د تسلیم اور رضا په وجه دوی ته دزیات عمل توفیق
وسکولے شی۔ او دزیاتو درجو پیرن و نه پرے کولے شی۔ الله
پاک فرمائی دکه تا سوحاً شکر او یاسی نوزه به زیات
نعوتونه درکوم ر لے هرکله چه نفسی انسانی همین دھوا
وهوس اتباع اختیار کری۔ او لذت پرستاری شی۔ نو
دا امری الهی د اتباع نه په منزلونو لری شی، او غفلت

او معصیت کین کینویزی۔ په دا ے حالت کین خان ته
مائل کولو او په سمه کار کولو دپاوه الله تعالی په دے آفات
او بیایات نازل کیری چه هغه سره د قلب او باطن فوری
اصلاح اوشی۔ بعضه اوقات د ارهمنائی د الهام او القاب په
ذریعه هم چه د هغه په وجه الله تعالی په خیل انوارو او
تجلیاتو د مؤمن زبانه روپنا کوی۔ د نفس دفتنون به لے
پچ کوی۔ او دخیل قرب او معرفت نه لے فیض یاب
کوی۔

زے تا سوتہ دانصیحت کوم، چه د نفس په اتباع کین
کمانه د مصیبتونو او آفتونو سامان مه تیار وی بلکه د امر
الهی پیروی اختیار کری۔ او د الله پاک په ذکر اوتسبیح کین
هیشک کوی۔ چه د هغه تائید او نصرت حاصل کرے۔ او
دنیا او عقلی کین پرے خلاصه بیاموی۔

مقالہ (۲۳) په نعمت نوشکر ایستل

الله تعالی چه دکومو غیزونو په تا پیرن و نه کرے دے۔
په هغه صبر او شکر کوه۔ او ناشکری مه کوه چه د خدای
په غضب کین راگیر نشے۔ د شکر ادا کولو یوه ادنی فائدہ
دا دے چه په دے رتقی زیاتیری صحت او عافیت پرے
حاصل لیری۔ او د دنیا او عقلی صحتی پرے دانسان نه
لری کیری۔

یاد سانه، چه په خدای تعالی و توکل کوی، نوبیرو

د طلب نه به الله تعالی تاته رتقی درکوی۔ او ستا فریب
به پوره کوی۔ نو صبر او شکر اختیار کری۔ او خپل حال او
اطمینان په هیچ وجه مه بر بادوه۔ ستا حرکت، سکون
او فعل و د الله د حکم ماتحت وی۔ کفی ته به په فاسقانو
او نفس پرست بند یا نو کین شامل کرے شه۔ کوم چه
په خپل خان او په نورو خلقو هیچ ے همیشه ظلم کوی۔
الله پاک فرمائی « دغه رنگ دنا فرمائی
په وجه مونږ بعضه ظالمات بعضه نورو ظالانو
ته حواله کوه»۔

طاعت او عبادت په دے لازمی دے چه ته دیو دایسه
شهنشاه په محل کین دهغه په حضور کین ولاړے چه
هغه د حکم شان وشوکت، هیبت او جرار لیکر خاوند دے۔
دهغه حکم جاری او یتیی دے۔ د هغه ملک باقی او غیر باقی
دے۔ د هغه فرمان د اشی دے۔ د هغه علم دقیق او کامل
دے۔ د هغه حکمت لوئے دے او عدل لے لاثانی او د هغه
دند بهر او تنظیم نه د زبک او آسمانونو هیچ وړوکه نه وړوکه
اولوئے نه لوئے غیز هم دخلاف ورنیوی کولو جبرأت
نشی کولے۔

هرکله چه ته شرک شروع کرے نو دین کپه چه
ته د ظالمانو نه هم زیات خراب شوی حکم چه قرآن پاک
کین ستا راجه دی چه « شرک دتولو نه لوئے ظلم دے

اوپر دے بناے شریک یونہ معاف کیوں کہ گناہ کار کو لے
 دے۔ اللہ سبحانہ فرمائی: "اللہ بہ شریک گناہ ہرگز معاف نہ
 کری۔ اور شریک نہ علاوہ چہ کو مگناہوں معاف کول اوغوازی
 ہفتہ بہ معاف کری۔" نوتالہ پکار دی، چہ دیوا احتیاط
 سرہ دیچہ او بنکارہ شریک نہ خان اوساے۔
 پہ پتہ اوپہ شریکندہ ہر خانے کیں اوصیغہ قول او
 فعل کیں دشرک نہ پڑھیز او کویہ دظاہر او باطن گناہوں
 نہ لاس پہ سرشہ۔ او اللہ تعالیٰ تہ پہ عاجزی
 سرہ رجوع او کسرا۔ اودھنہ نہ تہبتہ مہ کور۔
 اودھنہ پہ احکام کیں بحث، جدل او تصرف مہ کور
 کئی سزا بہ اوخوریے۔ ہفتہ مہ ہیروہ کئی ہمہ بہ ہم
 ہیرو کوی۔ دھنہ پہ دین کیں نوسے اودخان نہ خبرہ
 مہ پیدا کوی۔ کئی دھنہ پہ عذاب کیں بہ واچولے شہ۔
 د نفس تاہمداری پیریدہ کئی نمہ بہ دسے توری۔
 او ایمان بہ دسے سلب شی۔ پہ دسے وجہ د نفس اتباع
 خپلہ شریک دسے اودھنہ نتیجہ پہ دیوارہ جہانہ ذلت او
 رسوائی دہ۔ اللہ پاک خپل پیغمبر تہ فرمائی: "تا دھنہ
 سرکے انجام اونہ کتہ۔ چہ خپل نفس لے معبود جو کویہ
 (یعنی کوم سرکے چہ د خپل نفس د خواہشات پیریوی
 راواختہ۔ نودنیائے ہم تباہ شو اواخرت لے ہم تباہ
 شو۔)

مقالہ (۲۳) ماسو اللہ فتحے دی

د اللہ تعالیٰ د ناہر مائی نہ ویرہ او کویہ۔ او صدق او
 اخلاص سرہ دھنہ اطاعت گزارشہ۔ دخپل پیروں دکاں
 محکمیں عاجزی اختیار کویہ۔ اود اللہ تعالیٰ پہ عبادت کیں
 دھنہ خیز غرض او آرزو مہ شاملوہ کئی دغہ عبادت بہ
 دخالص د اللہ پاک دیارہ نہ وی۔
 پہ دسے خیرہ یقین اوساے۔ چہ تہ پہ ظاہرہ اویاطنہ
 د اللہ تعالیٰ بندہ لے۔ او بندہ دھر جہت نہ دخپل خالق
 او پیروں دکاں مکیت دسے۔ نوہر وخت دخپل معبود پہ
 حضور کیں مؤدب او فرما تیردار اوسہ۔ دنیا کیں چہ
 اللہ تعالیٰ د مخلوقا تو دیارہ کومہ اندازہ مقبر کپہ دہ۔
 ہفتہ کمی بیشی یا تقدیم تاخیر نشی کپہ دسے۔ ہر خہ چہ
 اللہ تعالیٰ ستا دیارہ مقبر کپہ دی۔ خواہ تہ ہفتہ خواہ
 یا نہ خواہے ہفتہ بہ پہ خپلہ اندازہ او مقبر وخت تاتہ
 دررسی۔ نو کوم خیز چہ تاتہ پہ کونو در نشی پہ ہفتہ
 افسوس مہ کویہ۔ او کوم خیز چہ در سرہ موجود دسے۔ پہ
 ہفتہ د اللہ پاک د ذکر نہ غافل کپہ مہ۔ کوم خیزونہ چہ
 علم الہی کیں ستا دیارہ مقبر شوی دی۔ ہفتہ بل جاتہ
 نشی ور کپہ دسے۔ نود زرق پہ معاملہ کیں پیریشانی خہ
 محفی نہ لری۔
 حاضر وخت پہ ذکر او عبادت کیں کامل محویت

اویکسوی سرہ مشغول اوسہ۔ او غیر اللہ تہ دومہ توجہ
 مہ کور۔ چہ دشرک کمان دیبا ندسے اوشی۔ اللہ پاک خپل
 کلام مقلس کیں فرمائی: "انہ پیغمبر! تہ ہفتہ خیزونو تہ
 دومہ رغبت سرہ مہ گویہ کوم چہ مونہ کفارولہ در کپہ
 دی۔ ہفتہ خود دسے دیارہ ور کپہ شوسے دی چہ ہنوئی پہ
 فتوکیں واچولے شی۔ اوستا دیروں دکاں زرق دیر بہ تراو
 پائید اوسے۔ نوتالہ پاک چہ دشریت اوروحانیت کوم
 ظاہری او باطنی نعمتونہ تاتہ در کپہ دی۔ پہ ہفتہ شاکر
 شہ۔ او غیر اللہ تہ د مقرب کپہ ونہ منع شہ۔ حکمہ چہ
 غیر اللہ کیں سراسر فتحے دی۔ اوپہ دسے بنا اللہ پاک کفار او
 منافقین پہ قسم قسم فتوکیں اچولے دی۔
 د اللہ پہ نعمتونو قانع کپہ لو کیں ستا دیارہ برکت
 اوسعدا ت دسے۔ تہ بہ خپل مقصود او مطلوب صرف د
 خپل معبود واحد پہ اطاعت بیاموسے۔ اوپہ دسے بہ دنیا
 او عقبی کیں عزت حاصل کپہ۔ اودرجات بہ د اجت
 کپہ شی۔ نوتالہ پکار دی۔ چہ پختہ فرائض یعنی کلمتہ
 طیبہ "شَہِدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 مُحَمَّدٌ زَكَاةٌ رَوَّحًا" ہجرت پہ مکملہ طریقہ ادا کپہ او
 د ممنوعاتو نہ پڑھیز او کپہ۔ د اللہ پاک پہ نزد دینے
 طریق عمل نہ زیات بل محبوب او غوریز خیز نشتہ۔
 اللہ پاک د مونہ بقولہ دخپل تابید اونسرت پہ

برکت دھنہ اعمالو توفیق را کپہ کوم چہ دھنہ پہ سزود
 محبوب او مقبول دی۔ اود دنیا او عقبی کیں پیسے خلا بہاموسد
 شی۔ آمین۔
مقالہ (۲۵) ایمان دھر خہ تہ لوکے نعت دسے
 کہ پہ ژوند کیں حالات تاسرہ موافقت اونہ کپہ او د
 مصیبتونو پہ وجہ تہ دے اطمینان او پیریشانی بنکار شہ۔ نو
 پہ بے صبری دکاں او شکایت مہ کور۔ چہ نہ اللہ تعالیٰ
 نادارہ او محتاجہ پیدا کپہ یم۔ پہ مانے مصیبتونہ راوستہ
 ہی، او اضیار پہ عیش او آرام کیں دی۔ اودھر کہ چہ مونہ
 قول دبا با آدم اودی بی حوا اولاد یو۔ اوپہ خدائی حقوق
 کیں برابر یونو بیازہ دسے دنورہ نہ لاندسے یم۔ نوعین
 ممکنہ دہ چہ دا ابتلاء او مصیبت د اللہ تعالیٰ طرف نہ
 ستا درجے دہلندی خوشحالی سکون او اطمینان قلب دیارہ
 وی او ہم دسے پہ ذریعہ ہفتہ تاتہ ظاہری او باطنی
 ترقی در کول خواہی۔
 تہ ابتلاء کیں پہ دسے واچولے شوسے چہ ستا سرت
 بنہ دسے او خدائے تعالیٰ دسے دسبر اورضا پہ وجہ
 مشکلات او پیریشانی لرے کول خواہی۔ ستا محکم ایمان
 ونہ داسے دہ چہ دھنہ جر مضبوط دسے۔ ہفتہ پہ ترکیبہ
 دہ۔ اوپہ صیوہ راتلونکے دہ۔ دھنہ خانگے اوچتیدونکے دی
 او سورسے خوریدونکے دسے۔ ستا ایمان دا اونہ د

ایمان محکم دیندار دپارہ د یقولو دنیوی او اخروی سعادت سرچشمہ دہ نو اے د حق بندہ پوہ شہ چہ د دنیا پرستو یہ ایمان کین ہفہ تازگی او توانائی نشتہ پہ کوے چہ اللہ تعالیٰ ستاد ایمان او نہ بناستہ کیے دہ۔ داہو مستقل او لافانی قوت دے۔ چہ د زمئے تغیرات ے ہرگز متاثرہ کوے نشی۔ کہہ د انسان دژوند د اوئے نہ د ایمان عنصر ویرک شی۔ نو دا بہ بالکل خشکہ او پر بادہ پاتے شی۔ نو یہ دنیا کین چہ غورہ اجتماعی ترقی او برکتونہ دی داہول د ایمان د نعمت ثمرات دی۔ او کوہ خلق چہ د ایمان نہ خالی دی۔ ہنوی د قرآن کریم دوینا مطابق کافر، مرتکا مقہور او مغضوب دی۔ او دنیا او اخروت د وارو کین ذلیل او خوار دی۔

داسے ہم کیری۔ چہ اللہ تعالیٰ او غواری نو بہ خیل ہدایت مدد او نصرت دنیا پرست اغیار ہم پہ محکم ایما او د صبر اورضا پہ نعمتونو بنا د کری۔ ہنوی خیل مقربان کری۔ او اولیاء اللہ کین ے شامل کری۔ تاریخ پہ دے گواہ دے چہ ہفہ خلق چہ ہروخت بہ پہ غیر اللہ کین ہو او ویرک وو۔ د توحید د عرفان نہ پس داسے فنلف اللہ شوچہ بیا دیوے لمحہ د پارہ ہم غیر اللہ تہ متوجہ نشو۔ اللہ پاک د یہ فضل و کرم کھونز: ایمان محکم او توانا کری۔ او مونز و یہ صراط مستقیم روان کری۔ آمین۔

اللہ تعالیٰ د وسیع رحمت پہ وجہ وسح پہ ورجح پہ ترقی دہ۔ ستا موجودہ حالت اللہ پاک پہ دنیا او عقلی کین ستاد فلاح و بہبود باعث جوہر کیے دے۔ او پہ تائے د ہفہ نعمتونو پیرزونہ کرہ دہ، چہ نہ یوے سترگے لید لے دی او نہ یو عوب او بید لے دی اللہ پاک فرمائی: "پوسری تہ ہم دانہ دہ معلومہ چہ د ہفہ د نیک اہما لو پہ بدل کین د ہفہ د پارہ کوہ کم زبک خویر و نکی خیر و نہ پست او محفوظ اینہو دے شوے دی۔"

کوہ خلق چہ د خدا ے تعالیٰ احکام پہ خائے راوی۔ دگنا ہونہ د ورا کوہ۔ او پہ تولو او ورو کین د اللہ تعالیٰ رضا اختیار وک نو دنیا او اخروت تول سعادتونہ ہم ددوی تیارہ دی۔ ددوی اطمینان قلب بہ ہجیرے فنا نہ شی۔ ددے برعکس چہ کوہ خلق د خیل خالق او معبود نہ روگردانی کوہ۔ او یوازے دنیا خیل معبود او مسجود گرجوی۔ د ہفہ مثال د ہفہ نبورہ زکے دے چہ او بہ خور ہفہ تہ ہیتر فائدہ نہ نشی ویر کوہ۔ ہفہ کین ہیتر ونہ نشی نہ غونید دے۔ او د ہیتر میوے ترے امید نشی کیدے او ہیتر کرکیلہ پکین نشی کیدے۔ دا صوبت حال د انسان د خیل غفلت او مصیبت دوجے نہ دے۔ گئی اللہ تعالیٰ خو پہ خیل بندہ مشفق او مہربان دے۔ او د ہفہ ترقی او شہرازی غواری۔

بہ تاتہ ہیتر ضرر نشی د ررسولے۔ کہہ پرور دکار داسے او غواری چہ مخلوق خدا ستاعلیٰ او روحانی فیوضات او برکاتونہ اخستود پارہ تا تہ راجع شی۔ او ستا تعظیم او تکریم او کری۔ نو پہ ہنوی د اللہ، روح او مقبولیت باوجود بہ اللہ تعالیٰ تاد فخر او تکبر نہ پہ امان ساتی۔ کہہ داسے حالت کین تہ دیوے نیکی نیچے خاوند ے۔ نو دا بہ د اللہ پاک د جانب نہ پرتابیز نو وی چہ دژوند تول ضروریات بہ ہفہ پہ خیلہ برابر وی او تاتہ بہ د ہفہ نہ او د ہفہ د خیلو خیلو نو نہ ہیتر ضرر نہ رسی۔ دا بہ ستا د طبع موافق او فرمانبردارہ وی۔

اوستا پہ حق کین د خدا ے پہ مدد د مکر و فریب، بغض کیے، غیض و غضب او خیانت نہ بالکل پاکہ وی۔ او د ہفہ خیلوان بہ ستا فرمانبردار وی۔ ددھے نیچے نہ کہہ و فون نہ پیداشی۔ نو ہفہ بہ نیک راستباز، اطاعت شکار او ستاد زبک د خویر یدو وی۔ جگہ چہ د نیچے او اولاد متقی کیدل د اللہ تعالیٰ د پرلویئے نعمت دے۔ اللہ پاک د حضرت زکریا علیہ السلام متعلق فرمائی: "مونز د زکریا علیہ السلام نیچہ د ہفہ د پارہ نیچہ کرہ۔ او پہ کلام اللہ کین د صالحینو د دعا داسے راغہ دہ: "اے خدا یہ کھونز سترگے کھونز: پہ بنجو او اولاد کیے کرے۔ او مونز د متقیانو پیشوا یان کرے۔" او د حضرت زکریا علیہ السلام

مقالہ (۲۶) قرب اللہن پبصبر او رضا کین دے
خیل خالق سرہ د کامل ربط او عشق پید اکو لو د پارہ د مخلوقاتونہ تعلق قطع کرہ او خیل معبود حقیقی د خیلو حاجات او ضروریاتو مرجع او کھوہ چہ ستا پارہ صرف د پرور دکار ارادہ او اطاعت باقی پاتے شی۔ او د شکر د اسبابونہ ویرکار ے داسے حالت کین بہ ستازی د نورنہ معبود شی او د خیر اللہ د پارہ بہ ہیتر کفیائش پکین پاتے نشی۔ دہہ وخت بہ تہ د توحید د عقیدے خیلہ نگہیا ے۔ او پہ کائنا تو کین چہ کوہ خیر ستا د توحید پہ عقیدہ کین دخل انداز کیری ہفہ بہ نیست و نا بود کرے۔

بیا بہ ستا خواہشات نفس ہم ستا خلاف بقاوت نشی کوہ۔ او تہ بہ پہ کامل سکون او اطمینان سرہ ژوند تیروے۔ دہہ وخت بہ د کلام اللہ نہ میوا بل ہیتر کلام تہ اوریدل نہ خواریے۔ او ذات اللہی د مشاہدے نہ علاوہ بہ دبل ہیتر خیر مشاہدہ نہ خواریے۔ ستا پیروی بہ صرف د احکام اللہ پیروی وی۔ او ہر فعل بہ د ہفہ د رضا ماتحت وی۔ او د ہفہ پہ تعمیل کین بہ تہ د صبر او استقامت نہ کارا اخستونگے ے۔ ہرکله چہ تانہ دا مرتبہ حاصلہ شی۔ نو ستا قلب کین بہ خیلہ اللہ پاک د یقین او اطمینان محافظ شی۔ پہ تا بہ د حقیقت او توحید معارف راخرگندی کرے۔ او د شیطان او نفس امارہ وسوسے او غیوہ

فتح ۱۲۸ الغیب

دعا دہ ۱۰ سے پروردگار! خدا دا خوںے خپل محبوب او مقبول اوگرخوںے ۽ نودا سے دعا گلے به ستا په حق کین مقبولے گرضی حکم که چه اهل خلقوته ددے دعاگیا نو برکت ضرور رسی۔

دانیاء علیهم السلام نه پس دینو بنجو اومتی اولاد مستحق هغه خلق دی چه علم الهی کین ددے درج اهل دی۔ ددے نه علاوه چه کوم خیزونه ستا مقدر کین دی۔ هغه به ضرور تاته درسی۔ دهنے دپاره ستا پریشانی خه معنی نه لری حکم که چه هغه خردی هم ستا دپاره۔ دے حال کین به ته د حکم الهی په خله دا وریکنے۔ او په دے طریقہ د نعمت په موند به هم تا ته لوسے شواب حاصلیری۔ او کوم نعمتونه چه تاته الله تعالی درکوی۔ په هغه کین به غریبانو، محتاجانو او نورو مستحقینو ته د خپله حصے ورکولو تاته حکم درکولے شی۔ او دانی سبیل الله خرج به هم ستا دپاره د نعمت دزیاتی باعث وی۔ بیا به ستا ټول ظاهری او باطنی معاملات بالکل پاک او روپانه وی۔

ددے ټولو نعمتونو په حاصلولو کین صبر، رضا، مجز او انکساری خپل شعار جوړ کړه۔ د الله تعالی دا حکامو پیروی کوه او دمنهیا تو نه دوه اوکړه ددے په برکت به ته د ټولو مصیبتونو نه په امن شه او د زړه دا طمینان۔

فتح ۱۲۹ الغیب

ټولے ذریعے به درته حاصلے شی۔ د الله پاک رحمت به په تا خور شی۔ او جهل او باطل تاریکی به درن لرے شی۔ او اسرار الهی به تاته څرگند شی او ستا سینه به د علم لدنی نه معموره، او پر نور شی۔ تاسره به غالبان او الدعام په ژبه خبرے کیری او ټولو حق امور کین به زبرد او تکره شه۔ او په دے الفاظو به مخاطب کولے شه ۽ نن ورځ ته ځویو په دربار کین د خاص قدر او عزت خاوند لے او ځموسر د ظاهری او باطنی نعمتونو امانت دار به دے وخت کین ته د حضرت یوسف علیه السلام هغه دشتیبه حال ته راوپانده کړه۔ د شای مصر په ژبه یوسف علیه السلام هم په دے الفاظو مخاطب کړے شوه۔ وه یکن حقیقت کین د صدق او معرفت خاوند یوسف علیه السلام سوه خطاب کونکے الله پاک وو۔ چه په ظاهر لے حضرت یوسف علیه السلام ته د صد اقت، دیانت او تقوی په وجه د ممبر سلطنت حواله کوه۔ او په باطن لے پر دے علم او معرفت دیانت او قیادت پیروونه اوکړه۔ الله پاک فرمائی: ۽ دغه رنگ مونږ یوسف علیه السلام ته په زمکه حکومت ورکوه۔ چه چرته به غوښتل، هلت به لے قیام کولو او د هغه د باطنی صفاتو متعلق فرمائی: ۽ مونږ یوسف علیه السلام په صراط مستقیم ثابت قدم اوسانده چه دکنا هونو او فاحشاونو بچ شی۔ بیشکه چه یوسف علیه السلام ځویو: د مخلصانو

فتح ۱۳۰ الغیب

بندگانونه وو۔

نوسے د صدق او ایمان خاوند۔ هرکله چه ته په ټول الفاظو مخاطب کړے شی نو په تابه د لوسے علم یعنی د علم توحید، علم ذات او علم صفات پیروونه اوکړے شی، او په دے لوسے نعمت به ملائکه او بنیاد ټول تاته مبارکی درکوی او بیا به د خدا لے شافی په اذن کین د ځنو امورو د علم نه وجود کین دروستلو تاته توفیق او صلاحیت حاصل شی او د خدا لے په حضور کین به دنیا کین عزت او قیادت بیا هوسے۔ او په هغی کین به په دیدار الهی مشفق شی چه د هغه خوشحالی انتها نشته۔

مقاله (۲۷) دخیر اوشربیان

اکر که خیر اوشر په دنیا کین موجود دے، اود الله په کردلو او عمل کین ددے دوار و خیزونو ظهور بیا موندلے شی، خود اکثر آیات کریمه کړ پیش نظر دخیر ټول خیزونو د الله پاک د جانب نه دی اود شر ټول خیزونو د ابلیس اود نفس انسانی نه دی، نو خیر خوسراسر د الله پاک جانب ته منسوب کیده شی۔ خوشر په هر څو صورت کین د هغه پاک ذات ته منسوب کیده نه شی۔ شرحونه د هغه په ذات کین اونه د هغه د جانب نه دے۔ بلکه دا د نفس انسانی نه دے۔

الله پاک فرمائی: ۽ تاسوته چه کومه نیکی رسی، هغه د الله تعالی د جانب نه دے۔ او چه کومه بدی درسی، هغه

فتح ۱۳۱ الغیب

سراسر تاسو دخپل نفس نه دے۔ نو زکه په تاسو ددے خبر نمانی کوم چه خیر یعنی د توحید او تقوی لار اختیار کړی اوشر یعنی د شرک اوفسق خیزونه پریردی۔ او حق بعبادت فرمائی: ۽ خدا بندیا نو! د اعمال صالحه په عوض کین تاسو جنت کین داخل شی۔ سبحان الله! د الله پاک خوسره لوسے رحمت دے۔ چه بندیان لے د نیک اعمالو په وجه د جنت مستحق کول۔ حالانکه دا نیک اعمال هم سراسر د الله تعالی د توفیق اونصرت په وجه دی۔

حضور صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: چه جنت کین به هیڅوک دخپلو اعمالو په سبب نه داخلیری: ۽ نود حضرت صلی الله علیه وسلم نه تپوس اوشلو بیا چه یا رسول الله تاسو به هم نه؟ نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته اوفرمائیله: چه هو، زه به هم نه، مگر د الله تعالی د رحمت واسعه په برکت دا حدیث د نبی عا لیه صدیق ۽ نه روایت دے، نو زه تاسو ته د شریعت د احترام کولو، او د راجه هدایت اختیارولو تاکید کوم۔

هرکله چه ته دا حکام الهی تعمیل او د دستور شریعت احترام اوکړے، نو الله تعالی به تا د شر او فساد نه محفوظ اوساتی۔ دخیر لارے چارے به تاته روپانه کړی۔ او شریعت به ددته آسان کړی۔ اود ټولو کنا هونو نه به د بچ کړی۔ الله پاک فرمائی: کوم خلق چه ځویو: د بختونو لور کوشی

کوی ، نو موند د هغوی دپاره صراط مستقیم رویتا نه کوی او د هغوی رهنمائی کوی - او په دے بنا د حضرت یوسف علیہ السلام متعلق الله پاک فرمائی : "موند د هر قسم بدئی او فحش نه یوسف علیه السلام محفوظ کما . چکه چه هغه خما د مخلص بندگا نو نه وو - او الله پاک ارشاد فرمائی : "که تاسو ایمان راوړئ - او شکر اویاستی نو الله به بیا ولے تاسو له عذاب درکوی " د دے نه ظاهره شوه چه مؤمن او شا کر بد بیان دنیا کیں هم دمصبیتون او آفتونو نه بچ دی - او آخرت کیں به هم د ذلت اعذاب نه خلاص وی نو الله تعالی شکر گذری کوی چه د نعمت دزیاتئ باعثه ده -

الله پاک فرمائی : "که تاسو شکر اویاستی ، نو موند به مؤمنو نه لازیات کرو - نو اے مؤمن بنده ؛ هر که چه ستا د ایمان نور آخرت کیں د درخ اور هم مړکولے شی . نو دنیا کیں د آفتو اوبلیانو اور ولے مړنه کړی . هاں د الله تعالی محبوب او برکزی بندیانو ته چه دنیا کیں کوم مصیبونو او آفتونو پینیرئ ، نو د هغه نه هم د الله تعالی د امتصدوی چه د هغوی یقین اویا لا محکم کړی . او د خراب عمل او فاسدے عقیدے نه دے قلب او د مانع پاک کړی - او دا ے ابتلا مرسو سره په هغوی توحید الہی ، معرفت حق او اسرار باطن واضحه او بے نقابہ کړی .

زیرک یو د اے کور دے . چه هغه کیں دوه تنه نشئ خائے کیدے . حق سبحانه فرمائی : ! الله تعالی دیوسری سینه کیں

دوه زېړونه نه دی پیدا کړی ؟ او الله جل جلاله فرمائی - " باد شاهان چه یوکلی ته ورنوئی ، نو هغه تباہ کړی - او د هغه عزت مند ذلیل کړی " نو عزت خادندان د بنو خلیفونو او نعمتونو نه می ومه شی . چکه چه د دے نه حکمتن په زیرک د شیطان او هو اے نفس حکومت او د هغوی حکم سره به اعضا ء قسم قسم گناھونو او گمراهو کیں کپړ وړ . بیا چه د هغوی تصرف د زیرک نه په تلو شو . او اعضا ء ادم بیاموند او دار الحکومت یعنی زیرک خالی شو . نو د توحید ، علم ابعثت مسکن شو . نو الله تعالی د علاوے بے هستئ له پر زیرک کیں خائے ویر کول یو د اے شکر دے ، چه د قول اعتقادی اوعملی خباثونو چر دے . د دے برعکس توحید د انسان قلب او قول اعضا ء ذرات باری تعالی دپاره خاص کړی . د هغه سینه د هر قسم خپرونه پاکه کړی او کامل اطمینان وړ ته وړ کړی .

دکوم سړئ توحید چه غومره زیات محکم او توانا وی . هغومره د الله تعالی قرب هم هغه ته زیات حاصل وی . او هغومره هغه ذرات الہی اوصفات الہی په اسرارو زیات باخبره وی . په دے بنا حضور صلی الله علیه و سلم او فرمائیل " زو ستا سونه الله پاک زیات بیژنم - او تاسو نه زیات د الله تعالی نه ویریریم " نو غومره چه یوسرے خپل خالق او پرورس دکار ته زیات قریب وی . هغومره د

هغه نه زیات خوف او ویر کوی . او د هغه د احکامو موطنج وک -

د الله پاک د قرب یوه قضیه دا هم ده چه بندلا د هغه د نعمتونو یو یو احترام او کړی - او هر دم د هغه شکر په خائے راوړی . او غیر الله ته توجه اونه کړی کینی دابہ د حق په اطاعت کیں څرگند کونای وی . دینی علیه السلام بیبیایے او اصحاب د فسق و فجور نه په دے محفوظ ووجه هغوی ته دیو د اے مقدس او متقی ذات قرب حاصل وو - چه د هغه د اثر د لاندے د فسق و فجور امکات نه وو - په دے بنا د هغه ذات روحانی او باطنی درجه به غومره اوچته وی - چه د هغه د الله پاک قرب نصیب وی -

الله تعالی د دے خبرے نه بالا او برتر دے چه مخلوقا کیں هغه سره چاته تشبیه وړ کړے شی . الله پاک خپله فرمائی چه " د الله تعالی دپاره مثالونه هرگز مه بیانئ - د الله په مثل هیڅ څیز نشته " نو د توحید واضحه تقاضا دا ده چه الله تعالی په ذات اوصفات دوارو کیں یکتا او بے مثل او گنئی . او مخلوق کیں هر څوک هغه سره شریک نه کړی -

مقاله (۲۸) موجد ته زیرکے

دغوا او نصرت طلبکارے - حالانکه د هغه د بخشش او حمایت دپاره توحید یو بنیادی څیز دے - الله پاک فرمائی " تا هغه سرے اونه لید چه خپل نفس ے خپل معبود چیر کړے وو " نو د ايو واضحه حقیقت دے ، چه د الله تعالی دمدد او د نعمتونو د حاصلولو دپاره ستا مؤمن کیدل لازمی دی ترڅو چه ته د شرک ټول څیزونه ترک نه کړے . او په ظاهره او په باطنه د یو خدا ے تابعدار نشے - نو نیا او عقبتی کیں به خلاصه بیا نه موی -

ته د دنیاوی خواهشاتو عبادت کوے . او د دے برعکس د نفسانی خواهشاتو پرینودل او مشیت الہی کیں فنا کیدل توحید دے . د توحید اثرات دادی . چه هغه ستا عقیدے او عمل د ټولو خباثونو نه پاک کړی . او د یو مخلص هستئ په طوری د په بارگای الہی کیں په اوچت مقام کیں او دروی چه هغله به په تا دا بشارتونه (زبیری) کپړی چه " من روح ته ځمونی به نزد صاحب قدرت وتمکین او محبوب اومعتمد " چه دا مرتبه بیا موی . نو د الله تعالی رحمتونه او نعمتونه به نور هم به تا زیات شی . په تا به د قرب الہی پیژنوسته او کړے شی . او د الله تعالی رضا او خوشنودی به ستا د اطمینان باعث شی .

د دنیا دستور د اے راغله دے چه دلته ټول سادات خذل اصلی او خالص صورت کیں دراتلو نه چکین په یو

ناقصہ کیفیت کبھی وی - بیاد کیمیاوی عمل پہ ذریعہ د خاویے اور کنگہ ذرات دھنے نہ جدا کرے شی اوتیجہ اے دا با اوچی چہ ہنہ جہادات بوخالص اوقابل استعمال صورت اختیار کری - اودھے نہ بہ بیادیر فائدہ مند کاروند اختیار شی - نو د انسان ہستی حد غیبہ دہ - چہ ہر کل ہنہ د شرک اود بدعت، ہونو اود خواہشا تو د پیروی دخیرونہ پاکہ اوصافہ شی - نو انسان کامل شی - اویا دھنہ نہ، نہ صرف خپل جان نہ، بلکہ پول بنی نوع انسان نہ ترے اے اندازے فائدہ رمی - نوزگہ پہ تا دا تاکید کوم چہ تہ ہم د عقیدے اوعمل دخیری نہ پاکہ شہ اود شرک اوفسق نہ پرہیز اوکرے - پہ دا سے کولو بہ تہ یقینا بہ بارگاہ الہی کبھی مقرب شہ - د حکمت اومعرفت پیرن وند سہ دریاندے اود کرے شی - اوعقبی کبھی بہ انبیاء اوصد یقانو سزا د عزت اواحترام درجہ بیاموے -

دا اللہ تعالی اطاعت اوفرمان برداری اختیار کرے - دھنے پہ برکت بہ دعالم او معرفت خاوند شہ - اود اللہ تعالی عفو اومحشش پہ تا لازیات شی - او پہ دے حقیقت بنہ بنہ بوشہ چہ کوم ظاہری اوباطنی نعمتوںہ تانہ دنیا کبھی در کرے شی - او کوم عزت اوابود اوفلاح اوبہبود تہ تہ عقبی کبھی بیاموے - دا اول د توحید ثمرات دی -

مقالہ (۲۹) متوکل علی اللہ تہ خوشخبری
 د حضور صلی اللہ علیہ وسلم حدیث دے : کینے شی چہ فقرد انسان دپارے د کفر باعث شی : نو د زمانے د تغیر پہ سبب پہ ذات اوصفا رب الہی کبھی شک اوشیخہ لہ دخل و د کول صرف دھے خلقو کار دے چہ دھنوی یقین اویمان بالکل کمزورے وی - اود توکل علی اللہ جد بہ نہ لری - دیوموحد اود پنجہ عقیدے د مؤمن یقین اویمان ہمیشہ محکم اوتواناوی اود زمانے تغیرات پہ ہیخو اثر نشی کوے - اللہ پاک فرمائی : کوم سرے چہ پہ اللہ تعالی کامل توکل لری، نو اللہ تعالی دھنہ دپارے کافی دے : بل جائے ارشاد دے : "د توکل خاوند اولدیکار دی چہ ہمیشہ پہ اللہ توکل کوئی - او یہ دے بنا د توکل خاوندانو تہ دا خوشخبری دہ : چہ کوم سرے د خدائے نہ ویریری اود دھنہ اطاعت کوئی نو اللہ تعالی بہ دھنہ دپارے رزق کشادہ کرے - اودھنہ تہ بہ دد سے ذریعہ تہ رزق و سر کوئی چہ دھنہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی : کوم سرے سرے چہ اللہ تعالی خپل لطف او کوم او کرے د مصیبتوںہ او آفتوںہ نہ لے خلاص کرے - او خپل نعمتوںہ پرے : وانہ کرے - نو لازمی دہ چہ دھنہ ایمان محکم دے اود اللہ تعالی دیکسبہ نعمتوںہ شکر گزار دے - ددے برعکس بل ہنہ سرے دے چہ د

خپل ضعیف ایمان ، تذبذب اوشک و شیخہ پہ وجہ مصیبتوںہ اود آفتوںہ کبھی راگیر دے - کفر او انکار کوئی - اود دنیا اوعقل پہ پریشانی اے بے عزتی کبھی پرہوتے وی - نو دد سے سرے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی چہ دقیات پہ و سراج بہ د پتو نہ زیات عذاب اود لذت کبھی ہنہ سرے دی چہ د خپل ضعیف یقین اویمان پہ وجہ دنیا کبھی ہم کا فر شو - او دحشر و نشر نہ ہم منکر شو - نو کفر، بغفلت اود خدائے ہیر ونگے فقر ہنہ دے چہ دھنے نہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم پناہ غوینتے دہ -

زکۃ تاسو بہ دا بنودل عوارم ، چہ دھنے خلقو صحبت اختیار کرے ، چہ علم اویمان کبھی راسخ دی - اوتل پہ اللہ تعالی متوکل دی - ہنوی بہ ستا سونظاہر اوباطن د ہر قسم کرد وغبارنہ پاکہ کری - اوزرگہ اودماع کبھی بہ مو توحید مستقل طور سے کینوی - اود دھنوی د روحانی فیض پہ برکت بہ دنیا او آخرت دواور کبھی فلاح اوبہبود بیاموئی -

مقالہ (۳۰) د صبر اوتحمل فائدے
 زکۃ تعجب کبھی نم چہ تہ دنا پوھی پہ وجہ وائے چہ پہ کوم تہ پیر اوسیلہ بہ زکۃ خپل مقصد اومراد تہ اورسم ، حالانکہ پہ قرآن پاک کبھی صفا راغے دی چہ اللہ تعالی ہنہ خلقو سرے دے - چہ د صبر اوتحمل نہ کار

اخلی او پہ ہنہ تکیہ کوئی - او اللہ پاک فرمائی : ایماندارو ا صبر اوتحمل نہ کاراخلی - او اللہ سوہ مندی ربط پیدا کرے - دھنہ تہ ویرے کوئی - اویک عملی کوئی چہ خلاص بیاموئی -

د کلام پاک د پیر و آیتوںہ ثابتہ دہ : چہ دنیا اوعقل کبھی د فلاح و بہبود بہترینہ ذریعہ صبر اوتحمل دے - او اللہ تعالی ہر مؤمن تہ حکما د صبر تلقین فرمائے دے کہ چہ انسانی ژوند کبھی سلامتی اواخر وعافیت پہ صبر او تحمل اوستقامت کبھی دے - نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دایمان دپارے صبر د سے ضروری دے ، نکہ د جسم دپارے روح : او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دھر عمل ثواب دھنے داندازے مطابق دے - لیکن د صبر ثواب اے حد اعلیہ اندازے دے : او اللہ پاک فرمائی : " ہر کلمہ چہ تاسو د شریعت اوحود اللہ د حفاظت دپارے د صبر اوتحمل نہ کارواغے نو اللہ تعالی بہ درنہ مصیبتوںہ لرے کرے - او دومرہ فراوانہ رزق بہ در کری، خنگہ چہ لے دھنے دپارے پہ خپل کتاب کبھی دا وعدہ فرمائے دہ : کوم سرے چہ دا اللہ تعالی اطاعت اختیار کرے نو اللہ تعالی بہ پہ ہنہ خپل نعمتوںہ لازیات کرے اودھنہ تہ بہ دد سے جائے نہ رزق و رگری چہ دھنہ پہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی -

تہ دخیل کشائشی رزق او خوشحالی دپارہ دصبر او توکل لار اختیار کرکے، جگہ چہ د نبیانو علیہم السلام او صالحانو د حالاز دکتونہ ہم معلومی، چہ دصبر او تحمل پہ وجہ اللہ تعالیٰ هتوی تہ د مصیبتونہ خلاصہ ورا کہہ و او دخیلو پہ پناہ نعمتونہ پہ هتوی بیرونہ کرے وہ بتولو اولیا اللہ همیشه پہ صبر او تحمل استقامت کرے دے۔ او خپلو مریدانو تہ دے ہم ددے تلقین کرے دے او تاکید کے فرمائیے دے۔ دصبر پہ اختیار و تلو اللہ تعالیٰ ستا دپارہ دنیا او عقیلی کین د لوئے جزا و عذاب فرمائیے دہ، اللہ پاک فرمائی: دغه شان مؤمن صبر کو و کولتہ لویہ جزا و رکو بل حائے ارشاد دے: اللہ پاک صبر کو کینی او احسان کو کینی خپل محبوب گروئی:

تو کلام اللہ! حدیث نبوی ۳ او د اللہ د دوستا دوستی نہ واضعہ دہ چہ صبر دنیا او عقیلی کین دهر سعادت او سلامتی اصل او بنیاد دے او مؤمن بندہ دصبر او تحمل پہ ذریعہ د اللہ پاک د رضادخلانی او دجنت مستحق گروئی او ددے پہ وجہ روحانی عروج بیا موی، چہ ملائکے و صراطے پیخیی۔ ددے ندیس ددہ دپارہ د اللہ تعالیٰ قریب دے۔ او دعزت هغه مقام دے چہ هغه له فنا نشته۔

مقاله (۳۱) دوستی دشمنی دالله دپارہ

مسلمان له پکاری، کہ چاسره محبت کوئی، نو هم د الله دپارہ، او که عداوت، نو هم د الله دپارہ دخیل نفس او ذائقه جذباتی. په هغه کین دخل نه وی. تہ د هرسره سیرت، عقائد او اعمال په غور مطالعه کرکے، تہ د هغه د توحید او سنت مطابق وی، نو ستا دپارہ هغه سره محبت او دوستی ساتل بالکل جائز او د الله په نظر کین د ستائنه جو که دی جو که د هغه عقائد او اعمال د توحید او سنت د تقاضو خلاف وی. او هغه مشرک او فاسق وی. نو هغه سره بکس او عداوت ساتل ستا دپارہ لازمی دی. نو تہ د الله تعالیٰ د رضادپارہ د هغه نه غ واپاره. که تہ یو مؤحد او متقی سره محبت ساتے، نو محض د الله د خوشنودی دپارہ. او که یو مشرک او فاسق سره عداوت کوئے، نو هغه هم صرف درضائے الهی دپارہ.

دخیل نفس د خواهشاتو او ذائقه اغراضو دپارہ مه چا سره محبت ساته او مه عداوت. جگہ چہ کوم محبت په نفسانی خواهشاتو مبتنی وی، هغه عارضی، فتنه انگیز او پریشانی پیدا کوونکے وی. دغه شان کوم عداوت چہ په ذاتی خواهشاتو وی. هغه د ظلم او زیاتیاو اوبتاهو باعث وی. نو دخیل نفس په خاطر محبت او عداوت ساتل دواړه تباہ کن دی. او د الله تعالیٰ په نزد په دنیا

نو هم د الله تعالیٰ دپارہ او که عداوت وی نو هم د الله تعالیٰ دپارہ۔

مقاله (۳۲) دغیر الله محبت شرک دے

حقیقی معنوی کین محبت الله پاک سره خاص دے. او غیر الله له په دے کین دخل و رول شرک دے جگہ چہ د انسان ذمہ فطری طور سره د الله تعالیٰ مسکن دے. خو هر که چہ غیر الله تہ دے کین اثر کول حاصل شی، نو دا د توحید الهی خړگند د خلاف ویزی دہ. الله پاک فرمائی: اوما مؤمن او مؤحد بندیان ماسره محبت ساتی. او زک هتوی سره محبت ساتم: او حق سبحانه فرمائی: که تاسو په الله تعالیٰ ایمان لری، او د هغه عبادت کوئی، نو صرف هغه سره محبت کوئی: او د مشرکینو متعلق الله پاک فرمائی: مشرکین او کفار خپلو فرضی خدا یا تو او دینوی سازو سامان سره دومره زیات محبت ساتی چہ د هغه جو که صرف الله پاک دے. لیکن کوم خلق چہ مؤحد او ایمان دار دی هتوی، صرف الله پاک سره په پناہ محبت ساتی. بل حائے ارشاد باری دے: اے ایماندارو ستاسو مالونہ او اهل و عیال د تاسو د الله د ذکر نه غافل نه کری. او کوم خلق چہ ددے خیزونو په محبت کین د غافل نه کری. او د الله د ذکر نه غافل شی، نو همدغه خلق گمراه او زیان کاری وی.

او عقیلی کین مقضوب۔

د دے برعکس محض د الله دپارہ چاسره محبت یا عداوت ساتل دعزت او دایمان د سلامتی غنچه دہ۔ دا دے سره الله تعالیٰ په دواړه جهان محبوب او پرکړنیکه گروئی. او د انبیاء او صدیقانو په دل کین دے شاملوی دغه وجہ د چہ حمضو رضی الله علیه وسلم به همیشه محض د الله تعالیٰ د رضادپارہ خلقو سره محبت او عداوت ساتلو. او خپل نفس له دے هچکل په هغه کین دخل نه ورا کولو. حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی: که چاسره محبت کوئے، نو هم د الله دپارہ، او که عداوت نو هم د الله دپارہ: دغه دنی کریم صلی الله علیه وسلم معمول او اسوه حسنه وہ. او دغه د تلو اولیاء الله د ستور العمل دے. ددے برخلاف محض د اتباع نفس په خاطر محبت یا عداوت ساتل د کتاب الله اوست رسول الله نه قطع اغراض دے. او دا دے سره د خدا د تعالیٰ په نزد په دواړه جهان کین مقضوب او معتوب دے۔

الله پاک فرمائی: د نفسانی خواهشاتو اتباع مہ کوئی جگہ چہ دا خیر د الله پاک د لار دے. گمراه کوونکے دے: بل حائے ارشاد دے: تا هغه سپه او نه لید چہ تلو معاملاتو کین هغه خپل نفس خپل معبود او گروئی. نو سلامتی د نفس په مخالفت او د الله په رضاکین دہ. او هغه دا چہ محبت وی۔

پہ احادیث کیں ہم دے خبرے تاکید را خلع دے۔
 چہ د مؤمن بندہ محبت صرف اللہ تعالیٰ سرے خاص کیوں
 پکاردی او مخلوقا تو کیں د مؤمن زبکہ اودماغ جو کیدل
 د اللہ ذکر او عبادت د تقاضونہ غافلہ نہ کریں،
 نورۃ تانہ ددے خبرے نصیحت کوم چہ تہ خپل محبت
 او توجہ اللہ تعالیٰ تہ وقف کرے۔ اود غیر اللہ نہ چوہ
 اختیار کرے۔ اود عشق کومہ پاکہ جذبہ چہ فطری طور
 سرے د اللہ پاک ذات سرے تعلق لری ہفہ مرکز مخلوقا تو
 سرے مہ کدوہ کئی ستا زبکہ بہ دشرک پہ وجہ د توحید
 پہ معنوہ پوہیدلو اود ہفہ د عملی تقاضو د پورے کولونہ
 محروم پاتے شی۔
 د اللہ پاک غیرت دانشی برداشت کولے، چہ کومر
 زبکہ دہفہ د محبت او ذکر د پارے خاص وی ہفہ کیں د
 غیر اللہ ہم دخل او کریں۔ ہرگاہ چہ تہ د وحدانیت پر دے
 تقاضا پورے لٹے اود عارضی اوفانی غیروں نہ کتارے کش
 شے اود ازلی اوابدی ہستی محبت اختیار کپے نو سابر
 د اللہ پاک لطف و کرم ستا استقلال لہ راجی اود پورے
 پر حیثیت بہ پہ دوارے جہانہ ہفہ عزت حاصل کری چہ
 غیر اللہ پرستار بہ ویرا تکروتہ پہ خولہ پاتے شی۔
مقالہ (۳۳) د سر و خاور قسمونہ
 سری پہ خاور، قسمہ دی، پورہنہ سہ دے چہ

نہ کے ژبہ وی، چہ پہ ہفہ خہ بیان او کریں۔ اونہ نہ زبکہ
 چہ ہفہ کیں خہ علم او معرفت پروت وی۔ نو د اے سپے
 عامی، غافل اواز مودو کار دے۔ چہ نہ پرے خہ اعتبار کیدے
 شی اونہ پکین خہ خیر شتہ۔ نو تہ دد اے خلقونہ مہ کیرے۔
 حکمہ چہ دوئی د خدا کے پہ عذاب کیں دی۔ د دوئی د مکتوبات
 نہ دے مونز خدا کے اوساقی۔ تہ د عالما زبکہ شہ اود دیرت
 دلایسے بنو دوں کونہ شہ۔ اود مجلس بندگانو نہ شہ۔ اود
 خدا کے دنا فرمان نہ ویرے او کرے۔ چہ د خدا کے نزدیکت
 اود پیغمبران و نواب پیاموس رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 حضرت علی کرم اللہ وجہہ تہ او فرما ئیل دکہ ستا پہ ذریعہ
 خدا کے تعالیٰ دیوسری ہدایت ہم نصب کریں، نو دے
 کیں ستا د پارے د تیلے دنیا نہ زیاتہ بہتری دہ ؟
 دویم ہفہ سپے دے۔ چہ دہفہ ژبہ خوشتہ خو
 زبکہ نہ لری۔ دہفہ خبرے د حکمت نہ دے وی۔ او خلقو
 تہ نصیحت کوی۔ خو خیلہ پیسے عمل نہ کوی۔ خلق خدا
 تہ بلی خو خیلہ ترے تبتی۔ د خلقو عیبونہ ٹرگند وی
 خو خیل عیبونہ پت ساقی۔ خلقو تہ خان پرہیزگار بنکارے
 کوی خو پہ پتہ گناہونہ کوی۔ د ایسے سپے پہ مثل د شرح
 دے۔ اگر گہ پہ صورت دسری دے۔ ددہ نہ خان پچ
 کول پکار دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرما ئیل دی۔
 د تلو نہ زیات خوف ماسرے د امنت د خرابو عالما نو دے

خدا کے دے مونز ددا سے خلقونہ پہ امان کریں۔ ددھے
 خلقونہ تبتتہ کورے۔ ہسے نہ چہ پہ خلو غرور و زبر و خبر و
 دھوکہ کریں۔ اود گناہونو پہ او رو اوسیری۔
 دریم ہفہ سپے دے، چہ دہفہ زبکہ خوشتہ ولے
 ژبہ نہ نشتہ۔ دے مؤمن دے۔ خود خلقونہ پتہ دے۔
 خدا کے پرے د خیلہ پناہ پردہ اچولے دے۔ دے دخیلو
 عیبونہ خبردار کپے شوے دے۔ زبکہ کے رو بنانہ دے
 دے ہودا اوپے فائدے خبرونہ دست بردارے دے اوپہ
 دے پورے دے۔ چہ سلامتی پہ خاموشی کیں دے۔ حضور صلی
 اللہ علیہ وسلم فرما ئیل دی۔ "چا چہ خاموشی اختیار کرے،
 نو سلامتی کے پیامونہ" اودا کے ہم فرما ئیل دی د
 عبادت لس حصے دی۔ پہ دے کیں نہفہ د خاموشی دی
 نو د اے سپے ولی اللہ دے چہ د نفس اود خلقو د آقا تو
 نہ پچ دے۔ دے دسلامتی او عقل خاوند دے۔ ددوخت
 پہ خان لازم کرے۔ چہ د اللہ پاک پہ دوستا نو اوتیکہ بندگانو
 کیں داخل شے۔
 خلو سہ ہفہ سپے دے چہ د ملائکو پہ عالم
 کیں د عظیم (لئے) پہ نوم بلے شی۔ حدیث کیں راجی
 "چا چہ علم او کئے او پہ ہفہ کے عمل او کئے او خلقو تہ
 کے او بنو دو نو عالم ملکوت کیں ہفہ پہ عظیم یاد گیریگا
 او د ایسے سپے د خدا کے او دہفہ د آیتونو عالم دے۔

ددہ پہ زبکہ کیں نادرا معلونہ امانت اہنودے شوی دی۔
 او اللہ پاک دے پہ ہفہ علوم و اوقاف کرے دے۔ چہ پہ
 ہفہ کے غیر نہ دی آگاہ کریں۔ ددہ سینہ کے داسرارو
 د قبولو د پارے پرا نقتے دے۔ دے کے بزبکہ پیدا کرے دے
 چہ خلق نیکی تہ بلی۔ اود عذاب نہ تہ ویری۔ دے
 ہم ہادی دے ہم مہدی دے۔ ہم شفیع دے۔ ہم
 مشفق دے ہم صادق دے۔ ہم مسدوق دے۔ دے
 پیغمبران و نوا نشین دے۔ پہ ددہ دے اللہ تعالیٰ سلامونہ
 برکتونہ اود رحمتونہ وی۔
 نو د اخلو سہ یا آخری سپے چہ ددہ تہ اللہ پاک ژبہ
 اوزرے دوارے عطا کرے دی۔ پہ بنیاد موکین ددہ مرتبہ
 دانتھا مرتبہ دے۔ د پیغمبرانو نہ پس ہیٹوک پہ مرتبہ کیں
 ددہ جوگہ نہ دی۔ ددہ د مخالفت نہ۔ ددہ د قول تہ او
 ددہ نصیحت تہ ددہ د رجوع نہ کولو ویرے او کرے حکمہ چہ
 ستا سلامتی پہ ہفہ کیں دے۔ چہ دے کے درتہ بنائی
 ہم دا سپے پہ زمکہ د خدا کے خلیفہ دے۔ ہم دے د
 سیرت نبوک تابع، د توحید الہی محافظ اود نفس
 انسانی خیر خواہ دے نو ددہ صحبت او محبت پہ خان

۱۔ ہدایت یافتہ	۲۔ ہدایت کو تک
۳۔ معقول الشفاعتہ	۴۔ شفاعت کو تک
۵۔ رشتہ مند شوے	۶۔ رشتہ مند کو تک

لازم کرے۔ اوددہ دروحانی اور باطنی فیوض اور برکات تو نہ
استفادہ اور کبرہ حکمہ چہ ہم دے ستاد قلب اور دماغ د
گروہ و فیوض صفا کو کے اور توحید پہ نورے روینا نہ کو کے
داللہ تعالیٰ دقرب دپارہ چہ تہ دداسے سری صحبت اختیار
کرے۔ نو پہ تا دا خبرہ واجب کبری، چہ دشوک اوفاسق
دصحت نہ قطنی پرہیز اوکرے۔
ستاد فائدے دپارہ ما نائتہ دخلتو قسمون بیان کرل
او مضر او مفید سیرکین م درتہ فرق واضعہ کہ۔ نو دے
پیروی کول اوس ستا کار دے۔ زہ درتہ دا بیا وانم چہ
داللہ دصحت دپارہ داهل اللہ صحبت دیر منوری دے۔
اللہ پاک دے مونزلہ دھے اعمالو توفیق را کرے، بہ کوزہ
چہ ہنہ خوشحالیری۔ آمین۔

مقالہ (۳۴) عبادت کیں اخلاص

داللہ تعالیٰ پہ ذکر اور عبادت کیں اخلاص یو بنیادی
خیز اور توحید روح دے۔ دخیل پروردگار اطاعت
کو۔ دھنہ دشربیت احترام کو۔ اودھنہ ذات سرہ
ہیز قسم ظلم اور زیاتے مہ منسوب کو۔ تہ داوائے،
چہ روزی ما تہ پہ وخت نہ راری۔ اوغم او مصیبت
را نہ پہ وخت نہ لے کبری تہ پہ دے نہ پورہ
پچہ دھر خیز دپارہ خیل وخت مقرر دے۔ نو دھنہ پہ
کار نو دتہمت نکولو نہ توبہ اوکارہ حکمہ چہ دھنہ

وامر پہ خیل مناسب اوقا تو کیں وقوع بیا موی۔ اودھنہ
دمشیت لاندے دھے تمیل کیدی۔ اللہ پاک فرمائی۔
خما مخلص بندیان خما داطاعت نہ خ نہ اودی۔ اونہ
خما د احکامونہ غفلت او روگردانی کوئی۔ داللہ پاک ہیز
کار عیث او بے مقصدہ نہ دے۔ نو تہ اخلاص او محویت
سورہ دھنہ عبادت کو۔ اودصرط مستقیم نہ بے روع
کیرہ مہ۔ کہ تہ دھنہ داحکامو احترام کوے۔ نو دھنہ
بہ ہم ستا مدد او اعانت کوئی۔ او دنیا او عقی کیں بہ د
خلاصہ نصیب کوئی۔

دھر تکلیف او مصیبت دپارہ انتہا شتہ۔ نو تہ دصبر
او خاموشی نہ کار اخلہ۔ پہ قننا و قدر راضی شہ۔ او پہ
دے پوزہ شہ چہ سختی پسہ خوشحالی راخی۔ تکہ چہ توبہ
شہ تیرہ شی۔ نو ورپسہ نہ ناصبا راخی۔ اللہ پاک فرمائی :-
ہ اسے پیغمبر! چہ خما بندیان درنہ خما متعلق یو بنیتنہ
او کرے چہ اللہ کوم خائے دے۔ نو روتہ او پرا چہ نہ ہنہ
تہ دیر قریب یم۔ او کوم وخت چہ خوک مانہ سوال او کرے
نو زائے سوال قبولم۔ خما بندیا زولہ بکار دی چہ پما
کامل یقین اوساقی۔ چہ صراط مستقیم بیا موی۔ او اللہ پاک
فرمائی۔ تا سو خما پہ بارگاہ کیں سوال کوئی۔ زہ بہ ستا سو
خبروریات پورہ کوم۔ ددے نہ علاوہ ہم پہ دیر وایتونہ
او حدیثون کیں ددعا فضیلت او اللہ پاک نہ سوال کولو۔

تریب وارد شہ دے۔ کہ اللہ پاک ستا دما نہ قبولہ
نہ کوئی نو ددے بدلہ پہ پہ ہنہ جہان در کرے۔ حدیث
کیں راخی چہ دقیامت پہ ورج بہ سرے پہ عمل نامہ کیں
دایسے حساب اوینی چہ شناخت بہ لے نشی کوے۔ نو
ہنہ تہ پہ او ویکہ شی چہ داستا دھے دما کا نومعاوضہ
دہ چہ تاہ پہ دنیا کیں خونبتے خود نیا کیں لے قبیل
مقدار نہ و۔

داهم خہ ورا خبرہ نہ دہ، چہ تہ ددعا پہ وخت
کیں خدائے یادو کے لے حکمہ چہ تہ دھنہ نہ سوال کوے
او دھنہ دغیر نہ لے نہ کوے او خیل حاجت بغیر دھنہ
نہ بل چا تہ نہ پیش کوے۔

شہ او ورج تندرستی، بیماری، اوسختی اونرمی کیں
ستا دوا حالتو نہ دی۔ پوہینہ حالت دا دے چہ تہ دسوال نہ
منع شہ اور سنا پہ قننا شہ۔ اودخدائے دقل سورہ دایسے
موافق شہ لکہ مردہ چہ مردہ شوئے پہ لاس کیں وی یا
پے رودیکے پچہ ددائی پہ لاس کیں یا غونہ ویکے دچکان
سوار پہ تمکین چہ کوم خوائے خوارا۔ ہنہ خوائے اولی
را اولی۔ چہ تقدیر و خنکہ خوارا، ہنہ وکریوی کہ ستا
مقدار کیں نعمت دے، نو پہ ہنہ شکر او پاسہ۔ او دزیات
بخشش سوال ترے کو۔ اللہ پاک فرمائی کہ تہ ستا سکر کوئی
نوزہ بہ لازیات نعمتو نہ درکیم۔ او کہ ستا تقدیر کیں

سختی وی نو صبر کو۔ حکمہ چہ اللہ پاک فرمائی۔ اللہ د
صبر کو نکومل دے۔ بل خائے ارشاد دے۔ ہنہ صابرانو
تہ خوشخبری ورکے، چہ مصیبت ورتہ اورسی، نو دوائی مو
دھنہ یو۔ او ہنہ تہ راجع کیدو وکی یو۔ پہ دایسے خلقو د
خدائے سلامونہ اور بحتونہ دی۔ او ہم دوی ہدایت
موندو وکی دی۔ او اللہ عزوجل فرمائی کہ تاسو د
خدائے ددین مدد کوئی۔ نو اللہ پاک بہ ستا سو مدد کوئی۔
او تاسو بہ ثابت قدم کوئی۔

دوئم حالت دا دے چہ تہ داللہ تعالیٰ دلوئے دپارہ
دھنہ نہ پہ دما او زائے سورہ سوال کوئی۔ حکمہ چہ دھنہ
حکم دے چہ سوال دھنہ نہ کوئی۔ اللہ پاک فرمائی کہ د
خیل رب نہ خوارا۔ او انصاف ہم دفعہ دے۔ حکمہ چہ
ہنہ تاسو خمان تہ سوال او راجع کولو دپارہ بلی۔ ددعا او
سوال اللہ پاک ستا آرام باعث گرگوئے دی۔ نو پہ دے
دواپہ حالتو نو فکر او کرے۔ اوددے نہ بھرہمہ ووجہ۔ حکمہ
چہ دخدائے دقرب حاصلو دپارہ بل حالت نشتہ۔
پہ ہر حالت کیں داللہ پاک دایسے ذکر اور عبادت کوہ
چہ ہنہ کیں دغیر اللہ تصور قدرے ہم شامل نہ وی۔
حدیث قدسی دے کہ تہ دخیل پروردگار عبادت پہ دایسے
یکسوئی سورہ کوہ، چہ گویا تہ اللہ پاک وینے۔ او کہ تہ دجد
او محویت دا درجہ نہ لے۔ نو کم نہ کم دایقین حوض صبر

ساتہ چہ اللہ پاک تادینے : نوذعیادت پہ آد اویکین ہیڑ
نقص مہ راولہ۔
دائتہ تقالی دوحدانیت طلبکار شہ۔ اودشوک نہ پھیر
شہ۔ پہ ہیڑ حالت کین د اللہ پاک پہ بدظن کیرہ مہ۔ ہر
حالت کین د ہفہ وقادار اوسہ۔ یوانے اللہ پاک تہ یکسوی
نہ صرف دعیادت د قبولیت باعث وی۔ بلکہ دے سرہ برکتونہ
اویکویکین فورہ ہم اضافہ کیری۔ خومرہ چہ ممکن امتونہ
تباہ شوی دی، ہفہ د توحید اواخلاص د فقدان پہ وجہ
تباہ شوی دی۔
اللہ پاک د ابراہم علیہ السلام د قولو نہ لوئے صفت
دا بیان کرے دے۔ چہ ہفہ بہ کامل یکسوی سرہ د اللہ
پاک عبادت کولو۔ اوکاشا تو کین بہ ئے ہیڑ غیر ہفہ سرہ نہ
شریک کولو۔ اللہ پاک فرمائی : مونہ تاسوتہ دین ابراہم
عطا کھے دے۔ او ستاسو دے روحانی پلار ستاسو نوم
سامان اپنہ دے : نو پہ مونہ واجب دی چہ توحید
اواخلاص کین د ہفہ پیروی اختیار کړو۔ او خپل عبادت
دشوک تہ پاک کړو۔
مقالہ (۳۵) پرهیزکاری د دین بنیاد دے
پرهیزکاری پہ خان لازمی کړے۔ لکھ چہ د سامان د
ظاہر و باطن سلامتی پہ دے کین دے، چہ د دے پہ دے
پہ صراط مستقیم روان شہ لکھ چہ ہم پرهیزکاری د

دین اصل بنیاد دے۔ حدیث کین راخی : سامان لہ یوانے
د حرامو خیزونو اوحرامو افعالو نہ دے کول نہ دی پکار۔ بلکہ
شرعی طور سرہ د حرام اشیاؤ اوافعالو د ذرا شو اواسیا ہونہ ہم
ور نہ پرهیز پکار دے۔ لکھ چہ گناہ اسبابونہ تڑے کیدل یا ہفہ
سرہ تعلق سائل یقیناً انسان پہ گناہ کین اچوی۔ حضرت عمر
فرمائیے دی۔ چہ مونہ بہ نقتہ حصہ حلال خیزونہ پہ دے شہ۔
پریستودل چہ چرتہ حرام پکین نہ وی۔ اوحضرت ابو بکر صدیق
رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ مونہ بہ د صباح خیزونو آویا دروازہ
پہ دے خیال ترک کولے چہ چرتہ گناہ کین گیر نہ شو۔ دا عرضہ
ہعزوی د حرامود پچ کید لو د پارہ کول۔
اللہ پاک فرمائی : د خپل عاقبت د پارہ د تیکل ذخیرہ راغونڈ
کړی۔ او بہرین ذریعہ پرهیزکاری دے۔ اللہ جل جلالہ
فرمائی : د اللہ پہ نزد تاسو قبول کین زیات دعزت قابل ہفہ
دے چہ زیات پرهیز کار دے۔ نو عتکو بزرگاؤ بہ ہند خیرتہ
استمال کین نہ راوستل، چہ ہفہ بہ مشکوک وو۔ اود حرام او
د ناجائز خیزونو د اسبابونہ بہ ئے ہم مکمل پرهیز کولو۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : بنہ پورہ شی،
چہ دہر بادشاہ د پارہ پرورشوی۔ اود اللہ تعالی ورسو ہفہ
حرام خیزونہ دی۔ نو کوم سرے چہ دے نہ کیرا پورہ کړی
د ہفہ د پارہ عین ممکنہ دے چہ پہ دیکین را کینوونہ نو د
شریعت د حفاظت بہترینہ طریقہ داد دے چہ پرهیزکاری د

توح ۱۵۴ الغیب
لارے اختیار کړی اود گناہ د اسبابونہ پرهیز اویکړی۔
کوم سرے چہ د امرالغیب احترام کوی۔ او پرهیزکاری
اختیار وی، نو د اللہ پاک مدد د ہفہ شامل حال وی۔ اوهفہ
د مصیبتونو اوتکلیفونو نہ محفوظ وی۔ اللہ پاک فرمائی :
" کوم خلق چہ جھونہ نزدیکت اوجھونہ پہ کلام د پرهیزانو
کوشش کوی، نو مونہ خپلہ صراط مستقیم تہ د ہفوی
رہنما ئی کولو اوشریعت د ہفوی د پارہ اسانوو۔
ہر مسلمان لہ پکار دی، چہ د نفس د تابعداری نہ پرهیز
اویکړی۔ او پہ راز راست د تلو کوشش کوی۔ د فاسق اوفاجر
خلقو نہ گناہ کش شی۔ اوهفہ خلقو سرہ صحبت اختیار کړی،
چہ د اللہ پاک فرمانبردار پی۔ زہ تانہ دا پند و رکوم چہ دخپلو
تبرو گناہونو اولغزشونو نہ توبہ کړو۔ اوتکین د پارہ راست
بازی اختیار کړو۔ د اللہ پاک تہ دیکل توفیق طلب کړو چہ
د نفس د اتباع اودشوک د آفتونو نہ محفوظ شہ۔ اوسلامتی
بیاموے۔
مقالہ (۳۶) دین پہ دنیا مقدم کړی
د دین کار پہ دنیا مقدم کړی اود نیاوی امور د کین حکام
الغیب مہ ہیر وے۔ دین اصل مال (رأس المال) اویکړی او
دنیا فرع اود رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د اسوۂ حسنہ
پہ تعبیل کین کوتاھی مہ کړو۔ تانہ د نفس امارۂ مغلوب
کو او د دین مطابق ہفہ تہ د تہذیب اود ادب بنو د لو حکم

توح ۱۵۵ الغیب
د کرکے شوع دے۔ خود دے برعکس تاد نفس غلامی اختیار
کړی اویہ خان د ظلم اویکړی۔ پہ دے وجہ تہ د صراط مستقیم نہ
واویدے۔ اود نفس د پیروی پہ وجہ پہ عقبی کین د دلیل
اورسا خلقو نہ شوے۔
کہ تہ د عقیل پہ لار تیلے نو دنیا اوعقیل دواړو کین بہ د
عزت اوابروخواوند وے۔ اود پیور د کار خوشودی لہ د
حاصلہ کړے وے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی :
" اللہ تعالی دنیا د آخرت پہ نیت وړکوی، خوا آخرت صرف
د دنیا پہ متابعت نہ وړکوی۔ اودا بالکل واضحہ دے چہ
د آخرت نیت د شریعت کامل اطاعت دے۔ نیت دعبادت
روح دے۔ اود اصلو د جزا فیصلہ پہ دے کیری نو کہ
تا د آخرت د طلب پہ نیت د اللہ تعالی اطاعت کولے نو د
خدائے تعالی د خاصانو نہ بہ وے۔ اوهرکله چہ تہ د
خدائے تعالی د خاصانو نہ وے، نو دکاشا تو قول اشیاہ بہ
ستا تابعدار وے۔ او کہ تہ د نیوی امور و کین د مصرف کیدے
پہ وجہ د آخرت نہ اعراض اویکړے نو پیور د کار بہ د خانہ
ناراضہ کړے۔
دنیا د خدائے تابعدار دے۔ د ہفہ نافرمانہ خواری
اود ہفہ د فرمانبردار عزت کوی۔ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم فرمائیے دی : " دنیا او آخرت پہ مثل د دوو بونو (دو
خاوند دوو بونو) دی۔ کہ یوہ خوشحالہ کړے، نو دویہ

بہ درجہ ناراضہ شی۔ تو کوم سرسہ چہ د اللہ تعالیٰ کامل اطا عطا
اختیاروی۔ قول کائنات د ہنہ عزت کوی۔ اوخوک چہ ہنہ
نا فرمائی کوی، قول کائنات د ہنہ نہ بیزارہ شی۔ اللہ پاک
فرمائی "تاسو کیں بعض داسے دی، چہ بعض ددنیہ پرتار
دی او بعض داسے دی، چہ آخرت عواری۔ او بل
خانے ارشاد دے۔ "خلق کیں حکمت افراست داسے
خاوندان ہم شتہ، چہ وائی۔ اے پروردگاریہ! مونزلہ
دنیا کیں ہم سعادت را کرے۔ او آخرت کیں ہم سعادت
او دوزخ داورنہم اوسائے۔ نو اوس تہ او ایویچہ تہ
دسے کیں دکرے دے نہ کیدل عواریے۔

بعض دتیا کیں عوکیدل او خیل عاقبت نہ غافل کیدل
دا ایمان او اسلام نہ بالکل خلاف دی۔ هرکله چہ تہ آخرت
کیں حاضر کیرے شے۔ نو دحشر میدان کیں بہ دورہ دے
وی۔ پودوزخیان او بل جنتیان۔ دجنتیا نو پے قولی کیں د
دا خلیلد سعادت بہ تہ ہلہ حاصل کرے چہ د نفس طلعت
پریردے، د خدائے تعالیٰ طاعت اختیار کرے۔ او د خدائی
احکامو بہ احترام کیں دنسانی خواہشاتو نہ لاس پہ سر
شے۔ دانہ پاک دید ارچہ د قولو نہ لوئے نعمت دے، او د
جنت ہر قسم عیش دانہ پاک تابعداریند یا نو د پارویا
دے۔ نو د عقین دپو نو سعادت نو حاصلولو دپا خیل نفس
تہ د شفقت پہ نظر او گوری۔ او د نفس امارہ پہ خائے نفس

مطمئنہ خیال اوساتہ۔
د نفس مطمئنہ د حاصلولو اہم ترینہ ذریعہ دادہ، چہ
د شیطان مزاجہ خلق او خرابو دوستا نو نہ کنارہ کش شے
او ذکر اللہ کیں مشغول شے۔ دلخویاتو او عیشیاتو نہ
پرهیز او کرے۔ او د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پرتو
اختیار کرے۔ د صراط مستقیم موید لو دپارہ د کتاب اللہ
پہ آیتونو د مسلسل غور، فکر او تدبیر ضرورت دے۔ نو پے
کتاب او سنت خان پوہ کرئی، او پہ ہنہ عمل او کہ۔ بعض
منظرو۔ جدال او قبیل وقال کیں مہ کیشوڑہ۔ جگہ چہ تہ
سورہ عقل گمراہ شی۔ او د عمل لار دانسان نہ خطاشی۔

اللہ پاک فرمائی: "کوم احکام چہ خودین رسول تاسوتہ
بیانوی، پہ ہنہ عمل او کرئی۔ او د خٹ نہ موچہ منگ کوی۔ ہنہ
ترک کرئی۔ او د اللہ نہ دیرہ و کرئی۔ چہ عاقبت موبہ شی
نو د مسلمان دپارہ د توحید او سنت پیروی لازمہ دے۔ دا
بدعت دے۔ چہ د خانہ خبریے جو پے کپے شی۔ او دین
تہ منسوب کرے شی۔ او د ہنہ پیروی د اسلام پیروی
او کپے شی۔ اللہ پاک فرمائی: خلقو رہبانیت (ترک دنیا)
د خیل لاسہ یو طریق عمل جو کرے۔ او پہ خانے لازم
او کھولو، حالانکہ رہبانیت او د دنیا حلال خیزوتہ
پرینودل۔ مونزہ پہ ہنوی نہ دی فرض کری۔ او نہ مو
ہنہ حکم ور کرے دے۔ د غہ وجہ دہ چہ دوی ددے

خلاف فطرت طریق عمل پیروی او نہ کپے شوہ۔ پہ دے
سبب ہر ہنہ عقیدہ یا عمل چہ د ہنہ آسمانی کتابونو او
شریعت کیں خٹ سند نہ وی، بدعت دے او د ہنہ پیروی
عین گمراہی دے۔

د بدعت شد سخت دے۔ او سنت د حضور صلی اللہ علیہ
وسلم د حیات طیبہ ہنہ دستور العمل دے، چہ اللہ پاک داسو
حسنہ پہ نوم یاد کرے دے۔ حق سبحان فرمائی: "خوک چہ
د اللہ درضا طلبکار وی او پہ ورج د محشر د خلاصی اریہ
وی، نو د ہنہ دپارہ د رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم طریق
عمل پو مثالی سیرت دے! بل خائے ارشاد دے "خوک
نبی پہ خیل خواہش ہیج نہ وائی۔ خٹ چہ وائی ہنہ خودین
د طرفہ وی وی۔ نو د ہنہ پیروی کوی، او اللہ پاک فرمائی:
"اے پیغمبر! دوی تہ او وایہ۔ کہ تاسو د اللہ دوستی خواہی
نو خما پیروی او کرئی، چہ خدا اے مو دوست شی۔ او د
خدا اے دوستی د حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قول اوقول
تابعداری دے۔

پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "کسب کول خما
ظاہری عادت دے او توکل خما باطنی حالت دے، نو
اے دا آخرت طلبکار۔ کہ ستا ایمان کمزورے وی۔ نو
ستائظیفہ کسب کول دی، چہ دا د حضور صلی اللہ وسلم
سنت دی، او کہ ستا ایمان محکم وی۔ نو ستا وظیفہ توکل دے۔

اللہ پاک فرمائی: "خوک چہ پہ اللہ تعالیٰ توکل کوی نو ہنہ
ورلہ کافی دے: او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے
دی: "کہ چا دا ہے کار او کوی چہ د ہنہ پہ حقلہ شریعت
کیں حکم موجود نہ وی۔ نو ہنہ مردود دے۔ نو ہر حالت
کیں د قرآن او سنت تابع کیدل پکاری۔ د محمد صلی اللہ
علیہ وسلم نہ پس ترقیامت خودین دپارہ بل پیغمبر نہ شے۔
چہ د ہنہ اتباع او کرو۔ او د قرآن نہ علاوہ خودین دپارہ
بل آسمانی کتاب نشتہ، چہ د ہنہ پہ احکامو عمل او کرو
نو زہ پہ تولو مسلمانانو تا کید کوم چہ ہنوی صرف د کتاب
اللہ او سنت رسول اللہ اتباع او کرئی۔ چہ تباہ او پر باد
نشی۔ ددے دواہو نہ خلاف ورنی کول د شیطان پہ پیچہ
کیں راتل دی۔ نو د عقیدے او عمل د ہر آفت نہ سلامت
پاتے کیدل د قرآن او سنت اتباع سورہ وابستہ وی۔ او
دا اتباع پودا ہے مقدس نعمت دے۔ چہ ددے پہ ذریعہ
بندہ ولایت، ابد الیت او دشوئیت او چت عقمانو تہ
رسی۔

مقالہ (۳۷) د حسد صدقہ
اے مسلمان! کہ تہ پہ اللہ، د ہنہ پہ رسول او پہ
کتاب اللہ ایمان لرے او بیاہم بل مسلمان و رورس
حسد کویے۔ نو دا نو پوہ د افسوس خبر دہ او خما دینانہ
دا یقین راخی چہ ستا ایمان بالکل ضعیف او توکل و کزور

دے۔ تہ ذیل مسلمان خوشحالی سے برداشت کرے۔ دھنہ
 بنے لباس، بنے خوراک اور اہل و عیال نہ لٹے کہے۔ اور خچلے
 تنگ ظرفی پہ وجہ دا خیال کرے، چہ دھنہ بول نعمتوںہ
 و دھنہ نہ لے کرے شی، کوم چہ دھنہ خلقتی اور
 رازقی ہنہ لہ ورکری دی۔ داد لے شوق چہ تہ د
 خدائے پہ خدائی کیں دھنہ پہ تقسیم رزقی کیں اور
 دھنہ پہ اختیار کیں دخل ورکول غواپے اور اصریحاً
 کفر دے۔

یاد ساتہ چہ دہنہ تعالیٰ اختیارات ستا اختیارات
 کیدے ستی۔ اور دھنہ تصرفات ستا تصرفات کیدے ستی۔
 اللہ تعالیٰ چہ چاہے تہ غنہ نعمتوںہ ورکول غواپری نو تہ خچلے
 حسد پہ جذبہ کیں دھنہ مقابلے تہ را اوئے اور احوال
 چہ کوم نعمتوںہ اللہ پاک بل تہ ورکری دی، ہنہ پرے تہ
 بند کرے۔ نو داخرگندہ دشمنیت ایزدی سرہ مقابلہ تہ
 دہ! کہ دہ! او ایقینا دہ۔ نو تہ پہ دے پوہ شہ چہ پہ دے
 کیں ستا پارہ خیر نشتنہ۔

حسد یو دے لعتی خیز دے چہ ستا ایمان و کور
 د خچل موئی د رحیم نہ و غور کوی۔ اور اللہ پاک د مخالفت
 کوی۔ قرآن حکیم کیں چہ د حضرت یوسف علیہ السلام
 اور ہنہ د روبرو کومہ قصہ ذکر دہ دھنہ پہ مقصد اور
 معنی لہ غور اور کوی۔ چہ دیوسف علیہ السلام روبرو

باوجود د سازشونہ ہنہ دھنہ اوچے مرتبے اوے حسابہ
 نعمتوںہ نہ ہر دم نہ کرے شو، کوم چہ دھنہ پہ مقدر
 کیں وک۔ او بیبا خومرہ ہنوی پہ خچلو کوی وستومانہ شو۔
 اور ہرکھ چہ مصرکین یوسف علیہ السلام تہ پیش شو
 نو دائے اور صلہ ۳ خونہ و پہ خدائے قسم وی، چہ تالہ
 بیشکہ اللہ پاک پہ مونہ فضیلت در کرے دے۔ اور مونہ خچل
 ظلم زیاتتی معافی غواپے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیوی دی: ۲ حسد د
 مسلمانانہ نیکی داسے سیری، لکہ اور چہ لرگی ۳ اوحدیث
 قدسی دے، چہ اللہ پاک فرمائی: حاسدان حما او حما د
 نعمتوںہ دشمنان دی ہ حاسدان د اللہ دشمنان پہ دشمنان
 دی۔ چہ اللہ پاک د خچل مشیت ماتحت چہ خچلو بند یانہ
 تہ غنہ خیز اور خومرہ ورکول غواپری، نو دوی تہ مخالفت
 کوی۔ اور اللہ پاک فرمائی: ۴ پہ دنیاوی ژوند کیں مونہ د
 خچلو بند یانہ رزق خچلہ تقسیم کرے دے۔ نو بیبا خول
 دا جرأت کرے شی، چہ د اللہ تعالیٰ د فیصلہ شوی تقسیم
 خلاف خبرہ اور کوی اور دھنہ مقابلے تہ اور دیدی۔

یاد ساتہ چہ بل سرہ حسد کول پہ خچل ذات ظلم کول
 دی۔ اور اد بدین قسم حماقت اور ناروا بخل دے۔ اللہ پاک
 فرمائی: ۵ مونہ خوبیہ خچلو بند یانہ ظلم نہ کوو۔ ہنوی د
 خچلو بد عمل اور حسد پہ وجہ خچل پہ خچل ذات ظلم کوی۔

بل خائے ارشاد باری تعالیٰ دے ۶ حما احکام اور فیصلے بنے
 بد دیدی، اور نہ زہ ذریعہ بریہ خچلو بند یانہ ظلم کوم۔ نو ستا
 سلامتی د پارہ بہترہ دادہ، چہ یوسلمان و روبرو خوشحالی
 اور اوسوہ حالی کیں اوئے، نو ہیو کھ ہنہ سرہ حسد مہ کوو۔
 بنکہ دھنہ پہ کامیابی اور ترقی خوشحالہ شہ۔ دے طرز صلہ
 بہ اللہ تعالیٰ ستا درخشاںی اور خچل قسما قسم نعمتوںہ پر تہ
 دربان دے اور کوی۔ اللہ پاک و مونہ اور تا سود حسد نہ پہ ایمان
 کرے اور خچلو نعمتوںہ و شکر توحیق و راکری۔ آمین۔

تہ خچل ذات سرچ ہم حسد مہ کوو۔ خچل ذات سرچ
 حسد کول دا دے۔ چہ ستا رزق پہ خچل فضل اور کور
 تا تہ کوم نعمتوںہ در کپے دی۔ دھنہ استعمال کیں تہ د
 بخل نہ کارمہ اخلہ۔ لکہ دا چہ پہ خچل خان اور اہل و عیال
 د خوب لک خچلک، چاہے اور ہائش پہ حقلہ تنگدستی
 راوے۔ داسے کول خچل ذات سرہ خرگند حسد اور ظلم
 کول دی۔ اور اللہ تعالیٰ د نعمتوںہ نا قدری۔

د نعمتوںہ شکر داسے چہ دھنہ دہتولو پہ خائے ہنہ
 ظاہر کرے اور پہ ارت مہا تے استعمال کرے۔ اللہ پاک
 خچل رسول برحق تہ فرمائی: ۷ د خچل پروردگار د نعمتوںہ
 اظہار اور کوی اور خلقو محبتیں تے بیان کرے ۸ اللہ تعالیٰ
 و مونہ لہ د شکر نعمت عملی توحیق راکری۔

آمین

مقالہ (۳۸) د صدق اور اخلاص اجر

کوم سرے چہ د دین برحق خدمت اور تبلیغ اور اشاعت
 پہ صدق اور اخلاص سرہ اور کوی نو د اللہ اجر دھنہ دپارہ
 کافی دے۔ اور ہنہ دا چہ دنیا اومتہل پہ دوارہ جہان کوی
 بہ باعزتہ اور با آبروی۔ اللہ پاک فرمائی: ۱ تاسو د اللہ
 مدد کوئی، ہنہ بہ تاسو مدد کوی ۲ او بہ سراط مستقیم
 بہ موثبات قدم کری، نو زہ تاسو تہ دا تلقین کوم اچہ
 د اللہ دکلام تبلیغ اور اشاعت کوئی۔ ہنہ سرہ خول مہ
 شریکوئی اور تسلیم اور رضا خچل شعارجور کوی۔

کوم مسلمان چہ د اللہ دکلام اور دہی ۳ سنت د تبلیغ
 اور اشاعت دپارہ خچل ژوند وقف کری نو دھنہ اجر اور
 ثواب د فی سبیل اللہ جہاد کونکو نہ ہم زیات وی اور اللہ
 تعالیٰ مدد اور نصرت ہمیشہ دھنہ شاملی حال وی۔

مقالہ (۳۹) رحمت کفران نعمت کے

د حکم الہی نہ بذریعہ نفس پہ خواہش د یو خیز
 قبول گمراہی دے۔ دے د خواہش نفس خلاف رضائے
 مولیٰ پہ خاطر د یو خیز قبول اور ہنہ پہ تعبیل کیں تکلیف
 برداشت کول د اشیا و اولیا و اسوۃ حسنہ دے اور داسے
 مخلصین بہ دوی پہ دلہ کیں پوس تہ کولے شی۔

یاد ساتہ ۱ چہ ہرکھ اللہ تعالیٰ یہ تاد نعمتوںہ پرورینہ
 کوی اور تہ ہنہ نہ قبولے۔ یاد ہنہ نہ روگردانی کرے نو

داسرا سرگفران نعمت دے۔ اودائتہ پاک درنق او عطا تو بے قدری دے۔ نو دالله تعالیٰ درنق اودھنہ د نعمتو نو پے خوشحالی سوع استقبال کوے۔ اودھنہ پے خوشحالی قبولے۔ حکمہ چہ دے سوع محکب دپارہ ہم درنق کب زبانی اوبرکت رانی۔

مقاله (۳۰) ولایت د شریعت مکملہ پیروی دہ

ترخوچہ تہ و نفس امارہ نہ ازاد نہ شے۔ اود شریعت مکملہ پیروی اختیار نہ کرے، نو اولیاء اللہ پے نہ کب د داخلید و کوشش مہ کوے۔ د شریعت پیروی د مطلب دے چہ ستا قول اقوال، افعال د الله تعالیٰ د امر و نہی مطابق شی۔ یعنی ستا اوریدل، لیدل، تلل، اود کیدل، وینیدل الغرض قول اعمال دینائے الہی ماتحت شی۔ اود اهرخہ ددین اولمت د حد متد پارے وی۔

ستا جسمانی خیز ونہ ستا پارے د پیور د کار نہ دجہل او لیسے والی باعث وی ترخوچہ تہ اصلاح باطن او ترکیب روح سوع خالص روح جو پنے شے اود جسمانی گودونونہ ویزارے تہ شے نو قریب خداوندی پے حاصل نہ کرے شے۔ و بے ہرکله چہ تہ ریشیت او مجاہدے سوع خالصی روح شے۔ او ہر لیسے ذکر الہی کب مصروف شے۔ نو پے تا پے اسرار الہی راخرگند کرے شی۔ اود کائنات حکمتونہ پے تاتہ پے نقابہ شی د اذ فانی الذات مرتبہ دے۔

کله چہ تہ دعائے برہانی نہ پے تعلقہ شے۔ اوشیاء د دیدار اوجلوہ خداوندی د پارے جہل او کب پے، خنکہ چہ حضرت ابراہیم علیہ السلام د لوحید د حقیقت نہ پس اوفرمائیل پے شکہ د اقول بتان د شکر پے وجہ خدا شہنا دی۔ اویو خدا شے خبارہما اودوست دے۔ دغہ شار۔ چہ تہ ہم خیل خواہشات فسانی اومخوقات د معصیت بتان او کب پے اودھنوی د فرمانبرداری نہ لاس پے سر شے، نوزہلہ پے تہ تا علوم لدقی اوسرار الہی کشف شروع شی تہ پے درازدارونہ شے اودولایت دجہا بتا قوت اوصلاحت پے تاتہ عطا کرے شی۔ دغہ وخت پے تہ محسوسہ کرے، چہ تا یو معنوی، روحانی اوباطنی ژوند بیاموند۔ ستا قول وجود پے د قدرت الہیہ مظهر جو پشی۔ بیا پے تہ دھق پے رابطہ آورے، گورے، گورے، او خبرے، دھنہ نہ پے آرام اواطمینان بیا موے۔ د امر و نہی پیروی پے کوے۔ د حدود شرعی حفاظت پے کوے۔ اوغیر اللہ پے موجود نہ وینے۔

دولایت درجہ بیاموند لود پارے، اتباع نفس، فسق و فجور اولغوایا تہ پے پھیز او کرے۔ او پے اخلاص د شریعت پیروی اختیار کرے۔ خیاد ساتھ۔ چہ دکوم حقیقت یا طریقت شروع تائید اونه کرے۔ ہنہ جائز اونه کوی ہنہ جائز اونه کب پے۔ ہنہ صریحا کفر دے۔

مقاله (۳۱) آزمائش نہ پس د الله پاک پیروی کرے زہ تا سوتہ د الله اود بندہ د تعلقا تو متعلق یومثال بیانم۔ یو بادشاہ شاہ دے چہ ہنہ پے خیل رعایا کب یوسرے اہل اوبیتی، اود نیا حکومت ورتہ حوالہ کرے۔ پے خلعت او اعزازے سرفراز کرے۔ او خیل معتدے جو پ کرے۔ بیا دغہ سرے د خیل منصب د رعایت نہ یوے مودہ پورے خیل فرانس پمبہ شان سوع ادا کرے اوبادشاہ تہ د خیل پے امتدائی ہیژ موقع پے کوتو نہ و رکوی۔ دینار خلق ہم ددک د شہ انتظام پے وجہ ددک نہ خوشحال وی۔ اوشا با پے پرے وائی۔ اوبادشاہ ہم ددک پے طاعت او صلاحیت مطمئن دے۔

خہ مودہ پس دغہ سرے پے عیش و عشرت کب پو پو د خیل عہدے پے عروس کب د خیلو فرانسونہ بالکل پے پورا شی چہ بادشاہ تہ ددک د حالات پتہ او کب۔ نو ہنہ پرے قہرجن شی اود عہدے نہ شے مات کرے۔ بیا ویرے د ہنہ جرمونو محاسب راواخلی کوم چہ ددک د خیل حکومت پے دورات کب د بادشاہ د امر و نہی خلاف کرے وی۔ د تحقیقات نہ پس دے بند یوان کرے شی۔ دے سوع، د ددک عور او نکب زائل شی۔ اودے پے خیلو تقصیرونو او کوتاہو پنیہا نہ اوتوبہ کار شی۔ ددک د اپنیہا یوانکسار چہ د بادشاہ مشاہدہ کب رانی۔ نو خیل زور متعصب

دوبارے و رکوی۔ اود پورے تہ زیات احسان ویرے راواخلی د حکومت او قیادت ددک تہ دائمی و کرے شی۔ او واپس شے ترے بیا نہ اخلی۔

دغہ مثال د الله اود بندہ د تعلق ہم دے۔ الله تعالیٰ چہ پورے بند خیل مقرب جو پ کرے، نو پے ہنہ دخیلو پے حسابہ نعمتونو پیریزونے کوی۔ داسے پیریزونے چہ نہ پورے سترکے لیدرے وی۔ اونه یوغوب اوریدے وی۔ لکہ باطنی نعمتونو کب د نرکے او آسمانونو عجایب، دکائنات اسرار، کشف روحانی، ددعا قبیلید، تقوی، مجہوبیت قلب کب دکلمات حکمت نزول او ذکر و خیرہ۔ دغہ شان ظاہری نعمتونو پرے ہم تمام کرے۔ لکہ صحت اوتوانائی بنہ خوراک شہناک، حلالو خیزونو کب فراخی، شیکہ بی بی اوسبہ اولاد۔

پے دے باطنی اوظاہری نعمتونو تر دیرہ وختہ دے بنا د وی۔ حتی چہ دومرے دے کب مشغول شی خہ غفلت کب کنبوخی۔ خیل معبود ہیر کرے، اود نفس امارہ تابع دارک راواخلی۔ فسق و فجور کب پریوخی چہ الله پاک د دکا کب کبیت اوبیتی نو د اصلاح د پارے شے پے مصیبتونو کب راگیر کرے او سختو اوریشاو کب شے اختہ کرے۔ بیا دے پے خیلو حالو سوچ او فکر راواخلی۔ او دخیلو باطنی اوظاہری تغیراتو نہ محسوسہ کرے چہ داہرخہ ددک بمعصیت

او غفلت پہ وجہ وی نمودے۔ واللہ تعالیٰ یہ حضور کثیر توبہ کا رشی۔ اور صراط مستقیم تہ رجوع او کبریٰ اور عبادت خپل زور دستور العمل اختیار کریں۔

دفعی امانہ دا تابع نہ چہ دے بیزار شی۔ او خپل پرورس دکارتہ راجع شی۔ نو واللہ تعالیٰ د طرفہ دہ تمہ پشارتو (خوشخبری) اور ولے شی او تیر نعمتونہ ورتہ دو بارہ با انرا طہ فر کرے شی۔ پہ دہ اللہ تعالیٰ د باطنی او ظاہری برکات و دروازے پرا نیستے شی۔ خلق خدا اور سب محبت او تعاون را واخلی۔ هر جائے دہ تعریف او توصیف کبری۔ او بادشاہان نے مسخر شی۔

دفعہ شان اللہ تعالیٰ خپل باطنی او ظاہری نعمتونہ پہ دہ تمام کری۔ اللہ پاک فرمائی: «ہیڑ انسان تہ دانہ دہ معلومہ چہ دہ دیک اعمالو پہ بد لہ کہیں دہ دہ دپارہ د زبانی ک خوب دیدو کوم کوم نعمتونہ پتا اپنودے شوے دی۔»

مقالہ (۴۲) دفعی انسانی دوہ حالتونہ

دفعی انسانی دوہ حالتونہ دی۔ یوراحت او میل مصیبت۔ او د حقیقت دے چہ انسان پہ دے دوایو حالتونہ کیں آزمائے۔ ترکو مہ جدہ چہ دے دخیل پروردگار مطیع او فرمانبردار رہے۔ اللہ پاک فرمائی: «انسان چہ راحت کیں شی نو نافرمانی را واخلی او چہ مصیبت کیں

شی، نو شکوہ او شکایت کوی: واضحہ دے چہ داد نفس انسانی کمزوری دے۔ چہ راحت پہ حالت کیں دتوقل او شکر نہ کار نہ اخلی، او مصیبت پہ حالت کیں صبر تحمل او توکل نہ اختیاروی۔ او اللہ پاک خلاف بدگویی شروع کری۔

دفعی کارگستاخی او بے ادبی دے۔ او د مخلوقا تو اللہ پاک سرے شریک جو پول دی۔ بلہ دا چہ نفس ہنکلہ دا اللہ پہ ورکری شوی رزاق مطمئن او شکر گزارہ کبری نہ۔ او ہمیشہ د خواہشا تو دیکھے انسان پہ پریشانی کیں ساتی بیا چہ نفس د مصیبتونہ د خلاصے بیاموی، نو غرورہ تکبر او عیش کیں کنبیوی۔ او دخیل پرورس دکار د اطاعت نہ روگردانی را واخلی نو بیا پہ مصیبتونہ کیں را گبر کرے شی دپارہ دے چہ دہ خیری او بیخلی شی او دشرک اوفق نہ منع شی۔

بیا کہ نفس غفلت او مصیبت پرید دی۔ او پہ سہ لاری۔ او اطاعت او شکر گزاری را واخلی نو احوالی پرے دخیل و نعمتونہ د لیس پرورس و شے شروع کری او حرکات کیں دہنہ معاون او مددگار وی۔ نو کوسرے چہ دنیا را آخر کیں دسلامتی خواستگار وی۔ ہنہ لہ پکار دی چہ صبر او تحمل اختیار کری او درنسلے الہی نہ غم نہ آری۔ او خپل حاجات ہمیشہ دہنہ نہ طلب کوی۔ شہ چہ اللہ تعالیٰ

ورکوی۔ پہ ہن شکر او باسی۔ او د ہنہ نہ دہر خہ امید ساقی۔

تا د اللہ تعالیٰ دا ارشاد نہ دے اورید لے چہ ہرکلمہ اللہ تعالیٰ دیو خیز پہ وجود کیں د راستو ارادہ او کبریٰ نوریتہ اووائی کن (دے)، نو ہنہ فوراً شی یعنی وجود کیں راشی)۔ او اللہ پاک فرمائی: «مومنان لہ خصوص پہ اللہ پاک تکلیف پکار دے: د اللہ پاک قول افعال نہ او حکمت او مصالحت نہ دے وی۔ خوہنہ خپل حکمت او مصالحت بندیانو نہ پتا سائے دے۔ بندہ لہ پکار دی چہ رضا او تسلیم اختیار کری۔ او اللہ حکم سوا اتقانی او کبریٰ او خپل گفتار او حرکتونہ سکنا تو کیں د اللہ تعالیٰ خلاف د شکوے او شکایت نہ منع شی۔»

حدیث شریف دے۔ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی چہ زہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیسے سوروم۔ نو حسو سلم اللہ علیہ وسلم ماتہ ارشاد او فرمایہ: «اے ہنگہ ادا اللہ د حقوق و حفاظت کوہ، اللہ بہ ستا اوستا د حقوق و حفاظت کوی۔ اللہ حاضر او ناظر او گنہرا۔ نو ہنہ نہ تہ دخیل و برائے موجود بیا موے۔ او چہ تہ سوال کوے۔ او مدد خوانے، نو د اللہ نہ غوارے: اللہ چہ د بندیانو پہ قسمت کیں غنہ نیکی دی ہنہ دازل نہ مقدر شوے دی او ہنکو لے لے لے بدگو چا تہ غنہ نا کد یا نقصان رسید وکتہ دے، ہنہ بہ

ورائتہ وراسی۔ کہ تہ پہ اللہ توکل او کپے۔ او حکم یقین پرے اوستے نو د پر خیر بہ بیا موے۔ او کہ یقین او توکل برقرار اوستے نو کوم خیر نہ چہ تہ بدگنہ، ہم ہنہ بہ ستا د پارہ تکلیف باعث شی۔ پہ ہن صبر او تحمل کول ستا د پارہ د پر غوریز وی۔ یاد ساتہ چہ د صابرانود پارہ د اللہ تعالیٰ مدد یقینی دے حکمہ چہ د مصیبت نہ پیر، راحت دے۔

مؤمن لہ پکار دی، چہ خپل قلب او دماغ صفا کری، او دفعی د وسوسونہ خان پیر کری۔ د مؤمن د پارہ عاقبت ہم دے کیں دے، چہ ددغے حدیث پہ معنوبہ غور او کبریٰ ہو تل عمری پرے عمل او کبری، چہ د دنیا او عقبی د تولو آذونونہ سلامت شی۔ او حقیقی اطمینان قلب بیا موے۔ او اللہ پاک پہ رحمت پہ دوارا چھانہ بناد شی۔

مقالہ (۴۳) د مخلوق نہ سوال کول

د مخلوق نہ صرف ہنہ خلق سوال کوی، چہ دہنوی یقین او ایمان ضعیف وی۔ صبر او توکل پکین نہ وی، او د توحید الہی معرفت نہ لری۔ د دے برعکس د غیر اللہ حکم د سوال کوونہ فقط ہنہ خلق محفوظ پاتے کیدے چہ د حق تعالیٰ د توحید معرفت لری، محکم یقین او ایمان لری دہنوی طریقہ توکل علی اللہ وی۔ یہ ذکر او فکر ہمیشگی کوی د حقیقت او صداقت بصیرت لری۔ او د اقتضائے ایمانی

فتوح ۱۴۲ الغیب

پہ درجہ دے خیرہ نہ شوم اوجیا ورٹی چہ دخی وقیم
 اللہ پاک یہ موجودگی کنی مخلوق تو کنی دجا نہ سوال اوکری
مقالہ (۳۳) بعضے دعا گانے وے نہ قبلین
 دمؤمن ہرہ دعا لازمی طور سے نہ قبلین اوکوسہ
 دعا چہ قبولہ نہ شی۔ نزدھے پہ نہ قبلین دکن د خدا کے
 حکمت اور پرے پتے فائدے پرے وی۔ انسان عالم الغیب
 صرف اللہ تعالیٰ دے۔ اوھنہ نہ پوھیدی۔ چہ دھنہ د
 بندہ فلاح او بھود پہ غہ خیز کنی دے۔ کہہ دیو ایسے مفہوم
 دے۔ جن ممکن دے، چہ دیو خیز خان دپارہ غوبنل موین
 بندہ گنوی، لیکن حقیقتاً ہنہ خنوی د پارہ مضروی او اللہ
 تعالیٰ کے بے غوبنیتو موین نہ عطا کری۔ بعضے وقت دعا د
 نہ قبلین دوسبب دا ہم وی چہ بندہ غافل شی۔ او خوف
 ورجا (ویہ او امید) چہ دا ایمان د لوازمات نہ دی، دھنہ نہ
 ذائل شی۔ معرفت او حقیقت پہ ہرجال کنی امید او ویہ
 لازم او ملزم خیز ورنہ دی۔ او دے مثال لکہ دمری د
 دوو پرو بغیر نشی اوتے، دھنہ شان دیو مؤمن حال ہم
 د خوف اور جا بغیر ناقص او نامکمل وی۔ دمومن حال
 او مقام دادے چہ ہنہ غیر اللہ تہ رجوع اونہ کری۔ نو د
 ہرے دعا پہ قبولیت اموار کول ہم د غیر اللہ حیثیت نری
 او دمؤمن د توحید عقیدے سے سرے بنائی۔
 دہرہ دعا نہ قبلین د دوا واضعہ سبب نہ دی۔ یوخی

فتوح ۱۴۳ الغیب

دا چہ مؤمن کنی تکبر او شرور را نشی۔ اوھنہ د اللہ پہ اکبر
 او احترام کنی غافل او گستاخ نشی۔ او دوئم سبب دے دا
 دے چہ محض د خواہش او عادت پہ بلور سوال کول زم
 جوہر کری۔ حکمہ چہ دا ہم د شرک خفی یوصورت دے۔
 او شرک خفی د شرک جلی نہ پہ دوئمہ درجہ خراب خیز
 دے۔ د اللہ تعالیٰ نہ چہ سوال خالصہ دا شیاع شریعت
 او تعمیل امر د پارہ وی۔ نوھنہ سوال دمؤمن د پارہ زیات
 د قرب اورضا کے الھی باعث وی۔ او دھنہ نور سوال چہ
 د نفس د خواہشات نہ مڑاوی نو دھے قبولیت یقینی وی۔
 دمؤمن د بعضے دعا گانہ نہ قبلین د چہ موین کوسہ
 اسباب بیان کول دھے نہ دا مطلب ہرگز نہ دے چہ
 بندہ د خیل حاجات خدا کے تہ نہ پیش کوی۔ او دھنہ
 نہ د سوال کول کون کون تہ کوی۔ حکمہ چہ مؤمن د خدا کے نہ
 سوال اونہ کری۔ نو دجانہ بہ نہ کوی۔ اللہ پاک فرمائی: **حُما**
 نہ سوال کوی، چہ حاجات موتر سرہ کریم۔ او بل خاکے ارشاً
 دے۔ اے پیغمبر! چہ حُما بند یاں حُما متعلق ستانہ تیرس
 اوکری نوری۔ او واپہ۔ چہ نہ ڈوئی تہ دیر قریب یم۔ کوم
 وخت چہ حُما مانہ سوال اوکری، نو زوئے سوال قبولم۔ نو
 بند یاں نہ لہ پکار دی چہ ہنوی حُما اطاعت اختیار کری او
 پہ ما حکم ایمان اوساتی چہ پہ د پارہ جہانہ خلاصہ
 بیاموی۔

فتوح ۱۴۴ الغیب

مقالہ (۳۵) اصحاب عسرا و اصحاب یسر
 د خلق دودہ دے دی، یو اصحاب یسر او یو اصحاب یسر
 اصحاب عسرا ہنہ خلق دی۔ چہ مصیبتون او پریشانون کنی
 اختہ وی۔ او اصحاب یسر ہنہ خلق دی چہ راحت او
 آرام ژونڈ تیروی۔ خود یا د مسائل پکاری۔ چہ ددے
 د لوالات د باطنی اسباب او خارجی تاثرات نہ خالی نہ کری
 کوم خلق چہ پہ راحت او آرام کنی دی۔ نو دا ہم دھوئی
 د پارہ یوہ ابتلا دہ۔ چہ آیا د نعمت او آسودگی پہ حالت
 کنی ہنوی ذکر او شکر اختیار وی یا سرکشی راخی۔
 ہرکلمہ چہ دوئی د ذکر او اطاعت پہ خاکے غفلت او
 فسق او فجور کنی کنبیوی۔ نو اللہ تعالیٰ دوئی پہ قسم قسم
 مصیبتون کنی واچوی۔ او دنا شکر ہی وجہ کے پہ عذاب
 کنی اختہ کری۔ کہ یو اسودہ حال سرے پہ دے پوھید
 چہ اللہ تعالیٰ **عَالَمٌ لِّمَا یُرِیدُ** دے، یعنی چہ خہ خوارگی
 ہنہ کوی۔ نو د نعمت پہ موجودگی کنی بہ کے غفلت او
 معصیت نہ اختیار وے۔ بلکہ ذکر، طاعت او شکر کنی
 بہ مشغول وے۔
 کہ دیو دنیا دار سرگی غفلت او معصیت پہ دے وجہ
 وی چہ ہنہ د حقیقت ہیر کرے دے۔ چہ دے دنیا د
 آدم نہ تزدے دمہ پورے ہیچا سرہ وفا نہ دہ کرے او د
 ہنوی یوسری حالات پہ یو کیفیت برقرار نشی پاتے کیے۔

فتوح ۱۴۵ الغیب

او د ہر سرے پہ ژونہ کنی تغیرات راخی، او کہ د تغیرات او
 سترل نہ دچا ہستی محفوظہ دے۔ او محفوظہ پاتے کیدے
 شی، نوھنہ فقط د اللہ تعالیٰ ہستی دے۔ مخلوقات د حالات د
 تغیر نہ قطعاً چر کیدے شی۔ نو دے سرے د دولت پہ نشہ
 کنی ابدی حقیقت ہیر کرے دے۔ او غفلت او معصیت کنی
 کنی اختہ دے۔ نو دا ہم سرے د اللہ د قہر او غضب نہ
 وے چر شی۔ دا د اللہ پاک قانون قدرت دے، چہ ہنہ پہ
 خیلو بند یاں د سختی نہ پس راحت راوی۔ او د نعمت پہ
 شکر پہ نعمت کنی اضافہ کوی۔ وے راحت او آرام بیلوئی
 د پارہ سختی تیرول ضروری وی۔
 د صبر او شکر جزا ہمیشہ د رزق فراخی او سکون قلب
 دی۔ او اللہ تعالیٰ د خیل امر و نہوں د تعمیل کونکی معاون او
 مددگار دے۔ کہ د مصلحت وخت پہ بنا یو سرے پہ
 مصیبتون کنی اختہ کری، نو بیا کے پہ نعمتون او بخششون
 ہم بنا کری۔ جنور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی:
 "د اللہ پاک نعمت دیو وحشی خاںور پہ شان دے، پہ ثنا
 او شکر سرے کے قید کرے" نو دعوت او نعمت شکر پہ دا
 دہ چہ ددے پہ وجہ سرے متکبر او خلق د پارہ مضر
 نشی۔ اسراف اونہ کری۔ د خدا فی حدود نہ تجاوز نہ
 کوی۔ فسق او فجور او حرامون کنی کنبیوی۔ دا اللہ د
 طرفہ چہ کوم حقوق العباد مقرر دی۔ ہنہ پہ خلوص

ادا کری۔ زکوٰۃ پہ مکمل دیا نسا اری سوا اوکا بی غریبانو
اومسکینانو تہ صدقہ اوخیرات ورکری۔ حاجقندو او
مصیبت زدہ خلق سوا ہمدردی اوکری۔ اود مظلوم مدد
اوکری۔ اوخیل اعضاء د حرامونہ پچ اوساتی۔ داہول اعمال
د نعمت د شکر اوزیاتی باعث دی۔ پہ دے عمل کوکے پہ۔
پہ جنت کین دانیانو، صدیقانو او اولیاء اللہ مکرمے وی۔
اودنیان کین بہ ہم دعزت او ابروخاوند وی۔

د دے برعکس کہ بندہ د نعمت نا شکری اوکری۔ اود
دولت مند کی پہ وجہ پہ غفلت او مصیبت کین کینوی وی۔
نودھنہ دیارہ پہ دواپہ جہانہ ذلت اورسوانی دہ۔ خیر
د دے پہ دے حقیقت پوہیدل پکار دی چہ د انسان پہ
ژوند کین آفات اوبلیتات یوازے د غفلت او مصیبت او
د نعمت د ناشکری پہ وجہ نہ وی۔ بیکہ د دے نوراسباب
ہم وی۔ مثلاً د مصیبتونو او تکلیفونو یوسبب دادے چہ دا
د انسان د خپلوگنا ہونو او اہمالو نتیجہ وی اود دے پہ چہ
د انسان تھدیپ اومعذرت مقصود وی۔ لکنہ چہ اللہ پاک
غوازی۔ چہ دا دے سپرے دکراہی اونا فرمائی نہ بیزارہ شی
اوپہ صراط مستقیم روان شی۔

د آقا تو بلتا تو دوئم سبب دادے چہ داد اللہ تعالیٰ
پہ مقرب او برگزیدہ بندیانو یوازماٹش وی۔ او اللہ تعالیٰ
د دے پہ ذریعہ د دوی د ایمان، یتیم، صبر او توکل استی

اخلی۔ اویا د دے آزمائش پہ وجہ دھنوی ایمان او توکل
زیات محکم کری۔ اودنیان اوعقبی کین لے درجے او جتے
کریک اود سختو مصیبتونو پہ وجہ ورلہ لوئے اجرورکری
د دے قسم برگزیدہ بندیان انبیائے کرام، صدیقین
او اولیاء اللہ دی۔ دوی د حال اومقام ناوندان وی۔ د
دوی یتیم، ایمان او توکل دعاموسلمانانو نہ پہ درجو
اوجت او محکم وی۔ اویہ دوک مصیبتونو کین ہم د
حقیقت او معرفت دروازے پراستے وی۔ د ابتلا پہ وجہ
اللہ تعالیٰ پہ دوی د توحید اسرار واضحہ کرے وی۔
اودوی د شکر جلی اوحقی پاک ساتی۔ دیارہ د دے چہ
د دوک باطن دانوارقدسیہ نہ معصورہ کری، اودوی
مقربان بازگاہ کری۔ اویا لے پہ دیارہ جہانہ د آدم پہ اولاد
سوربند کری۔

د مؤمن دگنا ہونو نہ د پاک کو ملامت دادے چہ
ہنہ لہ پہ ژوند کین صبر جمیل ورکری۔ اود لغویانو نہ
پہ ذکر او فکر کین مصروف شی۔ د مصیبتونو پہ وجہ
پریشا نہ شی۔ اونہ د مخلوقانو تکبیر د خپلو مصیبتونو
اوپریشانو ذکر کری۔ بیکہ راستباز اوسی۔ اوخیل حاجا
د خیل پرورے دگار پہ حضور کین پیش کوی اودھنہ نہ
مدد غوازی۔

د دے نہ علاوہ کومہ ابتلاء چہ درجات او مقاماتو

د اوجت وانی دیارہ دہ۔ نودھنہ علامت دادے چہ نفس
مشیت اللہی سوا موافقت داواخی۔ او ذکر اللہی سوا
سکون بیاموی۔ د غریبانہ نہ توجہ اوکریوی۔ اوفسافی
الذات شی۔ د ابتلا د احالت د انبیاء علیہم السلام او
برگزیدہ اولیاء دیارہ خاص دے۔ اودعہ خلق د دے
تقاضا پورہ کولے شی۔ چہ تائید اللہی لے خصوصیت سوا
شامل حال وی۔ ہر سبب دے ابتلا جوکہ کیدے
نہ شی۔

حاصل دکلام دادے، چہ اصحاب عسرو د آفتونو او
مصیبتونو پہ وجہ د خیل پرورے دگار نہ کولہ اوشکایت نہ
کوی، بیکہ پہ پورے یتیم د پہ ہنہ توکل ساتی او اصحاب
یسرو د دولت پہ نشہ کین سرکشی اونا فرمائی نہ کوی۔
بیکہ ذکر، طاعت، شکر اوشاکین د مشغول اوسی۔

مقالہ (۲۶) یوحنا پیش قدسی
حدیث قدسی دے۔ چہ اللہ پاک فرمائی: "کوم سکر
چہ خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نودہ
بہ ہنہ تہ د سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" د دے
وجہ دادے، چہ ہرکے اللہ پاک یومؤمن خیل محبوب کرسول
اوغوازی، نودہ ہنہ د مختلفو مصیبتونو د آزمائش نہ پس
روحانی پیروزے کوی، مثلاً ہرکے چہ پرندہ پہ مصیبتونو
اودفتونو کین راکری شی، نودہ خیل کمزورگی پہ وجہ د خیل حقیقی

مشکل کشا اوقاض الحاجات پہ کما لے ہنہ مخلوقانو تہ
رجوع کوی۔ اومختلف انداز کین د مخلوق تکبیر سوال کوی
خودمدد دا طریقہ د توحید خلاف دہ۔ پہ دے دیندہ پریشا
ختہ نہ شی۔ آخر ہنہ د مخلوقانو نہ بیزارہ شی۔ د خیل خالق
پہ تکبیر پہ سجدہ شی دھنہ پہ ذکر اوتنا کین جو شی۔
اوخیل حاجات ترے غوازی۔ پہ دے حالت کین دے د
غیر اللہ تصور قدرے ہم نہ کوی۔

د توحید د حقیقت دیاموند لونہ پس اللہ پاک ددہ
حافظ، ناصر، معاون اومد دگار شی، اللہ پاک فرمائی:
"اے اللہ نبی! دوی تہ اویا چہ خما مولا اودالی اللہ
دے، چہ قرآن لے نازل کرے دے۔ اود بولوسالخانو مل
دے۔ پہ دے وخت کین دیندہ ذریعہ سترگے ہم پہ دے
حدیث قدسی اوعربیوی دا چہ: "کوم سوری خما د ذکر
پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال اونہ کرو۔ نودہ بہ ہنہ د
سوال کوکونہ ہم زیات خیر ورکرم" دا ہنہ توحید کل
اومھویت فی الذات دے، چہ اولیاء اوابد الوحاصہ دہ۔
دل نہ بندہ تہ ہنہ قوت ورکری شی، چہ پہ اذن اللہی د
دہ پہ حکم کن۔ عجائب پہ ظہور کین راخی، دہ تہ
انشراح صدر حامل وی۔ او پہ دے دواپہ رجھانوکین لے
ذکر خیر کیری۔

د اللہ پاک ارشاد دے: "اے نبی آدمہ! زہ اللہ ہم خما

ند علاوہ بل ہیچوںک معبود نشته۔ زکا چہ خہ خیرتہ اووم
چہ موجود شه، نوزنه فوژا موجود شی۔ خما پہ وحدانیت
کین فناشه چہ بیا تر ہم کوم خیرتہ اوولے چہ موجود
شه، نوزنه به خما پہ اذن فوژا موجود شی۔

مقاله (۴۸) د سلوک ابتداء او انتہاء
یو بودا سړی په خوب کین خما نه تپوس اوکته۔ چه
هنه کوم خیر دے چه د هغه په ذریعہ بندہ د الله پاک
قرب بیا مومی۔ نو ما جواب ورکته چه د قرب الہی یو کا
ابتداء ده اولہ انتہاء ددے ابتداء تقوی او پرہیزگاری
ده۔ او انتہاء تسلیم، رضا او توکل دے۔

مقاله (۴۸) د فرضو، سنتو او نفلو درجے
مومن له پکار دی چه د فرضو، سنتو او نفلو خپلے
خپلے درجے او پزنی۔ او درجہ په درجہ د هغه تعیل او کړی
هڅو عبادت کین دایه نه دی کول پکار چه د فرضو نه
تکلیب سنت او سنتونہ تکلیب نفل اختیار کړی۔ هر
مسلمان د د تقوینہ تکلیب فراموش ادا کوی، چه د هغه نه
فارغ شی۔ نو سنت د ادا کوی، او بیا وپسے د نفل کوی۔
ترخو چه یو سپرے د فراموشونہ په بنه شان فارغ نه وی
نو سنتون کین مشغولیدلے جهالت دے۔ او سنتونہ
تکلیب نفل کمراهی ده، نو کوم عبادت چه ددے قاعدے
خلاف وی هغه په درکاکه خداوندی کین قبول

نه دے۔

د هغه سړی مثال چه د فرضونہ تکلیب سنت کوی،
او سنتونہ تکلیب نفل کوی دایه دے لکه یو بادشاہ
چه خپل یو ماتحت په خپل حضور کین طلب کړی۔ او
هنه سرے د بادشاہ په دربار کین د حاضرینو په خلط
د جاوین پر په خدمت کین لگیا شی۔ حضور صلی الله علیه
وسلم فرمائیله دی کوم سپرے چه فرض پریردی او نفلو کین
مشغول شی، نو د هغه مثال لکه د هغه حملدارے پنخه دے
چه کوم وخت د هغه د لکنون شی نوزنه حمل اوغورخوی۔
نودغه هغه نه حملدارا پاتے شو۔ او نہ صاحب اولادہ۔
دغه رنگ الله پاک د جانفلونہ نه قبولی۔ ترخو چه
فراموش ادا نه کړی۔ او د موخو گزار مثال د سوداگر دے،
چه ترخو هغه رأس المال نه لری۔ نو کپته نشی کولے ہم
دغه کیفیت د هغه سړی دے چه فرض او سنت پریردی
او نفلو کین مشغول شی۔ حالانکه د فرضو او سنتو په
موجودگی کین نفل هیڅ اهمیت نه لری ککه چه دایو
اختیاری عمل دے او بندہ ددے په ادا کولو مامور نه
دے۔

دغه شان روژه قیاس کړی یعنی فرض روژه
پرینودل او نفل روژه نیول ضلالت دے۔ او دغه
رنگ زکوٰۃ چه فرض دے هغه نه ادا کول او نفل صیئ

صدقہ او خیرات کول جهل دے چه په درکاکه د الله تعالی
منظور نه دے۔

مومن له پکار دی چه د فراموشوایت او اہیت ہیر نه
کړی۔ د شرعی عمل ما تو نه پرہیز او کړی۔ او الله پاک سوا
په مخلوقاتو کین ہیچو شریک نه کړی۔ او نه د خلق د
خوشحالو د پارا د امر الہی خلاف ورزی او کړی، حضور
صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: **لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي
مَعْرِفَةِ الْخَالِقِ** یعنی په مخلوقاتو کین د ہیچا دایه تاجدایا
جائز نه ده، چه د الله تعالی نافرمانی وی۔

مقاله (۴۹) د خوب او حرام خوراک صدقات
کوم سړی چه خوب له په بیداری او اکامی ترجیح ورکړی
هغه په دواړو جهانہ په خسار کین دے ککه چه خوب
د مرگ استازے دے، او خوب چه د منا ہے اندازے نه
زیات شی، نو بیا د هغلت علامت دے۔ او د مومن ذکر الہی
او نیک عملی ته نه پریردی۔ ددے علاوہ د خوب کثرت
زیرے سخت او تاریک کوی۔ او فطری او روحانی ژوند
ترے زائل کوی او لغویاتو ته میلان پیدا کوی۔ په کس
وجه خوب پریردہ۔ د خوب اثر قدرے ہم الله تعالی
سوا خہ تعلق نه لری ککه چه هغه د ټولو سفلی نقالسو
نہ پاک دے۔ دغه رنگ پرینتو ہم خوب حرام دے
ککه چه هغوی ته د الله پاک قربت حاصل دے او دغه

شان جنتیان به ہم د خوب نه بے تعلقه وی۔ نو د یو
مومن د پارا د ضرورت نه زیات خوب د زیرے د هغتی
او د هغلت او معصیت باعث دے۔

ددے برعکس بیداری د ذکر او عبادت د مخلوق
خدا د خدمت او دنیا او عقبی د خلاصی باعث دے، نو کوی
سپرے چه د منا ہے اندازے نه زیات خوب محض د خوراک
نفس په خاطر کوی، نو د هغه به دایه بنو بنو نیکو او کارنامو
نه کپته او خیرے۔ چه د هغه کوی به هیڅ کله پورا نه کپه
شی۔ دغه وجه ده چه ټولو انبیاء، صدیقین او اولیاء الله
پخپل ژوند کین خوب کم کړے دے۔ او وینن زیات پاتے
شوی۔ او د بیداری په وجه د ذکر او عبادت تبلیغ دین
او د مخلوق خدا د خدمت په برکت دایه اوچتے د سچو یا مومن
دی چه په خوب کین هیچکله نشی بیا موندے۔

کوم سپرے چه بیدار وی، او ذکر الہی کین مشغول وی
نو د هغه قلب ہم همیشه بیدار او نور نه ډک وی۔ په
دے وجه په صحیح معنوکین بیدار او سیدلو د پارا د حرامو
نه ہم خان ساتل پکار دی، ککه چه حرام قلب او دماغ
دواړه تاریک کوی۔ او زیرے چه تاریک او رنگ آلود شی، نو
د عبادتو قبولیت ہم مشتبہ شی۔ نو زیرے د ژوند او معرفت
او فکر د پارا د حلال زرق دیر بلازی دے۔ حرام سر تر پایہ
شردے۔ او حلال سر اسو خیر دے۔ ددے په درجہ به

مؤمن ذات اوصفات الہی اسرار و اسرار کو کبریٰ۔
بیاد امر الہی نہ بظہر پہ حلال رزق کہیں ہم اسراف
کول دیکھو یہ خائے معصیت اختیارول دی۔ حکمہ چہ دے
سرخ غفلت پیدا کریں اوزیات خوب راوی او دحلل
رزق خورک ہم پہ اعتدال سرہ پکار دے چہ ہوش صورت
کین معصیت ترے جوہ نشی۔ اللہ پاک فرمائی: اے
مؤمنان! اِحلال رزق خوری خبی خوراسراف
مہ کریں:

**مقالہ (۱۰) د قریب الہی حصول اود
ہے آداب**

اللہ پاک سرہ ستا نعلق اومعاملہ پہ دود صورتونو
کین کیدے شی۔ یوحوداچہ تہ اللہ تعالیٰ تہ قریب
اوندے اے اودویہ داچہ تہ اللہ تعالیٰ نہ غافل
لرے اے، نو پہ تا دافروض لازمیری، چہ تہ ہنہ تہ د
نزدیکت مخلصانہ کوشش راواخلے۔ اود ہے اسلمہ تحقیق
اوپرہ چہ نادخل خالق اوپرہ دکار نہ لرے ساتی۔
نود غفلت اوسستی نہ کارمہ اخلہ۔ اوللہ تعالیٰ تہ نزدیکت
د پارہ دا خلاص اوجہ نیت کار واخلہ۔

د قریب الہی یوہ ذریعہ دادہ، چہ تہ دلش اتارہ
دیروی نہ لاس پہ سرشہ۔ اوجہ مات اوشہوات پریردے
دونہہ ذریعہ دادہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور کین پہ

خپلو تیر گناہونو پینہاندے۔ ذریعہ پہ صدق توہ کار
اود امر الہی پیروی اختیار کپے۔ ذکر الہی اوتسابع
شریعت سرہ سرہ د اہل اللہ صحبت ہم د قریب الہی د
حصول دیارہ دیر مفید دے، چہ ریاضت، مجاہدہ او
تذکیہ نفس سرہ تاتہ قریب خداوندی حاصل شی نو بیچہ
تہ دکوم خیز ارض وکوی، ہنہ بہ تاتہ درکولے شی او
روحانیت کین بہ حکمت کریں او کرامت عظمیٰ حاصل
کپے۔ او تہ بہ د ہنہ واصل باللہ خلقونہ۔ چہ پہ
ہنوی ہر وخت د اللہ پاک د نعمتونو اوجمشنونو
بارات وی۔

پہ خپل ہنہ حالت مغرورہ کپہ مہ۔ اود خدمت خلق
کین دہنہ قسم کوتاھی مہ کویہ کین ستا پہ اعمال کین
بہ د ظلم اوجہل شہہ پیداشی۔ اللہ پاک فرمائی: "مؤمن
خپل امانت یعنی دستور شریعت آسمانونو، زمکو او
غروونو، وراوندے کئ، خوهنوی ددے بوجہ اوجہ
نہ عذر لوکئ، اوتے او پریدل، لیکن انسان دا امانت
سے خود اوجت کئ، بیشک چہ انسان د خپلو فراموشی تہ
پرسہ کولو پہ صورت کین ظالم اوجاہل دے۔ نو پکار
دی چہ کوم خواہشات نفسانی تہ درمانے الہی دیارہ
پریردے، ہنہ تہ دوبارہ مائل ہنہ۔ دہنہ نہ خپل قلب
اودماغ محفوظ اوسات۔ فناقی اللہ شہ۔ اود امر الہی کامل

اطاعت اختیار کپے۔
د اللہ تعالیٰ نہ بغیر خہ چہ کائنا تو کین دی، دہنہ تہ
بے پرواشہ، اود خپلو مطالبات کین بغیر اللہ نہ بل چاتہ
رجوع مہ کوی۔ د دنیا مسمیتونہ د اللہ د جانب نہ یو اکھی
اوتیرہ او عبرت ترے واخلہ، حکمہ چہ دے نہ ستا پسمہ
لازکول مقصود دی۔ بندہ کین چہ دا خلاص او رجوع
الی اللہ جنہ پر موجود وی نوہ حالت کین اللہ پاک دہنہ
معاونت اومد دکاری۔ اللہ پاک فرمائی: "تاسوما یاد کریں،
زہ بہ تاسو یاد کریم۔ او خما شکر پہ خائے راویں ناشکری
مہ کریں۔"

مقالہ (۱۱) غیر اللہ نہ دویز اریں و ثواب
کوم سرہ چہ خپل ہستی د ذکر اوعبادت دیارہ
وقف کریں، اود مخلوقاتو نہ عبادوی، او فناقی اللہ شی۔
نوفہ تہ پہ د نور مؤمنانونہ دوچند ثواب وکولے
شی۔ یوحوالصفا د رضائے الہی دیارہ د دنیا د شرک
کولو پہ وجہ، او بل خپل خات د ذکر اوعبادت دیارہ
وقف کریں۔ پہ ہنہ د خدا لے تعالیٰ نعمتونہ او پریردے
وسے ہم زیاتے شی او ہنہ د ابدالو اولیاء اللہ پہ
د کین داخل شی۔

بیا چہ دغہ عارف باللہ د خدا لے پہ نعمتونو اود
امر الہی پہ جاری کولو کین مشغول شی او پہ ہنہ کین

ترے شہ غفلت، معصیت یا شرک اونشی۔ نو پہ دحسب
ہم ہنہ تہ دونہ ثواب وکولے شی حکمہ چہ یوحہنہ
پہ دے نعمتونو شکر اوباسی۔ او بل پرہ ضرور اوتکر
اونہ کریں۔ او بلہ داچہ ذریعہ پہ مینہ امر الہی پہ خلے
راویں۔ دلتہ کین داسوال پیدا کریں، چہ ہر کویو
عارف دنیا اودہنہ اسباب ترک کریں، او فناقی اللہ شی۔
او پہ دے بنا پہ ابدالو اور برگزیدہ اولیاء اللہ کین شمار
شی، نو بیا پہ دنیاوی مال و متاع کین د ہنہ لے مشغول
شی حالانکہ داخیز دہنہ دمراج اومذہب خلاف دے۔
نود دے جواب دادے چہ **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** (امحال
پہ نیتونو مبنی دی) پہ دے وجہ دہنہ پہ دنیاوی
نعمتونو کین مشغول د امر الہی ماتحت اود شکر نعمت
پہ وجہ دی۔ اللہ پاک فرمائی: "کہ تاسو خما پہ نعمتونو
شکر اوباسی، نو زہ بہ د زیاتو نعمتونو پریردے درسا ندے
اکرم۔ بل خائے ارشاد دے: "اے پیغمبر اکرم! نعمتونہ
چہ د اللہ پاک د طرف نہ تاتہ حاصل دی، دہنہ اظہار
او کہ او شکر پرے اوباسہ۔"

دا واضعہ حقیقت دے چہ د اللہ پاک عطا کپے شوی
نعمتونہ سرہ پہ غفلت او معصیت کین وانہ چوی، نو
دہنہ پہ روحانی اوباطنی عظمت ہیچ اش نہ بخوہدیری۔
او اللہ تعالیٰ محض د خپل فضل اکرم پہ وجہ ہنہ تہ

اجرا و ثواب درکوی۔ او پہ خپل لطف اور کرم احسان د
ہفتہ پرورش کوی۔ جگہ چہ ہفتہ درضا او امرالہی پہ
خاطر د خپل نفس پیروی پریشہ دے۔ او خپل خان سہ
ذکر او فکر تہ وقف کرے دے۔

دوہ مثال د پیش رودونکی بھی دے۔ چہ نفس د تقاضا
نہ خبر نہ دے۔ اور خدا نے یہ فضل د مور پلار پر ذریعہ
د رزق پہ نعمت مطمئن دے۔ هرکله چہ دے الله پاك
د نفس د آفتو زونہ آرا د کوی۔ نود خلقو زبونہ دے نہ مائل
کری او هغوی ورسو محبت او شفقت را واخلی۔ بیا هر
سرے دے سره احسان او مروت کوی۔ اور الله درضا مند
پر وجه قول مخلوقات دوہ نہ رضامند وی او ددہ خدمت
او مدد کوی۔

هر هغه سرتک نہ بہ دویره اجرا و ثواب ورکولے شی
چہ د غیر الله نہ یو خواشی او ذکر او فکر کین مشغول شی۔
دلایه سرے بہ دواپه جهانہ هر وخت خداے تعالیٰ تہ
قریب وی۔ ددہ به هر قسم تکلیف لیرے وی۔ اور کائنات
قول خیزونہ په خدمت کین غارہ بسته لکیا وی جگہ
چہ الله تعالیٰ په هر حالت کین دده معاون او مددگار
دے۔

په دے وجه - مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْكُوفُومِ سِرًّا
چہ د الله شی، نوالله دهغه شی)۔ او الله پاك فرمائی:

۱۰ اے نبی! دوی ته او وایہ، الله خبا مددگار دے، چہ
په مانے خپل مقدس کلام نازل کپه دے۔ او هغه، هغه
خلق خوشبوی چہ صلحان وی۔

مقاله (۵۲) داو لیا، الله دا پتلا عسب
الله پاك خپل بعضے برکزیده بندیان په دے سبب
په مصیبتونو کین اچوی، چہ هغوی د مخلوق نه بیزار
شی۔ او الله پاك ته متوجه شی او دهغه نہ دعا کولے
او غوازی حکمہ چہ الله تعالیٰ دعا کائے او دهغه منہ
حاجتونہ غوښتل خوشبوی دپاره ددے چہ خپل فضل
او کرم پرے او کړی۔

هرکله چہ برکزیده اولیاء د الله پاك په حضور کین
حاجات غوازی، نود الله پاك جود او کرم ورته د اجابت او
قبولیت دپاره هرکله وائی خوکه بعض وخت دعا قبولیت
کین غه تاخیر راشی۔ نود ا دیر خاص مصلحت په بناوی او
دمؤمنانو دپاره د پریشانی خیز نه دے۔ نو پکار دی چہ د
مصیبتونو په دوران کین ذکر الہی جاری اوساتلے شی، او
د امر ونهی پوره پا بندی او کړیے شی۔ او خپل حاجات
او ضرورت بات د الله پاك نه با قاعده غوښتلے شی۔

الله پاك فرمائی: "اُدْعُوْنِیْ اَسْتَجِبْ لَکُمْ" (مانه سوال
کوی، زه به موسوال قبولم) بندہ له پکار دی چہ د مصیبت
په وخت کین عجز او زاری هرگز پرے نږدی، جگہ چہ

الله پاك فرمائی: "د یو بل مالونه اوجاندا دونه په باطله
ذراغو مه غصب کوی: نود ا یو بنیا دی اصول دے چہ دد
پیش نظر د هرے ممکنه بد دینائی تردید پکار دے۔ د الله
پاك د رضاطلبکار دی چہ په ذکر و عبادت کین مکمل
اخلاص اختیار کړی او اخلاص یوازے دانه دے چہ
په عبادتو کین صرف دریا کاری نه پر هیز او کپے شی
بلکہ د اخلاص یوا هغه تقاضیا دا هم دے، چہ هیر یو
عبادت، خواه فرض وی یا نقل، د هغه په ادا کولو کین د
الله تعالیٰ نه د اجرا و ثواب یا معاوضه خه خواهش
اونه ساتی، بلکہ دعبادت مقصد صرف رضا او اطاعت
الہی اویری۔

کوموا لیا، الله اوصوقیا لے کرامو چہ د توحید حقیقت
او ماهیت بیاموندے دے۔ هغوی هر هغه عبادت شرک
گنری چہ په هغه کین د الله تعالیٰ تہ د اجرا و معاوضه
وی۔ نو ذکر او عبادت او د احکام الہی پیروی کین د اجرو
ثواب نیت نه بیائی گنی بیادا د توحید نه منل دی۔

قول عبادت د الله پاك د جانی نه دی۔ که هغه موثر
په خائے د اویرو، او د الله د احکامو تعمیل او کړی۔ نودام
سراسر دهغه تائید او نصرت دے۔ د احکام الہی د
تعمیل دپاره چہ دکوم قوت او همت ضرورت دے، هغه
خو هم د الله پاك عطا کرده دے۔ نود عبادتو د اجرا و ثواب

سازوی، چہ غفلت او معصیت ترے لیرے کړی، او خپل
مقرب لے جوړ کړی۔

مقاله (۵۳) د الله پاك د رضاطلب
د الله پاك د رضاطلب کوی۔ او دهغه د خوشنودی د
پاره د نفس اماره د خواهشاتو د اتمام نه کناره کش نشی، خو که
چہ په رضائے الہی کین فنا شو، نو حقیقی بقائے بیاموند۔
خپل خواهشات او ارادے د رضائے الہی تابع کړه، بلکہ
چہ دنیا کین هم دغه یولوے نعمت دے او هم د اذقرب
الہی د تولونه پر همت اویهترینه ذریعہ دے۔

خو که د الله په رضاکین فنا شو او خپل خواهشات
لے د هغه د امر د امر په تعمیل کین پریشودل، نود دنیا او
عقبی هر قسم عذاب په هغه حرام شو۔ او خو که چہ د
الله د رضاطلبکار وی، نود هغه دپاره دا هم لازمہ دے
چہ الله تعالیٰ د خپل مشیت ماتحت کوم نعمتونه اورزق
هغه ته عطا کړی، نو په هغه د شکر گزار شی، او دنوش
خلقو حقوق د هرگز نه غصب کوی، او نه دسپه نطم زینتی
په هغوی د نعمتونو او درزق د بندولو کوشش کوی، کوچه
د هغوی په مقدر کین وی، جگہ چہ د حقوق العباد منسب
کول په مشیت الہی کین دخل کول دی، او صریحا شرک دے
چہ د الله تعالیٰ په نزد ناقابل عفو دے،

طلب کویونہ بہترہ دادہ، چہ ددے پہ جائے بندہ زیات ثنا و شکر ادا کری۔ چہ د اللہ د جانب نہ پرے نعمتو نہ لازیات شی اودنیا اوعقبی کین ددہ د پارہ د برکتو نو باعث شی۔

کہ تہ د رضائے الہی طلبگارے۔ اود اللہ تعالیٰ مغضوب اومعذوب نہ جو پرے۔ نو د خلقو حقوق پہ ہیچ وجہ مہ غصب کوہ۔ حکمہ چہ کوم خلق د اللہ پاک پہ ویر کریے شوی رزق شکر گزار شی۔ اود نور حقوق پہ ظلم زیاتی غصب کوی، نرہنہ پہ دوارہ جہانہ پہ خسارہ کین دے۔ اوخو کجہ غاصبان وی دھنوی تویے نیکی بر بادے دی حکمہ چہ د ابد ترین خلق دی۔ اود کلام اللہ مطابق ظالمان اوجاهلان دی چہ د عقل اوبصیرت نہ بالکل خالی دی۔

کہ دوی د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو رضامندوے، دھنہ شکرے ادا کولے اود مخلوق خدا حقوقے پہ ناجائزہ نہ غصب کولے، نو یقینا ددے آیت: لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ (کہ تاسو شکر اوباسی نوڑہ بہ زیات نعمتونو درکرم) مطابق بہ دھنوی رزق زیاتید لے اودھنوی مرادونہ بہ پورے کیدل۔

اللہ پاک د موثر اوتاسو د ہنہ خلقونہ کری، چہ ذکر اوطاعت کین د اللہ پاک درضا طلبگار دی اود اللہ

تعالیٰ د نعمتونو شکر گزار دی۔ اوحسب شریعت د خلیل حال د حفاظت دیارہ د اللہ تعالیٰ د تائید اونصرت خوشکار دی۔ آمین۔

مقالہ (۵۴) د تقویٰ شرح اوضاحت
کوم سرے چہ عقبی کین فلاح د بہبود عواری ہنہ لہ پکاری چہ د نفس اود دنیوی اسباب پرستش پریدی اود دفعہ شان کوم سرے چہ د اللہ پاک رضا عواری، ہنہ پکار دی، چہ د خیلونیکو اعمالو د جزا تصور پریدی۔ حکمہ چہ د ایسے کول د توحید خلاف دی۔ اوپہ اخلاص خراب اثر عورجی۔

ترخو چہ دیوسری پہ زہد کین دشہواتو اودنیوی لذاتو ہوس موجود وی۔ نوہنہ خیل عاقبت خاست کولے نشی۔ اوترخو چہ یوسرے د عاقبت د جنت اوماہیا خواہشمند وی۔ نوہنہ خالصتاً دد پیدار اوزائے الہی طلبگار نہ دے۔ پہ دے بنا د ایسے سری د زہد اوتقوی د حیثیت اوماہیت نہ ناخبرہ دے۔ اود ہنہ د تقاضونہ نابلدہ۔ ددے وجہ دادہ، چہ د نیوی اشیاء ہر حالت کین خواہش نفس اوهوس سرہ متعلق دی۔ انفس شرک نہ میلان کونیکہ دے۔ نو مؤمن لہ پکاری چہ خیل رضیت، عیوب اس اوحبت فقط ذات خداوندی تہ دقت کری اود نفس د دایسے ترغیباتو نہ پرہیز اوکری چہ انسان غفلت اوشرک تہ

بلی۔
دھنہ رنگ د نفس د ترغیباتو اولذات سفلی نہ کنارہ کشی د سری زہد اوتقوی تکیل تہ رسی۔ اوہنہ پہ درکار خداونہ کین د عزت اوقبولیت درجہ بیا موی۔ نوہرکہ چہ یوسرے پہ تقوی کین پختہ شی۔ نو بیا حقیقی معنوی ہنہ تہ اطمینان قلب حاصل شی۔ ہول مصیبتونہ لے رفع شی اود اللہ تعالیٰ د چہ حسابہ نعمتونو پیریزوے پیسے شروع شی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "دنیا کین پہ زہد د مؤمن قلب سکون اواطمینان بیا موی، اوجسم پیسے راحت نو دایو واضعہ حقیقت دے، چہ ترخو یو سری پہ زہد د غیر اللہ غلبہ وی، ہنہ حقیقی خوشحالی اواطمینان قلب نشی بیا موندے۔ دفعہ شان د نفس انسانی عجاب ہم ترہف پیرتکیدے نشی، ترخو چہ ہنہ مکملہ طریقت د نیوی، علاقے پرے نردی۔

مؤمن لہ پکاری، چہ زہد فی الدنیا تکیل نہ پس زہد فی الاخرت اختیار کری۔ اود ہنہ تفصیل دفعہ دے کئی ظاہرہ دہ چہ دھنہ عبادت خالصتاً درضا لے الہی دیار نہ دے۔ بلکہ د حور و غلمان خواہش اوند کری، نوہرکہ چہ مؤمن زہد فی الاخرت اختیار کری۔ نو اللہ تعالیٰ پھنہ د خیلو چششونو اونعمتونو د ایسے پیریزوے راواخلی، لکہ چہ پہ خیلو انبیاء، اولیاء اوعارفانوے کوی۔ اوخپیل

محبوب اومقرب لے جوہر کری۔
د زہد فی الدنیا اوزہد فی الاخرت پہ برکت بندہ ظاہری اوباطنی لحاظ سرہ ترقی کوی۔ اودنیا اوعقبی کین پہ د ایسے نعمتونو نیاد شی، چہ د ارشاد نبوی مطابق ہنہ نعمتونہ نہ ہوسے سترگہ لید لے وی، نہ یو خوب اوبدل لے وی اونہ دیو انسان پہ زہد لے ہم وگمان راخے وی۔ اودغہ د ایسے خدائی نعمتونہ دی چہ انسانی عقل پرے د پوہیدلو نہ عاجز دے۔ اوتشریح اواظہار لے پہ عبارت کین ناممکن۔

مقالہ (۵۵) دولایت تکمیل
زہد تاسوتہ د لذات نفسانی د ترک کولو مختلف پورٹی بناش۔ اود اہم درتہ واضعہ کوم، چہ د ہواوہوس اوفس اتارہ د پیر وی نہ پرہیز کولو سرہ دولایت تکیل شنگہ کیری۔ نو د نفس دلاجو اویا بندونہ د خلاصی د پارہ پہ شروع کین انسان خیلہ د انتہائی جدوجہد اوقوت اولدی تہ کاراخی۔ دخواہشات نفسانی تہ ددہ مزاج د تکلیب نہ واقف اوعادی دے۔ نو دعادت د پیکٹی دیار ددہ د پارہ مجاہدہ دیرہ ضروری دہ۔ خود د نیت او مقصد مبارک دے۔ پہ دے وجہ اللہ تعالیٰ پخپل خاست تائید اوتوفیق ددہ نصرت اومدد کوی۔
اللہ پاک فرمائی: "وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهَبَنَّ لَهُمْ"

فتح ۱۹۷ الغیب

سُبْحَانَ (کرم خلق چه کمونند در نما جوئی د پاره جده جهد کوی. نومونر هخوی ته د سمولارو هدايت کور. درهنای بیی اودنفس اتماره دخلاصی نه علاوه الله تعالی کے د خپلو بعضه اولیاء او برگزیده بندیان وصحبت هم نصیب کړی. چه دهغه په ذریعہ په ذریعہ مؤثره طریقہ دده روحانی او باطنی تزکیه کیری.

بیا داسه مومن بنده دخپل نفس نه فانی شی. او ذات الهی کینی باقی. هغه د ټولو حرام او مشتبہ څیزو نه د ژوند ضرور یا تو کینی پرهیز کوی او صرف حلال او مباح څیزونه اختیاروی. چه دهغه په وجه دهغه د ذکر او عبادت په قبولیت کینی هیڅ شبه پاته نشی. دغه شان د شهوات نفسانی نه پرهیز کول د عمر ماتونه پچکیدل د الله تعالی رحلال او جائز څیزونو استعمالول او ذکر او عبادت کینی د مشغولیدو په برکت هغه د ولایت مقام ته اورسی. اود اهل همت او عزیمت اولیاء الله او خواصو په زمره کینی داخل شی. دلته دس په باطن کینی د الله د جانبته دا آواز اورسی: "چه هرکله تادرنه الله تعالی د پاره فضا فی اودنیایوی خواهشات پرینودل، نودعقبن متعلق هم خپل خواهشات پرین. د. او د اخلاص او توحید د تکمیل د پاره د ټول کانسوا او خپلو خواهشاتونه د چه اوکړه. او هغه سره د هر قسم د شرکت او بدعت د تصور او میلان

فتح ۱۹۶ الغیب

نه کناره کش شه. اوفضالی التوحید شه. بیا خاموشی اودب سره ځموند. د قرب اوصدق مقام کینی داخل شه چه هغه به ستا د پاره د انسی خوشحالی اواطمینان وی. او هېڅ قسم غم او تشویش به نه وی. نوته دخپل خالق او پرورس دکار د رضا او خوشنودی د پاره د ټولو مخلوقاتو اولذات نفسانی نه روگردانی اختیار کړه.

یومعلمی او موحد سړی ته چه دادرجه حاصله شی. یو پهنه د الله تعالی د طرفه د علوم او معارف کشف اود فضل وکرم انوار شروع شی. د غیبانه هغه ته خلعت الهی اغوستل شی. بیا هغه ته د اتلین کول شی، چه د الله تعالی د دس خاص نعمتونو اوعطیاتو هر وخت شکر په ځایه راوړه. ځکه چه د دس نافرمانی کول د دس د عطا کوونکی سپکاوی دس. دغه وخت د ذکر او شکر په وجه په بنده د الله تعالی درضا، فضل وکرم او قربا خاص پیوسته وی.

بیا د الله تعالی د نعمتونو اوعطیاتو د قبولیو هم مختلف حالتونه وی. یو خودا چه بنده بعض خپل خواهش سره هغه قبول کړی اودا مکروه اونا جا بزوی. اود دوئم صورت دا دس، چه هغه د شریعت د حکم ماتحت قبول کړی. او دامباح او حلال وی. د دس نه د پاسه صورت دا دس چه غیبی اشاره د اوباطنی حکم سره قبول کړی. بیا د دس

فتح ۱۹۸ الغیب

هم اوچته درجه داد چه د الله تعالی ټول نعمتونو عطا کینی دخپل خواهش اوارادس مطابق نه بلکه د مشیت الهی موافق قبول کړی. دا د مرید د مراد موندلو. د ابد الیت د حاصلولو اود فعل خداوندی کامل متابعت دس، چه د ولایت استناد د.

کوم سره چه د ابد الیت دس درجه ته اورسی، نو دس دارشاد الهی مستحق او کړی. "اے نبی! دوی ته اووایر چه ځما حافظ او معاون الله تعالی دس. چچپل مقدس کلام لے په مانازل کړی دس. او د ټولو صالحانو مل دس. په دس بنامتنی اوصالح هغه سره دس، چه د الله پاک د امر اونهی مکمل اطاعت کوی. اود عمر ماتو او مشتبها تونه پرهیز کوی. الله تعالی خپله د داسه سړی مدد، حفاظت او پرورشی کوی. داسه سره د قبض اویسطقبتی کیفیتات او د حالاتو نشیب اوفزادته څه اهمیت نه ورکوی او د مشیت الهی ماتحت هر وخت خوشحاله اومطمئن اوجا اوافعال الهی سره موافقت کوی.

دا هغه بلندترین مقام دس، چه دلته دا ولایه او ابد الو باطنی احوال انتها ته رسی. او ولایت په تکمیل بیا مومی. اودلته په بنده هر وخت دانوارو اوسرکاتو نزول وی.

فتح ۱۹۹ الغیب

مقاله (۵۶) د باقی بالله مطلب

هرکله چه یومومن بنده د مخلوقاتو او خواهشات نفسانی نه، خواه هغه دنیاوی وی یا اخروی، په تعلقه شی او د الله پاک په ذات واحد کینی جوړشی. اود ضمیر الله تصورات دخپل قلب اودماغ نه بهر کړی. نو هغه یقیناً فانی بغیر الله او باقی بالله شی. او هم داد توحید انتها دس. دایسته د الله پاک محبوب اومقرب وی. اود مخلوقاتو په زیرو کینی هم دهغه د پاره محبت اوعزت وی. دس د الله ذکر اوسمده له په ټولو څیزونو ترجیح ورکوی اود هغه په فضل او کرم صاحب نعمت اودولت شی. د الله پاک د جانبته هغه ته خوشخبری ورکول شی، چه ځموند نعمتونه اوجششونونه به تل په تا فراوانه وی. اود نری به د فراخه.

دس حالت کینی بنده د الله تعالی کامل اطاعت گزار وی. دده اراده اوتدبیر د الله پاک په مرضی وی. اوله چه د الله رضای، په هغه ددک رضای، دس د الله نه سوا غیر الله نه وجودا ویی اونه فعلد. بیا الله پاک په خپل قدرت کامله خپل ظاهری اوباطنی نعمتونو په بنده داسه فراوانه کړی، چه دهغه وهم وگان کینی هم نه راځی. ځکه چه د دس ذاتی اراده دخدا لے په اراده کینی فنا شی اود توحید برکات په شروع شی.

اوس دس بذايت خود د الله پاک اراده، بلکه دهغه

دھنہ مراد جوہر شی۔ حکمہ چہ د ارادے او خواہش دودے
ذات سرخہ خٹہ تعلق پاتے نہ شو۔ بلکہ دے سراسر ذات
خداوندی سرخہ منسوب کرے شو۔ د اللہ تعالیٰ ارادہ سرخہ
خبر دے۔ او ہفت کین شریہ ہیجہ دخل نشتہ۔ ہفتہ ہر
لصہ دارتقا نشان لری۔ او د بندہ ظاہری او باطنی احوال
بتدریج ارتقا بیاموی۔
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ہم د معنوی اور
عروج د درجہ حکمہ عطا شوے وے، چہ دوی د ذاتی ارادے
او خواہش نہ پاک کرے شوے وے۔ او خانے دھرا لحاظ
نہ د مشیت الہی تابع کرے وے۔ دوی یوازے د اللہ پاک
محبوب او مقرب نہ وے بلکہ د مراد درجہ کے ہم یا موندے
وے چہ فانی اللہ کیدو سرخہ حاصلیری۔
واضحہ وے چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم افعال پہ
حقیقت کین د اللہ پاک افعال وے او کو مو صاحبو چہ بہ د
حضور صلی اللہ علیہ وسلم پہ لاس بیعت کرلو۔ ہفتہ د
د اللہ پاک پہ لاس بیعت کرلو وے۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشادات د تقدیرات الہی ظہور وے۔ اکر کہہ کنارو او
مناقب تو تہ د ا تعجب خبرے بنکاریدے۔
د دین د حقیقت او حکمت طلبکار لہ یاد سا تل پکارے
چہ دیو ولی دیارہ روحانی او باطنی عواملو انتہا دیو نی د
روحانی او باطنی عواملو ابتداء وے۔ او د ولایت او ابد الیت

د انتہائی درجے نہ پس د نبوت تہ سوا بلہ درجہ نشتہ۔
نو کوم چہ د خیل باطن ترکیبہ کول خواری۔ او د نفس امارہ
د شریہ د خلاصی خواہش مند وی۔ ہفتہ لہ پکار دی چہ
د دا سے خلق وصحبت اختیار کری۔ چہ فانی بغیر اللہ کرا
حکمہ چہ د حیات ابدی رہن ہم دغہ دے۔
مقالہ (۵۷) اولیاء اللہ اوقیض و بسط
اولیاء اللہ خیلو باطنی احوالو کین کلہ قبض کین وی،
کلہ بسط کین۔ د تصوف پہ اصطلاح کین قبض ہفت باطنی
کیفیت تہ وائی چہ پہ قلب روحانی جناب او غفلت خواری
او دھنے پہ دوران کین د کشف او مشاہدے د لذت نخل
وی۔ دا حالت باطنی او ذہنی لحاظ سرخہ انتہائی پریشانی
پہا کوی۔ خود دے کیفیت لازمی نتیجہ بسط و کشاد وی۔
چہ د قبض ضد دے، د دے وے نہ اولیاء اللہ د قبض
درد انگیز تاثرات پہ خوشعنائی برداشت کوی۔
د اثر او نتیجہ پہ لحاظ سرخہ د قبض کیفیت ہر حالت کین
د روحانی ترقی سکون او اطمینان باعث وی۔ د دے وے
نہ د دے نہ د مکلفے فائدے اہستلو تلقین شوے دے۔
او پہ دے بنا مشیت الہی سرخہ موافقت کول سراسر بسط
دے۔ نو د ولی اللہ دیارہ لازم دی چہ ہفتہ د تقدیر پہ
امور کین ہیجہ قسم جگرہ نہ کوی۔ او د قبض او بسط
دوران کین د حالاتو تغیراتو سرخہ موافقت او کوی حکمہ چہ

د واقعاتو احوالاتو قول حکمتو نہ صرف اللہ تعالیٰ پیرنی
چہ عالم الغیب دے او د افعالو اوقدیراتو خٹہ اشتہا
نشتہ۔
پہ دے ضمن کین دا خبرہ ہم یاد سا تل پکار دی چہ
یومؤمن بندہ د خورمہ دلالت نفسانی نہ دوزا کومب،
ہفومرہ پہ د قبض د حالت نہ خلاصی بیاموی۔ او د بسط
حالت پہ حاصلوی۔ حکمہ چہ د بسط کیفیت سراسر نفس
اتارہ د لاجب نہ پہ خلاصی مقصودے۔ ہر کل چہ د یو
ولی اللہ باطن د نفس د خیا شو تو نہ با لکل پاک شی۔ او ہفتہ
کین د خیل خالق او پرور د کار نہ سوا خہ باقی پاتے نشی،
نو د بسط کیفیت پرے مکمل طور سرخہ ظاہر شی۔ او کلمات
تہ ظاہریری۔ نو د خواہشات نفسانی نہ خلاصی موندی
د بسط علامت دے۔ چہ د بسط د حصول بہترینہ ذریعہ
دے۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ اللہ تعالیٰ بغیر د بندہ د سوال
نہ خیلہ ہفتہ حاجت روائی او مشکل کشائی کوی۔
ہر کل چہ یو ولی اللہ د نفس اتارہ د پیردی نہ کئی
خاور سرخہ خلاصی بیاموی۔ او پہ ہر لحاظ رشتے الہی
کین فنا شی۔ نو ہفتہ ہذا اب خود مشیت خداوندی جوہر
شی مجاہد او غراب تہ سرخہ غرگندییری۔ او د ہفتہ احکام پہ
کائناتو کین جاری کیری۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ د حدیث
قدسی مطابق اللہ پاک د دہ نور شی، چہ چہ اوریدہ کرا

او د دے سرگتے شی، چہ پے لیدہ کوی۔ او د دے ڈبہ شی
چہ پرے وکیل کوی۔ اللہ پاک تہ خیل ولی د پیرزدے وے
او د دے اللہ پاک شان کریم نہ دے، چہ ہفتہ خیل ولی پہ
گمراہی کین اچوی۔ بلکہ اللہ پاک د ہفتہ د ظاہراو باطنی
حفاظت کوی۔ او د ہفتہ د سلامتی دیا راکہ ہفتہ تہ د حدو
شرعیہ د حفاظت او متابعت توفیق عطا کوی او د تولوتہ
لوہ خبرہ دا چہ د اس الہی اطاعت اونہی نہ پریزدہفتہ
دا حوالو د سلامتی ضامن وی۔ او پہ ہفتہ د بسط و کشاد او
قرب خداوندی پیرنوستے وی۔
اللہ پاک فرمائی: « دہ رنگ موندی یوسف علیہ السلام
پہ خیل حفاظت او مدد د بدراہہ کیدو نہ محفوظ کئے۔ بیشک
ہفتہ جھونر د مخلص بند پانو نہ وے۔ بل خائے ارشاد وے
۱۰ اے ابلیس! خما پہ مخلص او برگزیدہ بند پانو بہ نہ ہرگز
غلبہ بیانہ مے۔ حکمہ چہ ہفتوی خما توحید خیل قلب او
روح کین خائے کرے دے: او اللہ پاک حضور صلی اللہ
علیہ وسلم تہ خطاب فرمائی: « خما مخلص بند بیان بہ
ہیچکل شیطان گمراہ نہ کرے شی۔ حکمہ چہ زہ خیلہ د
ہفتوی حفاظت کوم۔ (اللہ پاک د موندو ہم د مخلص بند پانو
نہ کیری او د شیطان د گمراہی نہ موندو پہ حفاظت کین کوی۔
آمین)
ہر کل چہ دیو ولی اللہ خدا کے تعالیٰ خیلہ محافظ او

مددگار رہی۔ نبی شیطان پہ ہفہ خہ اترکے شی۔ اوپہ
ہر ماتو کیں ہفہ خرنک غورخید لے شی۔ اللہ یمونہ تہو
مؤمنانولہ دامرد تمیل اودنہی نہ دپہیز کولو توفیتی
راکری۔ اودہے خلتوروحانی صحبت مور نصیب کری، چہ
د قبض دپیشان کن نکلیونونہ لے خلاصہ بیامونہ
دے، اوپہ بسط وکشاہ بناد شوے دی، نوذکر او
عبادت انتہا، تزکیہ نفس، سکون قلب اود بسط چلورانی
لذات دی۔

مقاله (۵۸) توحید اوفنلے نفس

خیلہ ظاہری اوباطنی سترکے دغیر اللہ نہ وارہے، او
صرف دباری تعالیٰ پہ ہستی لے نیجے کری۔ مخلوقاتو نہ
مہ گورے۔ بلکہ خالق اویرورکار تہ اوگورے کہ مخلوقات
مشاہدہ کول غورے، نو ستاد نظر منتہا د مخلوقاتو
خالق اوصانع وی دپارے ددے چہ دہفہ د عظمت او
صنعت عرفان حاصل کریے۔ اودہے پہ توحید پورا
دے۔

زہ پہ تا دا تاکید کوم چہ ددے کائنات جھوتو
رطوفونو تہ ہم مہ گورے۔ بلکہ دہے غیر فانی اوابدی
ذات مشاہدہ اوکری چہ دزمان و مکان اود جہات د
قید و بند نہ بالکل آزاد اوبالا تہ دے ترخوچہ ستانور
صرف پہ مخلوقاتو بیخ دی نوپہ تاد اللہ تعالیٰ ذات و

صفات د اسرار و کشف نشی کیدے۔ د توحید د جہت پہ
خاطر د فورہ تہ اوجھوتونہ روگردانہ شہ۔ نو دہے وخت
بہ ستاد زہ پہ سترکہ د اللہ پاک د لوئے فضل جہت پرا
شی۔ او تہ بہ ازلی اوابدی حقائق د نور ایمانی پراسر
کین خرنکند اوویجے۔

بیاد توحید نوریہ ستا دباطن نہ ستا پہ ظاہر ہم
اشاراند از شی۔ اوستانہ بہ کرامات ظاہریہی۔ خویہ اللہ
یوخل د نظر بنخولونہ پس کہہ بیاپہ غیر اللہ اومخلوقاتو
نظر بنخوے تو تہ بہ دشرک مرتکب لے۔ ستا د زہ پہ
سترکہ بہ پردہ راشی، چہ دہے پہ نتیجہ کین بہ تہ د
قبض پہ کیفیت کین اختہ لے۔ اودا سزا بہ ددے شرک
اوغیر اللہ کین دھوکید وپہ وجہ وی۔

بیاجہ تہ اللہ تعالیٰ پہ ذات اوصفات کین یکتا
اوکنرے۔ اود خیل توجہ مرکز ہفہ اوگرخوے۔ دہے پہ
فضل وکرم نظر اوساے۔ خیل نول امیدونہ اوتوقعات
ہفہ سزا واپستہ کریے۔ اود خیل خان دغیر اللہ تہ بیگانہ
کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ دجان تہ نور ہم قریب کری۔ اوتا
تہ بہ مقام صدق کین خانہ دگری۔ پہ خیلو قما اوسم
نعتونہ بہ بناد کری۔ ہر مشکل کین بہ ستا مدد اواعانت
کوی۔ اوہیشہ بہ ستا حافظ اونا صروی۔

نود اللہ پاک ذات د خیل توجہ د مرکز کولو نہ پس تہ

فانی بغیر اللہ اوباقی باللہ شہ، اودہے د مؤمن د پاک لہونہ
مقصود دے۔

مقاله (۵۹) صبر او شکر

انسان تہ پہ ژوند کین دہے مختلف قسمہ حالتونہ
پیشیہی۔ یا خود دے مصیبتونو کین اختہ وی یا راحت کین
ژوند تیروی۔ اودا کیفیات د زمانے د حالاتو د تغیراتو
پہ سبب وی۔ پہ دے وجہ ہر مؤمن تہ کلام اللہ اواحا
نبوی کین تاکید شوے دے۔ چہ د مصیبتونو پہ دوران
کین صبر او توکل خیل دستور جو رکری اوپہ اللہ پاک خیلہ
تکیہ اوساتی۔ اودہے تہ د خیلہ مشکل کشایی زاری کوی۔ او
پہ صبر اورضا تہ مدد اوغورای۔ دہے خلاف شکوہ
شکایت نہ کوی اونہ د مخلوقاتو تہ خائے پہ خائے خیل
حاجات پیش کوی۔

کہ راحت وی، نو داسے حالت کین اللہ پاک تاتہ
حکما فرمائی چہ - ہر وخت خما شکر پہ خائے راویہ۔ او
خما ناشکری مہ کوہ - د نعمت شکر صرف ترژیہ مجرد
نہ دی ساتل پکار، بلکہ د نعمت شکر پہ زہ اواعضاؤ
ہم ادا کول پکار دی۔ د زہ شکر داسے چہ دغیر اللہ تسوا
ہم اونہ کوی اوپہ ذات الہی کین جو شی۔ اوپہ خیلہ
خاموشہ ژہ ہر وخت د حد و شکر کلمات وظیفہ کری۔
بیاد اعضاؤ شکر داسے، چہ دنتہیا تونہ لے پچ اوساتی۔

اود اللہ تعالیٰ د احکامو تعیل پیرے اوکری۔
تولے ذریعہ او وسیلہ د اللہ پاک پیدا کردہ دی۔ اودہے
خالق کل دے۔ ددے وجہ نہ دہے حقیقی شکر پہ خائے
راورل پکاری۔ لکہ چہ خوک تعذر اورونکی تہ نظر نہ کوی،
بلکہ د تحفہ دوستونکی یعنی مالک خیال ساتی۔ اودہے شکر پہ
ادا کوی۔ نو کوم سہی چہ ظاہر سبب تہ اوکل۔ اوحقیقی سبب
الاسباب اوقاضی الحاجات تہ لے توجہ اونہ کری، نو دہے
علم اومعرفت ناقص دے۔ اود ایمان حقیقت تہ رسائی
نشستہ۔ د قلبی شکر ہم دا تقاضی دے، چہ حرکات سکنت،
ظاہر اوباطن، منافع اولنات خورہ خیزونہ چہ انسان تہ
حاصل دی، ہنہ قول د اللہ پاک د جانب تہ اوکری۔ اوپہ
ہے شکر اوباسی۔

اللہ پاک فرمائی: ہر ہنہ خیز چہ تاسوسہ دے، د
اللہ پاک عطا کردہ دے۔ اوحق سبحانہ فرمائی: اللہ پاک
تاسوتہ خیل ظاہری اوباطنی نعمتونہ مکمل طور سزا دکرل،
دپار ددے، چہ پہ ہے شکر اوباسی: اوحق تعالیٰ فرمائی
کہ تاسو د اللہ پاک نعمتونہ شمیرل اوغورای، نو پورا بہ
لے نہ کہے شی۔ نو بیا دہے ناشکری ولے کوئی۔ نوپہ
مؤمن واجب دی، چہ پہ ژہ د شکر ادا کولو نہ علاوہ پہ
اعضاؤ ہم دخدا لے تعالیٰ شکر ادا کری۔ اود اعضاؤ شکر
دادے، چہ پہ ہے د خالق اطاعت اوکری۔ اوپہ ہے د

مخلوق تازو دایے اطاعت اونہ کری۔ چہ دھنے نہ دخالقی
نافرمانی ظاہر پیری۔ حکمہ چہ کوم خیر کین د الله نافرمان
وی، ہنہ جائز نہ دے مواصل خیر د الله پاک اطاعت
اوددے نہ عداوہ نورقول خیروند د تابع حیثیت لری۔ کہ
مؤمن ددے خلاف کوی۔ نو دصراط مستقیم بہ خاکے
بہ گمراہی کین کینبوی۔

الله پاک فرمائی: «خوگ چہ د الله پاک نازل شوی
آیتونو او احکام مو مطابق حکم اونہ کری، نو ہنہ خلق کافر
دی۔ بل خاکے ارشاد دے: «خوگ چہ د الله تعالیٰ نازل
شوی آیتونو سزا حکم اونہ کری، ہنہ فاسق، ظالم او
گمراہ خلق دی۔ نو ہر مسلمان لہ پکاری۔ کہ مصیبت
وی۔ اوکے راحت، ہنہ لہ دینی آداب ہیرون نہ دی پکار۔
کہ مصیبت وی، نو پہ صبر او توکل د قائم اوسی۔ اوکے
راحت اونعمت وی، نو فسق او مصیبت نہ د جان پیر
کری۔ او پہ ژبہ او اعضا د دخداکے تعالیٰ شکر بہ خاکے
راوری۔ مصیبت کین د دخلقو مخکین د شکایت اظہار
نہ کوی او پہ صبر اورضا د مشیت الہی سزا موافقت
اوکری۔ دھنہ پہ فضل و کرم و کاملہ تکبہ ساقی۔ او ہنہ
تہ د دخپہ حاجت روائی خواست کوی۔ الله تعالیٰ پہ دے
طریقہ دخپو انبیا و اولیا و اوریکز یدہ نہ مصیبت نہ
لری کوی۔ او دھنوی مشکل کشائی کوی۔ حکمہ چہ شے

پسے ورج او خزان پسے بہار رانی۔
د قانون قدرت ماتحت دہر خیز د پارہ ضد او انتہا
وی۔ دہنہ رنگ دستخی نہ پس آسانی اود مصیبت نہ پس
راحت لازمی وی۔ خو پہ شرط ددے چہ د الله پاک بہ
ذات واحد کامل توکل او پختہ عقیدہ لری۔ یوحنا پختہ
کین رانی چہ صبر کامل ایمان دے۔ او توکل د صبر
روح دے۔ او الله پاک فرمائی: «الله پاک د صابرا نو
ملک دے۔»

د احقیقت ہیرون نہ دی پکار، چہ انبیا لے کرامو
او اولیا لے عطا موتہ لوکے لری د صبر او توکل پہ
برکت حاصلے شوی۔ اود شکر پہ وجہ پہ زیانعت
بنا د شوی۔

نو تہ ہم اخلاص او صداقت سزا دھنوی اتباع او کوی
چہ صراط مستقیم د نصیب شی۔

مقالہ (۶۰) د کتاب الله او سنت رسول الله
اتباع

دیو مؤمن خپل طبیعی مادات پوینودل اود شریعت
اتباع (پیروی) کول د سلوک ابتداء دے۔ دے پس مقدمات
الہیہ سزا موافقت کول د سلوک او پختہ درجہ دے۔ او بیا
د شریعت او حدود د الله متابعت سزا د بشریت تقاضا
پہ حلالہ او جائزہ طریقہ پورے کول د انسانیت د صفاتو

انتہادہ او دسیرت او کردار تکمیل۔ حضور صلی الله علیہ
وسلم د بشریت د حلالو او جائزو و تقاضو پورے کولو باوجود
د احکام الہی اتباع کین د امت د پارہ دیوے کا لے نونے
حیثیت لری۔ دا سے کاملہ نمونہ (اسوہ حسنہ) چہ دھنہ تعالیٰ
الله پاک فرمائی: «کوم خلق چہ د الله درضا طیبکاری۔ او
پہ ورج د قیامت ایمان لری، نو دھنوی د پارہ خمونہ د
نبی و ژوند پو بہترین مثال دے۔»

نو دسیرت د تکمیل د پارہ چہ د بشری تقاضو مشلا
خوراک، خنیاک، لباس، حرکات و سکنات او نکاح پہ
حتل نہ خہ کوسے ہنہ دستن رسول الله د اتباع بہ نیت
کوہ۔ الله پاک فرمائی: «خمونہ پیغمبر چہ پہ کومو خیرونو
تاسو تہ د عمل کولو تلقین کوی، ہنہ کوی او د خہ نہ موچہ
منع کوی نہ ہنہ نہ منع شی۔ او حق سبحانہ فرمائی: «اسے
نبی! دوی تہ او واید، کہ تاسو الله پاک سزا محبت کوئی
نوخا تیری کوی۔ شما پہ پیروی بہ حق تعالیٰ تاسو سزا
محبت کوئی۔»

یاد ساتہ، چہ د سنت پہ پیروی کین بہ ستا پہ باطن
کین د الله پاک د توحید او معرفت نور او خلیری۔ اونہ
بہ دخالقی خدا د پارہ د عمل او تقوی یوہ نمونہ شے، ظاہر
او باطن کین بہ ستا قول احوال د شریعت ترجمانی کوی،
او خلقی بہ ستا د مصیبت آرزو و منی وی۔ بیا بہ ستا دسیرت

او باطنی امور تعلق بواج راست الله پاک سزا لری۔ اود
کشف، حکمت او معرفت مرکز بہ شے، چہ تہ دے درجہ تہ
اور سے نو تہ بہ د حدود شرعی نگہبان لے۔ او افعال الہی
سزا بہ تاتہ موافقت حاصل وی او تاتہ بہ د اتباع سنت۔
نبی و توفیق عطا کرے شی۔

الله پاک فرمائی: «موزر خپل کلام نازل کہ، او ہم موخہ
ددے د حفاظت ضامن یو۔ نو الله پاک بہ د گنا ہونہ
ستا حفاظت کوی۔ اود احکام الہی احترام کوئی۔ نو د الله
پاک تائید او نصرت بہ ہمیشہ ستا شامل حال دی خو
د طریقہ پہ سیر او سلوک کین تالہ د بشریت د دنیاوی
او ظاہری تقاضونہ نفرت نہ دے پکار۔ حکمہ چہ د اتقا
انسان سزا ترے دی۔ اود دے نہ گویز کول رہبانیت۔
ان کول دی، چہ ہنہ پہ اسلام کین حرام دے۔»

د جسمانی او بشری تقاضونہ کہ خوگ پاک دی، نو ہنہ
ملاکے دی۔ نہ چہ انسان۔ نو پہ دے سوچ کول پکار دے،
چہ د بشریت تقاضی د شریعت ماتحت وی حکمہ چہ داد
دعا او سوال پہ صورت کین بندہ بارگاہ الہی تہ لازمیات
نزدے کوی۔ او الله پاک سزا د مؤمن تعلق نہ مضبوط
ولے کہ د بشریت تقاضی د سزی نہ زائے شی، نو ہنہ بہ
فرشتو کین داخل شی۔ اود دنیا نظام بہ درہم برہم شی۔
نو د انسان جائزے تقاضے پہ باطنی امور د ک۔ ہرگز

ظہر رسالے نہ دی۔ اور اللہ پاک دھکت ماتحت و بشریت
تقاضے پہ تاسو کیں پہ دے موجود دی۔ چہد اللہ پاک و نوری
نہ پہ بندہ طریقہ فائدے و اخلاقی اور دنیا کیں دحق تعالیٰ پہ
نعمتونو بنا دے۔

د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے « ستامود
دنیا نہ خوشبوی او غمخما زمرہ تہ زیاتے تزدے دی۔ اور
دنیا آرام او اطمینان پہ مانخہ کیں دے۔ نوہی علیہ السلام
تہ د سیرالی اللہ او احکام الہی اتباع سڑسڑ د بشریت
خوشحالی ہم دس کرے۔ شوے۔ اور دے دیوی نعمتونو قبول
کیں ہوی؟ اللہ پاک د حکم مطابق د شکر اظہار او فرمایہ
نوشانیہ اللہ او اولیاء اللہ روحانی نعمتونو سرہ سرہ پہ پشری
نعمتونو ہم بناد وی۔ حکم چہ ہونی دانموتونہ پہ جائزہ طریقہ
استمالوی۔ او ہم پہ دے سیرت انسانی تکمیل بیاموی۔ چہ
د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پیروی او کرے شو۔

مقالہ (۶۱) د اشیاؤ پہ استعمال کیں دمؤمن
احتیاط

د اللہ پاک د امر او نہی ماتحت مؤمن د اشیاؤ پہ قبول
او استعالو لو کیں احتیاط کوی۔ چہ دا ہے نہ چرتہ یو آدم
او مشکوک شے استعمال کوی۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشاد دے: « مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو کیں احتیاط کوئکے
وی۔ او منافق لے ہے احتیاط اخستوئکے وی۔ اور دینی

کرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے: « کوم شے چہ تاسو پہ
شک کیں غورخوی، ہنہ پروردی۔ او چہ کوم کیں شک
نہ وی، ہنہ اختیار کری۔ - نومومن د شریعت پہ اتباع
کیں د استعمال قبولو کیں د توقف او تحقیق نہ
کارا خلی۔ اور لغوی خلاف ہیچ چیز نہ خوبوی۔ ترخو
چہ امر باطن د ہنہ د جواز او قبولیت حکم ورنہ کری۔

کہ مؤمن د ولایت او ابد الیت پہ حالت کیں وی۔ نو
مشیت الہی براہ راست ہنہ تہ دھر خیز د قبولو یارہ کولو
حکم و رکوی۔ اور ابد الیت حالت د فنا لے محض حالت
دے۔ چہ ہنہ صرف د اللہ پاک مشیت د ہر خہ د پارہ
حکم و رکوی۔ کہ مشیت الہی بو مؤمن د بو خیز د قبولو نہ
منع نہ کری، نو واسے خلی۔ او کہ منع لے کری، نو ترک
لے کری۔ اور کیفیت د رمبہی حالت ضد دے۔ حکم چہ
ہنہ حالت کیں توقف غالب وو۔ او چہ ارادے لے ہم پکین
دخل وو۔ لیکن دے حالت کیں سراسر امر الہی غالب دے۔
او مؤمن پہ دے حالت کیں د قبولو گناہونو نہ محفوظ وی۔
نکہ چہ اللہ پاک فرمائی: « مونو یوسف علیہ السلام دھر
قسم گناہ نہ محفوظ کہ حکم چہ ہنہ د مخلص بندگانو نہ
وو۔»

مؤمن د حرام او مشکوک چیزونو نہ منع کرے شوے
دے۔ او صراط مستقیم د پارہ آسان کرے شوے دے،

دے د اللہ رضا او دہنہ احکاموسرہ موافقت کوی۔ او پہ
ہر حالت کیں د اللہ تعالیٰ رضا جوئی او خوشنودی د دہ
منتھائے مقصود وی۔ د دے نہ اوچت بل حالت نشہ۔ او
دا ولایت انتھادہ۔

د حالت د ہنہ اولیاء اللہ او اصحاب کرامو وی، چہ
دانبیائے کرامو پہ نقش و قدم روان وی۔ اور دھونکے
سنت او طریقت کاملہ اتباع کوی۔ اللہ پاک د پہ مونو او
تاسو ہم دے پاکو یزناکانو د پیروی پیرنہ ورنہ او کری۔
آمین۔

مقالہ (۶۲) د محبت او محبوب حقیقی

تہ د ژوند د مشکلات او مصیبتونو پہ وخت کیں ہیشہ
د اللہ پاک خلاف کلمہ او شکایت کوے۔ او دہنہ پہ ربوبیت
پہ قسم قسم تورنگوے۔ حالانکہ ہنہ پہ خیلو بند یا نو ذرا
برہم ظلم زیاتے نہ کوی۔ کوم مصیبتونہ او مشکلات چہ
بندہ تہ پینپیچی، ہنہ د دگ د خیلو مشرکانہ عقائد و بدو
اعمالو۔ اور شریعت د حدود د ماتولو پہ وجہ وی۔ تہ
پہ دے نہ پوہیے، چہ اللہ تعالیٰ وحدہ لا شریک دے۔
عبادت کیں د شرک نہ کولو سرہ سرہ ہنہ دا ہم غواری،
چہ کوم عشق او محبت دہنہ د پارہ خاص دے۔ ہنہ دغیر
سرہ اونہ کرے شی۔

اللہ پاک فرمائی: « مشرکینو خیل دیوتاگان خیل حاجت

روا جو کرے دی، او ہونوی سرہ دا ہے زور محبت ساقی،
چہ ہنہ صرف اللہ تعالیٰ سرہ پکار دے۔ نو کوم محبت،
رغبت او د فدائیت جذبہ چہ د محبوب حقیقی د پارہ خاص
دے او ہنہ دغیر اللہ او دنیوی مخلوق د پارہ وقف کرے شی
نزدہ نہ ساد مصیبتونو لوئے سبب دے۔ نو کلمہ او شکایت
تالہ د خیل مشرکانہ طرز عمل نہ پکار دے، نہ چہ د اللہ
تعالیٰ نہ۔

مصیبتونہ تانہ پہ دے پینپیچی، چہ تہ د خیلو عقائد
او اعمالو اصلاح او کرے۔ اور مشرکانہ طرز روش نہ منع
شے۔ اللہ پاک غواری چہ تہ خیل قلب، دماغ ظاہر او باطن
خالص دہنہ د ذات د پارہ وقف کرے۔ اور اللہ د خیل
محبت اور محبت مرکز اونہ کرگوے۔

د خدا کے د رضاد پارہ د نفس امارہ او مخلوقاتو پیروی
پریردہ، چہ تہ دا ہے او کرے، نو اللہ تعالیٰ بدو پہ خیلو
نعمتونو او بخششونو بناد کری۔ خلق بہ ستا پہ تشریف
شروع شی۔ او اللہ پاک بدو دوار و جہانو پہ خوشحالو سرفراز
کری۔ نو تہ خیل محبت د مخلوقاتو پہ خائے خیل محبوب
حقیقی سرہ اوساتہ۔ حکم دا محبت جاودانی (ہمیشہ) دے
او ہنہ ہستی بل رغبت او توجہ او کرے۔ چہ ساطرف تہ لے
توجہ دے۔ او دھنچا ہوستی اختیار کرے، چہ تاسرہ دوستی
کوی۔ او ہنچہ چا سرہ ہم کلام شہ، چہ نابلی۔ اور ہنچہ

چالاس کین خپل لاس ورکړه چه تا دکمراه کید ونه چر کوی او پصرط مستقیم ورسوی.

خپل زبړه او دماغ هغه مقدسه هستی طرف ته کړه ، چه ستا باطن د شرک اوفسق نږیا کوی. ستانفس او ستا جاهل اوسانق دوستان هغه شیطان دی چه تا دسے لاریس نه بد راه کوی. نو ته به ترکومه د مخلوقاتو په پکې توری تیروولگے. او دنفس په اتباع کین به ترکومه د محبوب حققی نه لریس اوسے. خپل خالق او معبود ته نزدے شه اوبلسانته چه الله پاک هم اول دے. هم اخر دے. هم ظاهر دے، هم باطن دے. د ټولو مخلوقاتو مشکل گشا اورازق صرف هغه دے. ټول احسان بخشش اوسخا دهنه درجانب نه ده. او د زبړو اوطیبیان دهنه په محبت اودهنه په ذکر اوفکر کین دے.

الله پاک فرمائی: مشرکان خپلو دیوتاگانو سره داسے محبت کوی، چه هغه صرف الله سره کول پکار دی. خو کوم خلق چه په سچا ایمانداردی. هغوی خوصرف دالله تعالی سره کلک محبت ساتی. اوحق سبحانہ فرمائی: دایماندارو زبړونو دصرف په ذکر الهی آرام بیاموی. اویا دلری چه د زبړو اوطیبیان، سکون اوتوانائی دالله په ذکر حاصلیری.

مقاله (۲۱۳) د معرفت یوکه نکته ما خوب اوبید، چه زه چا ته وایم " اے انسان! اے

په ظاهر کین دالله دهنه مخلوق هغه سره شریک کونکیه، اواسے مشیت الهی کین خپله ارادے له دخل ورکونکیه، اواسے په باطن کین خپل نفس اماره خپل پروس دکار سره برابرو کونکیه. پ زبړ کین توحید اواخلاص پیدا کړه. چه داسے اودیدل، نو یوسرے چه ماسره موجود وو، وکے وویل: "دا کوم کلام دے، اوددے مقصد خه دے؟" نو ما جواب ورکړه. چه دا د توحید او شرک میخو کین فرق کول دی. او د معرفت یوکه نکته ده.

مقاله (۲۱۳) د الهی مرگ اود الهی ژوند خه خیز دے؟

یوکه ویرج ماته یوکه باریکه سئل پینے شوه. اوفنس م ددے پریشانی نه خلاصے غوښته. غیبی طورجان د دریافت اوشو چه "ته دے وخت د خپل سکون اوطیبیان دپاره خه غواړے؟" نو ما ورسا ته اویویل چه زه داسے شریک غواړم، چه هغه کین ژوند نشته. او داسے ژوند غواړم چه هغه مرگ نه لری.

بیامانه ټیوس اوشو، "هغه کوم مرگ دے چه هغه کین ژوند نشته، او هغه کوم ژوند دے چه هغه مرگ نه لری؟" ما جواب ورکړه. هغه مرگ هغه کین کین ژوند نشته، هغه کما د خپلو هم جنسومخلوقاتو نه به تعلقه کیدل دی، چه د هغه مطلب فنا ئی الله کیدل، دغیر الله نه خپل

آسید ونه قطع کول او دباری تعالی هستی سره تے تړل دی.

خا مرگ د نفس اماره خواهشات دی چه زه دالله تعالی درضا اودهنه دارا دتابع شم. اویا داسے ژوند چه هغه کس مرگ نشته، هغه خا د خپل دالم ژوندی اولذواله پروس دکار د فعل اومشیت سره ژوندے پالته کیدل ری. په داشان چه کما وجود دهنه وجود سره ژوندے او قائم شی. اوحما ارادے دهنه دارادے تابع شی. چه ذاتی طور سره نه کما هغه وجود پالته شی اونه م خه ارادے دا هغه ژوند دے چه مرگ له دے کین دخل نشته. اوزه دداسے ژوند خواستکار یم.

خما دا یخبین دے چه کما دغه خواهش د ژوند د ټولو خواهشونو نه زیات قیمتی اوعوریز دے.

مقاله (۲۱۵) الله پاک ته د ظلم نسبت کول کفر دے

ته بعضے اوقات د ناموافقہ حالاتو نه تنگدھے، نو د الله تعالی نه د خفگان اظهار کوی. اواوای، چه الله پاک خما سوال نه قبلیوی. اومصیبتونه رانه نه دفع کوی. نو زه نا. دا ټیویس کوم، چه ته دالله تعالی دریمان لاندے آزاد ے. وکه غلام؟ که ته دا اووای چه زه آزاد یم. نو کافر شوے، خکه چه دا د شریعت نه انکار دے. اوکله دا

دا اووای چه غلام یم. اوهم دامؤمن بندله له وویل پکار دی. نویاتانه دا تقاضا کیدے شی چه ایمان اوتوکل سره په الله تعالی کامله تکیه اوسا ته. اوبوله پیسے هغه ته د حاجت روابی خواست کوی.

الله پاک فرمائی: "خما په درگاه کین خپل حاجات اوضروریات پیش کوی. زه به ستا دعا گانے قبولم نو تا له ندی پکار، چه هروخت دالله تعالی په فضل وکریم او مدد کین شک شپ کوی اومه داکو چه د مصیبت اوظلم په وخت کین ظلم اوزیاتوی دالله پاک مقدس ذات ته منسوب کړے. کله چه داسے اوشی، چه دنده د حاجاتو پوسرا کولو کین تا خبر راشی، نو دے کین دالله تعالی خه مصلحت وی. تاله نه دی پکار، چه ے قراره شه اوبه الله پاک الزام اونگوسے. خکه چه دے عقیدے سره الله پاک ته د ظلم نسبت راخی، اوداسر کما کفر دے حالانکه هغه په خپلو بندیانو همیشه مهربانه دے. او ذرک بر ظلم زیاتے هم پرے نه کوی.

د تیر دنیا شوی قومونو په حقله الله پاک فرمائی: مونږ په هغوی ظلم نه کوو. بلکه هغوی پخپله دشرک او کفر په وجه په خپلو خا نو ظلم اوزیاتے کول. اوهغوی ته چه کوم عذاب ورکړے شو، دا د هغوی دخپلو بندانو نتیجه وه." نو تاسو دالله تعالی دناراضه کیدو اودهنه

۱۱۰ الغیب

خلاف شکایت کو لو نہ پریھیز اوکری۔ او دھنہ پہ اضاو
 هرگز اعتراض مہ کوئی۔ دھنہ پہ نعمت شکر او باسی او
 دھنہ رضا سوز موافقت اختیار کری۔ او دھنہ خواہشات
 نفسانی بیرونی پرین دگی۔ چہ دھنہ دھنہ خفگان او غضب
 باعث وی۔ بلکہ صدق او خلوص سوز دہنہ پاک پہ حضور
 کن حواس کوئی۔ او پہ صبر دھنہ دفضل و کرم امید او
 اوسو۔

پہ ہر حالت کن دھنہ داطاعت نہ پریھیز کوئی۔
 حکم چہ نفس ستا او دہنہ دشمن دے۔ نو دظلم او زیاتی
 اللہ پاک تہ دمنسوب کولو پہ جائے بہتر دہنہ دہنہ دہنہ
 دا خیل نفس تہ منسوب کرے او بیاد خیلو بہ اعتدالو پہ
 اصلاح کنی کوشش دا واغلے، نو تقوی اختیار کرے۔ او دہنہ
 تعالیٰ د امر فرمانبردارشہ۔ د شریعت د حدود و احترام او کرے
 توکل علی اللہ ہنہ کلہ مہ پریہدہ او نفس تہ د اللہ پاک دا
 ارشاد دیدا کرے چہ اللہ تعالیٰ پہولے تا سولہ عذاب برکری
 کہ تا سولہ ہنہ بقین اوسانی، او دھنہ شکر پہ جائے راویا:
 اللہ پاک فرمائی: ”کوم عذاب چہ پہ بندیاں راوی، دھنہ
 وجہ دھنہ خیلہ بد عملی وی۔ بیشک چہ اللہ تعالیٰ پہ
 خیلو بندیاں نو زور زیاتی نہ کوئی۔ نو دہنہ پاک درسامندی
 دیارہ دخیل نفس مخالف شہ او دخر او ترغیباً نو نہ کرے
 اوکری۔ حکم چہ د اللہ تعالیٰ پہ دشمنان کنی دشیمان تہ

فتوح ۲۲۱ الغیب

پس نفس د انسان لوئے دشمن دے چہ ہنہ بنی آدم د
 صراط مستقیم تہ بد راہہ کوئی۔

اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابوں کنی بقولوا نبیا کے کرامو
 تہ ارشاد فرمائیلے دے چہ ہنہ خیل امتونہ د نفس امارہ
 د اتباع تہ منع کری۔ حکم چہ دہنہ د شکر خفی او کما حقہ
 بد توین محرم دے۔ اللہ پاک و موین او تاسو دھنہ اوشیظا
 دقتو نہ پہ امان کری۔ آمین۔

مقالہ (۲۲) اللہ پاک نہ د دعا غیبتو تالکین
 دہنہ ہنہ مکملہ مہ واپہ، چہ زہ بہ دہنہ پاک نہ سوال نہ
 کوم، حکم کہ سوال کول عیب ناک دی، نو مخلوقا تو نہ چہ
 دخالق او پروردگار تہ۔ دہنہ تعالیٰ تہ دخیلو تلو چاچو
 سوال کوئے۔ او پرلہ پے سوال کول دہنہ دیارہ د سعادت او
 نیک بختی باعث دے۔ او د توحید او ایمان او اخو ثبوت
 دے۔ نو دخیل ہر ضرورت دیارہ دہنہ تعالیٰ پہ حضور
 کنی سوال کوئے، حکم چہ د دنیا او عقبی سعادت پہ دے
 کنی دے۔

کہ ستا غیبتے شوعے خیز د اللہ تعالیٰ پہ علم کنی
 ستا دیارہ فائدہ مند وی۔ او د راحت او ترقی باعث وی
 نوزہنہ بہ ضرورت تہ رسی او کہ پہ ہنہ کنی د علم الہی
 مطابق ستا دیارہ نقصان وی نوزہنہ تہ حاصل شہ
 بہر حال تالہ نہ دی پکار چہ دفضل الہی خلاف شکایت

فتوح ۲۲۲ الغیب

حرف پہ ژبہ راوی دے۔ نو دخیل ہر حاجت دیارہ د اللہ پاک
 پہ حمنوس کنی پہ دے سوال کوئے چہ اللہ پاک دسوال
 کولو حکم کرے دے۔ او بندہ تہ دے پرلہ پے دعا کولو تالکین
 فرمائیلے دے۔ حق سبحانہ فرمائی: ”خما پہ بارگاہ کنی دہنہ
 کوئی زہ بہ ستا سوز دعا قبولم و او اللہ پاک فرمائی: ”دہنہ تم
 نہ دھنہ فضل غوارگی۔ بل جائے ارشاد دے ”زہ خیلو
 بندیاں تہ پیر قریب یم۔ کہ چہ خوک سوال کرے ما یادیوی
 نو زہ دھنہ دعا قبولم۔“

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیلے دی: ”پہ اللہ پاک
 د دعا د قبولید یقین لری۔ او سوال ترے کوئی۔“ او د اہم
 مہ واپہ چہ زہ د اللہ پاک تہ سوال کوم، خو ہنہ قبولی
 نہ۔ نو بیابہ ترے سوال نہ کوم۔ حکم چہ دہنہ وئیل
 کفر دے۔ د بندہ بعضے وقت د دعا نہ قبولید و وجہ ہم
 ما بیان کرے دے۔ چہ یا خود بندہ دیارہ ہنہ حرام کرے
 یا پکشی دھنہ دیارہ خہ ضرر پریت وی۔ حقیقت حال
 صرف عالم الغیب اللہ تعالیٰ پیڑنی۔ د دے وجہ نہ کفر
 او انکار کلمات پہ ژبہ راوی نہ دی پکار۔ کہ ستا بعضے
 سوالونہ سمدستی قبول نشی نو دنیا او عقبی دواوی کنی
 پہ دھنہ لوئے اجر بیاموے۔

پہ عامو او روکنی بہ ستا دیارہ آسانی پیدا کرے
 شہ کہ تہ قرض دارے۔ نو قرض خواہ بہ درنہ پہ سختی

فتوح ۲۲۳ الغیب

سوز د مطالعہ نہ منع کرے شہ۔ او ستا دیارہ بہ دھر
 قسم رعایت پیدا کرے شہ۔ حکم چہ رحیم، کریم، مہن او
 مغنی د اللہ پاک صفاتی نومونہ دی۔ نو دخیل فضل او کرم۔
 نہ ہنہ خوک نا امیدہ کوئی نہ۔ او یاد ستا بل بگاردی چہ د
 درگاہ الہی نہ بندہ تہ د سوال کولو اجر ضروری رسی۔ او
 کہ بعضے اوقات د فائدہ دنیا کنی ورنہ کہے شہ۔ نو
 دے بدلہ بہ آخرت کنی ضرور و رکولے شہ۔

حدیث شریف دے، چہ، د قیامت پہ ورج پہ مومن
 پہ خیل عملنا مہ کنی دہنہ تکیں اوویں، چہ ہنہ بہ دنیا
 کنی نہ کرے وی او نہ بہ لے پیڑنی۔ دھنہ تہ بہ تپوس
 اوشی، چہ تہ دانیکی پیڑنے؟ نو مومن بہ اووانی چہ
 نہ۔ دانیکی خما دیارہ دکوم جائے نہ راویہ شوی
 دی۔ بیابہ ہنہ تہ او نبودے شہ۔ چہ دانیکی ستا دھنہ
 سوالونہ او دعا کوانو جزا دے۔ چہ تا دنیا کنی غیبتے دے۔
 او د خہ مصلحت پہ بنا قبولے شوعے نہ وے۔“

دومرغہ لویہ جزا بہ مومن تہ بہ دے وجہ ورکیدے
 شہ، چہ ہنہ د اللہ تعالیٰ تہ د سوال کولو کامل یقین لری۔
 او دخیل ہر حاجت مرکزے صرف ذات الہی کنی
 او دا د سیرت انسانی ہنہ اوچت صفات دی، چہ
 د دے پہ وجہ بہ ہنہ تہ نہ صرف پہ دنیا کنی بلکہ
 عقبی کنی ہم اجر عظیم ورکیدے شہ۔

مقالہ (۶۷) د نفس مجاہدہ

قرآن اوحیٰ پڑھنے د نفس د مجاہدے دیرتائید راغیلے دے۔ کہ تہ د نفس خلاف جہاد اوکریے او مغلوبے تہ ہم کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ پہ بوجھے ذریعہ نفس لہ دوبارہ پہ تاغلبہ او او اقتدار ویرکری۔ د پارہ ددے چہ ریاضت او مجاہدے تہ ستا مخد شی، او خپل نفس سرچ پہ جنگ تہ چہ متاعزم او ایمان د پریمی تہ زیات قوی شی۔ او محبتیں د پارہ د شیطان د پارہ ستا پہ گمراہ کولو کنبے خہ گنجائش پاتے تھی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: تہ مونی ددہوکی جہاد تہ لوئے جہاد تہ راغلو۔ مگویا د نفس جہاد تہ لوئے جہاد او فرمایہ۔ او توریے جہاد تہ دے پہ مقابلہ کنبے ویرکے اوکریے۔ نو لوئے جہاد تہ مراد د نفس مجاہدہ، عبادت او ریاضت دے۔ اللہ پاک حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ فرمائی: ۱۰۰ پیغمبر! د خپل پرور د کار عبادت تراخری د مہ کوئے تہ کنبے د عبادت د ہمیشگی حکم دے۔ او ددے عبادت بہترین صورت د نفس مجاہدہ دے۔ حکم چہ نفس لذتوں کنبے آختہ شی، نو د عبادتو تہ غفلت اختیار کری۔ کہ خوک دا اعتراض اوکری او وائی۔ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم پاک نفس خنگہ د عبادتو تہ غفلت اختیار وے شی۔

چہ ہنوی تہ د نفس د مجاہدے د تاکید کولو ضرورت پینے شو۔ حکم چہ صل خو خہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہیچ ارشاد ہم دمنشائی الہی خلاف تہ وو۔ کہ چہ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ جنون نبی د خپل خواہش تہ ہیچ تہ وائی۔ بلکہ د ہنہ ہرہ خبرہ وئی وی چہ ہنہ تہ لیرے شوعے وی۔ نو ددے اعتراض جواب دادے چہ د ایسے خطاب د شریعت د تعلیم و تدریس پورہ طریقہ دے۔ کہنی خطاب حقیقت کنبے دومرہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ذات تہ تہ دے۔ خود مرچ چہ د ائت افراد تہ دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ چہ کوم احکام صادر شوی دی۔ د ہنہ حقیقی مدعا امت مخاطب کول او د امور شرعیہ تاکید کول دی۔ کہنی حقیقت دادے، چہ اللہ پاک نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ پہ نفس او خواہش مکملہ غلبہ ویرکے وے۔ او د اسما افراد ہر وقت د نفس د مجاہدہ حاجت مند دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ د نفس مجاہدہ ضرورت تہ وو۔ نو مؤمن چہ د نفس مجاہدہ راواخلی۔ او د شریعت پہ اتباع کنبے نفس مغلوب کری۔ نو اللہ تعالیٰ ہنہ د دوار چھا تو پہ بنو نعتونو بناد کری۔ او پہ جنت کنبے اوچتے دیرے ویرکری۔

اللہ پاک فرمائی: ۱۰ کوم سرے چہ د حشر پہ ورخ د خپل پرور د کار د پیشی تہ او ویریدہ۔ او نفس تہ د خلاف شریعت

خراہشا تو د پیروی تہ محفوظ کہ۔ نو د ہنہ تکا و نرہ یقیناً جنت دے۔ نو ہرکے چہ د مؤمن د قدری خاے جنت دے چہ ہنہ تہ د خدا تہ پہ دیدار بناد شی۔ نو بیا ہنہ غیرت تہ د رجوع کولو او دنیا تہ د میلان کولو تہ پرا دے۔ او خنگہ چہ دنیا کنبے د احکام الہی پہ پیروی کنبے ہنہ د نفس امارہ د خواہشاتو تہ پرہیز کری۔ دغہ رنگ پہ اللہ تعالیٰ پجنت کنبے د ہنہ د تقویٰ پہ خاطر جزا ویرکول کنبے ہم ہنہ پرتماؤتم او بہ حسابہ نعمتونو مور کری۔

د دے برعکس کافران او مشرکان چہ دنیا کنبے فسق و فجور کنبے آختہ وی۔ نو د نفس د اتباع پہ وجہ بہ ہنوی د دورخ پہ سخت عذاب کنبے کیری۔ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ مسلمانو! تا سود ہنہ اور تہ خان بچ کری۔ کوم چہ د کافرو د پارہ تیار شوعے دے۔ او ہمیشہ بہ پہ ہنہ کنبے سوزی۔ نو د حشر پہ ورخ بہ د کافرو او فاسق فاجر خلقو د پارہ قسم قسم عذابونہ وی، حکم چہ دوئی دنیا کنبے د احکام الہی د اتباع تہ چہ کوی۔ او د نفس د خواہشاتو پہ پیوستر کو پیروی کوی۔ نو حکم اللہ پاک فرمائی: ۱۰ تہ ہی! تا ہنہ خلق اور تہ لیدہ، چہ ہنوی خپل نفس خپل معبود جوہ کریے ویر۔

اللہ پاک بہ مجاہدہ کونکو مؤمنانو تہ جنت کنبے ہر وخت لوئے لوئے او تازہ تازہ نعمتونہ ویرکری۔ او د خاطر

او عزت بہ د دوئی پہ دے وجہ کولے شی، چہ دنیا کنبے دوئی د نفس خلاف جہاد کولو۔ او ہنہ تہ د احکام الہی تابع کریے ویر۔ او ددے ارشاد نبوی چہ د دنیا د آخرت پتہ دے۔ ہم د ہنہ معنی دی۔

مقالہ (۶۸) اللہ پاک ہرہ ورخ پہ پیروی شان کنبے دے

دیر عالمان او مطالب قرآن کنبے فکر کونکی ددے آیت: ۱۰ لَیْسَ یُذْمَرُ مَوْتٌ شَیْءٌ ۵ (ہرہ ورخ ہنہ پہ پیروی شان کنبے دے) پہ حقیقی معنی پورہ تہ دی۔ ددے اصل مفہوم دادے، چہ بول مخلوقات خواہ ہنہ ہر نوح سرے تعلق لگا، پہ ہر حالت کنبے فانی او زوال موند وکی دے۔ او پرماری او ہنگامی ژوند لری۔ لیکن د مخلوقات برعکس د خالق کائنات د اشان دے، چہ ہنہ حق و قیوم دے۔ دانشی او ابدی دے۔ او تہ صرف ذات سرہ، بلکہ خیلوصفا تہ سرہ ہم ہمیشہ باقی او پائندہ دے۔ د ہنہ حیاتی قوت او اختیار ہرہ ورخ پہ ترقی دے لیکن زوال او تزلزل ورلہ ہرگز نشنہ دغہ رنگ دانہ پاک احکام او ارادے ورخ پہ ورخ پہ قوت او اشکین زیادتے کوی، لیکن ضعف (کمزورک) ورلہ ہیچ کھ نشنہ۔

ہرکے چہ اللہ تعالیٰ د بندہ دعا قبولی او د ہنہ ہنہ خیزونہ ہنہ تہ عطا کوی۔ نو ہنہ سرہ د اللہ تعالیٰ ارادہ

ما تپیری نہ۔ اور نہ دھنڈ دھنڈت خلافت ورثی کیبری۔
مخالفانہ د پارے چہ کوم مقدرات دازل نہ مقصدی نودعلم
الهی مطابق پہ خپل وخت ہنہ حاجات اورادونہ پورے
کیبری۔ بہرحال ددعا کو نکو ضروریات پورے کیدل ہم د
احکام الہی ماتحت وی۔ او پہ دے ہم پوھیدل پکاری
چہ عقیل کیں جنت دا خلیل ہم دعلم اوکرم الہی ماتحت
دی۔

حدیث شریف دے تچہ بی عائشہ رضی اللہ عنہا د
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نہ تپوس اوکے چہ جنت
کیں بہ خلق محض دخیلو تیکو اعمال وچہ داخیری اوکے
نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ او فرمائیل چہ نہ۔
بلکہ د اللہ پاک بہ رحمت او بخشش بہ جنت کیں داخیری
نو حضرت عائشہ ۳ تریے تپوس اوکرو چہ یارسول اللہ!
تاسو بہ ہم نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ
او فرمائیل چہ ہو زہ بہ ہم نہ، مگر خدا نے پر رحمت
دغہ وخت حضور صلی اللہ علیہ وسلم خپل لاس مبارک پہ
خپل سر پہ بیکہ او داد دے د پارے چہ اللہ پاک خپلو حکامو
اوارادو کیں د مخلوقات تا بع نہ دے۔ ہنہ چہ خٹہ غوازی
ہنہ کوئی۔ دھنہ نہ خٹو تپوس کوکے نشتہ۔ او دیکھو
نہ بہ د احکام الہی تپوس کو لے شی۔
د عرش نہ واخہ تخت العزیز پورے ہوں مخلوقات

دھنہ پیدا کردہ دی۔ او پہ خوبہ او نا خوبہ ہر حالت کیں
دھنڈ فرمائیل دی۔ اللہ پاک ذمائی۔ د اللہ نہ سوا دکائناتو
خوگ خالق او مختار شتہ؟ (یعنی نشتہ) اوحق سبحان فرمائی
د اللہ نہ سوا خوگ معبود او مسجود شتہ؟ او اللہ نہ مژدل
فرمائی۔ تہ د اللہ برابر او ہنام خوگ پیڑے؟
اللہ پاک فرمائی: ۱۰۱ے پیڑیہ اتہ او ابہ چہ اے مالک
الملک تہ چہ خوگ غواہے، ہنڈ تہ ملک او سلطنت عطا
کوس، او دچا نہ چہ غواہے، سلطنت اخڈ۔ تہ چہ چا تخراب
عزت ورتے۔ او خوگ چہ غواہے ذلیل کوے۔ عزت
اوسر قزاقی صرف ستا پہ لاس کیں دہ۔ تہ بیشکہ پہ
ہر خیز حاکم او مختارے۔ تہ چہ چا تخرابے عہ حساب
ریش عطا کوے۔ پہ مخلوق تو حقیقی او مستقل حکومت
صرف تانہ حاصل دے۔

**مقالہ (۶۹) د اللہ پاک نہ دکو موخیزونو
غوبتل پکاری؟**

کہ تہ د اللہ پاک پہ حضور کیں سوال کوے۔ نو دخیلو
تپوس کتا ہونو د پارے د مغفرت او دراتلونکی وخت کتا ہونو
نہ دچہ کیدو سوال کوے۔ او دھنہ نہ دطاعت او عبادت د
ہیشکے، د امر و نہی د تعمیل، پہ مشیت خداوندی د
رضامندی، پہ مصیبتونو رسیم کولو، دخلو لغتوتو او د
ربی دزیاتی، پہ نعمتو نو دشکر، دایمان دسلامتی سکا د

مرئ او پہ وسخ دقیامت د انبیائو صدیقینو، شہداءو
صالحینو او اولیاء اللہ پہ ولہ کیں د پاسیدو دعا غواہے۔
لکہ چہ دایلوئے سعادت دے۔ خپل قول معاملات سوا
اللہ نقلی تہ او سپارے۔ او خپلہ ہنہ کیں ہیچ قسم دخل
مہ کوے۔

د حضرت عمر رضی اللہ عنہ متعلق روایت دے۔ چہ
ہوئی فرمائیلے دی: ماتہ پہ دے خبرے پروانستہ، چہ
پہ ماصا پہ کوم حالت کیں رانی۔ آیا داسے حالت بہ وی؟
چہ زہ بہ نے نہ گنرم، یاد اسے حالت بہ وی، چہ
زہ بہ نے خونیم لکہ چہ زہ نہ پوھیریم، چہ د علم الہی
ماتحت حما د پارے بہتری پہ کوم حالت بہ وی، چہ زہ بہ
نے خوبوم۔ لکہ چہ زہ نہ پوھیریم، چہ د علم الہی ماتحت
حما د پارے بہتری پہ کوم حالت کیں دے۔ نو ما خپل
موجودہ او راتلونکی معاملات اللہ پاک تہ او سپارل چہ
ہنہ بہترین دوست او بہترین حافظ او ناصر دے۔
دا الفاظ حضرت عمر ۳ د اللہ پاک پہ تدبیر رضامندی
او دھنہ پہ حکم د کامل اطمینان پہ بناء ارشاد او فرمائیل:
دنبلیانود ناقص او محدود علم او پہ معمول واقعاتود
پیشاند کیدو۔ پہ باعث اللہ پاک تنبیہ فرمائی: مسلمانانو
جہاد پہ تاسو فرض شوئے دے۔ حالانکہ ہنہ تاسو نہ د
آرام طلبی پہ وجہ نہ نہ پکاری۔ عین ممکنہ دے، چہ

کوم خیز تاسو بنہ نہ کترئی، ہنہ کیں ستاسود سپارے
بے خبری وی۔ نو د خیر او شر حقیقت عالم الغیب اللہ
پاک پڑی۔ تاسو نہ پڑی۔ نو تہ دھنہ وخت د تسلیم
او رضا طریقہ اختیار کرے ترخو چہ د نفس امارہ دلاخونہ
ازاد نہ شے۔ اورضائے الہی سرے موافقت اختیار نہ کرے
بیا بہ ستا ذاتی خواہشات او ارادے بھوشی۔ او دبتول
کائنات نہ بہ ستا متعلق قطع شی۔ او صرف پوخدا اے سرے
بہ باقی پلے شی۔ او ہم د، د توحید مقام دے۔ چمستا
زرے د اللہ پاک پہ محبت معمورہ شی۔ او د اللہ طلب او میل
ستا نصب العین شی۔

دے حالت کیں بہ پروس دکار تا پہ دنیاوی نعمتونو
بناد کری۔ او تہ بہ دھنہ شکر گزار شے۔ او دھنہ شیت
سورے موافقت پہ وجہ بہ دھنہ د عطا کرے شوی رزق
عملا احترام کوے۔ بیا کہ دیوی ژوند کیں پہ تاخہ تنگ
حالی رانی۔ نو تہ بہ دخیل پروس دکار نہ ناراض نہ نے۔
او پہ ہنہ بہ د رزق نہ ورکولو الزام نہ لکوس۔ لکہ چہ
د یومؤمن او مؤحد پہ حیثیت بہ تہ دخیل خواہش او
ارادے نہ کنارے کش نے۔ او خپل معاملات بہ د اللہ پاک
تہ سپارے وی او د: وَمَا تَشَاءُونَ اِلَّا اَنْ يَّسْئَلَهُ تَسْأَلُوهُ
بہ خٹہ نہ غوازی مگر ہنہ چہ اللہ پاک غوازی ماتحت
ستا دعا او سوال صرف د امر الہی اطاعت کول وی۔

مقالہ (۷) پہ خیلو نیکو غور نہ دے پکار
 ستا پہ خیلو نیکو غور کول او دھف خیل نفس متہ
 نسبت کول او پہ خلق خدا کین پہ خیلہ راستبازی فن کول
 ظاہر شرک او گمراہی ۷۵۔ حالانکہ داخر کندہ حقیقت
 دے چہ پہ صراط مستقیم تلل او دیکھی توفیق موندل د
 اللہ پاک پہ تائید او فضل او کم مختصر دی۔ دے دے عین
 کہ یو سہے د کفر او شرک او قسما تم کنا ہونہ پچ کپری
 بزغہ ہم سراسر د اللہ پاک د تائید او امداد پہ وجہ وی۔
 نو بیاتہ د اللہ تعالیٰ د تائید او مدد پہ اقرار کول کین ولے د
 بخل نہ کارا اخل۔ او نیکی کول او دہنی نہ پچ کیدل ولے
 خیل نفس تہ منسوب کوے۔ حالانکہ لو لے جلیل القدر انبیاء
 او اولیاء اللہ بہ ہم ہیثہ داوئیل چہ : لا کؤل و لا کؤفہ
 الا یا اللہ العلی العظیم۔ یعنی د اللہ تعالیٰ دا حکا مو د تعیل
 او د منہیا تو نہ پچ کیدو توفیق صرف د اللہ پاک پہ تائید
 او نصرت دے۔
 نو تالہ پکار دی، چہ نیکی، تقویٰ اور استبازی د
 اللہ پاک د جانبانہ او گتہ۔ او ہدی او کناہ خیل نفس
 اتارہ تہ منسوب کرے۔ حکمہ چہ کنا ہونو چرہ ہمد غہ
 دہ۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « نیک عمل
 کوئی او نیک عملی توفیق د اللہ پاک نہ غوا پئی۔ کنا ہونو
 نہ پچ اوسی۔ او کنا ہونو نہ پچ کیدو د پارہ نفس اتارہ

مغلوب کرے۔ د خیل پرور د کار نزدیکت طلب کپری۔ او د
 اللہ پاک فرمان بردار اور راست باز چرہ شی۔
 نو کم سہے چہ پہ مشیتا اللہ کین دکوم دستوری
 عمل دیارہ پیدا شوے دے، ہم ہفہ عمل دھنہ دیارہ آسان
 کرے شوے دے۔ او ہفہ دھف پہ پیروی مامور دے۔
مقالہ (۸) د پیر او مرید راترو نیاز
 طریقت او حقیقت کین ستا دوہ حالتونہ ممکن کیدے
 شی۔ یا بہ تہ مرید کے یا صاحب مراد۔ کہ تہ مرید کے
 نو یا خو پہ تا یو دروند بار او دشمنیتا دیرہ لویہ ذمہ واری
 پر تہ دہ۔ حکمہ چہ تہ لا اوس صد اقت او حقیقت دلا دے
 طالب او محتاج کے۔ او طالب لہ دیر محتاج، مشقت، ریاست
 او مجاہدہ کول وی۔ حتیٰ چہ ہفہ خیل مقصود او مطالب
 تہ اورسی۔
 د طریقت پہ لا کین تالہ مناسب نہ دی چہ پہ مصیبت
 او مشکلات تو داویلا شروع کرے۔ او د اللہ پاک خلاف شکایت
 او فریاد راواخلے۔ تہ بہ دصبر او تحمل نہ کاراخلے او استقلال
 سرہ بہ پہ صراط مستقیم قائم اوے۔ تہ دے چہ مصیبتونہ
 تانہ رفع کرے شی۔ او خیل مقصود تہ اورے۔ نو د طریقت
 پہ لا کین مصیبتونہ او مشکلات پہ حقیقت کین ستا
 باطن تزکیہ روحانی درجا تو بلندی او دخلتو دا احتیاج نہ
 خلاصی دے۔

او کہ تہ صاحب مراد کے۔ او پہ تا اقات وارد کپری
 نو دھف امانت و خلاف ہم پہ اللہ تعالیٰ تہمت مہ نکوی
 او شکایت مہ کرے حکمہ چہ اللہ پاک پہ ما تارہ اولیاء اللہ کلہ پہ دے
 وجہ ہم مصیبتونہ نازلوی چہ دھنوی دیجہ او چہ کپری
 اور روحانی قوت کے زیات کپری۔ نو د صاحب مراد کیدو پہ
 صورت کین ہم ستا د مصیبتونہ د اللہ تعالیٰ دا منشاوی
 چہ ہفہ ستا درجہ اولیاء او اہل اوسو یو کپری۔ او تا خپل
 خان تہ نور ہم قریب کپری۔
 آیا تہ دا خوبوے، چہ تا دا اولیاء اللہ او اہل الو نہ
 بے تعلق کپری، او د فاسق او غافل خلقو پہ دلہ کین د
 شامل کپری۔ کہ تہ دا چنو درجونہ غفلت ہم او کپے، نو
 اللہ تعالیٰ ہرگز دانہ خوبنوی، چہ تہ دھنہ نہ محروم
 کپری، اللہ پاک فرمائی : « ستاسو پہ بہترنگ او فلاح و بہبود
 اللہ تعالیٰ نہ پوہیری۔ او تاسونہ پوہیری »۔
 بیا کہ تہ دا اووا تہ چہ ابتلاء خود طالب او مرید د
 پارہ پکاروی، چہ د طریقت د لاومبتدی وی، نہ چہ د
 صاحب مراد دیارہ چہ صاحب مقصود دے۔ نو د دے
 جواب دادے۔ چہ د صاحب مراد ابتلاء خہ کلہ نہ دے
 بلکہ نادرا وقت شے دے۔ دے کین دھیا اختلاف نشت
 چہ د قتلونہ زیاتہ ابتلاء پہ برگزیدہ انبیاء را اخل دہ د ابراہیم
 علیہ السلام واقعات او گورگی۔ بیا د حضور صلی اللہ علیہ وسلم

پہ مصیبتونہ نظر او کپری چہ دھنوی ابتلا شو مراد
 بختہ وے۔
 حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « شومرہ چہ
 زہ د اللہ پاک پہ دین کین ویرولے شوے ہم۔ دومرہ ہجورک
 نہ دے ویرولے شوے۔ او سومرہ چہ ماد اللہ پاک پہ اطاعت
 او امر کین د کفارونہ تکلیف بیا موندے دے، دومرہ ہیا
 نہ دے بیا موندے۔ بیشکہ دین پہ خدمت کین مسلسل
 دیرش ویٹے او شے پہ ماد ایسے تیرے شوے دی چہ دھف
 دوران کین ما تہ دومرہ طعام را کہے شوے دے چہ د
 بدل رہن پہ ترخ کین بہ پستیدے شو۔ او دہہ حالت کما د
 نورو منکرہ ہم وو۔
 دینی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « د انبیاء
 پہ دلہ زیات مصیبتونہ او ازما نشونہ نازلیری۔ بیا د غصہ د
 پہ درجہ پہ نورو بندگان خدا ابتلاء راخی : او رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « زہ ستاسو تونونہ زیات
 د اللہ پاک پتیرندونکے ہم او دھنہ ویریدونکے » دے
 نہ معلومہ شوہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د صاحب
 مراد کیدو باوجود پہ ابتلاء کین اچولے شوے وو۔ او دا
 ابتلاء او د اللہ پاک نہ دیرہ، د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
 د وجود او چتو لو او د قرب خداوندی پہ فرض وے۔ حکمہ چہ
 دنیا د آخرت پچے دے۔ او د انبیاء او اولیاء اللہ کار پہ

ابتلاء صبر کول، مشیت الہی سرچ موافقت کولی اود تسلیم اور متا ادر اختیارول وی۔ بیا تے تے مصیبت لرے کرے شی، پر دیدا الہی بنا د کرے شی۔ اوعقبی کیں پہ درجات عالیہ سرخرا ز کرے شی۔

نودا صغہ شوہ، چہ دُنیا کیں دھر صاحب مراد د پارہ ابتلاء لازمی نہ دے۔ اونہ داغہ کلّیہ گر کیدے شی۔ بکد اللہ پاک د خیل حکمت بالغہ ما تحت چاسوہ چہ عواری، دا معاملہ کوی۔

مقاله (۷۲) بازارونہ اود خداے د بندیاؤ قسمونہ

دخدائے پہ مخلوق کیں دینی، روحانی او باطنی لحاظ سرہ د بنیاد مو مختلفہ درجے وی۔ نو خلق چہ کم عمل کوی، ہنہ دخیل روحانی او باطنی کیفیت او صلاحیت مطابق کوی، او پہ ہر عمل کیں د ہنوی نیت، خواہش او نقطہ نظر جدا جدا وی، چہ د ہنہ پہ بنا ہنوی تہ اجر و ثواب یا عذاب و رکولے شی۔

کوم خلق چہ بازارونہ تہ شی، د ہنوی ارادے او تمسرات جدا جدا وی، پہ دے لحاظ سرہ د ہنوی خو قسمونہ دی۔ دے کیں یو قسم ہنہ دی، چہ ہرکد بازار کیں داخل شی۔ او لذت او شہوت کیں اختہ کونکی خیزونہ اویں، نو پہ ہنہ کیں ورکبیوی اود دے اشیاء و کشتی اوجاڈ بیت پہ وجہ

پہ ہنہ کیں محوشی۔ نو دا خلق دے خیزونہ سرہ د ہنہ ذریعہ اوتری، چہ جائز او ناجائز نہ گوری۔ خود ہنہ پہ حاصل کونکی مصروف شی۔ اوفت کونکی پر یو شی۔ دوسے لذت تان کواوشہوت تان کوا خیزونہ نظارہ د ہنوی دیارہ گمراہ کن اود دین اوعبادت نہ ددوی لرے کونکی وی۔ نودنہ شان د نفس امارہ پہ پیرد کیں دا اللہ تعالیٰ د اطاعت نہ لرے شی۔ مگر دچہ اللہ پاک د تہ پہ خیل فضل و کرم د نفس دشمنونہ اود لذتونہ د پریہیز توشیح و رکری۔ اوسلامت پاتے شی۔

بازارت تلو کونکی دوئم قسم خلق ہنہ دی چہ ہنوی د لذت او شہوت خیزونہ اویں، نو ہنہ د غفلت او گمراہی موجب کنری۔ دا عقل د عقل او شعور خاوندان دی۔ اویں پہ رجوع کونکی دی۔ د شریعت اتباع صبر او تحمل سرہ کوی۔ دا خلق دجا دینو پہ شان دی چہ پہ نفس او شہوت تو غلبہ حاصل کونکی دا اللہ پاک مدد لے شامل حال وی۔ اونس سرہ ددوی دا جہاد د نورو نیکو نہ دزیات ثواب باعث وی۔ حنور صلی اللہ علیہ وسلم فرما کیے دی: ہرکد چہ پیومون پہ بعضے لذتونہ د نفس پہ شہوتونہ اختیار بیاموی اود خداے دویرے نہسے پریہی، نو ہنہ تہ بہ د ہنہ نیکی پہ بدلہ کیں اوتیا چند زیات ثواب ورکولے شی۔

دریم قسم خلق ہنہ دی۔ چہ د لذت او شہوت خیزونہ فوراً حاصل کوی۔ اود ہنوی سرہ واصل شی۔ دا خلق حجاب

دیارہ د غفلت او گمراہی سامان خیلہ پید اکوی۔ او خلوم قسم ہنہ خلق دی، چہ بازار تہ شی۔ نو خیل خواہش اوزہوس، صرف دا اللہ پاک جائز او حلالو خیزونہ پویہ محمد ساقی۔ او چہ کوم خیزونہ حاصل کوی نو پہ جائزہ طریقہ د ہنہ استعمال کوی۔ اود اللہ پاک د دستونہر دم شکر پہ خائے راوی۔ دا خلق برکت او خلاصی موندونکی دی۔ بازار تلو کونکی پیغم قسم دخدائے بندیاں دا سے کد، چہ د لذت او شہوت خیزونہ نہ گوری، اونہ ورتہ توجہ کوی۔ ددوی ددے نہ بالکل بے خبرہ وی اود ما سوا اللہ نہ بغیریل ہیژ نہ ویں۔ دوی غیر اللہ نہ ویں اونہ لے اوری۔ اونہ لے موجود کنری۔ ہنوی خیلہ پو لہ توجہ ہر دخت خیل خداے تہ گر کولے وی۔ پہ دے وجہ ہنوی دکنہے پیرے نہم د ہنہ تنہا بی لطف اخی چہ د ذکر او فکر نہ معمول وی۔ چہ تہ دوی بازار کیں بیاموس۔ اوتوس تہ او کپے چہ۔ بازار کیں تاسوخہ اولیدل، نو ہنوی پہ درتہ اوائی چہ دیو ایدی ذات نہ موسوا ہیچ اونہ لیدل او دھنوی داوینا بالکل درستہ دہ۔ حکمہ چہ ہنوی شہ لیدلے وی ہنہ لے دسویہ سترگونہ بکد۔ ذریعہ پہ سترگو لیدلی وی۔ خواہش او ارتزوسہ لے نہ وی لیدلی، محض صورت کیں لے لیدلی وی، معنی کیں لے نہ وی لیدلی ظاہری لے لیدلی وی، باطنی لے نہ وی لیدلی۔ اوبیا چہ

خومرہ اوغہ لے لیدلے دی۔ پہ ہنہ کیں لے ہم خیل خلق اوصاح لیدلے وی۔ دوی د مخلوق تو یہ یو ابرح کیں دا اللہ تعالیٰ د جمال مشاہدہ کوی۔ او پہ بل ابرح کیں دھنہ د جلال۔

بازارت تلو کونکی دخدائے برگزیدہ بندیاں شہیم قسم ہنہ دی۔ چہ ہرکد ہنوی عوام پہ گفتار او کردار او پہ گمراہی کیں اویں۔ نوددوی زہر دھنوی دیارہ دھنری رحیم او شفقت نہ لک شی اود ہنوی نہ د غرت کولویا پہ ہنوی دلعت او ملامت پہ خائے بازار کیں د داخلیدونہ دوتوپورے دا اللہ تعالیٰ پہ حضور کیں د ہنوی دیارہ دشفا عت او مغرت دھا کوی۔ او اللہ پاک تہ زاری کوی، چہ اے پرور دکارہ دے خلقت تہ ہدایت او کپے اویہمہ لارے روان کپے۔ چہ ستا دنا فریانی اود شریعت د خلاف ویرشی نہ میر شی۔

نود اللہ پاک دا سے مجلس بندیاں دینارونہ اوباد و محافظ دی۔ او ہم دغہ خلق دی چہ دا ولیا و اللہ، ابدانو، زاہدانو، متقیانو، او پہ زمکہ دخدائے دانا نیا نو خلقاؤ، خوش اخلاقو، شیرین زبانو، ہادی اوسعدی مرشد اور ہنا پہ نومونہ پیلے شی۔ دا سے خلق کسیرا عظم اونا در الوجود دی۔ اوتنہا بی اوتنہ کیں ددوی ددھا اوسعیت برکات د پرخوش نصیبہ خلقت تہ حاصل وی۔

پہ دہائی دے دے اللہ پاک رحمتوں ہی اور نوح اساقی نے
ہدایت اور سعادت دیا ہے اور اللہ تعالیٰ کوئی سلامت اور
قوت لری۔ اللہ پاک دے مونس ہم دے ایسے مخلوق فیض نہ فیض
نیاب کری۔ آمین۔

**مقالہ (۷۳) اولیاء اللہ پہ کومہ طریقہ فاسقانو
تہ ہدایت کوی؟**

بعض اوقات اللہ پاک خیل یوں اور بزرگ ہیں بندہ
دبعض فاسق اور فاجر خلق پہ ظاہری اور باطنی عیبوں کا
کری اور دے اکھلی مقصد دوی، چہ دا بزرگ دے گورہ
او بد کردار خلق تہ دشریعت د امور تبلیغ او کری او کلام
اللہ پہ رنیا کیں د حق او باطل فرق ہونے تہ واضحہ کری۔
ولے دعووی اللہ د تبلیغ د آرا او ماتحت د پر مشرک او فاسق
سوی د خلق مجتہد سیکارے نہ کری۔

اللہ پاک فرمائی: "تہ دخیل پروردگار نیچے لارے تہ
خلق پہ حکمت عملی، محبت، نرمی او شیرین کلامی بلکہ او
کہ ہونے سرور محبت و مباحثہ کرے نو پہ خوش اخلاق سرور
کوہ د پارے دے چہ ہونے صراط مستقیم تہ مائل ہی۔ نو
د خدا دے دغہ نیک بندہ چہ فاسقانو تہ ہدایت کوی، نو پہ
تنہائی کیں او پہ مینہ او محبت سرور لے ورتہ کوی۔ او پہ دے
معقولہ طریقہ ہونے تہ پہ توحید او شکر، اوستی او
بدنی کیں فرق بنکارے کوی، چہ دشریعت احکام او تعلیمات

نبوی ۴ ہونے پہ زبرد تو کیں کئے اونیس، او ہونے دشرک
اوستی پہ تخریبی تاثراتو دا سے بنے پورے شی چہ دامر اللہ اعلا
تہ دترک پہ مینہ آمادہ ہی۔

دغہ ولی اللہ کوئی تہ بنائی چہ ترکتو اسود دشرک اوستی نہ
دخیل باطن مکمل ترکیبہ اونے کری نو ترکتہ بہ تاسوتہ د اسلام
او ایمان یقین حاصل ہی او د اسلام او ایمان د پارے دشریعت
اتباع لازمی دے۔ آیت شریف دے: "اللہ پاک دشرک ہرگز
نہ معاف کوی۔ اور دے نہ علاوہ چہ کومہ کناہ معاف کول
او غوازی، ہفہ معاف کوی۔" بل کئے ارشاد دے: "لے
مسلمانو! دخیل عاقبت بنا ستنہ کولو د پارے خان سرور د
تقوی تو بنہ واخلی، حکمہ چہ د آخرت د سفر د پارے ہمتیہ
تو بنہ تقوی دے۔"

دخلق خدا دے مشفق او ہمدرد بزرگ چہ د فاسقانو
او مشرکانو پہ عیبوں کا کاشی، نو د ہونے سیکارے نہ کوی
بلکہ خوش اخلاق او شیرین کلامی سرور ہونے صراط مستقیم
تہ مائل کوی۔ دغہ بزرگ د چاہی عیب او بد گوئی ہم نہ کوی
حکمہ چہ دے کول دیوولی اللہ د پاکیزہ سیرت او بنکلی عمل
نہ دیر لے خیرا دے۔ چہ ہفہ د خلق پیسے مٹی شاخیرے
او کری۔ او بدے دے د ورپسے اووائی، یا د ہونے پتا
عیبونہ د نور خلق تہ پہ د آگہ بیان کری۔ ہفہ خود خدا
نور مخلوق د غیبت او بد عادت نہ منع کوی۔ نو پہ خیل بہ

بیا حکمہ غیبت او کری۔ کہ تنہائی کیں وی یا مجلس کیں
ہفہ د مشرک او فاسق خلق پہ طرز عمل ورتہ نہ بردی،
بلکہ پہ آسنہ طریقہ ورتہ ہدایت کوی۔

د دغہ ولی اللہ تبلیغ چہ د گمراہانو پہ ظاہری اور باطنی
عیبوں کا کاشی کرے شوری دے، سرور اللہ پاک دا ذات
ماتحت وی۔ اور دغہ تبلیغ پہ دا سے خوش اخلاق او شیرین
زبانی سرور وی، چہ اکثر مشرک او فاسق خلق دشرک اوستی
نہ بیزار ہی، او د توحید او تقوی لار اختیار کری۔
قرآن پاک وائی: "د اللہ پاک چہ چاہے رضا او شی، نو
صراط مستقیم پالے رہنمائی کوی۔" رزمونہ د اللہ پاک
نہ خواست دے، چہ مونہ ہم پہ صراط مستقیم روان
کری۔ آمین)

مقالہ (۷۴) کائناتو کیں د توحید آثار

اللہ پاک فرمائی: "خما پہ زمکہ کیں دیقین او ایمان
راورونکو د پارے دیرے نخبیہ دی۔ او دا نخبیہ ستاسویہ
خیلو خانو تو کیں ہم موجود دی۔ تاسو لے نہ ویی؟"
دے حقیقت کیں ہیچ شک نشتنہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ ذات
صفات او وحدانیت یقین او ایمان راورونکو د پارے زمکہ
دھفہ د صنعت د عجا ئباتو نہ دے دے۔ نو ہر صاحب عقل
لہ پکار دی چہ ہفہ د عرفان او ایمان حاصل لو د پارے
غورا و مشاہدہ دخیل ذات نہ شروع کری۔ او دخیل

وجود ظاہری اور باطنی ترکیب تہ دغورا و فکر پہ نظر او کوی
او ہرکے چہ د کاشی نفس عرفان او علم ابدان کیں بصیرت
حاصل ہی نو بیا دے د نور و کائناتو او د اشیا و پہ حکمت
غورا و تدبیر کوی۔

پہ مخلوق تو دغورا و فکر کولو نہ بہ پہ دے دخالق عظمت
او کبریائی واضحہ کیری۔ او چہ مصنوع اتو تہ لے او کوی
نودک تہ بہ دصانع ذات او صفاتو اندازہ نگیری، او چہ
شان د توحید او معرفت حقائق دے تہ د قلب پہ سترگو
خرگند پیری۔ حکمہ چہ دا پورے کلیتہ قاعدہ دے۔ چہ صنعت
دخیل صانع دکمال فن ترجمانی کوی۔ او فعل دخیل فاعل
پہ قدرت او صلاحیت دلالت کوی۔

قرآن پاک کیں وائی: "اللہ پاک دزمکہ او آسمانو نو
پول خیزو تہ ستاسود پارے مسفر کری دی۔ رحضرت ابن
عباس دے آیت تفسیر دے فرمائیے دے چہ: "د
کائناتو ہر چیز د اسمائے الہی نہ یو اسم دے۔ او دھر
خیز نوم د اللہ پاک دغہ نہ خہ اسم علامت دے۔ حتی
چہ لے انسانہ! تہ خیل ہم بذات خود ہیچ نہ لے،
مگر دھفہ د اسم، صفت او فعل یو عکس لے۔ دھفہ
قدرت سرور پتا او دھفہ حکمت سرور خرگند لے۔ اللہ
تعالیٰ کائناتو کیں خیل صفات ظاہر کرے دی او خیل
ذات لے پتا کرے دے۔ سرور دے چہ ذات عصمت

کین او صفت کے فعل کین ظاہر کر کے دے۔ او خپل علم کے ارادے سرے، اور ارادے کے حرکت اور اتنا اور سرے بنکار کر کے دے۔ اور اللہ پاک خپل امور غیب کین باطن او خپل قدرت او حکمت کین ظاہر دے۔ سرے دے دے چہ د کاشا تو بول اشیا و ہنہ د صنعت او قدرت ترجمہ کوئی! خوب وجود دے ہیڑے د ہنہ پہ مثل نشہ۔ ہنہ مالیم الغیب، سبع او بصیر، د زمان و مکان د حد و دورہ بالانزا او ہمیشہ ژوندے او باقی دے۔

دے کین شک نشہ۔ چہ د حضرت ابن عباس آدمہ کلام د اسرار معرفت نہ معبور دے۔ او د ہنہ نکات او بعض ہم دولے بیٹے نہ خرگند پیری، چہ ہنہ ژوندے اور پیا قلب لری۔ او حکمت او معرفت کین د حضرت ابن عباس دا درجہ پہ دے پنا و، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د ہنوی پہ حق کین دادعا فرمایک وہ، چہ یا اللہ! دگہ تہ دین کین حکمت او پوہہ ور کر کے۔ او د آیتونود معنوعلم لدنی کے نصیب کر کے۔ اللہ پاک پوہونہ ہم د کتاب اللہ پہ اسرار و پوہید و برکات کیر دی۔ او پورخ د محشر دے موزن د ہنوی دہلے تہ کیری۔ آمین

مقالہ (۷۵) د تصوف بنا پہ او خصلتونود
ر؛ تا تہ دا وصیت کوم، چہ د اللہ پاک نہ ویرا او کرے دہنہ فرما نورد اری او د ظاہر شریعت یا بندی کو خپلہ

سینہ د شرک او فسق د رنگ نہ پاکہ کرے۔ د خپل تہ یچ اوسہ، او سخا اختیار کرے۔ د خلق حقوق پہ ہیڑو چہ مہ عصب کوہ۔ خوش اخلاقی اختیار کرے۔ او خپل تندگی پرانستے اور ونر سائے۔ د خرچ کو لو جائز او مباح خیرت خرچ کوہ۔ د خدا کے مخلوق تہ ضرر مہ رسوہ۔ پہ فقر او بخلت کین چہ کوم مصیبتونہ در پین شی، نو پدھے صبر کوہ۔ او یقین او خلوص سرے د اللہ پاک نہ مدد غوا کرے۔ د او بیاء اللہ او مشائخو عزت کوہ، مسلمان رور سرے بنہ سلوک سائے، او یہ دیانت دارئی ویرا چلیوہ۔ د مشرانو آدب کوہ۔ او کشرانو تہ د نیکو کارونو نصیحت کوہ۔ دغم کچلو او خوارانو حاجت روائی کوہ۔ د خوراک خبناک خیزونہ مان سرے مہ ذخیرہ کوہ۔ دے سرے خلق خدا تہ تکلیف رسی۔ کوم خلق چہ فاسقان دی او د او بیاء اللہ عزت نہ کوی۔ د ہنوی مصعب ترک کرے۔ او دینی او دنیاوی امور و کین د بندگان خدا مدد کوہ۔ د فقر حقیقت د ادا ہے تہ د خپلو ہم جنسوتیا اونگہ کرے، او خپل ضرورت صرف د اللہ پاک پہ حضور کین پیش کرے۔ او غنادادہ چہ د ارشاد نبوی ص؛ تا تہ عنا نفس حاصل شی او تہ مخلوقا تو تہ د رجوع کو لو پد خائے یوزب خپل قاضی الحاجات او گنرے۔ او یاد سائے چہ تصوف محض پہ قیل و قال او بحث مباحثونہ حاصل پیری۔

بلکہ دلذونو او شہوتونو پریئور او ذکر اللہی سرے پہ وابستہ کیدو یا موندے شی او فقیر سرے د محبت او محبت اختیار و لو اصول دادی چہ ہنہ سرے د محبت نہ علمی مسائل مہ چیمو، حکمہ چہ ابتدا کین دے سرے نفرت پیدا کیری۔ بلکہ شی او محبت سرے د ہنہ پوہونہ د ذکر او معرفت خیرے کوہ، ولے چہ دے خیزونو سرے ہنہ طبعاً بلد دے۔

یاد سائے چہ د تصوف بنا پہ دے او خصلتونود۔ خوک چہ د اخصلتونہ نہ لری، ہنہ صوفی نہ دے۔

- (۱) د حضرت ابراہیم علیہ السلام پہ شان سخا۔
- (۲) د حضرت اسحاق علیہ السلام پہ شان رضا پہ قضا۔
- (۳) د حضرت ایوب علیہ السلام پہ شان صبر۔
- (۴) د حضرت زکریا علیہ السلام پہ شان مناجات۔
- (۵) د حضرت یحییٰ علیہ السلام پہ شان ذکر او وجد۔
- (۶) د حضرت موسیٰ علیہ السلام پہ شان ساد و جامہ۔
- (۷) د حضرت عیسیٰ علیہ السلام پہ شان سیر فی الارض۔
- (۸) د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پہ شان فقر او توکل۔

پہ دے قولوا نبیا و علیہم السلام د د خدا کے تعالیٰ

رحمتونہ وی، او خچونو سلامونہ۔ د تصوف د بنیادی اصولو خپلو د پارہ ددھے اتہ خصلتونو پیری بے کہ ضروری دے۔

مقالہ (۷۶) مسلمان تہ یو خو وصیتونہ
زہ تا تہ د پو خچونو وصیت کوم، او پدھے پہ اخلاقی سرے عمل او کرے او ہنہ دا چہ امیرانو سرے پو خائے کیرے۔ د ہنوی سرے د خود دارئی نہ کارا خلد۔ او چہ فقیرانو سرے پو خائے کیرے د ہنوی سرے تواضع او عاجزی اختیار کرے۔ پہ عمل کین خلوص بین اکول پہ تا لازم دی او خلوص دادے چہ پہ تولو ذکر و نو او عبادتو کین صرف اللہ تعالیٰ تہ توجہ لری۔ او مخلوق د خپلے توجہ مرکز مدگوشوہ د خپلو مسلمانانو سرورونو حقوق پہ کچی توری مہ وہہ۔ او د فقیرانو محبت، آدب او احترام، او کرے او سخا و زور اختیار کرے۔

د نفس امارہ د تابع دارئی نہ پریزاو کرے، چہ پہ معنوی ژوند مویشے۔ او خپل اخلاق بنہ سائے۔ حکمہ چہ دچا اخلاق بنہ وی۔ ہنہ اللہ پاک تہ زیات نرودے وی۔ او خپل باطن ماسوی اللہ تہ د مائل کیدو نہ پو کرے، حکمہ چہ ہم د رحید او افضل الاعمال دے کوم خلق چہ شرک او فسق کین اختہ وی۔ ہنوں تہ د حق تبلیغ کوہ۔ حکمہ چہ تبلیغ پہ ہر مسلمان فرس دے۔

ترشحوجہ درتہ کیدے شی، دربتنی فقیرا ولی اللہ خدمت کو، دخان نہ پہ کمزوری حملہ مہ کوہ، حکمہ چہ دا نامردی دہ۔ او دخان نہ پہ باندے ہم حملہ مہ کوہ حکمہ دا بد تہذیبی او بد خلقی دہ۔

ہمیشہ پہ ہر حال کیں د اللہ تعالیٰ ذکر کوہ، یہ دے چہ ذکر د بولو نیکو او سعادت تو جو جہ دہ۔ د اللہ پاک پہ عہد و پیمان پہ عیسیٰ طور احترام کوہ۔ حکمہ چہ را خیز مسلمان دہر قسم ضرر نہ محفوظ ساتی۔ پہ دے عقیدہ پوخ ایمان سانہ چہ ستا د بولو حرکے تو او سکنا تو او کفتار۔ او کردار بہ د اللہ پہ حضور کیں تہو سہ بیہی، نو گناہوں نہ ویزا رہ شہ، او پہ نیک کار و نیکیں مشغول شہ۔ خپل اعشاء د حرام او ممنوع خیزونہ نہ بچ کرے او د اللہ پاک د برحق نبی اطاعت پہ خان لازم کرے۔ حکمہ چہ در دوک اطاعت د صراط مستقیم سامن دے، او اللہ پاک چہ ٹوک د ملک او حکومت واکد رکھے وی۔ دہنہ فرما نبرداری کوہ۔ او دہنہ حقوق ادا کوہ۔ او د خداے پہ نہ مکہ کیں دامن نہ یس فساد مہ پیدا کوہ۔ پہ مسلمانا تو دیکیں گمان کوہ۔ او ہنوی سرے د نیک نیقی سلوک کوہ۔

خپلہ شہہ د غیبت، تہمت او بد گوئی نہ اوستا، پہ خپل زبیر کیں ہنجر یو مسلمان رو د تہدب خواہی، کیند او عداوت مہ ساتھ۔ او پہ خپلو الفاظو یا حرکاتو دہنجر یو

مسلمان زبیر مہ ازاروہ۔ حلالہ زبیری گنہ۔ او دا ہسل و عیال خدمت کوہ حکمہ چہ دا ہم عبادت دے۔ د شریعت کوہے مسئلے چہ درتہ نہ وی معلومے۔ ہنہ دعائے دین نہ پوینتہ۔ او محض پہ قیاس پیسہ مہ خہ۔ اللہ پاک سرے باطنی ربط او تعلق ساتھ۔ او مخلوقا تو سرے د خدا فی تعلقا پہ خیال پوخاے کیرے۔

ہر سحر د خپل خان او مال د جائدا د صدقہ و زکوہ د غریبا نو او مسکینا نو مدد کوہ۔ او د خپل ذکر او عبادت پہ او قاتو کیں د خپلو مرجوہ لو ا حقیقینا او بقولہ مؤمنان تو مسلمانا نوہ پارے د مغفرت دما خواہے۔ او ہر سحر اومانیا د خپلو مرد او ژوند و دیار دا دما ہم خواہے۔ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَ مَيِّتِنَا وَ شَاهِدِنَا وَ غَايِبِنَا وَ صَغِيرِنَا وَ كَبِيرِنَا وَ ذَكَرِنَا وَ اُنْشَاْنَا اَللّٰهُمَّ مِنْ اَخْبِيْتِنَا مَسَا فَ اَحْسِبْ عَلَي الْاِسْلَامِ وَ مَنْ تَوَكَّلْتَهُ مَيِّتًا فَتَوَكَّلْ عَلَي الْاِيْمَانِ ط او د تلاوت قرآن او درود شریف پہ طفیل د ہنوی دیارے د خداے نہ بخشنہ خواہے۔

او ہر سحر مانہام دا دما اوہ کلمہ لولہ (۱) اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا مِنَ النَّارِ (۲) اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ (۳) هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّاهِدِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدْسُ الْاِسْلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُتَمَيِّنُ الْغَرِيْبُ الْبَيْتَارُ الْاَشْرَفُ

سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ هُوَ اللّٰهُ الْغَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّدُ لَهُ اُسْمَاءُ الْحُسْنٰى بِسْمِ اللّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (سورہ حشر)

اللہ پاک د مونہر بولو لہ ذکر او عبادت توفیق را کری او اللہ پاک د مونہر نہ راضی شی، مونہر ترے راضی یو۔ آمین۔

مقالہ (۷۷) خالق او مخلوق سرے خٹکہ روش پکار دے؟

د اللہ پاک پہ ذکر او عبادت کیں داسے او گمشہ چہ مخلوق ہدو موجود نہ ویسے۔ او مخلوق سرے داسے روش اختیار کرے، چہ ستا نفس ہدو وی نہ۔ چہ تہ د مخلوق نہ بے تعلقہ شے۔ او اللہ تعالیٰ سرے کامل ربط پیدا کرے۔ نو تہ بہ حقیقی معنوں دہنہ قرب حاصل کرے۔ او چہ تہ بغیر د نفس د پیروی نہ مخلوق سرے شے۔ نو تہ بہ عدل کرے او پہ حق او صداقت بہ قائم شے۔ او دا روش بہ تا دہر قسم نقصان او تباہی نہ محفوظ ساتی۔ او چہ تہ خلوت اختیار کرے۔ نو د ذکر او فکر پہ برکت، پہ خپل حقیقی دوست د باطن پہ ستر کو او دینے او دہنہ تجلیات پہ مشاہد کرے د غلظت بہ تہ نادنی امارہ غلبہ نہ وی۔ او دہنہ پہ خٹکے بہ د اللہ پاک عشق تانہ حاصل وی دہنہ وخت بہ ستا جہل بہ علم او ستا لرے والے پہ قرب بدل شی۔ او دہنہ وخت

بہ ستا خاموشی وجد او سرور وی۔ ستا گفتار بہ ذکر وی اوستا مستی بہ د اللہ تعالیٰ محبت وی۔

یاد راستہ چہ د عبودیت پہ مقام کیں محبت حق لازمی خیز دے۔ او دل تہ چہ د چا توجہ گنہ و دہ دہ۔ نو ہنہ پہ شرک کیں اختہ دے۔ کہ تا خلق اختیار کرے وی، نو د مخلوق دا بے متابعت مہ کوہ۔ چہ رضائے الہی خلاف وی۔ کوم سری چہ د عشق الہی مزہ او خٹکہ۔ نو ہنہ خپل اللہ او پیژند لو۔ چہ دا ارشاد یوسرگوارویہ نو د حضرت پیرانو پیر صاحب نہ شے تپوس او کہ چہ بہ کوم سری صغیرا غالبہ وی، نو ہنہ د خوب والی خوستا خٹکہ اختلے شی؟ نو حضرت محبوب سبحانی عبد القادر جیلانی ور تہ او فرمایا بیل چہ ہنہ د ترحیل و سہ ریاضت او مجاہدہ کوی۔ او پہ تکلف او قصد د نفس د خواہشا تو نہ پریز کوی۔ بیا بہ دہنہ ذوق درست شی، او ہنہ تہ بہ ذات او صفات خداوندی عرفان حاصل شی۔

اے مومن! یاد ساتہ۔ چہ واردات قلبی او عقل و شعور کیں تضاد او تضادم دے۔ (یعنی خپلو کیں شے سرے رنگی او دا تضاد او تضادم ہنہ وخت رفیع شی۔ چہ مؤمن د معرفت پہ مقام کیں د توحید الہی پہ نشہ کنب سرشار شی۔ بیا د ہنہ قلب د ماغ شی۔ او د ماغ قلب۔ او

دغه شان بیا دواړو کښی کامل یکا کت او هم اهنکی پیدایشی
 اے مؤمنه! مخلوق دخپل طبیعت نه سر او نا بود کول
 دا سے دی، نکه د انسانی طبیعت د ملائکو طبیعت کښی
 بدلیدل. او چه تہ د ملائکو د خصلتونو نه هم بالاتر
 شه. نوبیا ستا د - اَلْکَلْبُ بِرَبِّکُمْ قَالُوا بَلٰی (زه تسلو
 رب نه یم خه؟ نواړوا خونو او وئیل چه بیشکه ے) په
 عهد کښی فنا کیدل د ائمی بقا بیا موندل دی. دغه وخت په
 ستا گفتار، اوستا ټول حرکات سکانات اذن اهنکی سره
 وی. که تہ د دے اوچت مقام خواهان ے. نو په تادا
 خبره لازمی ده چه د نفسی اماره نه کناره کش شه. او د
 الله پاک د امر ونهی فرمان بردار شه. بیا به تاتا ته دیوونکي
 د معرفت علم لکائی حاصل شی. ته به د هر شی نه فانی
 شه. او حق تعالی سره به باقی شه.

هرکله چه ستا هستی حق تعالی سره باقی شی. نوستا
 هرڅه به د هغه دریا او خوشنودی د پارچه وی (نه چه د
 خپله رضا او خوشنودی د پارچه). که تہ د زهد، تقوی او
 معرفت، معنوی او باطنی فرق معلومول غواپه نو پوه شه.
 چه د زهد عمل دا سے دے لکه یوساعت او د تقوی
 عمل د لسه دے لکه دوه ساعته، او د حق تعالی معرفت
 دا سے دے، نکه یو د ائمی او ابدی عمل. (الله پاک ومونه
 دخپل معرفت په ابدی عمل بنیاد کړی. آمین.

مقاله (۷۷) د اهل مجاهدت ک لس خصلتونو نه
 د نفس د مجاهدت کونکو او عیاس کونکو اهل طریقت
 خلقوس بیکه خصلتونو وی. چه په هغه هیئت هجری عمل
 کونکی وی. هرکله چه هغوی د الله د حکم او دست نبوی
 په اتباع کښی په دے خصلتو لوقا لم پاته شی، نو د معرفت
 او روحانیت اوچت درجه بیا موی.

روجه خصلت دا دے. چه بندک قسمدا یا سهوا چه
 دروغه یا په رښتیا هرگز قسم نه خوری. او خان په قسم
 نه عادت وی. خواجه هغه قسم د الله په نوم وی. د هغه دکلام
 پاک په نوم، د نبی اکرم صلی الله علیه وسلم په نوم یا
 دیل چا په نوم. حکم چه خوک په قسم خوړلو عادت شی
 نو د هغه په نزد د قسم هیڅ عظمت یا اهیبت پاته
 نشی. او هغه دانسته یا نادانسته د هغه خلاف ورزی
 کوی. د دے نه علاوه د خدا ے تعالی په قهر او غضب
 کښی هم راشی. خو که چه انسان خان د قسم نه خوړلو
 عادت کړی. او د سخت ضرورت په وخت کښی هم
 قسم اوننه خوری، نو الله تعالی په هغه خپل انوار
 او برکات نازل کړی چه په هغه د هغه په ظاهری
 او باطنی نعمتو نو کښی اصفافه کیری او د هغه درجات
 پسه اوچتیری. په خلق کښی ے تعریف او توصیف
 (صفت) شروع شی. او خلق ے خان د پارچه یو بیکه

نمونہ گنوی. او بیړی ے کوی. او خوک ے چه وینی. د
 هغه نه مضروب او هیبت زده کیری.

دویم خصلت دا دے چه بندک ارادت یا بوقه تعالی
 کښی هم د دروغ وئیلو نه پر هیز او کړی. په دے چه
 دروغ انسان بیریدونک کوی. او د هغه قلب او دماغ رنگ
 آلود کوی. او د دے سره خلق خدا کښی د هغه آثار او امتیاز
 وړک شی. د دے نه علاوه کوم سر په چه د خلق مخکښی
 دروغ وائی، هغه په الله پاک هم د دروغ وئیلو نه گریز
 نه کوی. د دے برعکس که دے خپله ژبه په رښتیا وینا
 عادت کړی. نو الله پاک به د ے ته شرح صدر عطا کړی.
 او د هغه سینه به د علوم و معارف اسلامیه د سپار
 پرازی، هرکله چه دے د نورو نه دروغ اوری نو پخپله
 ژبه او عمل به هغوی ته د رښتیا وئیلو تبلیغ کوی. او د
 دروغونو د دروغو د عادت رفع کولو د پارچه به دعا کوی
 غرض دا چه دروغ دکمزور ے عقید دے او د فاسق او فاجر
 خلقو روش دے. او رښتیا او حق کوی د ایماندارو اولیادو
 صلحاؤ او صدیقینو دستور عمل دے.

دریم خصلت دا دے، چه هرکله بندک چا سره عهدو
 پیمان او کړی. نو دخپله وعد ے هرگز خلاف ورزی نه
 کوی. په قرآن او حدیث کښی د وعد ے د پابندی ډیر
 تاکید راغله دے. او دا د ایمان یو لومے علامت کښی

شی. الله پاک فرمائی ے: اے مسلمانانو! تاسو دخپلو عهدو
 تعهیل کوی. حکم چه تاسو نه به ستا سو د وعدو باز پرس
 کیری. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی دی: کوم
 سر په چه د خپله وعد ے پابندی نه کوی، هغه کښی هېڅ
 ایمان نشته. نو یاد ساته چه چا سره د وعد ے کولو او د
 هغه د ماتولو نه دا خبره زیاته بهتره ده، چه هېڅ و عهد
 و، سره اوننه کړی. د د لسه وعد ے کولو نه، چه د هغه
 تعهیل اوننه شی، یا د تعهیل نیت پکښی نه وی، د هغه نه
 کول مبارک او خلاصی باعث دی. په دے چه د وعد ے
 خلاف ورزی هم د دروغو یو بدترین قسم دے. او د
 قوت ارادی او د حسن سلوک او خوش معاملگی بریادی
 دلا او خلق خدا کښی بد عهدی کونک سر په هڅکله عزت
 نشی موندی. او کوم سر په چه صداقت او دمه دارئ
 سره دخپل عهد و پیمان پابندی کوی. هغه هیڅه او هر
 ځای د خلق په نظر کښی وړخ په وړخ زیات عزت او اعتماد
 حاصلوی. الله پاک هم د ے محبوب ساتی. او دنیا او عقیلی
 کښی هم د ے ترقی او کامرانی حاصلوی.

څلورم خصلت دا دے. چه انسان په چا بنی آدم یا څه
 خیر لعنت اوننه کړی. حکم چه د لعنت کولو حق صرف الله
 پاک ته حاصل دے او د هغه د عالم الغیب کید و په لحاظ سره
 هغه ښه پوهیږی، چه کوم سر په یا څیز د لعنت کولو قابل

دے، اود معنوب او معضوب کین، مستحق دے، نولعت
نہ کول، او مخلوق خدا تہ ضرر نہ رسول دا اولیاء اللہ، ابرہ
اوسد یقینوسف دے، اوپہ دے وجہ ددوی داساع کوکو
ہم یہ دنیا اومعنی کین اوچتے درجے دی، اوانتہ تعالیٰ د
ہغوی ایمان محافظ وی، نومن لہ پکاری چہ خائے پہ
خائے لعنت کولو سورہ اللہ پاک علم اوفعل کین دخل
ور نہ کریں، اوپہ نور خلق و لعنت پہ خائے دخل
سیرت او عمل اصلاح اوکری.

پنجم خصلت دادے چہ مسلمان دیارہ دین دعا
کولونہ پریہیز اوکری، کہہ پہ دہ دیوجانب نہ خہ زیات
اوظلم شوے وی، نودھے دیارہ دین دعا پہ خائے
دھداپت دعا اوکری، اودصبر اوتحمل نہ وکار داخل
دا خصلت دسری درجے پورتہ کوی، اوھرکھ چہ بندہ
پہ دے صفت خائستہ شی، نوهفہ کین دسیرت پختگی
پیداشی، اوپہ مخلوق کین دھفہ دیارہ دمحبت اومقبولیت
جد بات پیداشی، اودمؤمنانوپہ زہونو کین عزت اومحترم
بیامومی، کلام اللہ کین دین دعا جوازہم موجود دے، او
انبیاء چہ کلمہ بعض قومونہ یا افراد یقینی طورسورہ دین
دعا مستحق بیاموندی دی، نودھغوی دیارہ لے پختلانو
موقعو بد دعا گائے کرے دی، خوکلہ چہ یوسپے بد دعا
ہم کوی، نوکونہ دبین مطابق روچے ہنہ لہ دھراظ

اوهرحیثت نہ دایقین او اطمینان و رکول پکاری اچہ
دین دعیان دیارہ یوسرے واقعی مستحق دے اوکے نہ،
شیرم خصلت دادے، چہ پہ مؤمنانواو اهل قبلہ
کین و پہ ہیچ یوسری پہ یقین او وثوق سورہ دکافر،
مشرك یا منافی حکم نہ لکوی، تیغچہ بیخ او واضع ثبوت
بیانہ مومی، پہ چا دکفر حکم کول پیر یونازک اود ذمہ داری
فعل دے، اوبخیر سوچ او فکر اوتحقیق نہ دایسے کول نہ وی
پکار، ددے برخلاف پہ چا دکفر حکم نہ کول پہ علم الہی
کین دخل و رکولونہ پچ کیدل دی، او سنت نبوی اتباع
دے، دمؤمن دیارہ بنہ طریقہ دادے، چہ احتیاط اوکری،
دا خصلت اللہ پاک رحمت اورضامندی تہ پیر قریب
دے، پہ بل مسلمان دکفر دفتوی کولو پہ خائے و سر
دخل ایمان حفاظت اوکری چہ دخدا لے تعالیٰ د
غضب نہ پہ امن شی.

اوم خصلت دادے چہ انسان و پیکناہ اومعصیت
کین دحرماو اوناجائزہ خیزو و دکتانونہ یا ہفے تہ دعا
کینونہ پریہیز اوکری اوخپل اعشاء داللہ پاک دممنوع
کرے شوی خیزونونہ پچ اوساق، دا احکام الہی احترام
دے، چہ دھفہ دیارہ اللہ پاک خیل بتد تہ پہ دنیا او
عقبی کین عزت اوسرفرازی عطا کوی،
اسم خصلت دادے، چہ مخلوقا تو کین پہ ہیچا دے

خواہ ہفہ مشروی، یا کشر، خپل ناجائزہ بوج نہ اچوی،
اوپہ ہفہ و ظلم زیاتی نہ کوی، دا خصلت ددیندارو ذکر
اوعابد اومخلوق عزت دے، اوددے پہ تعیل سورہ ہفہ
پہ مؤثرہ طریقہ دامربالمعروف اونی عن المنکر قوت
بیامومی، ہرکلمہ چہ دمؤمن داروش وی چہ ہفہ د
خپل حاجات اومشور، یا نود پارہ اللہ پاک نہ علاوہ نور
مخلوقات تہ توجہ نہ کوی اونہ دھغوی پہ صدقا تونظر
غورکوی، نوانتہ پاک ہفہ د توکل اواستغنا پے مٹلہ
صفا نو بنا دکری، دا خصلت دتوحید اواخلاص داچہ
درجے بیاموندی پارہ دتولونہ اہم اوفائدہ مند صفت
دے.

نہم خصلت دادے، چہ مسلمان دحرص اوهوس پہ
دام کین گیر نہ شی، اللہ پاک پورکریے شوی نعمتونو
شکر اوباسی اومخلوقات د خپلو حاجاتو مرجع اونہ
گرکوی، دا د توکل روح دے، اود اعتماد علی اللہ اصول
اوداد ہفے برکزییہ بندکان حق تعالیٰ او اولیاء اللہ د
علاماتو نہ دے، چہ ہغوی مخلوقا تو سورہ ربط قطع کہہ او
اللہ پاک سورہ لے خپل روحانی اومعنوی تعلق محکم کہہ،
اودنیا اوعقبی کین ورتہ سعادت اواخلاصی حاصل شو،
لسم خصلت دادے، چہ تواضع اختیارکری، اوچیز
او انکساری خپل شعار جوہرکری، تواضع سورہ مسلمان

درجہ پور تہ کیری، اودخالق اومخلوق پہ نزد ہفہ د
عزت او وقار خاوند شی، دھفہ پہ دعا اوسناجا تو کین
دا آثر پیداشی، چہ ہفہ د دنیا او آخرت دکوم خیزارادہ
اوکری، اللہ تعالیٰ ہفہ پورہ کوی، دا خصلت دتولعبادت
اصل دے، اودایمان اواخلاق قول بیکے صفتونہ ددے
نہ پیداکیری، دے خصلت سورہ مؤمن دھفہ اولیاء اللہ
سیرت بیامومی، چہ راحت یا تکلیف اوحوشحالی یا ضم
ہرحالت کین اللہ تعالیٰ نہ راضی وی، اوہم دا خصلت
پہ حقیقت کین کمال فتوی دے، اود تواضع تشریف دا
دے چہ انسان ہیچو کسبک اودانی اونہ کتری، اوچا
سورہ چہ پوچائے شی، نوداے و اوکتری، چہ ممکنہ
دے، علم الہی کین داسرے درجہ اوصفا تو کین خاناہ
زیات وی، نوکہ ہفہ ددہ نہ ورکوتے ہم وی، نوپہ
وشی، چہ ہفہ بہ اللہ پاک دومرہ نافرمانی نہ وک
کری، خومرہ چہ ما کرے دے، اوپہ دے وجہ ہفہ خمانہ
بہتر دے، اوکہ ہفہ ددہ نہ لوئے وی، نوداے و اوکری
چہ ہفہ خمانہ تکبیر عبادت شروع کرے دے، اوخما
نہ زیاتے تیکی لے کرے دی، پہ دے وجہ ہفہ خمانہ
بانڈ دے، اوکہ ہفہ عالم وی نوپور و شی، چہ ہفہ
تہ ہفہ نعمت اوفضیلت ورکریے شوے دے، چہ ہفہ
تہ خمارسائی نشتہ، ہفہ خوہنہ خہ زدہ کیری اومعلوم

کری دی، چہ خُبا د طاقتا نہ پھر دی۔ بد دا چہ ہفتہ
 عام پہ کالی پناشتہ دے، اوردھے پہ وجہ د خلیہ عقیدے
 او عمل دا صلاح فائدہ ترے ہم اخی۔ نو دھتہ فضیلت
 او برتری پہ ما ثابتہ دے۔ اوکھ ہفتہ جاہل وی، نو داے
 د اوداں چہ ہفتہ ہر غمورہ د اللہ پاک نافرمانی کرے
 دے، ہفتہ کے دے علم ہی پہ وجہ کرے دے پہ دے جنت
 پہ ماد ہفتہ برتری ظاہرہ دے۔ اوکھ کافر وی، نو داے
 د اوداں، چہ زک نہ پوہیریم۔ کیدے شی چہ ہفتہ
 سلمان شی او اللہ تعالیٰ د خپل فضل اونسرت
 پہ وجہ ہفتہ نہ حق لارے اونبائی۔ او بیاد ہفتہ خاتمہ
 پہ اسلام او ایمان اوشی، نو مالہ دھتہ سپکاوے نہ
 دے پکاس۔
 نو تواضع د دیرو بشکلو صفو نو جریرہ دے۔ او پہ دے
 انسانی طبیعت کین د کترو فریہ خاکے خلق خدا سہ
 د ہمدردی، محبت او شفقت جد بات پیدا کیری۔ دے
 نہ علاوہ چہ سہے متواضع شی، نو اللہ پاک کے دتس د
 آقا نو محفوظ ساتی۔ او د خلقت پہ زبرون کین دھتہ د
 پارہ عزت پیدا کیری۔ او پہ خپلو مقبول او محبوب بنکوانو
 کین کے شمار کیری۔
 حدیث شریف دے ! تواضع د عبادت مغز دے
 د متقانا او راستا باز، د خلقتو بہ دے کیری۔ بل ہفتہ

د دے نہ افضل نہ دے پہ برکت دمؤمن ژبہ دتو با تو
 او زبہ آزارو نکو خبرونہ محفوظ وی۔ او ہفتہ پہ ظاہرہ او
 باطن کین یکساں وی۔ ہفتہ نہ خپلہ د جاغیت کوی نہ
 د بل چا نہ د جاغیت اور بدل خواہی، حکمہ چہ قرآن او
 حدیث کین د غیبت د یرمذ مت رابطے دے۔
 اللہ پاک د موبن او تاسوقول د تواضع پہ بشکل صفت
 بنا د کیری۔ آمین۔
**مقالہ (۷۹) د حضرت پیرانویہ مرض الموت
 او وصیت**
 پہ مرض الموت کین شیخ عبد الوہاب صاحب د خپل
 پلا حضرت پیرانویہ رحمة اللہ علیہ پہ خدمت کین مرض
 اوکھ چہ ماتہ داے وصیت او فرمایا، چہ زکہ پرے تاسو
 نہ پس عمل کوم۔ نو حضرت اور تر ارشاد او فرمایا: ”پہ
 تا لازم دی، چہ ہمیشہ د اللہ تعالیٰ نہ ویرہ کوے۔ او
 دھتہ پہ مخلوقا تو کین دھیچا نہ خوف اونہ کرے۔ د
 اللہ پاک نہ سوا بل ہیچا سرہ خپل امیدونہ او حاجات
 مہ وابستہ کوے۔ خپل قول کارونہ اللہ تعالیٰ نہ او سپارہ۔
 او اللہ پاک نہ سوا پہ ہیچا تکیہ مہ کوے کہ چہ دانہ
 دے۔ او د اللہ پاک د ذات او صفاتو متعلق پہ کلکہ توجہ
 اختیار کرے، چہ دباری تعالیٰ پہ توحید د بتولو
 اجما دے۔“

ہرکھ چہ دمؤمن زبہ اللہ تعالیٰ سہ خپل تعلق
 درست او مضبوط کیری، نو د عقیدے او عمل ہیچو یونہ
 صفت دھتہ نہ خارج نہ وی۔ حضرت پیرانویہ صاحب
 او فرمایا: ” زکہ بوداے مغز ہم چہ ہفتہ پوست نہ لگا
 یانے خپل اولاد نہ خطاب او فرمایا: ” تاسو خدا د خوانہ
 پہ دے شی۔ حکمہ چہ پہ ظاہرہ زک تاسو سہ ہم۔ او پہ
 باطن کین بل چا سہ۔ ستاسو نہ علاوہ نو خلق ہم
 شتہ، چہ مالہ رابطے دی۔ ہفتوی لہ خاکے ورکری۔ او د
 ہفتوی ادب او کیری۔ دھتوی د پارہ دا خاکے وسیع
 کیری۔ دے خاکے کین د خدا کے تعالیٰ د رحمتو نوزول
 کیری۔ حضرت محبوب سبحانی بہ پہ دے حالت کین
 اکثر د ” وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ “ او
 ” اللہ پاک د رحمتو او ستا سو مغفرت نمیب کیری۔“
 ارشاد او فرمایلو۔
 دے دوران کین بہ بعض اوقات دوگی فرمایلو
 ” زکہ دا شہ پاک نہ ماروا مخلوقا تو کین دھیچا نہ نہ ویرہ
 حتی چہ د ملک الموت نہ ہم ویرہ نشتہ۔ اے ملک
 الموت ! زکہ ستا د خالق او پرور د کار نہ ویرہ ہم، تانہ
 ہرگز ویرہ ہم۔“ داے او فرمایلو اورچ مبارک کے دا
 بدن نہ پیرواز او کرلو۔ پہ دوگی د د خدا کے تعالیٰ رحمتو
 وی او سلامونہ۔“

د حضرت پیرانویہ صاحب د دھا مو حضرت عبد
 الرزاق او حضرت موسیٰ صاحب د خپل دوا رہ لاسونہ
 د مسالھی (چوہ تازہ) پہ طور او چنول او خورول۔ او
 بہ کے دا ارشاد او فرمایلو: ” وعلیہم السلام ورحمة اللہ
 وبرکاتہ۔“ توبہ کوئی۔ او خپل صفا کین داخل شی۔ زکہ
 اوس تاسو بلہ راکم۔ دے نہ پس پہ دوئی د مراد
 کیفیت خورشو۔ او ذکر الہی کین واصل باللہ شو۔ رضی
 اللہ عنہم ورضوانہ۔ ” اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رَاٰجِعُونَ “
مقالہ (۸۰) د حضرت محبوب سبحانی بقیہ کلام
 د باطنی تا اثرات او کشف او مشاہدے پہ لحاظ خا
 او ستاسو او دنور مخلوق پہ میخ کین د زکے او آسمان
 فرق دے۔ نو تاسو ما پہ بل سہی او بل پہ مامہ قیاس
 کوئی۔ یا ترے د دوئی خاکے عبد الرزاق صاحب د مرض
 کیفیت او پونستہ۔ نو ہفتہ کے او فرمایلو۔ ” لحانہ دھتو
 درے تپوس نہ کوئی۔ حکمہ چہ زکہ د اللہ پاک د علم مطابق
 دیو حال نہ بل تہ منتقل کیریم۔ دے وخت کین ہیچو برائتا
 یا فرشتہ خا پہ مرض نہ پوہیری۔ دا شہ حکم سہ دا شہ
 علم نہ ساقط کیری۔ حکم بدلیری۔ لیکن دھتہ علم
 نہ بدلیری۔ حکم منسوخ کیدے شی، مگر دھتہ علم
 منسوخ کیدے نشی۔
 اللہ پاک چہ کوم خیز خواہی، ہفتہ فنا کوی۔ او چہ

قصیدہ بردہ

مُصَنَّف د قصیدہ بردے د مصنف نوم شیخ شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن سعید بوصیری دے۔ شیخ شرف الدین صاحب پہ رومی وچ دشوال ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۱۳ھ) د ملک یمن پہ بوصیر نوے علاقہ کنیں پیدا شوے وو۔ دو د ژوند حالات ورنہ دی معلوم، خود مرگہ وقت معلومہ ده چه دے دخیل وختہ یو ہونیا خوش نویں، متبرع عالم او یولوے بزماک وو۔ دو د وفات متعلق ہم مختلف روایات دی۔ خود مقریری او ابن شاکر د تحقیق مطابق دے پہ ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۹۱ھ) کنیں وفات شوے دے (پہ حوالہ دانسائیکو پیدیا ان اسلام جلد اول ص ۱۱۸) او پہ مصر کنیں امام شافعی صاحب مزار سورہ نزدے دفن شوے دے۔ دو د برے قصیدے لیکے دی۔ خوب ہفے کنیں چه کوم شہرت قصیدہ بردے تہ حاصل دے۔ دیے قصیدے نہ دے نصیب شوے۔

وجه تسمیہ د قصیدہ بردے اصل نوم **اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَىٰ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ** یا **اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَىٰ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ** دے۔ پہ دیکنیں قول دوہ شپتہ دیاسہ یوسل شعرونہ دی دے تہ قصیدہ بردہ حکمہ وائی، چه کوم وختہ دے ناظم یعنی لے قصیدہ ہفے اشعار تہ وائی چه یو شاعر دخیل ممدوح پہ صلتہ اومدح کنیں بیان کرے وی۔

کوم خیر عواری، ہفہ قائم ساتی، ہفہ سرہ لوج محفوظ دے دہفہ دکار نو دہفہ نہخوک تپوس نشی کرے۔ او دہند یا نو نہ بہ دہنوک دہملو تپوس کرے شی۔ اوصاف الہی پہ بارے کنیں چه کوم خبر ونہ موز تہ پہ کلام الہی کنیں رارسید لی دی۔ ہفہ ہم ہفہ شان پہ دنیا کنیں ظہور دیا موی۔

حضرت کوئے عبد الجبار صاحب ددوی نہ تپوس اوگہ، چه سناسو بدن مبارک کنیں کوم اندام دے وخت درد محسوسوی۔ نو حضرت ورتہ او فرمائیل عمّا قول اعضاء دے وخت درد مند دی۔ لیکن الحمد للہ خمازہ درد مند نہ دے۔ دہفہ تعلق اللہ تعالیٰ سرہ بالکل درست دے۔ پہ مرین الموت کنیں بہ حضرت فرمائیل۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ ہفہ پاک برقا و زندہ وخت د مرگہ اوفنا نہ بے خوفہ دے۔ او پہ خیل قدرت کاملہ پہ تہ لوکا ساتو حاکم او غالب دے۔ تہول مخلوقات کے پہ مرگہ مخلوب کری دی۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ او محمد صلی اللہ علیہ وسلم دہفہ رسول دے۔ زہ ہفہ کلمہ توحید و خدا کے تعالیٰ نہ مدد عوارم۔

حضرت کوئی موسیٰ صاحب فرمائی چه دو وقت کید و پہ وخت حضرت دے دے خله او فرما بیل: **اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَىٰ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ**۔

د ہفہ خطبات او مقالات دی، چه حضرت محبوب سبحانی بہ دہفہ اد پہ جامع مسجد کنیں خپلو عقیدت مند و اورید و نکو او خپلو مرید انو تہ ارشاد فرمائیلو۔ **اللہ پاک د موز قول د حضرت د ذات پابرات او د دے خطبا کہ پہ برکت پہ باطنی اوروحانی اسرار و معمورہ کری او فلاح دارین مو د نصیب کری۔ او پہ ایمان او اسلام مو د ثابت قدم اوساتی۔ او پہ دے مقالاتو د عمل کولو او د دے د تبلیغ او اشاعت توفیق د را کری۔ آمین بجزمت سید المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم و علی جمیع الانبیاء و الأولیاء**
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ط

کتاب فتوح الغیب ختم شو۔
الحمد لله

شیخ شرف الدین صاحب کوزن (فالج) او وہ - نو ہر
 ترے تنگ شو. ارادہ ہے وکلہ - چہ بوقصیدہ بہ یہ صلح
 د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کہیں اولیگی -
 او دفعہ بہ وسیلہ بہ دیورس دکار نہ صحت او غواری - ہر کہہ
 چہ قصیدہ ہے تیاری کرے، نو بیت ہے او کہ، چہ د محمد مصطفیٰ
 صلی اللہ علیہ وسلم بہ زیارت مشرف شی - او قصیدہ ہلتہ
 اور سوی - ناگہانہ د شیے کے حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ خوب
 کہیں اولیدلو - خپل حال ہے ورتہ عرض کہہ - نو نبی اکرم صلی
 اللہ علیہ وسلم پرے لاس مبارک رانیکل - او بخادیر کے پرے د
 پاس خورکہ - او ورتہ ہے او فرمایا، چہ خہ پاسہ چور پور
 چہ صحر مید ارشود نو حکم چور او تندرست وو - قصیدہ
 نہ قصیدہ بردہ خکہ وائی چہ دمراض بہ حالت کہیں بہہ
 شیخ صاحب، حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د شفا
 خاد رخور کرے وو - دوسے وجہ نہ دا قصیدہ بہ قصیدہ بردہ
 مشہورہ شوہ وائی چہ صبا صحر شیخ شرف الدین د کورنہ
 اورت نو بہ دروازہ کہیں ورتہ بوقر ولانر وو - ہفتہ ورتہ
 عرض او کہ چہ کہہ قصیدہ تا سو د رسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وسلم بہ صفت کہیں چورہ کرے دہ - ہفتہ ماتہ عنایت کری -
 بہ دے وجہ بہ خلقو کہیں د دے قصیدے نوم خورشو چہ
 دمکک الظاہر وزیر بہاء الدین نہ دا خیرہ اوریدہ نو
 ہفتہ دا قصیدہ بہ سرو زر اولیکلہ - دادب دیارہ ورتہ

سرتور سر اوریدہ - دا کے واوریدہ - او قول عمر کے دے
 د برکات عظیمہ نہ فیض حاصلوو - بہ تولد اسلامی دنیا
 کہیں دا قصیدہ دیورہ مقبولہ دہ - ددے ویرے شرے لیکلے
 شوے دی - او مختار شاعرانو پرے شعرو نہ ویشی دی - ددے
 نہ د تبرک حاصلوو دیارہ بہ شمارہ قیسے مشہورہ دی -
 د قصیدہ بردہ نہ شعر بہ مصرکین بہ مصطفیٰ الباقی
 صطیح کہیں بہ دے شعر کہیں چاپ شوے دہ - او دا سلامہ کالج
 پینور (پینور یونیورسٹی) بہ علوم شرقیہ لائبریری کہیں بو
 خودغہ چاپ شوے شیخ د کتابک لاندے نہ ہم موجود
 دی - پینتو آکیر کہیں چہ د ناہ شیخ او کتا بو مرکز دے - د
 قصیدہ بردے خوقامی او بیگلے شیخ دلتہ ہم موجود دی -
 د قصیدہ بردے د فضیلت
فضیلت او خصوصیت او خصوصیت بہ حقل کتابونو
 دیرشہ راوی - بلکہ مشائخو دھر بو شعر جدا جدا تاثیر
 بنو دے کہہ د مثال بہ طور چہ عاملان د قصیدہ
 بردے دا شعر ہے
 هُوَ الْحَقِيقَةُ الَّتِي تُرْجَى شَفَاعَتُهَا
 لِكُلِّ هَدَلٍ مِنَ الْاَهْوَالِ الْمُتَحَمِّمِ
 د ہر مراد دیارہ آکیر کہیں خود دے ویرے نہ چہ د
 ہر بو شعر تفصیل لہ د بیگلے پکار دے مونہ د اختصار
 نہ کار اخلو -

قصیدہ بردہ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ اَخْتَارَ لَنَا مُحَمَّدًا
 ۱- مَدْرَةَ الْمَسْئَلَةِ عَلٰی الْخُتَابِ فِي الْقَدَمِ
 اَنْ كُنَّا كَمَا جِئْنَا مِنْ سَلَمٍ
 ۲- مَرْجَحًا دَمًا جَزِيًّا مِنْ مَقْلَبِ بَدَا
 اَمْ حَبَّتِ الزُّبُرُ مِنْ تَلْمَازِ كَالْمَسْمَةِ
 ۳- وَاَوْ مَسَّ الْبُرْقُ فِي الْكَلْبِ اَوْ رِيحِ
 فَمَا لِيْ بِبَيْتِكَ اِنْ كُنْتُ اَلْمَسْمَا هَمَّ شَا
 ۴- وَاَمَّا لِقَابُكَ اِنْ كُنْتُ اسْتَقْبَلْتُ بِهَمِّ
 اَيُّسَبُّ الْقَسْبِ اَنْ اَلْحُبُّ مُسْتَكْبِحٌ
 ۵- مَا بَيْنَ مُسْتَحْمٍ مَشْمًا وَمُسْطَحْمٍ
 لَوْ لَا اَلْهَوَايُ لَمْ تَوَقِّدْ دَمًا عَلٰی طَلِي
 ۶- وَلَا اَوْقَدْتَ لِيْ كَرِيْمًا اِيْنِ الْاَعْسَمِ
 فَكَيْفَ تُنْكِرُ حُبًّا بَيْنَكَ مَا سَهَمْتِ
 ۷- بِهَ عَيْنِكَ عَدُوْلَ الدَّمِجِ وَالسَّقَمِ
 وَاَتَيْتَ الْوَجْدَ حَكِيْمِيْ عَسِيْرِيْ وَحَسْبِي
 ۸- وَمِثْلَ الْبِقَارِ عَلٰی مَدَائِكَ وَالْعَسَمِ
 نَعَسُوْا سَلَى طَيْفٌ مِّنْ اَهْوَايُ فَاَرَقْنِيْ
 ۹- وَالْحُبُّ يَغْتَرُّمُ الْاَسَدَ اِيْنِ يَأْتِيْ لَسَمِ

۱- چہ نام د بیگلے دہ دیکہ او معنی بہ بیگلے کہیں -
 حقل جات نوم دیورہ ارشہ چہ قد دعشو نہ دے ورسوہ تشبہ ورتہ کوشی

مظلوم پینتو ترجمہ
 (لہ عبدالقادر خان خٹک)
 ثنا د اللہ پاک چہ ہے پیدا کرو لہ عدم
 ۱- بیا درو بہ بیغمہ چہ دے مختار د کل قدر
 نہ پوہیزم نہ دیا دکرہ بیا یاران د کسہ
 ۲- چہ ہر دم لہ دوو سترگو او بیٹھی ورسوہ دم
 باد دیار د کوشے خاورہ خوش شیم درلوع راوی
 ۳- باپ غرہ دیا ولہ لوریہ بریننا شو لہ پہ تو رہم
 دا د سترگو حال د خہ د شہوہ او بیٹہ نہ او چیری
 ۴- بل د صبر ہوش لہ دلہ دروس و لہ دم پر ہر
 د آگاہ لہ نہی او پاسہ چہ بہ راز د بیض بہا کرے
 ۵- یورسہ او بیٹہ دی روا ہے بل د نہی دے مضطر
 نہ بہ تا دیار د خنبو بہ لیدہ ڈرا خریاد کرے
 ۶- نہ بہ خوب لہ تاند تل بہ یاد دیان بود عسلہ
 ہیڈ انکار د بیض مہ کرے دوہ گواہان دیاہن
 ۷- دداریہ ستا پیرح گواہ دی بوہ او بیٹہ نسل نسیم
 اوس بہ تا با ندے اثبات د خپل میں د بیض اوشہ
 ۸- حج و زینک زینک دے تن و اوج شہ بہ پیر غم
 ہم دیار د سترگو خیال م پور و خوب لہ دواہ سترگو
 ۹- د تمام جہان لذت لہ سوئی وری د عشق اکم
 لہ علم - معنی نیزہ - ع - نسیم - ناروغشیا - بیاری

۱۰ یا لایحی فی الہو العذریۃ مہذبة
 ۱۱ مینی انک وکذا انصفت کم تلکم
 ۱۲ عذتک خالی لا سرتی بمسختی
 ۱۳ عن الوفاة وکذا ذایق مستحسب
 ۱۴ محنتی البضع لکن لنت اشعہ
 ۱۵ ارت المہجبت عن العذال فی صمہ
 ۱۶ ائی الشہنت نسیم القیب فی عذالی
 ۱۷ والشیب ابد فی نضع عن التهم
 ۱۸ قارت اثار فی بالشدو ما تعظت
 ۱۹ من جملہا بتدبیر القیب والہم
 ۲۰ ولا عذتک من الفعل الجیل قدری
 ۲۱ صیب اللہ بیا لیس حکم مختصم
 ۲۲ لو کنت اعلیٰ ائی ما اوقر
 ۲۳ کتبت سدا بیدالی منہ بالکنم
 ۲۴ من فی بیدر جناح من عوایبہا
 ۲۵ کما یزد جناح الخلیل بالاحکم
 ۲۶ فلا تدوم بالتمامی کسہ شہوتہا
 ۲۷ ائی التلقام یقوی شہوة التهم
 ۲۸ والتفس کالقلیل ان تہلہ کتب علی
 ۲۹ حب الترساع وان کذیلمہ ینفطہ

۱۰-۱۹ کوہدائے شہ قرم - شعری - کمزوری - کلمہ - وائے قیرہ
 ۲۰-۲۹ کوہدائے شہ کلمہ - جہا - بیل - برکے - شہوہ -

عاشق شوہ چہ منہ کے گم کرے پہ عاشقان
 ۱۰ ملامت مہذبت کی وہی ہرچہ وہا شہ کے گرم
 ۱۱ محبت بہ زہ ترکومہ دیا رہی لوم ساقت
 ۱۲ پہ نعرہ نعرہ دیا عوام دیرہ نہ کر کم لہ عالم
 ۱۳ نصیحت دنا صاحب کو کلا نہا پہ غور و اور سر
 ۱۴ چہ عاشق پہ عاشق کیں لہ نامہ صوری اصم
 ۱۵ ما تہمت پہ عاشق کیں دیرہی پہ نامع و کوی
 ۱۶ کدھر شوہ پہ بند ویلو پیمان نہ دی متوم
 ۱۷ اثارہ نفس دے چہ ماتہ امر تل کہ بہ بدی
 ۱۸ زکا ددہ کہ بہ ویل کار کر کم ویرہ نہ کر کم لہ ہم
 ۱۹ دحرمت لائق استازہ ہم پکوری را میلہ شو
 ۲۰ ما لے ہیتر اکرام اونہ کپہ لکہ کہ اہل کر کم
 ۲۱ کلام زہہ کچہ دہیوہ دہنوتیو پہ پکالی نہ کر کم
 ۲۲ ما بہ تل پہ وسہ نور لزل لہ خیلہ عمر سم
 ۲۳ خیا نفس یو سو کیں اس دے ترکوم پر پالی
 ۲۴ یو شہسوار ہے پیدا شوہ چہ کے ساز کر ہے
 ۲۵ پہ احسان غلام خیلہ نفس یوہم بد غلام دے
 ۲۶ پہ احسان سیرہ لا زدی دعیمان پہ لور کلام
 ۲۷ نفس پہ مثل دھلک دے دہیوہ دعوت اعلیٰ
 ۲۸ درضاع دعوت لے و رک شہی چہ لہی شہ منظم
 ۲۹ لہ جدا بیل - برکے

۱۰-۱۹ کوہدائے شہ قرم - شعری - کمزوری - کلمہ - وائے قیرہ
 ۲۰-۲۹ کوہدائے شہ کلمہ - جہا - بیل - برکے - شہوہ -

۲۰ قاضیہ ہوا ما وکاد ان توتلیہ
 ۲۱ ائی الہوی ما توتی یضمو اذیمم
 ۲۲ ذرایعہا و ہی فی الاعمال سائیہ
 ۲۳ وان ہی استخلت المسری قد نسیم
 ۲۴ کم حسکت لڈہ یلمو قایلہ
 ۲۵ من عینک کم بیدر ان التم فی الذیم
 ۲۶ واخس اللہ سائس من جوج و من تسبع
 ۲۷ ذریہ تخمستہ کثر و سن السخیم
 ۲۸ کاشکوفج السامع من عین ودا مکلہ
 ۲۹ من المکاریر و السمر حیدہ اللہ
 ۳۰ و خالیب النفس و الشیطان واعیہما
 ۳۱ وان ہما محصا البضع قاتہم
 ۳۲ وکذا تطیع منہما حصما و لا حکما
 ۳۳ قانت تفری کیمہ الغضم والحکم
 ۳۴ استخیر اللہ من قول یو صیل
 ۳۵ لعدت سبکیم نسلد لیدی عقم
 ۳۶ امرتک الخیر لکن ما اتمرتک پہ
 ۳۷ و ما شققتک کما قوی لک استقم
 ۳۸ و لا تزدت قبیل الموت تافیلہ
 ۳۹ و لک اصل یوی قدرین و لک اصم
 ۴۰ لہ عقم - کوہدائے شہ (چہ دینے اولاد نہ کر دے)

آرزوہم و رکوہ دگولہ چہ غالب دریا کد نشی
 ۲۰ د صورت بنہر کے خراب کہ چہ ڈشی باڈ حکم
 ۲۱ تدا نفس اریہ مور کد دستا پہ رضا دروسی
 ۲۲ کہ لہ مرادہ ستا خلاف کہ نور پہ عدال کد مستم
 ۲۳ نفس مہلک لذت بیکتہ و بیکار پہ سہ صورت کہ
 ۲۴ لکہ و کد کولک غلام پہ لڈین طعام کیں سم
 ۲۵ لا پہ لورہ کیں مکرونہ تر مور ہالی ددہ ویرہ
 ۲۶ ترے خذ کر کہ ہر شوہے ریاست کیں پہ ملام
 ۲۷ دغہ ستر کہ چہ و کد دی دو پر و گنا ہونو
 ۲۸ نوزیوہ و رکھنے اویسہ کرہ لازم پہ شان ندم
 ۲۹ نفس شیطان خالی دشمن دے پہ ویل لے فل مکرہ
 ۳۰ لہ جنتہ ہم دوی دوا پر دا ویسلے دے آدم
 ۳۱ اطاعت کے ہرگز مہ کرہ غلیبان کلا خیلیری
 ۳۲ ترایدائے ورتا کد ورتہ کمرہ دوارہ مار سوم
 ۳۳ ہر سہ پہچے کردارہ کد کفار تہیہ غواری
 ۳۴ ذفر نند امید واری کا پہ معنی لہ ذی عقم
 ۳۵ نصیحت بہ کجا پہ مشکل پہ تابا نندے اثر کا
 ۳۶ چہ زہ نہ نیمہ سم شوہے تاتہ وائم استم
 ۳۷ ما تر مرگہ لا دغلو ہیتر طاعت توبہ اونہ کرہ
 ۳۸ بے لہ فرضو کہ حق دے ادائہ شول ہفتہ دم
 ۳۹ لہ غلام - دشمن - کلمہ - زہر

۱۰-۱۹ کوہدائے شہ قرم - شعری - کمزوری - کلمہ - وائے قیرہ
 ۲۰-۲۹ کوہدائے شہ کلمہ - جہا - بیل - برکے - شہوہ -

ظَلَمْتُ سَكَّةَ مِنْ أَخِي النَّفْلَةَ إِلَى
 ۳۰ أَنْ اشْتَكَيْتُ قَدَّمَ مَاءُ الْقَمَرَيْنِ وَدَمٌ
 ۳۱ وَشَدَّ مِنْ سَعْبٍ أَحْسَادُهُ وَكَلْبِي
 ۳۲ نَحْتُ الْجَحَارَةِ كَشْحًا مَرْتَفِ الْأَكْمِ
 ۳۳ ذَرَاوَدَتْهُ الْجِبَالُ الشَّمَّ مِنْ ذَهَبٍ
 ۳۴ عَنْ نَفْسِهِ فَأَرَاهَا أَنْبَسًا سَكَمَ
 ۳۵ وَآكَدَتْ رُهْدًا فِيهَا مَسْرُورَةٌ
 ۳۶ لَأَنَّ الْمَسْرُورَةَ لَأَنَّهَا عَلَى الْوَسْمِ
 ۳۷ وَكَيْفَ تَدْعُو لِي الدُّنْيَا مَسْرُورَةٌ مِنْ
 ۳۸ لَوْلَا لَمْ تَخْرُجِ الدُّنْيَا مِنَ الْمَدَامِ
 ۳۹ مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْكَبِينَ وَالسَّعْدَيْنِ
 ۴۰ وَالْعُرَيْقَيْنِ مِنْ سُؤْبٍ وَوَيْبٍ عَمِيمٍ
 ۴۱ نَسِيْنَا الْأَمْرَ السَّاحِي فَكَلَّا أَحَدٌ
 ۴۲ أَسْبَرَ فِي قَوْلٍ لَمْ يَشْفُ وَلَا تَمَمَ
 ۴۳ هُوَ الْعَيْبِيُّ الَّذِي كُرِّجِلُ شَقَاعَتُهُ
 ۴۴ لِسَكَلٍ هَذِيلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُقْتَدِمٍ
 ۴۵ دَمَائِي اللَّهُ فَاَلْمُسْتَعِينُونَ بِمِ
 ۴۶ مُسْتَعِينُونَ بِحَبْلِ حَمِيمٍ مُنْقَضِمٍ
 ۴۷ فَاتَى السَّيِّئِينَ فَا خَلَقِي فِي لَيْلِي
 ۴۸ وَتَرَيْدَا الْكَوْبَ فِي عِلْمِي وَلَا كَوْبَ

۳۰ تا ۳۹ پر معصوم تھا اور نوح کو لے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نوح
تجاویز نہ شو کو لے۔

لہ ما پاتے شوست دھنہ چاہیہ پہلعت کین
 ۳۰ یہ ڈیر ڈیر ولایہ اوشو دنا زکوینو ورم
 ۳۱ خان کے موہنہ کہ ہیکلہ داویشوپہ ڈوینہ
 ۳۲ تل بہ دہ ڈیرے لوبے تول کانری پہ شکم
 ۳۳ لوئے لوئے غونہ ورشوہج نظرے پے ونہ کرو
 ۳۴ نرا ودہ نہ بنکاری لوہیشہ تر خاورو کم
 ۳۵ دحضرت زربہ بہ مفیوط وکد بہ ویر ضرورتہ
 ۳۶ ہیجہ یوضرومات لے لا تعدو علی العصم
 ۳۷ پہ دنیا کے خہ حاجت دے چہ زینا او افلاکونہ
 ۳۸ کہ دے نہ وے، بیداشوے بہ شوک نہ لوک لعدم
 ۳۹ محمد رسول اللہ چہ دے ہوئے بادشاہ دے
 ۴۰ دسویو دپیرویو دسویو دسویو دسویو
 ۴۱ حوین ہسے رنگ نیما دے امرکونہ نہی کرکے
 ۴۲ چہ ریشینے تردہ نہ ووخوک یہ لا اویہ نعم
 ۴۳ بیگانہ بہ ہم لہ دہ نہ دتغییب امیدواری کرکے
 ۴۴ نشتر غم ددہ دخیلو چہ کاوار لہ هول وغم
 ۴۵ ددہ دین حیل التین کے غم اندوہ دھنہ نہ کا
 ۴۶ چہ دا حیل لے نیوے پہ لاسونردے حکم
 ۴۷ پہ صورت او پہ سیرت کین بہترین کے دنیا تو
 ۴۸ ہم کریم و ترہمہ وک لہ وارو وک اعلم

وَكَلَّمَهُمْ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ مُلَمَّسٍ
 ۳۰ عَدْلًا وَمِنَ الْجَبْرِ أَدْرَشَقًا مِنَ اللَّيْلِ
 ۳۱ وَدَا أَوْقُونَ لَدَيْهِ عِنْدَ حَرِّهِمْ
 ۳۲ مِنْ لَعْنَةِ الْعُلَمِ أَدْوِينَ شَلْقَةَ الْحَكَمِ
 ۳۳ فَهُوَ الَّذِي نَدَّ مَعْنَاهُ وَصَوْرَتُهُ
 ۳۴ لَعْنَةُ مَلَكُوتٍ حَبِيبًا بَارِعًا النَّسَمِ
 ۳۵ مُتَرَكِّبًا عَنْ شَرِيكِي فِي مَعَا سِيهِ
 ۳۶ فَجَوَّهَرُ الْمُتَسِينَ فِيهِ عَيْرٌ مُنْقَسِمِ
 ۳۷ دَعَى مَا أَدْعَاهُ التَّمَارِي فِي تَيْبِهِمْ
 ۳۸ وَاحْكُمُ بِمَا شِئْتَ مَدَّ حَافِيهِ وَاحْكُمِ
 ۳۹ فَالْتُّبِ إِلَى ذَاتِهِ مَا شِئْتَ مِنْ شَرَفِ
 ۴۰ وَالْتُّبِ إِلَى قَدَارِهِ مَا شِئْتَ مِنْ عِلْمِ
 ۴۱ فَارَكْ فَسَلِّ رَسُولِ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ
 ۴۲ حُدٌّ فَيُعَوِّبُ عَشَّةَ نَاطِقٍ بِقَمِ
 ۴۳ لَوْ تَأَسَّبَتْ قَدْرُهُ إِنْيَا تُهُ عِلْمًا
 ۴۴ أَخَى انْمُهُ جِيْنٌ بُدْعِي دَارِيْنَ الرَّيْمِ
 ۴۵ لَمْ يَمْتَحِنَا بِمَا نَعَى الْعَمُولِ بِمِ
 ۴۶ جِرْمًا عَكَيْتَا فَلَمْ تَرْتَبْ وَلَمْ نَكُنْ
 ۴۷ أَعْنَى الْوَرْدِ فَهَمَّ مَعْنَاهُ فَلَيْسَ يَرَى
 ۴۸ لِلْفَرْبِ وَالْبُعْدِ مِنْهُ عَيْرٌ مُنْقَجِمِ

ہمکی وارہ نبیان لے لہ علومو مستغید وک
 ۳۰ ددہ علم لکہ بحر وو تر بحرہ ہم اعظم
 ۳۱ کہ ظہورے پہ ظاہر کین ترہ وارو آخرود
 ۳۲ خو پہ علم او حکمت کین ترہمہ وومستقدم
 ۳۳ ہم دے دے چہ کامل ووپہ معنی اوپہ ہوتو کین
 ۳۴ بیائے خود پہ دوستی کرکے لہ اولاد د آد مر
 ۳۵ دحضرت خوبی واپہ بل شریک ورسو کتو
 ۳۶ جوہر دحسن بناشت پہ دک کین ووفیر منقسم
 ۳۷ پہ ہر شان عہد ستاہ حد کے نشترہ دستا یین
 ۳۸ خوترساؤ غونداے مہ شہ خدا کے کوئے کوئے وویک
 ۳۹ پہ نسبت کرکے تہ ذات دیغیر تہ دشراف او برکتی
 ۴۰ ہم نسبت کے کرکے و قدرتہ ما شت من عظیم
 ۴۱ ودانا تہ لہ ادراک عاجزی عین ادراک دے
 ۴۲ ددہ فضل ہومرک نہ دے چہ ادائے کرکے یہ ہم
 ۴۳ کہ انظار دمعجزاتو کے موافق دمرتو دے
 ۴۴ خو چہ واخصتے نامہ شی برے ژ وک بشیرم
 ۴۵ پہ اندازہ پہ کے ہرچا تہ دعتل کرکے و تسخیر
 ۴۶ لوئے، ہک کے فیض مویں لحدیثہ لاجوم
 ۴۷ حقیقت کے لہ خدا پہ نور ہیما موند لے نہ دے
 ۴۸ دہ کار کین نزد سے لڑے سرہ دوار کرکے ہم

۳۰ تا ۳۹ پر معصوم تھا اور نوح کو لے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نوح
تجاویز نہ شو کو لے۔

فتوح ۲۸۷ الغیب

۵۰ کہے نمرچہ دے لہ لہے نہ و رکوبہ خیرکندیا
 ۵۱ کہے نزد سے ورتے تہ گوریہ پہ دہہ سزگوشی توہم
 پہ دنیا کین وہیجا کہ ددہ قدر بنکارنہ شو
 ۵۲ دقیامت پہ ورتج بہ وبتی احتشام دہمتشم
 کہے او بہ واریہ سیاہی شی ایسے واریہ قلمونہ
 ۵۳ ترقیامتہ سے صفت کین کائے ہستی پر قلم
 منور شول ہمہ واریہ انبیاء ددہ لہ نور
 ۵۴ ہر نبی د نور قطرہ وہ ددہ نور کہے قلم
 دے پہ مثل دہیں ہرور، نور پہ مثل دہیں سوز
 ۵۵ چہ خیل نور سے را بنکارہ کہ دخورشید نور شورتیم
 خلق او خلق وود نہیں پہ خلافت کین افضل
 ۵۶ کہے خلق چہ سے بنائستہ ووپہ خلقت وولز اکرم
 کہے کل پہ لطافت وون کہے بدرینہ صوت
 ۵۷ کہے سیند پہ سخاوت کہے دہر ثابت قدم
 انبیاء کہے فریضے دی، یاخہ نورچہ موجود است
 ۵۸ خود دے پکین بادشاہ دے نور ہمد و ہمت
 دے گوہر دے سینظیرہ د رحمت د سمندر
 ۵۹ پہ زرا کو نکالو پیروست ووسند کین دقدیم
 چہ پہ خلود ددے سے اول جہان گورہ خوشبو دے
 کہ انکار پہ داوینا کہے دارو او کربہ دخیل شم

فتوح ۲۸۸ الغیب

۵۰ کا الشمس نَظْمُ لِلْعَيْنَيْنِ مِنْ بَعْدِ
 ۵۱ صَغِيرَةً وَكُلَّ الْكَلْبِ مِنْ أَمْرِ
 وَكَيْفَ يُدْرِكُ فِي الدُّنْيَا حَقِيقَتَهُ
 ۵۲ قَوْمٌ بِنِيَامٍ تَسْتَلُوا عَنْهُ بِالْحَلْمِ
 فَمَتْلَعُ الْعِلْمِ فِيهِ آتَاكَ بِشَرِّ
 ۵۳ وَأَنَّكَ حَبْرٌ خَلَقْتَ اللَّهُ كَلِمَهُمْ
 وَكُلُّ أُمَّيْ آتَى الرَّسُولِ الْكِرَامَ رِيحًا
 ۵۴ فَأَتَانَا انْصَلَتْ مِنْ نُورٍ بِهَمِّ
 كَأَنَّكَ سَمْسٌ مُعَلِّمٌ هُمْ كَوَاكِبُهَا
 ۵۵ يُظهِرُونَ أَنْوَارَهَا لِلنَّاسِ فِي الْكَلْبِ
 أَكْرَمُ مَعْلَى نَبِيٍّ رَأَى حُلُقَى
 ۵۶ بِالْعُسْرِ مُشْتَعِلٌ بِالْإِشْرَاقِ مَسْمُومٌ
 كَالرَّهْرِ فِي سَدْرِ وَالدَّبْرِ فِي سَدْرِ
 ۵۷ وَالْبَعْرِ فِي كَرَمٍ وَالرَّهْرِ فِي هَمِّ
 كَأَنَّكَ وَهْوُ قَدْرُكَ فِي جَدِّكَ نَسَمِ
 ۵۸ فِي سَكْرِ حَيْثُ تَلَقَّاكَ وَفِي حَسَمِ
 كَأَنَّكَ لَوْ كَوَى الْكَمُوتَ فِي سَدْرِ
 ۵۹ مِنْ مَعْدِنِ مَنَاطِقِ مِسْهِ وَمُسْتَسَمِ
 لَا طَيْبَ يُدْرِكُ تَرْبَا حَسَمِ أَعْظَمِ
 ۶۰ كَلْوَى الْمُسْتَشَقِّ مِسْهِ وَمُسْتَسَمِ

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ آبَاتٍ مَوْلِدُهُ عَنْ طَيْبٍ مُنْصَرِفَةٍ
 ۶۱ يَا طَيْبٌ مُبْتَدَأٌ مِسْمُومٌ وَمُحْتَسَمٌ
 ۶۲ يَوْمَ قَدَرْتَسَ وَيَسِيءُ الْفُرْسُ انْتَهَمُ
 ۶۳ قَدْ أُنْزِلَتْ فِي مَجْزَلِ الْبُؤْسِ وَالنَّعَمِ
 ۶۴ وَنَابَتِ الْإِيَّانُ كِشْرَى وَهِيَ مُنْصَدِّعٌ
 ۶۵ كَسْبِي أَضْحَا بِبِ كِشْرَى فَيَمْلِكُكُمْ
 ۶۶ وَالرَّيَّاءُ قَامِدَةٌ الْإِنْسَانِ مِنْ أَسْفِ
 ۶۷ عَالِيهِ وَالتَّهْمُ سَاجِي الْعَيْنِ مِنْ سَدَمِ
 ۶۸ وَرَسَاءُ سَائِقَةٍ أَنْ غَاظَتْ بِجَبْرَتِهَا
 ۶۹ وَرَدَّ وَارِدُهَا بِالْفَيْظِ حَيْثُ قَلْبِي
 ۷۰ كَارَتِ الْبَارِئَاتُ بِالْمَاءِ مِسِي بَلْبِ
 ۷۱ حُرْمًا وَبِالْمَاءِ مَا بِالْبَارِئِ حَرَمِ
 ۷۲ وَالْهَرَجُ تَهْمِيَّةٌ وَالرَّيَّاءُ سَائِقَةٌ
 ۷۳ وَالْحَقُّ يَكْفَهُ مِنْ مَعْنَى وَمِنْ كَلِمِ
 ۷۴ عَمُوزًا وَصَحْبًا قَالِعَاتُ الْبَارِئِ رَمِ
 ۷۵ تَسْمَعُ وَبَارِقَةٌ الْإِسْدَائِلُ نَعَمِ
 ۷۶ مِنْ مَسْمُومٍ مَا أَخْبَرَ الْأَقْوَامَ كَاهِنُهُمْ
 ۷۷ يَا تِ وَيَسْمُومُ الْعَمُوزَ لَمْ يَكُنْ
 ۷۸ وَبَعْدَ مَا عَابَتْهُ فِي الْأَقْفِ مِنْ شَمِ
 ۷۹ مُنْتَمِنَةٌ وَفَوْقَ مَا فِي الْأَدْبِ مِنْ صَمِ

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ خرگندہ دیا کہ اصلہ وو حکمونہ بیغیر
 ۶۱ ہم پاک پہ استہ ا کین ہم وویاک پہ محتتم
 ۶۲ چہ فرس دتغرس سے دیقین پہ میدان رائے
 ۶۳ حکمہ رائے پہ فارسود نعم پہ خائے نعم
 ۶۴ چہ پہ فتح دجہان سے یوقدم پہ تکلیف
 ۶۵ ہلتہ کسرفہ دم شہ کسری پہ قصروض
 ۶۶ ہم سے اورد زہر کالوشولومرد ویرہ عمہ
 ۶۷ ہم سے ہسے دا ندوہہ دچیونہ لار شوزیم
 ۶۸ پرخم دوب دساوہ خلق شوچہ سیند شوہے وچ
 ۶۹ تشکان پہ بیوتہ راغلہ وچ شوئی زہرہ پرخم
 ۷۰ گویا اورتہ پاک اللہ کرہ د او بوعطا صفت
 ۷۱ پہ دا شان سے کرہ او بو تہ ہم عطاد اور ضرر
 ۷۲ کہ وحوش وو کظیور وو کہ بیان وو کہ دیوانہ
 ۷۳ ہمہ واریہ خوش وقتی کرہ مبشر شو پہ مقصد مر
 ۷۴ کور کر وو کافران د بشارت سنہ پہ پروا
 ۷۵ اند ارد بوق وو دوی تہ پہ نظر کین مععدم
 ۷۶ کا ہنا نو بجو میا نو خیل خیل قوم تہ کرہ عیان
 ۷۷ چہ حق دین پہ جہان را غلو باطل دین شو معندا
 ۷۸ ہم پہ ہفتہ شہر شوہ کلاہ زلزله پہ بختنا نو کین
 ۷۹ غم پہ توس و خاوس و پر بختہ پراتہ وو دارہ صم

۱۔ ہم محتتم۔ ۲۔ ما عابته۔ ۳۔ انتہا۔ ۴۔ احتشام۔ ۵۔ اهل فارس
 ۶۔ خوشامای علی غم۔

۱۔ غم۔ ۲۔ بیوست۔ ۳۔ د سوز و لطافت

لا یخونوا بہ شیطانا نو تجسس دفرینو کرکے
 شول ددو پہ راتلو جانہ لہ اسمانہ منہزم
 ۴۰ ہسے تبتیدہ بہ دوی د ابطال دا برہ پشان
 ۴۱ یا لکہ مکی لیکرچہ شول بہ مولیٰ ذی اللہ
 دا ارقول دکا نروچہ ہریو تسبیح کو بیان دے
 ۴۲ مانند داستول د مسیو دکب لہ قم
 ہنہ اونے چہ پرے حکم حبیب اوکریو دبلو
 ۴۳ راتلے بہ لہ عینے پہ پندو سبلا قدر
 لکہ اونو بہ سجدا کرکے لہ بناخونو بہ لہ عینے
 ۴۴ ہسے بنا کریدہ بہ لکہ بہ بنا لہ چہ پ لقم
 ہمیشہ لے سائبان وہ سپینہ ورچو سرد پاسہ
 ۴۵ کلہ بل نبی پر دارنگ عزت حرمت و محترم
 لکہ شق لے دقروو ہسے شق لے دیکر
 ۴۶ ور لے کرکے ودو تہ جانہ کون و پاس حکم دکم
 ہم سوگندم پر ہنہ چہ یو خیر وو بل کریم
 ۴۷ جوندون لے وو پے غار کین و کفار اناڈ شویو
 ہم ددو لہ برکتہ د صدیق من د صدقاتہ
 ۴۸ کافران پ دوی بانڈہ شولو پرے باغ شورام
 جال کینو کہ عکبوت چہ دا اوہن بیوت یادیری
 ۴۹ داد دوی اوکافرانو تر میٹو حد شو مستحکم

لہ لقم - میانہ لارہ

حتى عدا عن طريق الوحي منهي
 ۴۰ من الساطين بقوا انهم منهم
 كما تكلم هربا ابطال اسرته
 ۴۱ او سكر بالمعنى من را حنبر ربي
 كذا ايه بعد تشيخ بسطوبها
 ۴۲ ذم المشيخ احساو ملتهم
 جاءت له عونه الا شجار سلجدة
 ۴۳ تمشي اية على ساق بلا قدر
 كما سطر سطر سلطا لسالكنت
 ۴۴ فر وعها من بديع الخلف في اللقم
 سئل العمامة ابي ساد سائرا
 ۴۵ لقيه حذو طيب للهجر حرمي
 اقسنت بالقمير المتفق ارك له
 ۴۶ من قلبه يشبه مرفرة القسم
 وما حوى العار من خير ومن كرم
 ۴۷ وكل طرف من الكفار عنه عني
 قالبتني في الفار والتدين لم يريما
 ۴۸ وهم بقو لغت ما بالفار من ايه
 ظنوا الحمام وظنوا العنكبوت على
 ۴۹ حير البرية لم تشجر ولم تحم

لہ مسیو : حضرت یونس علیہ السلام کے میانہ لارہ

کہ ہر غروب آفت وی چہ اللہ لے سائندو عینی
 ۸۰ ہیج اندوہ ورتہ نہ رسیری کہ پ غرہ وی کہ پیم
 ہرستم چہ زلمے وو پے ما کیے او ما تبت کین
 ۸۱ آمان بہ وو ما موندے لہ کل رنخہ لہ کل غم
 کلہ بہ مجرم دروی سائل ددو لہ درہ
 ۸۲ چہ کل جود او سفا ددو پے ذات وہ ستم
 خوب لے لکہ وحی سرا صدق و صواب وو
 ۸۳ کہ سترگہ پے خوب کرکے نو قلب لے لم یسم
 دا خوب دوی دے دنیوت دمرتے نہ
 ۸۴ اون دے ہنہ خوب لکہ چہ وی دعتام
 کل گفتار کردار لے موافق لہ وحی وو
 ۸۵ نہ پے سحر نہ پے شعر کہانت و متهم
 خرگک بہ عاقل ورتہ نسبت د جنوں او کہ
 ۸۶ چہ پے مس لے دلا سونو رفیدل اهل لہم
 اوج کال د پاک نبی پے دما ترکرہ رب کویم
 ۸۷ ہم شولو پر رحمت ددو تازہ جوارضنم
 ہم ددو پے دما قحط مبدل پے فراخ شہ
 ۸۸ ہم ورینچے وریدے پے لکہ سیل وی دعوم
 ما پریرودہ چہ صفت د پاک نبی بیان کرم لہ
 ۸۹ مانند داورچہ بل وی د شیپے پے لوئے عالم

لہ لقم - یونی لہ عدم - سریند

وقاية الله اعنت من مضاعفة
 ۸۰ من الدعوى وعن عال من الاطم
 ما سألني الدهر فصيما واستجرت به
 ۸۱ الا وياك جوارا منه لم يمهم
 ولا انكبت عن الدارين من كرم
 ۸۲ الا اسكنت السدى من خير من ظلم
 لا تكلم الوحي موت وديانك انك له
 ۸۳ قلنا اذا ماتت العيانت لم ينهم
 وذاك حين بلذع موت مسوته
 ۸۴ فليس ينكر فيها حال محتمل
 تبارك الله ما وحى بمكسب
 ۸۵ وذكروني على غيب يمهم
 كم اسرأت وصبنا بالليل راكنا
 ۸۶ واطلقت اربنا من رنقة الهم
 و احييت السنة الشهباء دعوته
 ۸۷ حتى حكمت طرة في الاضمر الهم
 يعارض جاء او خلت السطاح بها
 ۸۸ سيبا من اليم او سئل من الترم
 وحقن ووضف ايات له فلهزت
 ۸۹ فلهو دكار القلبي ليلا على علم

لہ لقم - داورچہ و لکہ - بیدار

صوح ۲۹۱

۹۰ كَالْعَدُوِّ يَزِيدُ دَاوُدَ مُسْتَنَادًا وَهُوَ مُسْتَكْتَبٌ
 ۹۱ وَكَيْفَ يَنْقُصُ قُدْرًا حَتَّىٰ مَسْكُوكِهِمْ
 ۹۲ فَمَا كَسَاوَلُ أَسْأَلَ الْمَدِيحِ إِلَىٰ
 ۹۳ مَا هِيَ مِنْ كَرَمِ الْأَخْلَاقِ وَالسَّيِّئِ
 ۹۴ إِيَّارِكِ حَتَّىٰ مَرَّتِ الرَّحْمَلِينَ مَحْمَدًا كَيْفَ
 ۹۵ قَدِ بُدِئَتْ مِصْفَةَ الْمُؤْمِنِينَ يَا لِقَدَمِ
 ۹۶ لَمْ تُفْقِرَتْ بِرَمَائِبٍ وَهِيَ تَحْمِلُنَا
 ۹۷ عَيْنَ الْعَمَاءِ وَعَيْنَ عَسَاةٍ وَعَيْنَ أَرْبَعِ
 ۹۸ ذَا مَتِّ لَدَىٰ نِسَاءٍ فَفَاتَتْ كُلَّ مَعْجَزَةٍ
 ۹۹ مِنَ السَّمِيئَاتِ إِذْ جَاءَتْ وَكَمْ تَكْتُمُ
 ۱۰۰ مُخْتَلِمًا كَيْفَ تَحْمِلُنَا مِنْ شَكَبَةٍ
 ۱۰۱ لِذِي شِقَاقٍ وَكَذَلِكَ يَغِيثُ مِنْ حَكَمِ
 ۱۰۲ مَا حُورِبَتْ قَطُّ إِلَّا عَادَ مِنْ حَرْبِ
 ۱۰۳ أَعْدَى الْأَعَادَى إِلَيْهَا مَلِيحُ السَّلْمِ
 ۱۰۴ وَذَلِكَ بِدَعْوَتِهَا وَحُوسَىٰ مَعَارِضِهَا
 ۱۰۵ وَذَلِكَ الْبُحُورُ بِنَا الْجَبَابِغِ عَنِ الْحَرَمِ
 ۱۰۶ لَهَا مَعَارِبُ كَمَوْجِ الْبُحْرِ فِي مَدَدِ
 ۱۰۷ وَتَوَقَّ جَوْهَرِي فِي الْحُسْنِ وَالرِّيمِ
 ۱۰۸ فَمَا تَكْتُمُ وَكَذَلِكَ تَحْمِلُنَا عَجَابُهَا
 ۱۰۹ وَلَا تُسَامِعُنِي إِلَّا كَسَارَ بِالسَّامِ

منظوم چه در یہ تار و ہنری جمال کدو
 ۹۰ کم ہیج نہ وی لہ قدرہ کہ ہم وی ہی منتظم
 ۹۱ دارم توان نشسته چه بیان وصف تو زور یونانی
 ۹۲ دیرے دی اخلاق لہ حد تزیقات ہنسی کم
 ۹۳ مکتوب چه دی آیات دال ددھ حدیث لری
 ۹۴ مدلول لری قدیم چه صفت دے ذوالقدم
 ۹۵ اقتدار کے ہرگز نشستہ نہ ماشی، حال، استقبال
 ۹۶ او خبر، آوی موند نہ لہ قیامت ہم لہ عادلہ ارم
 ۹۷ دنور انبیاء پہ معجزو سباند لے بالاشو
 ۹۸ لری اصحاب ذقرآن دادے چه پہا لے ہرکام
 ۹۹ آیاتونہ کے حکم دی شک تیبہ و حال اللہ کر لہ
 ۱۰۰ طالب نہ دے دے امر چه شوک قاضی کہ یا حکم
 ۱۰۱ چا چه پھر یونکین لائے دفصاحت کسے
 ۱۰۲ پیسے ہوت قرآن نہ پہ تسلیم اوپہ مسلم
 ۱۰۳ قرآن پہ فصاحت خیل ہسے رد کہ دتو دعالغو
 ۱۰۴ لکہ غیر قسبہ جانی لہ خیل حدر
 ۱۰۵ دا قرآن لعلیم درباب ذوارہ ذلک دملغلو
 ۱۰۶ ولے یو یو خواص بوید چه گدیری بہ دالم
 ۱۰۷ لذت دھر کلام پہ تکرار دروی بے قرآن
 ۱۰۸ لاتازہ تازہ چه لے لولے دے بے سآمر
 ۱۰۹ لے سام - ملاشیا

صوح ۲۹۹

۱۰۰ قَدَرْتُ بِمَا عَيْنِي قَارِعَهَا فَعَلْتُ لَهَا
 ۱۰۱ لَقْدَ تَلَوْتُ رَبِّتِ بِحَيْلِ اللَّهِ فَاغْتَصِمِ
 ۱۰۲ إِنْ تَنَامَا خَيْفَةً مِنْ حَرِّ نَارٍ لَطْفِي
 ۱۰۳ أَلْفَاظَتْ حَرَّ لَهْلِ مِنْ وَرْدٍ وَهَذَا الشَّيْءِ
 ۱۰۴ كَأَنَّهَا الْخَوْضُ مِنْ تَبِيضِ الْوَجْوَةِ بِهِ
 ۱۰۵ مِنَ الْعَمَسَةِ وَكُنَّا جَاؤُوهُ كَالْحُمَمِ
 ۱۰۶ وَالصَّوَابِ وَكَأَلَيْدَانِ مَعْدُولَةٍ
 ۱۰۷ فَالْقِسْطُ مِنْ عَجْرِ هَاتِي النَّاسِ كَمْ يَمُ
 ۱۰۸ لَا تَجْعَلُنَّ يَحْسُودَ رَاحٍ يُشْكِرُهَا
 ۱۰۹ نَجْمًا هَلْدًا وَهُوَ عَيْنُ النَّازِقِ الْفَهْمِ
 ۱۱۰ قَدْ تُشْكِرُ الْعَيْنُ مَوَدَّ السَّمِيِّ مِنْ رِيحِ
 ۱۱۱ وَيُشْكِرُ الْعَيْنُ طَعْمَ السَّمَاءِ مِنْ سَقَمِ
 ۱۱۲ يَا حَارًا مَنْ يَمُومُ الْعَاوُزَاتِ سَاحَتْ
 ۱۱۳ سَعِيًا وَفَوْقَ مَنَازِلِ الْأَيْتِقِ الرَّيْمِ
 ۱۱۴ وَمَنْ هُوَ الْأَبِيَةُ الْكُفْرِي لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۵ وَمَنْ هُوَ الْبَيْعَةُ الْعَظْمَى لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۶ سَدَرْتِ مِنْ حَرَمِ لَيْلًا إِلَىٰ حَرَمِ
 ۱۱۷ كَمَا سَرَى السُّبُلُ فِي دَاخِ مِنْ الْكَلَمِ
 ۱۱۸ وَبِئْسَ سَرَقَىٰ إِلَىٰ أَنْ نَلِكُ مَنَازِلَةَ
 ۱۱۹ مِنْ غَابَ قَوْسَيْنِ لَمْ تَدْرِكْ وَكَلِمَةُ حَرَمِ

صوح ۲۹۴ الغیب

۱۰۰ پہ لوستل کتب دوارہ ستر کے نوروصافی موی
 ۱۰۱ ہم کے زب دسکندر ترا بیے صفا دجام ترجم
 ۱۰۲ تحقیق داور لہ ویرے تلاوت کہ نہا کرے دیر
 ۱۰۳ دا اور بیز پہ ناشی لکہ یخ چه وی دیم
 ۱۰۴ نور د معصیت پہ تلاوت درے سپینیری
 ۱۰۵ سپینہ وی حوس کو تر بخوتہ تور لکہ حوس
 ۱۰۶ ہم صراط المستقیم دے ہم میزان دعالت
 ۱۰۷ کہ دے ثاب قدیمے نور نشسته هلته عم
 ۱۰۸ ہیج تعجب مہ کرے پہ انکار دمنکرانو
 ۱۰۹ حاسد کہ جہالت کہ نہ دے دے لوفہم
 ۱۱۰ دغر لہ روینایی وی دلچین ستر کے منکرے
 ۱۱۱ کلہ لذت موی دا بو اهل سقم
 ۱۱۲ اے پہ وجود کیں خلاصہ د موجودات کے
 ۱۱۳ دربارتہ رجوع کل مخلوق دہ کہ پیمان کاکہ آدم
 ۱۱۴ اے بترین دکل چه دلیل دے معتبر
 ۱۱۵ ہم بھترین دکل چه نعمت دے دمقتم
 ۱۱۶ لارے لکہ میاشت دغوار لے لہ میکے نہ
 ۱۱۷ میاشت وہ درجہ پہ تاریخ شہ داوود وشم
 ۱۱۸ ویرے پہ خور دبرینا دے مسجد اقصیٰ تہ
 ۱۱۹ درست کے منور کرو پہ نور غولے دحرم
 ۱۰۰ ہم - تورسکار

ص ۲۹۸ الغیب

۱۱۰ وَقَدْ مَنَّكَ جَبِيحُ الْأَنْبِيَاءِ بِهَا
 ۱۱۱ وَالرَّسُلِ تَقِيًّا بِمَعْدُومٍ عَلَى خَدَمِ
 ۱۱۲ وَأَنْتَ تَحْتَرِقُ السَّجْعَ التَّيْبَانَ بِهَمِّ
 ۱۱۳ فِي مَوْكِبٍ كُنْتَ فِيهِ صَاحِبَ الْعَسْكَرِ
 ۱۱۴ حَتَّى إِذَا لَوَّى رِدَاكَ حَتَّى لَمْ يَسْتَسْقِ
 ۱۱۵ مِنَ الْبُحْرَانِ وَلَا سَمَوَاتٍ رَسْمًا
 ۱۱۶ حَضَمْتَ كُلَّ مَقَامٍ بِالْإِصْرَةِ إِذْ
 ۱۱۷ نَزَدْتَ بِالرَّحْفِ بِمِثْلِ الْمَعْرِ وَالْعَلَمِ
 ۱۱۸ كَيْفًا لَعُدُّكَ بِوَهْلِ أَيْ مَسْتَتِرٍ
 ۱۱۹ عَنِ الْمُبْرَبِ وَسِرِّ آيَةٍ مَكْتُمٍ
 ۱۲۰ لِحَارَاتٍ كُلِّ حَقَّارٍ عَسِيرٍ مُشْرَكٍ
 ۱۲۱ وَجُرْتُ كُلِّ مَقَامٍ عَسِيرٍ مُرْدَمٍ
 ۱۲۲ وَحَلَّ مَقْدَارُ مَا لَوَّيْتَ مِنْ رُكْبٍ
 ۱۲۳ وَعَدَّ إِذْ ذَاكَ مَا أَوْلَيْتَ مِثْلَ نَعْمٍ
 ۱۲۴ بُشْرَى نَنَا مَقْضَرِ الْإِسْلَامِ إِنَّ لَنَا
 ۱۲۵ مِنَ الْبُنْيَانِيَّةِ وَكُنَّا كَبِيرٌ مَنَهْلَامِ
 ۱۲۶ لَمَّا دَعَى اللَّهُ دَاعِيَةً لِمَا عَتَبَ
 ۱۲۷ بِأَكْرَمِ السُّؤْلِ كُنَّا أَكْرَمَ الْأَنْبِيَاءِ
 ۱۲۸ رَأَيْتَ قُلُوبَ الْعَالَمِ أَيْبَانًا بِعَيْنِ
 ۱۲۹ كَتَبَانِيٍّ أَجْفَلَتْ حُفْلَةً مِنَ الْعَمِّ

۰ - ۰ - ۰ یا ساختو کی

ص ۲۹۹ الغیب

۱۱۰ واپہ انبیاء اقتدا دریغے اوکسر لہ
 ۱۱۱ تہ ددوئی امام شوے مؤذن روح اعظم
 ۱۱۲ تیر ترسانونو شوے ہفے مقام تہ لہرے
 ۱۱۳ چہ براق لہ اند بیضہ وراکتا نہ بری نوقدا
 ۱۱۴ واپہ فریستہ پہ استقبال درلہ راعلے
 ۱۱۵ ستا ملاقات واروکیو ترہرشدہ معتم
 ۱۱۶ واپہ مقامونہ و ترخیل مقامہ پست کرل
 ۱۱۷ موسی فو کہ عیسی و وکہ خلیل کہ نوح آدم
 ۱۱۸ تا پہ شبہ حاصل کرہ ہرچہ نورے صافوار
 ۱۱۹ پائے لہ تانہ شوہمہ واپہ کل رازونہ مکتہم
 ۱۲۰ ہرچہ تاسوال لوکرہ ہمہ واپہ کے قبول کرہ
 ۱۲۱ خدا کے تاروتہ لا سوال کین نوصہ ہمعہم
 ۱۲۲ پائے نعمت نہ شولوچہ تاتہ کے درنہ کرلو
 ۱۲۳ پہ ہمہ و کے تہ منعم کرہ چہ غہ وودخراہم
 ۱۲۴ بشارت تہ بہ امتیاز رسول شکرہ کا ندرہ
 ۱۲۵ چہ دے اکر الرسول دے لارہ اکرہ الامم
 ۱۲۶ چہ افضل درمسلانوںے راولیرہ و موہرہ ستہ
 ۱۲۷ بیشکہ موہرہ کے ہم کرلو بہتر دوسرا اسم
 ۱۲۸ پہ تنہائے وجہان تہ دہمت تورہ ترملد کرہ
 ۱۲۹ دحسین کاہر پہ یوسر حضرت کرہ درہم برہم

ص ۳۰۰ الغیب

۱۲۰ مَا ذَاكَ يُلْقَاهُمْ فِي كُلِّ مَعْرَكَةٍ
 ۱۲۱ حَتَّى يَخْذُوا بِالْقَنَا لِحْمَانٍ وَمَنْعَمٍ
 ۱۲۲ وَوَدَّ الْغَزَاةَ فَكَأْذَا يَفْطُونَ بِهَمِّ
 ۱۲۳ أَشْعَاءَ شَانَتْ مَعَ الْوَقْبَانِ وَالرَّحْمِ
 ۱۲۴ تَمْنِيهِ الْأَسْبَابِ وَلَا يَكْذُرُونَ عَدَا كَهَا
 ۱۲۵ مَالَهُ لَكُنَّ مِنَ الْبَابِ الْأَشْهُرِ الْمُرْمِ
 ۱۲۶ كَأَنَّهَا السَّيْفُ مَتَيْتَ حَلَّ سَأَخْتَهُمْ
 ۱۲۷ بِكُلِّ قَسْرٍ مِنَ الْعَدَى قَدِيمِ
 ۱۲۸ يَجْرُ بِحَرْ حَيْبِشٍ فَوْقَ سَائِحِيَةٍ
 ۱۲۹ نَدَى فِي يَمُودٍ مِنَ الْأَبْطَالِ مَلْتَمِمْ
 ۱۳۰ مِنْ كُلِّ مُنْكَدِبٍ بِشَوْ مُنْتَسِبِ
 ۱۳۱ يَسْأَلُو بِمَشْتَابِلِ بِنَكْرِ مَسْطَلِمِ
 ۱۳۲ حَتَّى عَدَتْ مِنْكَ الْإِسْلَامِ وَهِيَ بِهَمِّ
 ۱۳۳ مِنْ أَعْيُنِ عَزْبَتِهَا مَوْمُوْلَةَ الرَّجْمِ
 ۱۳۴ مَكْفُولَةَ أَيْدِ أَيْبَانِهِمْ بِحَيْرِ آبِ
 ۱۳۵ وَحَيْرِ بَيْتِ قَلَمِ كَيْبِمْ وَسَدْرِمْ
 ۱۳۶ هُمْ الْجِبَالِ فَسَلَّ عَنْهُمْ مَسَادِمْ
 ۱۳۷ مَا ذَا رَأَى مِنْهُمْ فِي كُلِّ مُسْطَلِمِ
 ۱۳۸ وَسَلَّ حَيْبِنَا وَسَلَّ بَدْرًا وَسَلَّ أَحْذَا
 ۱۳۹ فَمَسْؤُلَ حَتْفِ لَهْمِ آذْهِ مِنَ الْوَحْمِ

لہ وکتم - تخت کورہا چہ غویہ پرے تکرہ (دقیہ) شی

ص ۳۰۱ الغیب

۱۲۰ پہ یوازے بہ اصحابو کافران ہمہ دیکھ کرہ
 ۱۲۱ لکہ کری بوتی بوتی قصاب چہ خوبہ پیوم
 ۱۲۲ غازیان بہ ہمہ واپہ بہ الجوسرہ مارہ شو
 ۱۲۳ ہم عقاب بہ کے پہ غویو پہ ہدیونے وحم
 ۱۲۴ تیرے بہ پرے شپے شوے ہیو خیرلہ شمارہ ورو
 ۱۲۵ ترہفے چہ ہراے پہ دوئی اشہر الحسرم
 ۱۲۶ گو یا دین د پائے نبی اوویہ یا رانومیلہ شوے
 ۱۲۷ چہ غویہ دکا فرغویستہ پرے ووخوش وخرم
 ۱۲۸ د حضرت لیکر سیلاب ووکافران لکہ خسر
 ۱۲۹ پہ چہو بسے ہرلور تہ غورخول ہرم ہرم
 ۱۳۰ دین کے ترمشوقہ تر مغربہ جہان او نیو
 ۱۳۱ کہ حق وورکہ باطل وور نور وینونہ شوہدائم
 ۱۳۲ خیل بہ کے ہفہ ووجہ خیلوی کے ورا لخدایہ
 ۱۳۳ بلال حبشی سرود ابو لہب کے ذورجم
 ۱۳۴ ضامن کرلو دوئی خدا کے پہ سائنہ دویں ہسے
 ۱۳۵ لکہ پلار اوخینن چہ دخیل عیال سائنہ کا حکم
 ۱۳۶ دوئی وولکہ غرون پس پشتنے دحال اوکولہ کفارو
 ۱۳۷ خد کے اولیدہ لہ دوئی دلا سپہر چکتا و مصفا
 ۱۳۸ پہ زرگونو کافران وریاند سے راغلل دحسین
 ۱۳۹ تنہائے پہ یوحائے کرہ ہمکی درہم برہم

سہ مسطعم : میدان جنگ

فتوح ۳۰۲ الغیب

۱۳۰ اَلْمُعْتَدِي السَّبِيحِ حُمُرُ بَدَا مَا وَتَرَدَتْ
 ۱۳۱ مِنَ الْوَيْدَى كُلَّ مُسَوِّدٍ مِنَ السَّحَابِ
 وَالْكَاتِبِينَ بِسُحُورِ الْحَطِّ مَا تَرَكْتَ
 ۱۳۲ اِذْ لَمْ يَكُنْ حَرْفٌ جَنِمَ غَيْرَ مُنْجِمِ
 شَأْنِي السَّلَاحَ لَهُمْ سِيْمًا لَمْ يَكُنْ
 ۱۳۳ وَالْوَدُّ يُنْتَابُ بِالْبَيْتِ مِنَ السَّمِ
 تُهْدَى إِلَيْكَ رِيَاحُ التَّمْرِ نَشْرُهُمْ
 ۱۳۴ فَحَسِبَ الرَّهْدُ فِي الْأَكْبَامِ كُنْ كَيْسِ
 كَأَنْهُمْ فِي لَهْوِ الْغَيْلِ كُنْتُ رَبًّا
 ۱۳۵ مِنْ شِدَّةِ الْغُزْمِ لَا مِنْ شِدَّةِ الْغُزْمِ
 كَارَتْ قَلْبُ الْوَيْدَى مِنْ بَابِ فَرْقًا
 ۱۳۶ فَمَا كُنْتُ بَيْنَ السَّهْمِ وَالسَّهْمِ
 وَمَنْ تَكُنْ بِرَسُولِ اللَّهِ تُصْرَعُهُ
 ۱۳۷ إِنْ تَلَقَّه الْأَهْلُ فِي الْجَاهِ مَعًا حَيًّا
 وَلَنْ تَرَى بَيْنَ قَلْبِ غَيْرِ مُتَّصِدِ
 ۱۳۸ بِهِ وَلَا مِنْ عَدُوِّ حَيْبِ مُتَّقِيمِ
 أَحَلَّ أَمْتَهُ فِي حِزْبِ مَلَسِيهَا
 ۱۳۹ كَأَنَّ بَيْنَ مَسِ الْأَشْبَالِ فِي أَجْمِ
 كَمْ جَدُّ لَكَ كَلِمَاتُ اللَّهِ مِنْ جَدِّ
 فِيهِ وَكَمْ حَمَتَمَ الْبُرْهَانَ مِنْ حَمِ

۱۔ نقطہ - دلت مراد زخم بہ ہمار۔

فتوح ۳۰۳ الغیب

۱۳۰ پر جنگ کہیں بہئے توروا لعطش بقریہ و
 ۱۳۱ کہ ہر جو یہ بے نوش کرے د غلیم کردن دم
 اصحابو یہ بہ جنگ کہیں دست چڑو بہ قلمون
 ۱۳۲ دکفار وکل جسمونہ کسول حرفونہ منعجم
 یہ وینو بہئے تل دغلبانومیدان سورشہ
 ۱۳۳ تا بہ وے چہ لا لا اوشول دکلونو شوموسم
 خوشبوئی ددوئے دیادہ د نصرت چہ تانہ رسی
 ۱۳۴ گویا چہ شکوفہ وہ بہ غضہ کہیں پت بہنم
 بنکارید نہ بہ بہ آسورہ سے مشبوط لکہ چہ ونہ
 ۱۳۵ وی ولا رگہ دغیرہ دیاسہ نہ مشبوط او حکم
 زہر وند دکفارو الوت سے شان لہ خوف
 ۱۳۶ فرقے نے نہ شو کہے چہ سے دے یا بہم
 ہنو چہ لہ نہ خدا لے وی درسون پاری موندک
 ۱۳۷ مزہ سے کہ سے شہ پیش ترے بہ او سنتی ہنہ دم
 دوستان بہ دنی ہنکھلہ نہ وی سے مددہ
 ۱۳۸ دشمن بہ کے ہم تل تر تلہ وی مقهور او مقیم
 داخل کے خیل امت کہہ بہ حصار کہیں دخیل
 ۱۳۹ مانند د امزری چہ لہ پور د داخل شہ سے اجم
 دیر بہ زمکہ پرستی وی قرآن چہ مکران دو
 دیرخلہ غالب شود ابرہان بہ ہنہ چاہہ وخصم
 شامہ - جاہہ - شکل - غار۔

فتوح ۳۰۴ الغیب

۱۳۰ كَمَا لَكَ بِالْعُلَمِ فِي الْأَنْفِ مُعْجَزَةٌ
 ۱۳۱ فِي الْفِيهِ حَلِيَّةٌ وَالْقَادِيَةُ فِي السُّمِّ
 حَذْمٌ مَشْفَى يَكُونُ أَسْتَجِيلٌ بِهَا
 ۱۳۲ دُؤُوبٌ عُمُو مَعْنَى فِي الشُّعْرِ وَالْحَدِّمْ
 إِذْ قَلَّدَ إِلَى مَا تَحْتَلِي عَوَاقِبُهُ
 ۱۳۳ تَأْكُلِي بِهِنَّ هَذِي مِنْ السَّحْمِ
 أَلْعَدَّتْ عَنِّي السَّبِيحِي فِي الْمَالَسِيِّنَ وَمَا
 ۱۳۴ حَسَلْتُ إِلَّا عَلَى الْأَنْبَارِ وَالسَّكْرِ
 قَبَا حَسَارَةٌ كَفَيْتُ فِي بَحَارَتِهَا
 ۱۳۵ لَمْ تَنْشُرِ السَّبِيحِي بِاللَّيْلِ لَمْ تَكُنْ
 وَمَنْ يَبِيعُ اجْتِلًا مِثْلَهُ يَسْأَلُهُ
 ۱۳۶ بَيْنَ لَهُ النَّبِيَّ فِي بَيْعٍ وَفِي سَلَمِ
 إِنَّ ابْنَ دُنْيَا فَمَا عَهْدِي بِمُسْتَقْبَلِ
 ۱۳۷ مِنَ السَّبِيحِي وَلَا حَسْبِي بِمُسْتَكْرَبِ
 كَانَتْ لِي ذِمَّةٌ مِثْلَهُ يَكْتُمِي سَخِي
 ۱۳۸ مَحْتَدًا وَهُوَ أَذْفَى الْعَلِيِّ بِالْيَمِّ
 إِنَّ لَمْ تَكُنْ فِي مَعَادِي الْجَدِّ ابْدَعِي
 ۱۳۹ فَضْلًا وَإِلَّا فَعَلَّ يَأْزِلُهُ الْعَدَا
 حَاشَا أَنْ يُجْزِمَ السَّاحِبَ مَكَارِمَهُ
 ۱۴۰ أَوْ يَجْعَلَ الْبَارِئُ مِثْلَهُ غَيْرَ مُحْتَرَمِ

۱۔ غیر منصرم - شمشید ونگ

فتوح ۳۰۵ الغیب

۱۳۰ لوی معجزہ دہ دواعلم ددہ بہ زمانہ دجاہلیت کہیں
 ۱۳۱ اوہم سے آدب ددہ گورہ پھالت کہیں دیتم
 خدمت کے کوم بہ مثل دے د پارہ چہ رہا عافش
 ۱۳۲ گناہونہ چہ م کرے وی بہ شعرو بہ خدم
 دوی کرہ خما بہ غارہ دعقلی دلا رے خوف
 ۱۳۳ گویا چہ یوغار دے ہم مذبح تہ روان شوم
 تابع شوم دخواہش بہ خلیتوب او بہ پیری کہیں
 ۱۳۴ حاصل م خنے نہ کرے گناہ او دندم
 دیرہ کم بخت خما د نفس دہ چہ وہ بہتیار
 ۱۳۵ دین کے یہ دنیا اونہ کتہ اونہ کتہ کرہ دوسم
 چاہہ کہ دین خیل بیع یہ دا فانی دُنیا
 ۱۳۶ نہ بہ وریشکارہ شی زبان د بیع او سلم
 گناہونہ کوم دیرلہ لاسہ شوے وکھمد م حکم
 ۱۳۷ یہ ایمان داور لوپہ پیغمبر چہ رسی دغیر منصرم
 بل عہد م دادے چہ بہ نامہ ددہ نامزدیم
 ۱۳۸ بہتر تر بقول وخلق دے ہم اونی دے بہ ذمم
 کہ حضرت م لاس پہ قیامت اونہ نبی ایضاً
 ۱۳۹ پس وایہ تہ چہ دیر شوے سخت لغزش کہ دقتم
 پاک دے لگیا نہ چہ امید وار بہ ترے ہم دم شی
 یا جارے بیوتہ لار شی لہ دہ غیر محترم
 ۱۔ غیر منصرم - شمشید ونگ

فتوح ۲۰۶ الغیب

۱۵۰ وَمِنْهُ الرِّمْتُ افْكَارِيَّ مَسَا الْجُحَّةُ
وَجِدَّ شَهْ يُخَلِّصِي خَيْرٌ مُلْتَمِزِمٌ
۱۵۱ وَلَنْ يَقْوَاتِ الْعَيْ مِثْلَهُ يَدَا تَرِيَّتْ
إِنَّ الْعَبَا يَنْبِتُ الذُّهَارِ فِي الذُّكْمِ
۱۵۲ وَكُلُّ أُرْدَا ذَهْرَةَ الدُّنْيَا الَّتِي اِفْتَطَعَتْ
يَدَا دَهْرِيَّيْنَا أَشْنَى عَلَى هَرَمِ
يَا أَكْرَمَ الْخَلْقِ مَا لِي مِنْ أَلْوَدٍ بِهِ
۱۵۳ سَوَالِكٌ عِنْدَ كَلْوَلِ الْعَادِيثِ الْعَمِيمِ
وَلَنْ يَضْبِقَ رَسُولُ اللَّهِ جَاهَكَ وَنِ
۱۵۴ إِذَا الْكُرَيْمُ تَحَلَّى بِاسْمِ مَسْتَقِيمِ
قَارَتْ مِنْ جُودِكَ الدُّنْيَا وَسَكَرَتْهَا
۱۵۵ وَمِنْ عُلُوِّ مَلِكِ عَالَمِ اللُّوَجِ وَالْقَلَمِ
يَا نَفْسِي لَا تَقْنَطِي مِنْ ذِكْرِ عَظَمَتِ
۱۵۶ إِنَّ الْكِبَارِيَّ فِي الْعُفْرَانِ كَاللَّسَمِ
لَعَلَّ رَحْمَةَ رَبِّي حِينٌ يُفَسِّمُهَا
۱۵۷ تَأْتِي عَلَى حَسْبِ الْعِشْيَانِ فِي الْفَيْمِ
يَا رَبِّ وَاجْعَلْ رَجَائِي عَيْبٌ مُتَعَكِّسِ
۱۵۸ لَدَيْكَ وَاجْعَلْ حِسَابِي عَيْبٌ مُتَعَكِّسِ
وَالطَّلَفُ بِعَيْدِكَ فِي الدُّارِ نِيَّانَ لَهُ
۱۵۹ صَبْرًا مَعَى تَدْعُهُ الْأَهْوَالُ يَسْتَهْرِمِ
سلك العم - وارثه كذا هوند -

فتوح ۳۰۷ الغیب

۱۵۰ خود فکر خپل لازم کړه په مدح و پاک نبي ۳
خلاصی م دے موند له کل درد له کل غم
هیس مه کړه چه محتاج دے تر درو شې غنې غنې
۱۵۱ بازان د سپړی د کلونه رضونوی په غره په سم
ماچه ثنا وپله د نبي ۳ نور مراد م نه و
۱۵۲ خود اچه در رسول ۳ د برکته شمه خلاص دکل کم
یا رسول الله متوجه نما بحال شه له تلمیذ او شسته
۱۵۳ په بندم نفس شیطان بیالی په لور د جهنم
هنه وریخ چه پاک الله به قهر کاندی به عسای
۱۵۴ شفاعت م چرے اوشی هیڅو به جاه نشی ستاکم
د نیا او عقیقې دواړه ستاله مغه پیدا شوی
۱۵۵ یو څا څکه ستا د خوا دے علم اللوح والقلم
هیڅو اندوه و نه که مرتکب دکبائرو
۱۵۶ کبیرے دے دامت په مثال لکه لسم
قسمت چه حق کریم کړه درحمت په کوم زمان
۱۵۷ شاند چه پتول دگنا هونو ف القسم
ویر امید لرمه ربه لا تقنطوا ویلی تادی
۱۵۸ آسان رات حساب کړه چه وی امید م غیر مخترم
رحم او کړه اے مالک په بنده په دواړه کونه
۱۵۹ دیر نا توان دے هم بے صبره نطق تادی در دواړه عالم
له غیر مخترم ۱۰۰۰ بره کړه شوه.

فتوح ۳۰۸ الغیب

۱۶۰ وَأَذِنُ لِحُبِّ صَلَوةٍ مِنْكَ دَارِ رَحْمَةٍ
عَلَى النَّجِيِّ يُمْتَهَلُ وَ مَسْجِدِمْ
۱۶۰ امر او کړه اے خاوند د کرم په وړیو بانده
چه پنبی و تل د پیری شپه او وریخ اودم به دمر
وَأَذِنُ وَالسَّحْبِ شَمُّ الشَّارِبِينَ لَهُمْ
أَهْلُ النَّعْلِ وَالنَّقْلِ وَالْمَجْلَمِ وَالْكَلِمِ
۱۶۱ هم رحمت که تیری په پیر و انو محسبانو
۱۶۱ بیا په کل اهل نقل چه لری حام هم کرم
مَا رَحَّتْ عَسَدُ بَابِ الْبَابِ رَجَّ صَبَا
وَالرَّبِّ الْعَيْسِ حَادِي الْعَيْسِ يَا لَتَكُمِ
۱۶۲ خو شنودی څا ښکے د سحر نرم بادونه
څو چه سار و انان خوشحالوی او بن په نعم

قصيدة سردا ختم شوه

الله پاک ودا قصیده په دنیا کس څو نور رحمت
او په آخرت کس د شفاعت سبب او کړ څوی -
آمین
فقیر محمد عباس قادری

وصیت نامه جناب سیدنا سید محمد تقی صاحب پانی پتی

قدس سره

کتاب احسان

بدان اسعدک الله تعالی انهمه که گفت شد صورت ایمان و

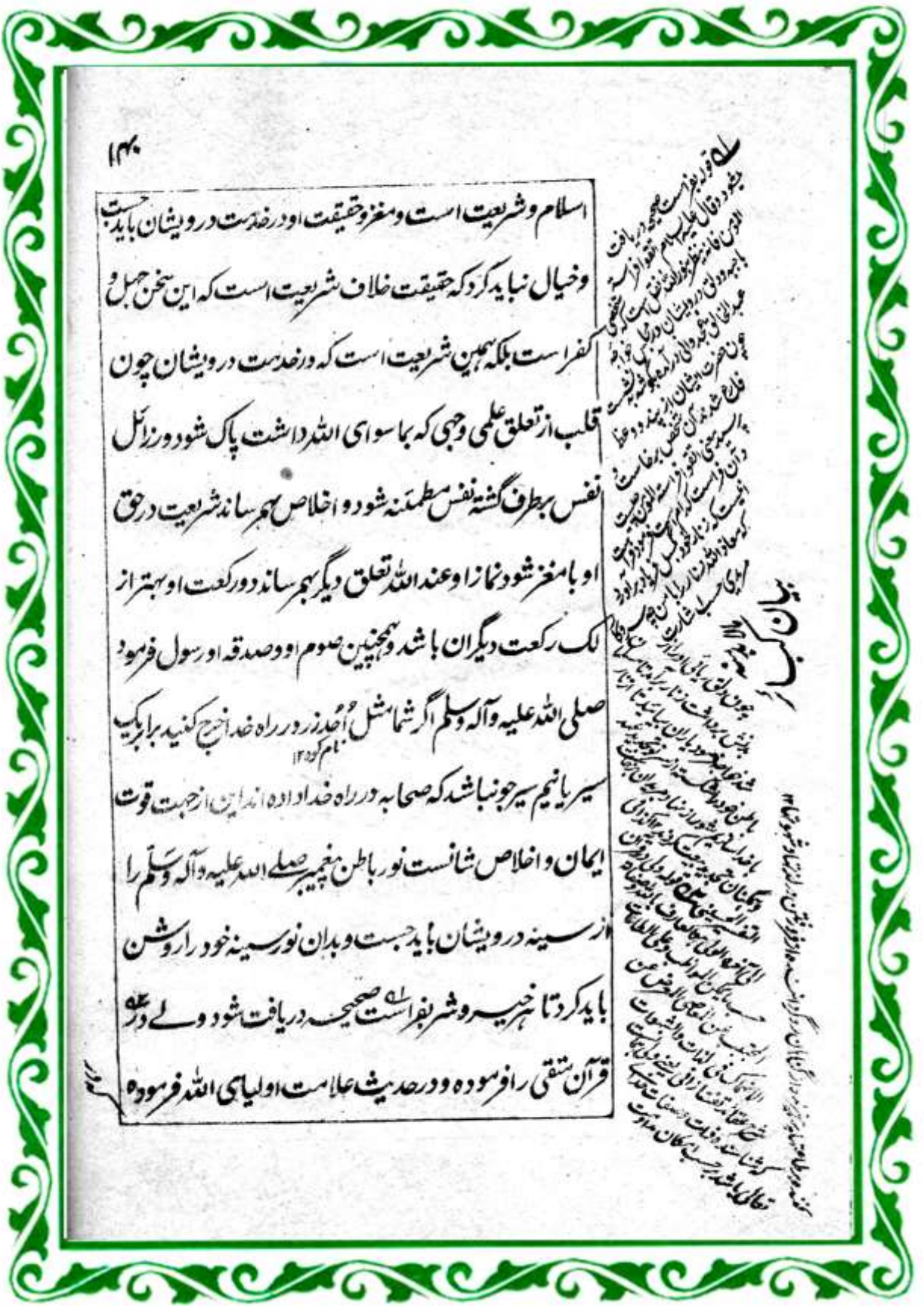
اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان باید است
 و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن جعل
 کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
 قلب از تعلق علمی و حبی که با سواهی الله داشت پاک شود و زائل
 نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص همه سانه شریعت در حق
 او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر همه سانه دو رکعت او بهتر از
 یک رکعت دیگران باشد و همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
 صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زور راه خدا نرج کنید باریک
 سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
 ایمان و اخلاص شانست نور باطن پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را
 از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
 باید کرد تا خبری بر و شریف است صحیح دریافت شود و لے در
 قرآن مستقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

کتاب احسان
 در بیان احسان
 احسان در لغت معنی
 بخشیدن است
 و در حدیث آمده است
 احسان در حق الله
 است که در راه او
 جان و مال و نفس
 خود را فدا کند
 و در حق خلق
 است که با کمال
 احترام و تعظیم
 با او رفتار کند
 و در حق خود
 است که با کمال
 تقوی و پرهیزگاری
 عمل کند

اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان باید
و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن جمل
کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
قلب از تعلق علمی و حقی که با سوای الله داشت پاک شود و زائل
نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص بهم رساند شریعت در حق
او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر بهم رساند دو رکعت او بهتر از
یک رکعت دیگران باشد همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زرد در راه خدا حج کنید برابر یک
سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
ایمان و اخلاص شناخت نور باطن مغز صلی الله علیه و آله و سلم را
از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
باید کرد تا خیر و شر بفراست صحیح دریافت شود و لعل در
قرآن متقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

بیشتر در حال طلب علم بود در این
المن فانه نظر اول الله نقل است که می
باید درونی درویشان در کمال است
عین خدمت درویشی در همه جا به
خلاف شده بدان از زمین و در عین
در آن سستی نفس بر خاست
آنست که در آن است اولیای
که عباد الله در راه این چهر
سیر یا نیم سیر
چون این را با این
بیش از حد است
باین خود را در راه
باید که در راه
و گمان که در راه
انفوس بی غیبت
الانفس العالی
سبب این است
انجب من العلی
الانفس العالی
شیخ فاضل
کوشا است
تعالی باشد

که در صحبت او خدا یاد آید یعنی محبت دنیا در صحبت او کم شود و محبت حق زیاد گردد و او را الله اعلم کسی که مستقی نباشد او اولی نه باشد ^{مستحق}
 ای بسا البیس آدم روی هست پس بهرستی نشاید او دست حضرت عزیز آن علی را مستثنی قدس سده می فرمایند ^{ای بیست نباید کرد} رباعی

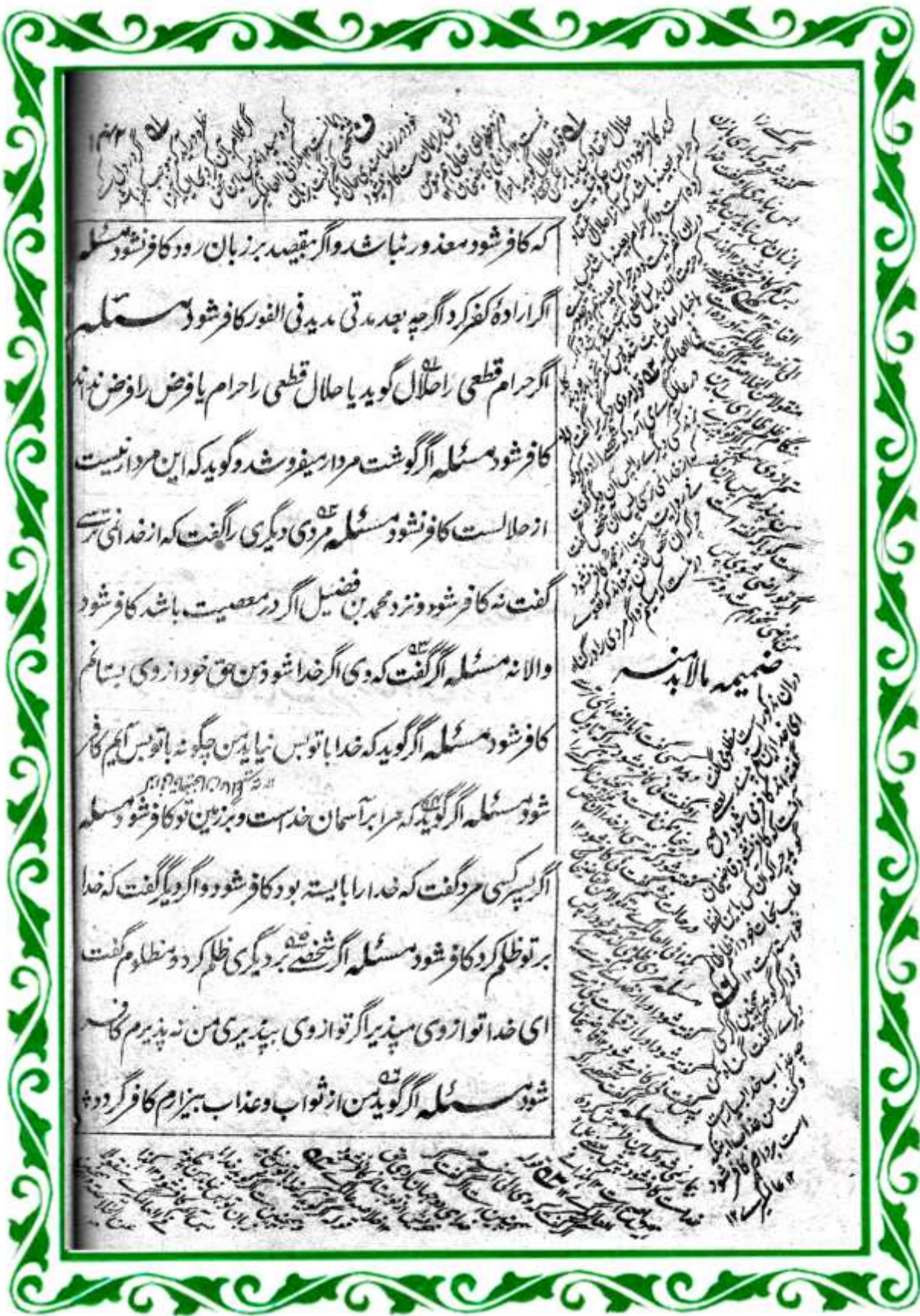
با هر که نشستی و نشد جمع دلالت	وز تو ز سید صحبت آب و گلک
ز نهار صحبتش گریزان پیشش	ور نه کنده روح عزیزان کجالت

ترجمه باب کلمات الکفر از فتاوی بر مانی

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز تقصیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یابد خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آن

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز تقصیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یابد خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آن

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز تقصیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن یابد خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آن

مسئله کافر شود و بمعتد و رنباشد و اگر بقیصه بزبان رود کافر شود مسئله

اگر اراده کفر کرد اگر چه بعد متی مدیدنی الفور کافر شود مسئله

اگر حرام قطعی را حلال گوید یا حلال قطعی را حرام یا فرض را فرض ندانند

کافر شود مسئله اگر گوشت مردار میفروشند گوید که این مردار نیست

از حلال است کافر شود مسئله مردی دیگری را گفت که از خدای است

گفت نه کافر شود و نزد محمد بن فضیل اگر در معصیت باشد کافر شود

والا نه مسئله اگر گفت که وی اگر خدا شود من حق خود از وی ایستام

کافر شود مسئله اگر گوید که خدا با تو پس نیا پس چگونند با تو پس کفر

شود مسئله اگر گوید که مرا بر آسمان خداست و بر زمین تو کافر شود مسئله

اگر کسی مرد گفت که خدا را بایسته بود کافر شود و اگر دیگر گفت که خدا

بر تو ظلم کرد کافر شود مسئله اگر شخصی بر دیگری ظلم کرد و مظلوم گفت

ای خدا تو از وی میپذیر اگر تو از وی بیپذیری من نه پذیرم کافر

شود مسئله اگر گوید من از ثواب و عذاب بیزامم کافر گردد

مسئله کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

مسئله کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

مسئله کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

کافر شود مسئله اگر بگوید که خدا را بایسته بود کافر شود

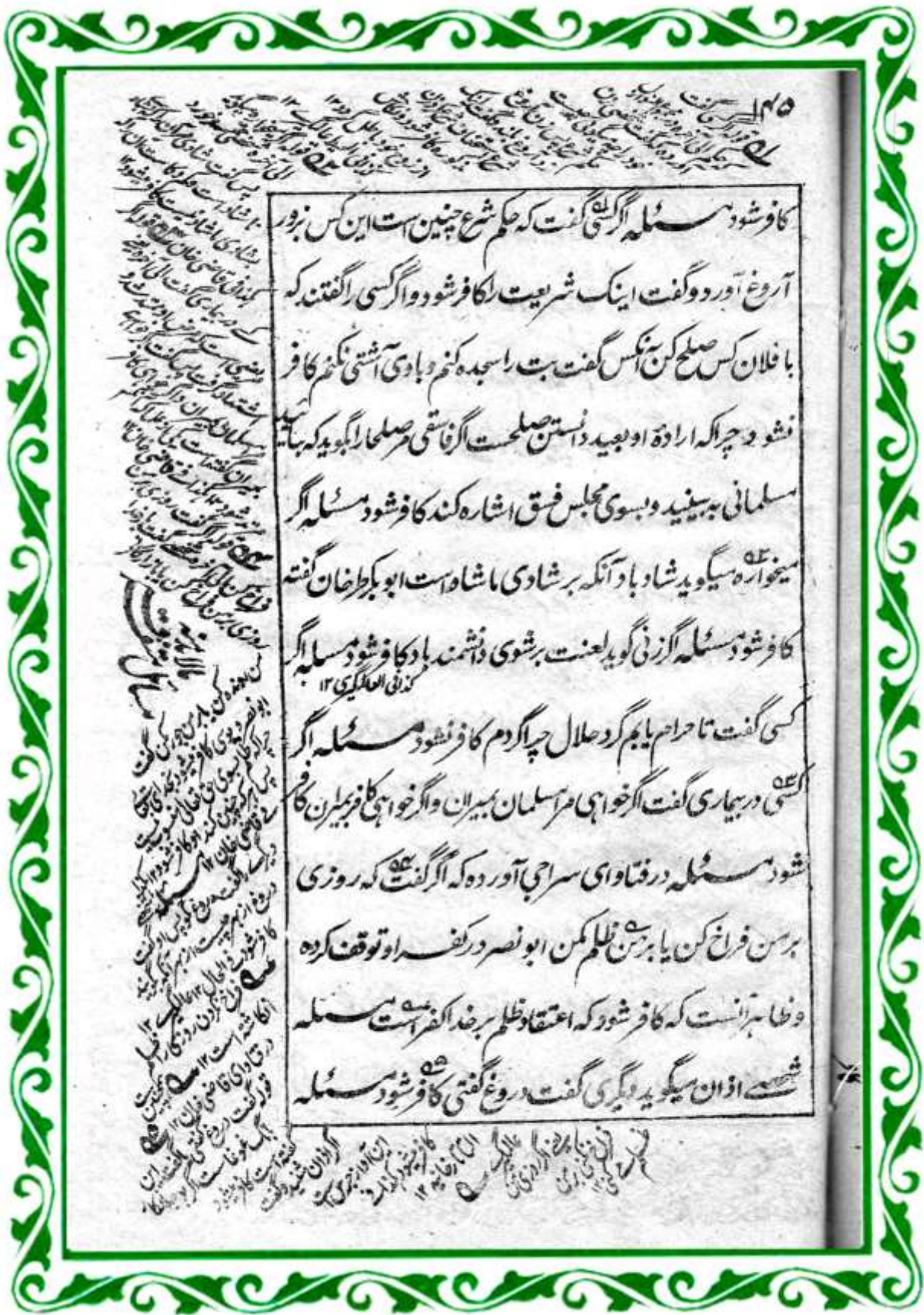
۱۳۴
 مسئله اگر کسی بدون شهود نکاح کرد و گفت که خدا و رسول خدا را
 گواه کردم یا فرشته را گواه کردم کافر شود مسئله و از مجمع النوازل آورده
 که اگر گفت که فرشته دست راست و دست چپ را گواه کردم کافر
 نشود اگر چه نکاح صحیح نباشد مسئله اگر جانوری آواز کرد پس گفت که
 بیمار بیدار یا غله گران شود یا جانور را از کرد و از سفر بازگشت در کفر او
 اختلاف است مسئله اگر گفت که خدا میداند که من همیشه پیوسته ترا یا
 میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که منم و شادی تو
 چنانم که منم و شادی خود بعضی گفته که کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و
 بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود
 مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پشای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر
 از خداست لیکن از بنده استن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر
 باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنمازم کند نماز ترا بر او نیست
 اگر قبضه باین سو باشد نماز نگزارم کافر شود مسئله اگر

اگر کسی بگوید که خدا و رسول خدا را گواه کردم کافر است
 اگر کسی بگوید که فرشته را گواه کردم کافر است
 اگر کسی بگوید که جانور را گواه کردم کافر است
 اگر کسی بگوید که غله گران شود کافر است
 اگر کسی بگوید که بیمار بیدار شود کافر است
 اگر کسی بگوید که خدا میداند که من همیشه پیوسته ترا یا میگویم بعضی گفته که کافر شود اگر گفت که خدا میداند که منم و شادی تو چنانم که منم و شادی خود بعضی گفته که کافر شود و بعضی گفته که اگر نیکی و بدی آنکس بال و بدن قیام می کند چنانچه بر نیکی و بدی خود کافر شود مسئله اگر گفت که قسم بخدا و پشای تو کافر شود مسئله اگر گفت که زر از خداست لیکن از بنده استن خواهد کافر شود مسئله اگر گفت فلانی اگر باشد بوی ایمان نیامد یا گفت اگر خدا را بنمازم کند نماز ترا بر او نیست اگر قبضه باین سو باشد نماز نگزارم کافر شود مسئله اگر

اینست کسی از پیغمبر این کرد کافر شود مسئله اگر کسی گفت آدم علیه السلام
 پا رچی بافت دیگری گفت پس ماهمه جولا بگایم کافر شود این دوم
 مسئله اگر گوید آدم اگر گندیم نیخورد ما بد بخت نمی شیم کافر شود مسئله
 مردی گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم چنین می کرد دیگری
 گفت که این بی ادبی است کافر شود مسئله اگر کسی گفته تا من
 ترا شیدن سنت است دیگری گفت اگر چه سنت باشد میگویم کافر
 شود اگر گوید سنت چه کار آید کافر شود مسئله اگر کسی امر معروف
 کرد دیگری گفت چه غوغا آوردی اگر این سخن برو چه رو گفت کافر شود
 و در قضاوی سراجی گفته طالب دین اگر خدای جهان است
 ایستادم کافر شود اگر گفت که اگر پیغمبر است کافر شود مسئله اگر
 کسی گوید که حکم خدا چنین است آن کس گفت که حکم خدا را من
 چه دانم کافر شود مسئله اگر شبوی فتوی دید و گفت که این
 چه بارنامه فتوی آوردی اگر شریعت را سبک دانی گفت

در این کتاب از پیغمبر این کرد کافر شود مسئله اگر کسی گفت آدم علیه السلام
 پا رچی بافت دیگری گفت پس ماهمه جولا بگایم کافر شود این دوم
 مسئله اگر گوید آدم اگر گندیم نیخورد ما بد بخت نمی شیم کافر شود مسئله
 مردی گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم چنین می کرد دیگری
 گفت که این بی ادبی است کافر شود مسئله اگر کسی گفته تا من
 ترا شیدن سنت است دیگری گفت اگر چه سنت باشد میگویم کافر
 شود اگر گوید سنت چه کار آید کافر شود مسئله اگر کسی امر معروف
 کرد دیگری گفت چه غوغا آوردی اگر این سخن برو چه رو گفت کافر شود
 و در قضاوی سراجی گفته طالب دین اگر خدای جهان است
 ایستادم کافر شود اگر گفت که اگر پیغمبر است کافر شود مسئله اگر
 کسی گوید که حکم خدا چنین است آن کس گفت که حکم خدا را من
 چه دانم کافر شود مسئله اگر شبوی فتوی دید و گفت که این
 چه بارنامه فتوی آوردی اگر شریعت را سبک دانی گفت

۱۲۵
 کافر شود مسئله اگر کسی گفت که حکم چنین است این کس زور
 آورد و گفت اینک شریعت لکا فروشود و اگر کسی را گفتند که
 با فلان کس صلح کن آنس گفت بت راجعه کنم و با وی دوستی نکند کافر
 نشود و چرا که اراده او بعید دستن صلحت گرفتاری صلحا را گوید که بنا
 مسلمانان به پیغید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر
 میخواره میگوید شاد باد آنکه بر شادی ماشا است ابو بکر خان گفته
 کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
 کسی گفت تا حرام یاجم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر
 کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان
 شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی
 بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده
 و ظاهراست که کافر شود که اعتقاد ظلم بر ضد کفر است مسئله
 شخصی از آن میگوید دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

بنا شد است کافر شود مسئله اگر
 شادی ماشا است ابو بکر خان گفته
 کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت
 بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
 کسی گفت تا حرام یاجم کرد حلال
 چه کردم کافر شود مسئله اگر کسی
 در بیماری گفت اگر خواهی مرا
 مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر
 بگردان شود مسئله در فتاوی سراجی
 آورده که اگر گفت که روزی بر من
 فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر
 در کفر او توقف کرده و ظاهراست
 که کافر شود که اعتقاد ظلم بر
 ضد کفر است مسئله شخصی از آن
 میگوید دیگری گفت دروغ گفتی
 کافر شود مسئله

کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر کسی گفت تا حرام یاجم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده و ظاهراست که کافر شود که اعتقاد ظلم بر ضد کفر است مسئله شخصی از آن میگوید دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

در این باب از آنکه در کتب معتبره آمده است که هر کس از این کفر بگریزد...

اگر پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم عیب کرد یا سوی سبارش را موی گفت
کافر شود مسئله اگر کسی پادشاه ظالم را عادل گوید امام ابی منصور رحمه
تا تیری گفته کافر شود و امام ابوالقاسم گفته کافر نشود چه اگر البته گاهی
عدل کرده باشد مسئله در حمادیه و سراجی گفته اگر کسی اعتقاد کند که
خراج و غیره خزانه پادشاهی ملک پادشاه است کافر شود مسئله در
سراجی گفته اگر کسی گفت که تو عالم غیب داری گفت درام کافر شود
مسئله اگر کسی گفت که اگر خدا امرانی تو در بهشت بر تو مقرر رفت اصح
آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلم نام دیگری گفت بخت
بر تو و بر مسلمانی تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده نظر آنست که
کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شنگان یا پیغمبران گوای و نه که
آسیم نیست باورند ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافر او
گفت اگر اینچنین نمی بودم با تو صحبت پیشتم بعضی گویند کافر شود و بعضی
گویند مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

در این باب از آنکه در کتب معتبره آمده است که هر کس از این کفر بگریزد...
مسئله اگر کسی گفت که اگر خدا امرانی تو در بهشت بر تو مقرر رفت اصح
آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلم نام دیگری گفت بخت
بر تو و بر مسلمانی تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده نظر آنست که
کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شنگان یا پیغمبران گوای و نه که
آسیم نیست باورند ام کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافر او
گفت اگر اینچنین نمی بودم با تو صحبت پیشتم بعضی گویند کافر شود و بعضی
گویند مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

در این باب از آنکه در کتب معتبره آمده است که هر کس از این کفر بگریزد...

چرا که مراد او دوری جستن است مسئله اگر شخصی دیگری را گفت که نماز کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین گاه نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر کسی دیگری را گفت که تو کافر شدی او جواب داد که کافر شده گیر کافر شد مسئله اگر گفت هر از آن است محبوس تراست کافر شد و او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیر نکاح باید کرد مسئله اگر کافری مسلمان را گفت که مسلمان مرا بیا سوز تا نزد تو مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر و بسو فلان عالم یا قاضی او را آسوزد آن زمان مسلمان شود نزد او صح آنتست که کافر نشود اگر او اعطای گفت باش تا فلان روز در مجلس من سلام آفرینی بر آنتست که کافر شود مسئله اگر گفت مرا با زنی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید تو چند گاه نماز کن تا حلاوت بی نمازی بینی کافر شود مسئله اگر گفت گاه دانت من همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این خدا رحمت خود

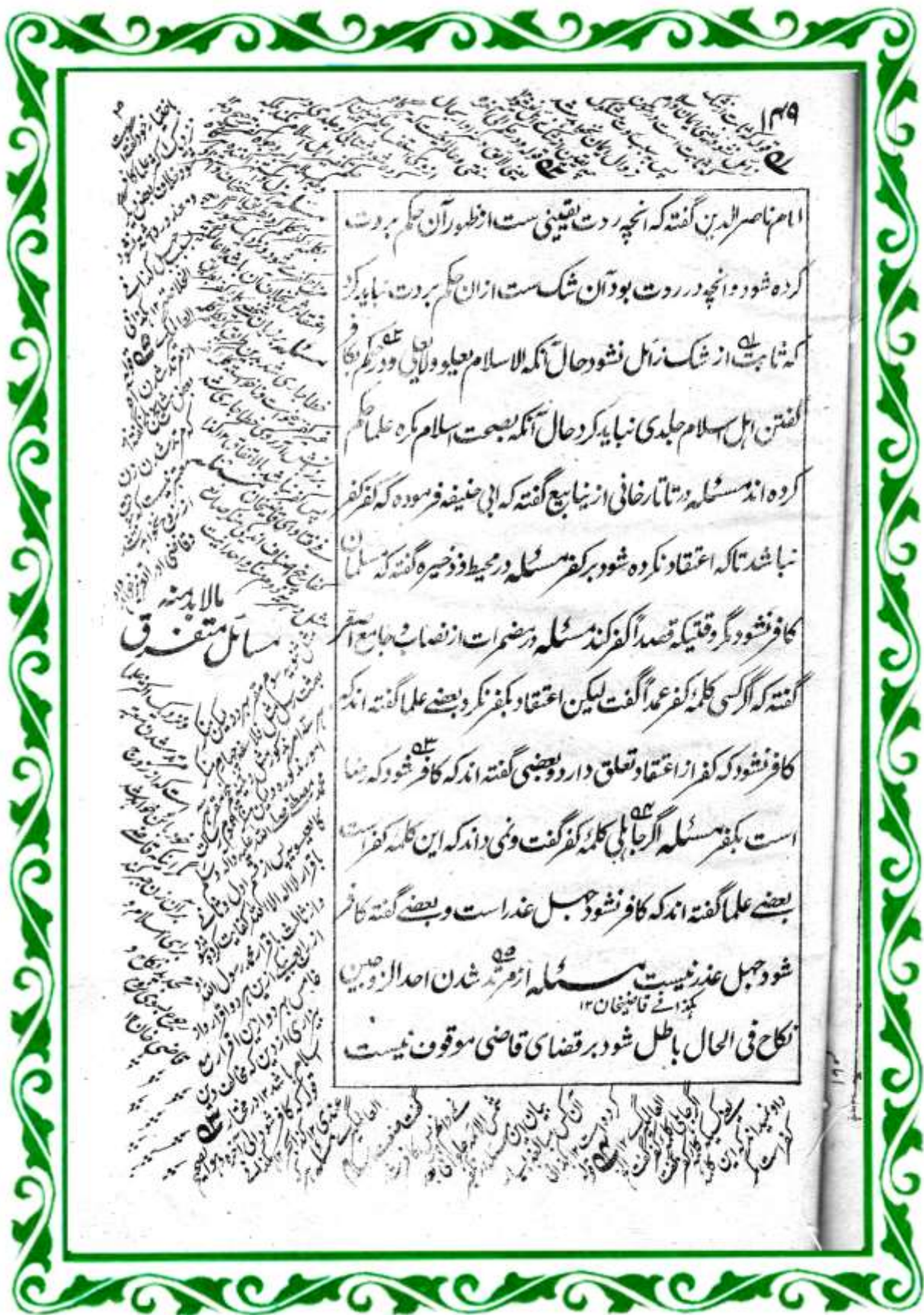
سوال
 اگر کسی را گفت که نماز کن او جواب داد که تو چندین نماز کردی چه بر سر آوردی یا چندین گاه نماز کردم چه بر سر آوردم کافر شود مسئله اگر گفت هر از آن است محبوس تراست کافر شد و او را توبه باید داد اگر توبه کرد توبه پذیر نکاح باید کرد مسئله اگر کافری مسلمان را گفت که مسلمان مرا بیا سوز تا نزد تو مسلمان شوم او جواب داد که باش تا که بر و بسو فلان عالم یا قاضی او را آسوزد آن زمان مسلمان شود نزد او صح آنتست که کافر نشود اگر او اعطای گفت باش تا فلان روز در مجلس من سلام آفرینی بر آنتست که کافر شود مسئله اگر گفت مرا با زنی از روزه و نماز شتاب گرفت کافر شود مسئله اگر گوید تو چند گاه نماز کن تا حلاوت بی نمازی بینی کافر شود مسئله اگر گفت گاه دانت من همانست و کار کافران همان کافر شود و اگر این سخن عالمی معین را گوید کافر نشود مسئله اگر در دعای گفت این خدا رحمت خود

از من در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنده همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لاطاوی گفته که از ایمان خارج کنند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

اگر چنین از شوهر کافر شود
باید بداند که کفر است
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی
گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است
و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود
کیس ازین رضا کافر نشود مسئله
اگر مجلس شهر خواری بر یکانی
مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن
خندگی بگویند و آن محل از آن بجنده
همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند
و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق حلال
بودی کافر شود و اگر آرزو کند و
گوید کاشکی غیر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود
اگر کسی گوید که خدا میداند که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن
قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله
لاطاوی گفته که از ایمان خارج کنند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه
ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

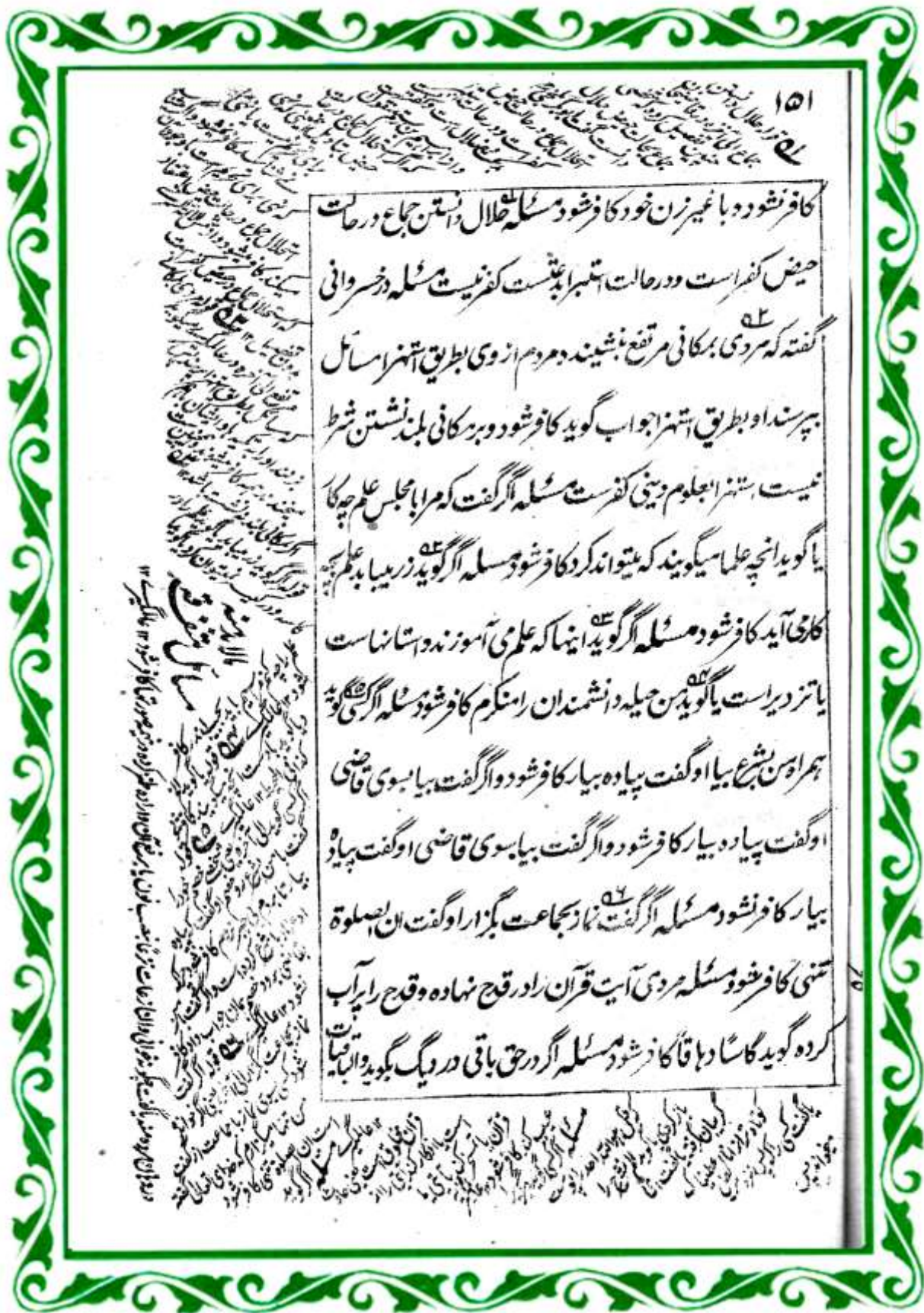
مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر شو
د در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند
کافر شود مسئله رضا کفر برای خود و
برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که
اگر کفر قبیح دانسته و دشمن خود را خواهد
که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود
مسئله اگر مجلس شهر خواری بر یکانی
مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی
بگویند و آن محل از آن بجنده همه کافر
شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی
زنا یا قتل یا حق حلال بودی کافر شود
و اگر آرزو کند و گوید کاشکی غیر حلال
بودی یا روزه ماه رمضان فرض نبودی
کافر نشود اگر کسی گوید که خدا میداند
که من این کار نکرده ام حال آنکه آن کار
کرده است در صح قولین کافر شود از امام
حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند
اعتقاد می کنند که آن کلام بد روغ
گفتن کفر است در آن صورت کافر شود
و اگر نه نشود و فتوی حسام الدین برانست
مسئله لاطاوی گفته که از ایمان خارج
کنند مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه
ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

امام ناصر الدین گفته که آنچه ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست نباید کرد
 که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم بجا
 گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم
 کرده اند مسئله در تاتار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر
 نباشد تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان
 کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در ضمرات از فصاحت جامع آفر
 گفته که اگر کسی کلمه کفر عدا گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته اند که
 کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر شود که کفر
 است بکفر مسئله اگر جایی کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه کفر است
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود چهل عدا است و بعضی گفته کافر
 شود چهل عدا نیست مسئله از فرید شدن احد الزوین
 نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف نیست

مسائل متفرق
 در ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست
 نباید کرد که تا جایی از شک زایل نشود
 حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم
 بجا گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد
 حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم کرده
 اند مسئله در تاتار خانی از نیابج گفته
 که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر نباشد
 تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله
 در محیط ذمیره گفته که مسلمان کافر
 نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله
 در ضمرات از فصاحت جامع آفر گفته که
 اگر کسی کلمه کفر عدا گفت لیکن اعتقاد
 بکفر نکرده و بعضی علماء گفته اند که
 کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد
 و بعضی گفته اند که کافر شود که کفر
 است بکفر مسئله اگر جایی کلمه کفر
 گفت و نمی داند که این کلمه کفر است
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود
 چهل عدا است و بعضی گفته کافر شود
 چهل عدا نیست مسئله از فرید شدن احد
 الزوین نکاح فی الحال باطل شود بر قضای
 قاضی موقوف نیست

۱۴۹

کافر نشود و با غیر زن خود کافر شود مسئله طلال در متن جماع در حالت
 حیض کفر است و در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست مسئله در خسروانی
 گفته که مردی بر کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل
 بپرسند او بطریق آینه جواب گوید کافر شود و بر کانی بلند نشستن شرط
 نیست آینه را معلوم دینی کفر است مسئله اگر گفت که مرا با مجلس علم چه کار
 یا گوید آنچه علمای سیکویند که میتواند کرد کافر شود مسئله اگر گوید زربیا به علم چه
 کاری آید کافر شود مسئله اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست
 یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر شود مسئله اگر گفت
 همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی
 او گفت پیاده بیا کافر شود و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده
 بیا کافر شود مسئله اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة
 استنی کافر شود مسئله مردی آیت قرآن را در قبح نهاده و قبح را بر آب
 کرده گوید کاسا با کافر شود مسئله اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

در بیان این مسئله که اگر کسی در حالت حیض جماع کند کافر است و اگر در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست و اگر در خسروانی کفر است و اگر در کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل بپرسند او کافر است و اگر در کانی بلند نشستن شرط نیست و اگر در مجلس علم چه کار یا گوید آنچه علمای سیکویند که میتواند کرد کافر است و اگر گوید زربیا به علم چه کاری آید کافر است و اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر است و اگر همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر است و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر است و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر است و اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة استنی کافر است و اگر در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید کاسا با کافر است و اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

بگویند که اگر کسی در حالت حیض جماع کند کافر است و اگر در حالت اتمبر اعتدال کفر نیست و اگر در خسروانی کفر است و اگر در کانی مرتفع بنشیند و مردم از وی بطریق آینه مسائل بپرسند او کافر است و اگر در کانی بلند نشستن شرط نیست و اگر در مجلس علم چه کار یا گوید آنچه علمای سیکویند که میتواند کرد کافر است و اگر گوید زربیا به علم چه کاری آید کافر است و اگر گوید اینها که علمی آموزند و استاناست یا تزدیر است یا گوید بن حلیه دانشمندان را منکر کافر است و اگر همراه من شیخ بیا او گفت پیاده بیا کافر است و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر است و اگر گفت بیا سومی قاضی او گفت پیاده بیا کافر است و اگر گفت نماز جماعت بجز او گفت ان بصلوٰة استنی کافر است و اگر در قبح نهاده و قبح را بر آب کرده گوید کاسا با کافر است و اگر در حق باقی دردیگ گوید و ابی قیاس

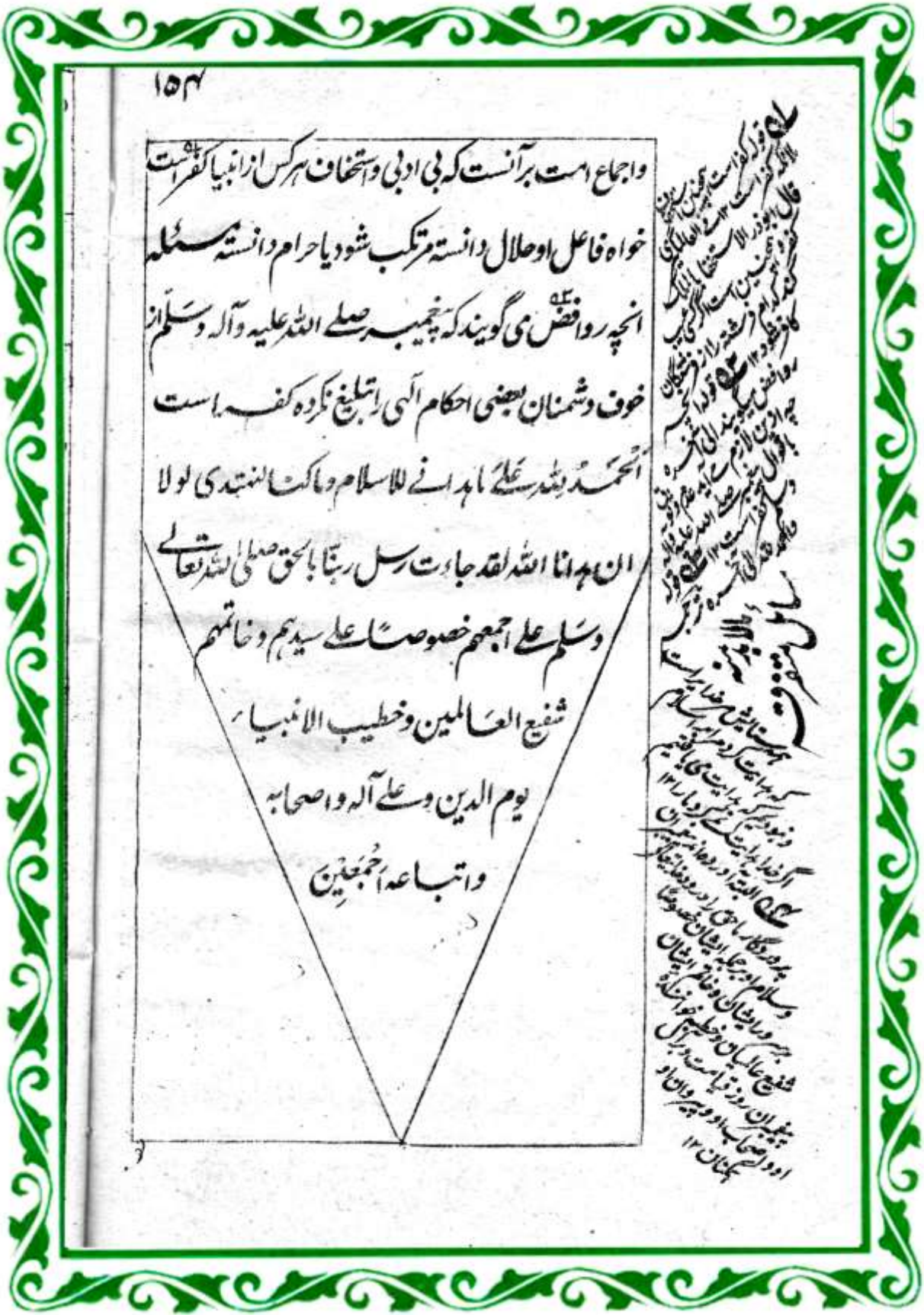
یا زنا کرد کافر شود و همچنین اگر سب الله گفته حرام خورد مسلمان اگر مسلمان
 آمد و گفت که چنین بر سر آمده کافر شود مسلمان اگر گفته شد که بیافا از راه
 معروف کنیز وی در جواب گفت که وی مرا چپ کرده است که امر معروف و نهی
 کافر شود مسلمان مردی را گفت ز من در دنیا بد که در آخرت ز تو بدتر
 او در جواب گفت که ده دیگر بدتر در آخرت از من گیری آنجا خواهیم بود
 کافر شود مسلمان با دشا را اگر سجده عبادت کند با تفاق کافر شود
 و اگر قصد تحییت مثل سلام کند علما را در آن اختلافست در ظاهر گفته
 کافر نشود و در رویه الد رایه شیخ براه گفته که سجده با جماع جائز نیست و
 خدمت کردن بوضع دیگر از استادان پیش او یادست بوسیدن یا
 پشت خم کردن جائز است مسلمان هر که بچ کند نام بتان یا بر چاه یا
 بر دریا یا بر نهرا و خانها و چشمه ها و مانند آن پس فرج کننده مشرکست و زن
 وی از وی جداست و فر بوجه و راه است مسلمان در سقور القضاة و ازامام
 زاهد ابو بکر نقل کرده که هر که در روز عید کافران چنانچه نوروز مجوس و

مسائل متفرقه
 مسلمان اگر از راه غیر معروف
 کافر شود مسلمان اگر سب الله
 گفته حرام خورد مسلمان اگر
 مسلمان آمد و گفت که چنین
 بر سر آمده کافر شود مسلمان
 اگر گفته شد که بیافا از راه
 معروف کنیز وی در جواب گفت
 که وی مرا چپ کرده است که امر
 معروف و نهی کافر شود مسلمان
 مردی را گفت ز من در دنیا بد
 که در آخرت ز تو بدتر او در
 جواب گفت که ده دیگر بدتر در
 آخرت از من گیری آنجا خواهیم
 بود کافر شود مسلمان با دشا
 را اگر سجده عبادت کند با تفاق
 کافر شود و اگر قصد تحییت مثل
 سلام کند علما را در آن اختلافست
 در ظاهر گفته کافر نشود و در
 رویه الد رایه شیخ براه گفته
 که سجده با جماع جائز نیست و
 خدمت کردن بوضع دیگر از
 استادان پیش او یادست بوسیدن
 یا پشت خم کردن جائز است
 مسلمان هر که بچ کند نام بتان
 یا بر چاه یا بر دریا یا بر نهرا
 و خانها و چشمه ها و مانند آن
 پس فرج کننده مشرکست و زن
 وی از وی جداست و فر بوجه و
 راه است مسلمان در سقور القضاة
 و ازامام زاهد ابو بکر نقل کرده
 که هر که در روز عید کافران
 چنانچه نوروز مجوس و

کافر شود مسلمان اگر سب الله گفته حرام خورد مسلمان اگر مسلمان آمد و گفت که چنین بر سر آمده کافر شود مسلمان اگر گفته شد که بیافا از راه معروف کنیز وی در جواب گفت که وی مرا چپ کرده است که امر معروف و نهی کافر شود مسلمان مردی را گفت ز من در دنیا بد که در آخرت ز تو بدتر او در جواب گفت که ده دیگر بدتر در آخرت از من گیری آنجا خواهیم بود کافر شود مسلمان با دشا را اگر سجده عبادت کند با تفاق کافر شود و اگر قصد تحییت مثل سلام کند علما را در آن اختلافست در ظاهر گفته کافر نشود و در رویه الد رایه شیخ براه گفته که سجده با جماع جائز نیست و خدمت کردن بوضع دیگر از استادان پیش او یادست بوسیدن یا پشت خم کردن جائز است مسلمان هر که بچ کند نام بتان یا بر چاه یا بر دریا یا بر نهرا و خانها و چشمه ها و مانند آن پس فرج کننده مشرکست و زن وی از وی جداست و فر بوجه و راه است مسلمان در سقور القضاة و ازامام زاهد ابو بکر نقل کرده که هر که در روز عید کافران چنانچه نوروز مجوس و

واجماع است بر آنست که نبی ادبی و ستخان هر کس از انبیا کفر است
 خواه فاعل او حلال دانسته متکب شود یا حرام دانسته مسلم
 آنچه روافض می گویند که پنجم بر صلی الله علیه وآله وسلم از
 خوف دشمنان بعضی احکام الهی را تبلیغ نکرده کفر است
 آنکه در حدیث آمده است که ما را برای اسلام و ما کتلت النبی لولا
 ان یرانا الله لقد جارت رحل ربنا باحق صلی الله تعالی
 وسلم علی اجمعهم خصوصاً علی سیدهم و خاتمهم
 شفیع العالمین و خطیب الانبیا
 یوم الدین و علی آله و اصحابه
 و اتباعه اجمعین

این روز که است پنجمین مرتبه است
 آنکه کفر است بر آنست که نبی ادبی و ستخان هر کس از انبیا کفر است
 خواه فاعل او حلال دانسته متکب شود یا حرام دانسته مسلم
 آنچه روافض می گویند که پنجم بر صلی الله علیه وآله وسلم از
 خوف دشمنان بعضی احکام الهی را تبلیغ نکرده کفر است
 آنکه در حدیث آمده است که ما را برای اسلام و ما کتلت النبی لولا
 ان یرانا الله لقد جارت رحل ربنا باحق صلی الله تعالی
 وسلم علی اجمعهم خصوصاً علی سیدهم و خاتمهم
 شفیع العالمین و خطیب الانبیا
 یوم الدین و علی آله و اصحابه
 و اتباعه اجمعین

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**